דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

יום א', ט"ז באייר תשל"ב, 30 באפריל 1972 • גליון 14253 • השנה הארבעים ושבע

היום 20 עמודים • המחיר 80 אגורות

היום ב"דבר"

- ראיון עם מזכ"ל ההסתדרות ל־1 במאי
- התפטרותו של מ. פרידמן / ד. בלוך
- לאומנות וקוסמופוליטיות / י. גוטהלף
- בין ותיקים לעולים / ה. זיידל
- אין מציבים אתגרים / יוסי שריד
- סין מתקרבת ליפאן / ג'וסף אלסופ
- מוסף ספורט / עמ' 15, 16, 17, 18
- מדריך בידור וביקורות / עמ' 19
- מדע וטכניקה / עמ' 20

מזג האוויר

הטמפרטורות החזויות: ירושלים 10—18 מעלות, תל־אביב 12—21, עפולה 9—20, נצרת 10—18, נהריה 10—22, לוד 11—22, באר שבע 14—23, אילת 19—27, מפרץ שלמה 20—28, רמת־הגולן 8—17, הר שומרון 10—18, רפיח 14—22 מעלות. הלחות היחסית תעלה.

VOLVO
שכירות ורכישה
LEASING
בתנאים נוחים
מ.כ.ג.ל. רח' אבן גבירול 9 ת"א. טל. 222205

הודעת בתום ביקור סאדאת במוסקוה:

מצרים זכות לאה להשתמש כל האמצעים

...בם על הגברת שיתוף־הפעולה הצבאי; ...ד חיל־האוויר המצרי נשאר להמשיך בשיחות

אהוד יערי, סופר "דבר" לעניינים ערביים

...זי־הדעת הסובייטי—מצרי, שפורסם אמש בתום המקוצר של הנשיא סאדאת במוסקוה קובע, כי ...ם "יש זכות מלאה להשתמש בכל האמצעים" ...ת השטחים שנכבשו בידי ישראל. גילוי־הדעת ...על "חיזוק שיתוף הפעולה הצבאי" בין שתי המ־ ...ו "נקיטת הצעדים הדרושים המתאימים בתחום

...קה בדבר זכותן של ...ת "שנפגעו מן התוק־ הישראלית" להשת־ "כל האמצעים" להח־ ...ושהיתן היא ללא־תוק־ תולדות גילויי הדעת ...יםסובייטיים. אפשר ...ת ירצה לפרש פיס־ כאילו כלול בה "הכ־ ...ובייטי למלחמה. אם ...לוי־הדעת מדבר גם ...משך החתירה להשגת ...צודק ובר־קיימא", ד ...הכרה, כי שלום כזה ...שג אלא באמצעות ...החלטה 242 על כל ...יה — אין בו שום

פניה לחידוש שליחות יא־רינג, כפי שנהוג היה בגי־לויי־הדעת הקודמים.

מעניין לציין, שסוכנות הי־דיעות המצרית הודיעה תחי־לה, כי גילוי־הדעת כולל גם משפט האומר, כי "כל העמים שוחרי השלום יקבלו בהבנה מלאה את השימוש (מצד הער־בים) בכל האמצעים לשם החז־רת השטחים הכבושים". אולם מאוחר יותר העבירה הסוכנות תיקון וביקשה ממנויה למחוק משפט זה מן הטקסט המוק־דם. ייתכן, שמשפט חד־משמעי זה נכלל בטיוטת ההודעה. אר־לם נמחק ממנה על ידי הסובי־טים לפני הפירסום הרשמי.

גילוי־הדעת מכיל, כרגיל, את דברי הגנאי הרגילים ל"שאיפת ההתפשטות" של ישראל ול"מזי־מות האימפריאליזם". יש בו אזה־רה מפני הנסיונות לתקוע טריז בין מדינות ערב "המתקדמות" ל־בין ברה"מ. "הבריתון האמנה" וקריאה לסולידריות נגיס מתואם

(המשך בע' 3, טור 6)

אלון יוצא היום לפגישה עם רוג'רס

מאת חגי אשר
סופר "דבר"

סגן ראש הממשלה יגאל אלון יוצא היום מהארץ ו־ייפגש מחר בוואשינגטון עם שר החוץ האמריקאי ויל־יאם רוג'רס.

בימים הקרובים ייפגש אלון גם עם שר הבריאות, החינוך והסעד אליוט ריצ'ארדסון, הנחשב כאחד ממקורביו של הנשיא ניקסון.

ההנחה בירושלים היא, שאלון יוכל לשמוע הערכה מעודכנת על עמדות ארה"ב וברה"מ במשא ה־מזרח התיכון בעיקבות הפסגה במוס־קוה, לאחר ביקור הכבוד של עוזר הנשיא הנרי קיסינג'ר במוסקוה לפני כעשרה ימים.

תהיה זאת גם הזדמנות באותה להערכה של ההודעה המשותפת שפורסמה אמש במוסקוה לאחר ביקורו המקוצר של הנשיא סא־דאת. בהערכה ראשונה נר־אית, ההודעה כרצון ליצור אווירה של איום צבאי לק־ראת הפיסגה, מבלי לנסח את האיום באורח מחייב ו־מוחלט. ייתכן, שהאיום המרומז בא כתחליף לפעולה צבאית ויית־כן שהוא בא כהכשרת־הקרקע ל־פעולת ייאוש מצרית בהסכמה סו־בייטית, כדי לאלץ את האמריקאים להסכים לפתרון מדיני נוח למצ־רים ולסובייטים.

בירושלים נראית האפשרות ה־ראשונה — כלומר, האפשרות של איום כתחליף לפעולה — כסבירה יותר. אבל יש להניח, שהאמריק־אים ירצו לברר במוסקוה מה כוו־נת ההודעה, כדי לוודא שהסובי־טים לא "יתחלקו על הבנה המצ־רית" ברגע האחרון לפני ועידת הפיסגה. מכל מקום, נושא זה יתפוס עתה מקום בולט בפגישת אלון־רוג'רס.

על שביתת ...ופטי הכדורגל
ראה במוסף ...ספורט ע' 15–18

הערב בטלביזיה ב־8.30
בתכנית "העיקר הפרנסה"
אורי זוהר בקטעים מתוך הצגת
"הקורקבן"
גדי יגיל פועל הזבל

...וני יופי?
...פרות?
סמטיקאיות?
...צאי בקלות
...פי זהב
...י זהב בביתך־
...לי אותו

יוגוסלאויה מקדמת "בעניין" ביקור ג. מאיר ברומניה

בלגראד, (ע"ן). — דובר משרד החוץ היוגוסלאוי אמר שלשום, כי יוגוסלאויה "קידמה בתשומת לב ובעניין" את ההודעה על ביקורה הקרוב של ראש ממשלת ישראל גולדה מאיר ברומניה.

הדובר הזכיר בהקשר זה הצהרתו של שר החוץ היוגוסלאוי מירקו טפאבאץ, בביקורו בקאהיר. השר הצהיר אז:

"אני משוכנע, כי אחרי ביקורו במצרים ובמדינות ערביות אחרות, מיטיב הנשיא צ'אושסקו להכיר את האינטרסים, ההשקפות המסורתיות של מדינות ערב. אני משוכנע, כי בהקשר זה רואים ברומניה את התועלת האפשרית בפגישה מעין זו עם ראש ממשלת ישראל".

רה"מ יוצאת לרומניה ביום ה'

תיפגש עם צ'אושסקו למחרת

מאת סופרו המדיני
של "דבר"

המארחים הרומנים של ראש הממשלה גולדה מאיר מעוניינים להרחיב את הז־מן המוקדש לשיחות בבי־קורה של ראש הממשלה ו־להפחית את הזמן המיועד לביקורים.

כן נודע, כי כתבי חוץ רבים מישראל ומאירופה יסקרו את בי־קור ראש הממשלה, המעורר עניין רב במוקדי החדשות בעולם.

בהתאם לתכנית, שהותוותה תצא ראש הממשלה ביום ה' ב־בוקר וכבר באותו יום אחרי הצה־ריים תתקיים הפגישה הראשונה עם ראש הממשלה יון מאורר. אשר יארח את ג. מאיר ופמלייתה לסעודת ערב. למחרת, יום ו' תיפגש ג. מאיר עם הנשיא צ'או־שסקו וייתכן שחלק מהפגישה יהיה ב"ארבע עיניים". ביום ו' בערב תבקר ג. מאיר בבית הכ־נסת בבוקארשט. בשבת ייערכו השיחות המדיניות ואף ייערך בי־קור בחווה חקלאית. ביום א' תחזור ג. מאיר לארץ.

כפי שנודע, יתארחו ראש ה־ממשלה ופמלייתה בבית ההארחה הממשלתי בבוקארשט.

"יתכן שניקסון יציע במוסקבה ועידה במזה"ת"

ביירות, (יופ"י). — יתכן שהנשיא ניקסון יציע לזמן ועידת שלום במזרח־התיכון בביקורו ב־מוסקוה בחודש הבא — מוסר העתון הביירותי "אנהאר".

ניקסון יציע לקיים ועידת שלום במוסקוה או בפאריס, אם תיערך ועידה כזו במוסקוה, ישתתפו בה ברה"מ, ארה"ב ומצרים, ואולי גם נציגים מישראל, ירדן וסוריה. אם תתקיים אותה ועידה בפאריס, יתבקשו גם מדינות אירופיות ל־השתתף בה.

מטה או"ם, (א.פ.). — מז־כיר או"ם ד"ר קורט ואלדהיים הע־לה באוזני נציגי מצרים וישראל את הרעיון של כינוס ועידת־שלום בנושא המזרח־התיכון — אישרו אמש מקורות מוסמכים במרכז או"ם.

גח"ל בהסתדרות
כנסים
ראה עמ' 14

משלחת רוסית בכירה ביקרה בוייטנאם אחרי השיחות במוסקוה עם קיסינג'ר

מוסקוה (א.פ., י.פ., עיר רויטר). — סוכנות "טאס" הו־דיעה אמש, כי משלחת סו־בייטית רבת־דרג השלימה "לא מכבר "ביקור ידידותי בלתי־רשמי" בהאנוי. מפ־סוח ההודעה מסיקים משקיפים, כי השיחות שניהלו הנציגים הסובייטיים בבירת צפון־וייטנאם היו קשורות בביקור החשאי שערך לפני כעשרה ימים יועץ הנשיא ניקסון ד"ר הנרי קיסינג'ר במוסקוה.

הידיעה בדבר ביקור המשלחת הסובייטית בהאנוי הובלטה אח־מול בכל כלי־התקשורת הסובי־יטיים. נראה, שהוא קשור לא רק ביחסים הדו־צדדיים בין מוסקוה להאנוי, ולא מן הנמנע שהביקור נערך בהקשר ההכנות לקראת שיחות הפיסגה, שיקיים הנשיא ניקסון במוסקוה בעוד כשבועיים.

פקין האשימה אתמול את הנשיא ניקסון בנכונתו "לחד־כות על פשעי התוקפנות האמריקאית בהודו־סין". הוי־הה זו ההתקפה האישית הראשונה של פקין על נשיא ארה"ב מאז ביקור הנשיא בסין בחודש פב־רואר.

סערת חול וגשם גרמה נזקים בשבת

מאת סופר "דבר"

סערת רוחות מלוות חול, אבק, ברקים וגשם, תוך מזג־אוויר שרבי, פקדה בשבת לפנות־ערב את הארץ במקומות שונים אף גרמה לנזקים כ־תוצאה מהעפת גגות, אנטי־נות של טלוויזיה, שבירי עצים ופנסים וכן להפסקות ב־חשמל.

בניגוד למה שנמסר במהדורות החדשות בשבת בערב, כי אדם אחד בתל אביב נפגע מפיגום ש־הועף בסערה, נמסר מפי ד. א. מכבי־אש והמשטרה, כי איש לא נפגע מן הרוחות בעיר.

בשעות לפנות ערב בשבת, הח־לה לנשוב רוח קרירה. אך האובך נשאר והראות היתה לקויה. הח־זאי הודיע על קץ השרב וירידה ניכרת בטמפרטורות ועליה בלחות. מזג האוויר יהיה היום נוח וקיימת אפשרות לגשם במקומות שונים ב־ארץ ולערפל ואביכות בשעות ה־יום.

מזג האוויר הסוער והראות ה־לקויה אתמול, לא שיבשו את תנו־עת המטוסים בלוד והיא היתה סדירה, אל נמל התעופה וממנו.

בדיון בממשלה בדו"ח ועדת ויתקון

שמגר יגיש חוות־דעת ושפירא — הצעת החלטה

מאת סופרו המדיני
של "דבר"

בישיבת הממשלה היום תימסר, כנראה, חוות דעת של היועץ המשפטי לממשלה מאיר שמגר על דו"ח ועדת ויתקון ועל המסקנות המשתמעות ממנו, הן לגבי תגובת הממשלה כממשלה והן לגבי פעולות של זרו־עות הממשל השונות. (על התפטרות מ. פרידמן — ראה ידיעה בעמ' 3).

כן מניחים, ששר המשפטים י. ש. שפירא יגיש לממשלה הצעת החלטה, בהמשך לחוות הדעת של היועץ המשפטי.

כמה שרים סבורים, כי הממשלה עשתה טעות נהלית בטיפולה ב־דו"ח ועדת ויתקון וכי היתה צרי־

(המשך בע' 3, טור 4)

מרדכי פרידמן לאחר שהגיש את התפטרותו

חגיגות 1 במאי ייפתחו הערב

חגיגות ה־1 במאי, שיהיה השנה יום שבתון לפועלי ישראל, כבר החלו אתמול במקומות שונים בארץ בכנ־סים של מועצות הפוע־לים. פתיחת החג תהיה הע־רב במקסי־הנפת הדגלים ובטקסים ליד בתי ההסתדרו־ת ובשידור של מזכ"ל הה־סתדרות, יצחק בן־אהרן ברדיו, בשעה 6.25 בערב בג־ל א'.

העתונים היומיים לא יופיעו מחר. היום מצורפים מוספים על החג בעתונים וב"משער הדורות".

מוסדות החינוך יהיו פתוחים ב־1 במאי השנה, על־פי הנהוג המקובל בשנים קודמות.

גילוי־דעת של גח"ל שולל הא־חד במאי כיום חג, בטענה כי "זהו חגם של אויבי מדינתנו, ב־מוסקוה, בקאהיר, בדמשק ובאל־ג'יר. לא הגנו הוא".

בהמשך הודעת גח"ל נאמר: "זה חג של פירוד לבבות, של שנאת אחים, של מלחמת מעמ־דות שאבד עליה הכלח. שאין לו שום משמעות — לאומית או אנו־שית. כחול לבן הוא דגלנו — והוא גם דגלם של אחינו הנמקים בצל הדגל האדום. "התקווה" הוא המנוננו — ולא האינטרנציונל. איהו יהיה יבוא מהר מדכאים ורוד־פים. השרויים קדושות ומחבלים לשפיכת דמנו" — מסיימת הוד־עת גח"ל.

1 במאי 1972 אל פועלי ישראל!

כאן בלהבת שבת הימים עבדנו ביום האחד במאי מתוך הבעת הזדהות עם חברינו בקווי האש וביישובי הספר ועזרנו להם להתגבר ולהתחפר. וגם לסקם את הריסות אש האויב.

זו השנה אנו שרויים בהפוגה יחסית בקווי הבטחון והננו נכונים לחזור אל השבתון, שהוא יום של ליכוד העם העובד לחשבון דרך ולהתחשבן נפש על מנת לאזור כוח להגשמת שליחותנו ההיסטורית בעם, במדינה ובכינונה של חברה צודקת במולדת העתיקה.

אנו קוראים ביום זה לקוממיות אנושית ולאומית ולגאולת האדם על עמלו; לעילוי ערך העבודה בסולם ערכיה של ישראל; לברית המאמינים בחזון אנושי סוציאליסטי שלא הורם ולאחדות המעמדים.

באחד במאי נאחד לעצמנו איתנות בדרכנו ונאמנות למצפוננו:

* לעשות את הצדק האנושי החברתי מצוות יום יום שבין האדם העובד לחברו, בין איש לרעהו, בין מדינה לאזרחיה — ולא רק דגל ליום חג.
* נחזיר לחברה הישראלית טוהר־כפיים וטוהר־לב. נעבוד את שליחותנו הלאומית ואת הנהגנו ביושר דרך ואמונה.
* נהיה בכל אורחות חיינו דוגמא של עם ריבון שעולמו צדק יבנה — מופת לקרוב, בשורה לרחוק.
* לאסור מלחמה על העוני, על הבערות ועל המצוקה האנושית, המכתימים פני אומתנו ומשבשים את טעם חייה ותכליתם.
* לקרוא ביום זה לברית לבבות ומעשים בין ותיק לעולה החדש ולפתות זרועותינו לרווחה אל הבאים אלינו ממצוקות שלטון ומרדיפותיו ומנוגשי עמנו באשר הם, תוך הנחלת הרגשת אמת שוות־זכות ושוות־חובה לעולה.
* להעביר מדור לדור גם מורשת החלוצים, גם שרביט ההנהגה המדינית החברתית ולהעלות את זכותו של דור חדש להיות שותף פעיל בעיצוב חיי האומה על פי דרכו ועל פי סגנונו.
* לתת מכוח המדינה ויוזמתה ומשאביה לסיוע נמרץ לבנין חייהם של צעירים טבי־קרב — מיבטח ישראל ותפארתה.

ביום זה נזדהה עם סבלם ומאבקם של שבויי ישראל בגלויות ובמחנות הצורר.

באחד במאי נביע סולידאריות למאבקם של שוחרי חירות וחופש הנמקים תחת הדיקטטורות הפאשיסטיות בחלקים שונים של העולם.

נשלח ברכה למליוני חברינו בהסתדרויות המקצועיות החופשיות, שעמדו לצידנו בכל המאבקים של מדינת ישראל על בטחון, שלום וקיבוץ־גלויות;

נכיר את חובתנו ואת זכותנו להיות מאורגנים באינ־טרנציונל של הפועלים החופשיים הנשלח ברכה למוסדות ולהנהגה.

פועלי ישראל! בחג לכם — פיתחו לבבכם אל כל אשר השגנו בעמל־אדם בארץ הזאת: הניפו דגלי האומה והמעמד בגאון ושאו באומץ דברכם על שזכינו להיות המחנה היוצר והלוחם של העם בבנין מולדתו ובכינון חברת עובדים חופשית.

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
הוועד־הפועל

1 במאי, 1972.

Plymouth Valiant
Dodge Dart
המכוניות האמריקניות הנמכרות ביותר
ובעלות resale value
הגבוה ביותר בישראל
* עוצמה ונוחות מירביים
* גיר אוטומטי, הגה כוח, בלמי כוח+דיסק
* מיזוג אויר
* אפשרות: החלפה, מימון, שכר־מכר.
מסירה מידית
בית קרייזלר־מכשירי תנועה בע"מ
תל־אביב: דרך פתח־תקוה 74, טל. 36115
חיפה: דרך העצמאות 104, טל. 524475
ואצל הסוכנים ברחבי הארץ
CHRYSLER INTERNATIONAL
מכונית טובה מבית טוב

אל תשפך יותר!
295.— ל"י 12" Venta
185.— ל"י 7½" Venta
120.— ל"י 6" Venta
מחירים מיוחדים להתישבות העובדת, לתעשיות ולקבלנים

Venta
REVERSIBLE
המאוורר הדו־כיווני
שרון בע"מ

1 + 1 = ?
עקרת הבית!
העופות ממחסני הקירור — זולים יותר מעופות "חמים". אולם היתרון איננו רק במחיר —
עופות צעירים אלה נשחטו במשחטות מודרניות, בתנאים היגייניים ביותר, והוכנסו מיד לקירור עמוק — כדי לשמור על טריותם ועל ערכם התזונתי המלא.
כדאי לקנות —
עופות מן הקירור

יום הסולידריות עם יהודי ברית המועצות בארצות הברית 30 באפריל 1972

מברק!

לנשיאות המועצה הציבורית למען יהודי ברית המועצות בארצות הברית

אנו שותפים במאבקכם הנעלה ואנו עוקבים אחרי מאמציכם לעורר את דעת הקהל ואת הממשלה באמריקה למצו־קתם של אחינו בברית המועצות. רבה תקוותנו שהנשיא ניקסון יואיל להעביר לשליטי ברית המועצות את רגשי העם האמריקאי.

על החתום:

המועצה הציבורית למען יהודי ברית המועצות בישראל
מכון ויצמן למדע
האוניברסיטה העברית בירושלים
אוניברסיטת תל־אביב
אוניברסיטת חיפה
אוניברסיטת הנגב, באר שבע
אוניברסיטת בר־אילן
אגודת הסופרים העבריים בישראל
הועדה הבינקיבוצית למען יהודי ברית המועצות
התאחדות עולי ברית המועצות
ההתאחדות הארצית של יוצאי ועולי גרוזיה
ארגון אסירי ציון מברית המועצות
המועצה הציבורית למען יהודי ערב
הועד הפועל של ההסתדרות הכללית

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
מועצת פועלי ירושלים
המחלקה לתרבות ולחינוך

הערב, ט"ז באייר תשל"ב, 30-4-72 בשעה 7.00
באולם התרבות של ההסתדרות ע"ש "מיטשל"
יתקיים
מושב האחד במאי
של מליאת מועצת פועלי ירושלים
דבר ההסתדרות: חה"כ יצחק בן־אהרן, מזכ"ל ההסתדרות
פתיחה: דוד אילון, מזכיר מועצת פועלי י־ם
עם תכנית אמנותית. הכניסה לפי הזמנות.

מפלגת העבודה הישראלית — המשמרת הצעירה
מרכז המשמרת הצעירה
על הנושא:
דמות החברה בישראל
יתכנס כנס. יום ב', 1 במאי 1972 בבית ברל בצופית בשעה 09.30.
אוטובוס יצא ממרכז המפלגה, ברח' הירקון 110 תל־אביב בשעה 08.30
סדר היום:
09.30—10.00 — יחיאל לקט — מזכיר המשמרת הצעירה "פרוס למרכז"
10.00—10.45 — ח"כ ישראל ישעיהו — מזכ"ל מפלגת העבודה: ברכת המפלגה
נחום שמיר — מנכ"ל בית ברל: דברי ברכה
ירוחם משל — מ"מ מזכ"ל ההסתדרות: הרצאת פתיחה
10.45—11.40 — פתיחת הדיון
אורה אופנהיים, משה אלמוזנינו, מאיר גת, יצחק בן־דוד.
11.30—13.30 — דברי חברים
13.30—15.00 — ארוחת צהריים תוך כדי ההתכנסות אוטו קרסמן יו"ר הקונפדרציה הבינלאומית של האיגודים המקצועיים
15.00—17.00 — דברי חברים
17.00—19.00 — סיכומים והחלטות
תיתכן נוכחות ראש הממשלה בשעה אחה"צ.

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י / מועצת פועלי תל־אביב—יפו / ועדת ה־1 במאי

1 במאי 1972
ביום שני, 1.5.1972, בשעה 11.30 לפנה"צ.
בפארק הירקון, ליד הקה (מול גני התערוכה)
מפגש חברים בחיק הטבע
(פיקניק למשתתפי העצרת)
בתכנית: הנפת הדגלים וההכרזה על החג
דברים: הח' אורי אלפרט, מזכיר מועצת פועלי ת"א־יפו
הנחיה: ברל פרימר — מנהל המחלקה לתרבות ולנוער
היום "בהור", מרכז בשה ה־1 במאי
החברים מתבקשים להצטייד בכובעים, אוכל ושתיה.

אמנות:
* להקת המחול צותא ישראל, בהדרכת גברי לוי
* מקהלת צדיקוב שליד מועצת פועלי ת"א—יפו, בניצוחו של לסלו רוט
* מקהלת "עודד" בניצוחו של טוביה שבדיה
* להקת הזמר המרכזית של הנוער העובד בת"א בהדרכתם של צמיקם שרון ונאוה זוקרמן
* שמעון פינקל ("הבימה") — מקרא
* אילן ואילנית — זמרה
* תזמורת הנוער שליד מ.פ. ת"א—יפו — בניצוחו של לסלו רוט

סדרי התחבורה לפארק:
1. קו דן מס' 28 בדרך פתח־תקוה פנת רח' התשבי — הנסיעה בקו זה בתשלום רגיל.
2. החל משעה 09.00 יאספו אוטובוסי "דן" את המשתתפים מתחנת קו 12 בתחנת רכבת צפון בלבד. וכן מהתחנה הסופית של קו 5. רח' פנקס פנת רח' ויצמן (מול בית הרצל לבנין החייל). הנסיעה משתי תחנות האיסוף הנ"ל ללא תשלום.

רה"מ תקבע עמדתה לגבי המשבר במו"מ השכר בתעשיה אחרי הדיון בהנהלת המערך

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

בפגישה שנערכה ביום ו' בתל־אביב בין ראש־הממשלה גולדה מאיר, לבין נשיא התאחדות התעשיינים בארץ מושביץ, הודיעה ראש הממשלה, כי היא מתייחסת בכובד ראש למצב שנוצר בתחום הסכמי השכר. ראש הממשלה הוסיפה שהיא תחליט מה לעשות לאחר הדיון בנושא זה שיתקיים בהנהלת המערך ביום ב' בערב.

ראש הממשלה קיבלה את נשיא התאחדות התעשיינים לשיחה בעקבות בקשתו הדחופה. מושביץ התריע על סכנת הידרדרות ביחסי העבודה בתעשיה ובמשק כולו ותיאר לפני ראש הממשלה את המצב שנוצר על רקע הגשת תביעות על־ידי איגודים מקצועיים להטבות בשכר ובתנאים סוציאליים החורגות מהסכם המסגרת שנחתם ב־2 בפברואר בין לשכת התיאום של המעסיקים לבין ההסתדרות. מושביץ הדגיש, כי נהרסה דעתם של התעשיינים ויתר ארגוני המעסיקים כי ההסכמים הקיבוציים ייחתמו בהתאם למה שנקבע בהסכם המסגרת. מושביץ הבהיר לראש הממשלה כי אין אפשרות להמשיך בפעילות תעשייתית תקינה באווירה של איומים וסנקציות, כולל שביתות האטה. כאשר התעשיינים אינם מוכנים להיענות לתביעות חורגות. כן הדגיש, כי ציבור המעסיקים אינו מוכן ואינו יכול להשלים עם מצב ההפקרות הנוצר בתחום יחסי העבודה והוא נערך למאבק כדי להבטיח קיום ההסכם המחייב את ההסתדרות והמעסיקים על כל נציגיהם ויחידותיהם.

התעשיינים ישביתו ענף המזון

מטה החירום של התאחדות התעשיינים שלח ביום ו' הודעה לממונה על יחסי העבודה על הכרזת שביתה במפעלי־הסימורים, אם יקיימו הפועלים שביתת אזהרה. היום יכונס הצוות הפועל המורחב של התאחדות התעשיינים כדי לדון במצב.

בר־לב: אמצעי התשלום גדלים באחוז אחד בשבוע

האינפלציה עלולה לגרום מיתון: בין הצעות זנבר יש כאלה העלולות לגרום פגיעה ממשית בתעשיה

שר המסחר והתעשייה חיים בר לב הזהיר, שאם לא נשים בעוד מועד קץ לתהליך האינפלציוני הקיים — נגיע למצב של מיתון.

השר הסביר, כי קיימת אינפלציה של ביקוש. היא לא נגרמה כתוצאה מהזרמת כספים לשוק על ידי בנק ישראל ולא מהגדלת הוצאות המלחמה, אלא מהעלייה באמצעי התשלום בהיקף גדול, המגיע בשבועות האחרונים לכדי אחוז אחד לשבוע. זה מצב שיש לשים לו קץ, שאם לא כן — ימשיכו המחירים לעלות, לא נוכל לקיים יצוא, הייצרנים יתחילו לאגור מלאי של מיצרכים ואנו נגיע, לאט או מהר, למצב של מיתון.

בר־לב הדגיש, כי את המלחמה באינפלציה יש לכוון למוקדים האמיתיים: "יש לספוג כסף מהצרכנים — וקיימות דרכים לכך; יש לנקוט צעדים נגד ההתייקרות בענף הבניה, שהיא לפעמים מסחררת; יש למנוע התייקרות בשירותים מסויימים ואף במוצרי חקלאות. מוצרי התעשייה צועדים, לדבריו, בסוף התור והתעשיה אינה מהווה מוקד אינפלציוני.

השר נשאל, אם הוא מקים "קו בר־לב" נגד תכנית בנק ישראל. "איני מקים שום קווים נגד — אני מקים קווים בעד — השיב השר והוסיף, כי גם "קו בר לב" בתעלה לא היה נגד המצרים אלא בעד היהודים. "מה שאני עושה כרגע הוא לא מלחמה במישהו, אלא למען משהו — טובת המשק הישראלי". הוא הזהיר, כי בין הצעדים המוצעים על־ידי בנק ישראל יש כאלה, שאם יתקבלו, יגרמו פגיעה ממשית בתעשיה.

הצעות הליברלים

לבטל לאלתר את האשראי המכוון, להקצות קרקעות ממשלתיות בכל רחבי המדינה לבנייה לזוגות צעירים, חלקה בבנייה להשכרה, לצמצם את המימון הגרעיני של תקציבי הממשלה, המגיע למעלה לכ־1.2 מיליארד ל"י, פי שתיים מהתקציב הגרעוני הרשמי, לבצע רפורמה במס הכנסה, אשר תאפשר העלאת פריון העבודה ולהפעיל השיפה אפקטיבית של תוצרת הארץ — אלה הן עיקר ההצעות שגובשו ביום ו' במפלגה הליברלית למלחמה באינפלציה.

בנמקו את הדרישה לביטול האשראי המכוון טען יו"ר המזכירות ח"כ שמחה ארליך, כי אשראי זה מהווה 40 אחוז מסך האשראי במשק וגורם ייקור בלתי סביר של האשראי החופשי. ביטולו עשוי להוריד את שער הריבית החופשית לכ־15 אחוז במקום 20 אחוז כיום.

רואי החשבון מסרבים לפקח על הגבלת ההוצאות העסקיות

מאת דוד ליפקין, סופר "דבר"

משלחת לשכת רואי החשבון, שתופיע לפני ועדת הכספים של הכנסת, תבהיר, כי רואי החשבון לא יוכלו לפקח על הגבלת ההוצאות העיסקיות כפי שהן מוצעות על־ידי האוצר והיא תגיש השגות והערות.

ועדת הכספים של הכנסת עומדת לפתוח ביום ו' בדיון מקיף בהצעת האוצר להגבלת ההוצאות העיסקיות. מכיוון שהוועדה תקדיש מספר ישיבות לנושא זה, נראה, שהתקנות לא ייכנסו לתוקף לפני חודש יוני.

נשיא לשכת רואי החשבון מאיר קנה, אמר אמש, שלשכתו תדגיש שרואי החשבון לא יוכלו לפקח שההוצאות לאשל ולארוחות בחברות יהיו לפי התקנות החדשות והיא תתריע על ביטול מוחלט של הכרה בהוצאות האשרוח, בזירה שהציבור לא יוכל לעמוד בה. קנה ציין, שגם ב־1967 נקבעו תקנות לגבי ההוצאות העיסקיות, אבל לא יכלו לבצע אותן. הוא מסר, שלשכתו תציע לפתור את הבעיה על־ידי הענקת סמכויות לפקידי השומה לקבוע איזה סכומים של הוצאות העיסקיות יהיו פטורים ממס. בעבר הרחוק אישרו לפקידי השומה שלא לאשר הוצאות עיסקיות מעבר למקובל והדבר פעל כהלכה.

קנה הטעים, שמשמעות התקנות החדשות להגבלת ההוצאות העיסקיות היא פגיעה בחברות המנהלות הנהלת ספרים מסודרת. בעוד אותם אנשים וגופים שאינם מנהלים הנהלת חשבונות לא יפגעו מהתקנות.

גם משלחת של התאחדות התעשיינים תופיע לפני ועדת הכספים ותנמק את התנגדותה להחמרות בתקנות להוצאות העיסקיות. המשלחת תציין, כי ביטול חלק מההטבות שניתנו לעובדים במסגרת סעיפי הוצאות עיסקיות יגרום לתביעות מצד העובדים לפצות אותם כדי לשמור על רמת הכנסתם נטו. לפי הערכת התעשיינים הם יצטרכו לשלם בעד כל לירה הניתנת לעובד כהוצאה מוכרת ופטורה ממס הכנסה, שלוש וחצי עד ארבע ל"י. דבר שיהווה נטל נוסף על התעשיינים.

ג. מאיר מתנה המשך הופעת "אות" בהקמת מזכירות מערכת מצומצמת

דיין: המאמר על פיתחת רפיח כלל הסתה נגד "הקצין הבכיר מאד"; לשכת "העבודה" הביעה תמיכה בטיפול הממשלה

מאת סופר "דבר" לענייני מפלגות

בסיום ישיבה ממושכת ומתוחה של לשכת מפלגת העבודה, שנערכה בליל־שלשום בתל־אביב, הביעה הלישכה תמיכה בדרכי טיפול הממשלה בהתנחלות בפיתחת־רפיח.

הדיון סבב את המאמר שפורסם באחרונה עורך "אות" דוד שחם, בו מתח בקורת על הצעדים שנעשו בעקבות ממצאי ועדת החקירה שמינה הרמטכ"ל לדיון בפרשת גירוש הבדואים מפיתחת־רפיח.

ראש־הממשלה גולדה מאיר טענה, כי אסור היה שמאמר כזה יתפרסם שכן פירסומו בבטאון המפלגה כאילו מחייב גם אותה. היא הציעה לסגור את השבועון, אם לא תוקם מזכירות מצומצמת למערכת.

שר־הבטחון משה דיין אמר, כי הדברים שנכתבו במאמר מקורם באי־ידיעת העובדות ויש בהם משום הסתה נגד מה שהוגדר כ"הקצין הבכיר מאד".

עורך "אות" ציין בדברי תשובתו, כי הממצאים היסודיים שהובאו במאמרו — לא הוכחשו. לדבריו היה כאן מקרה של חריגה מסמכות מצד קצין בכיר, שהפעיל תכנית מבלי לקבל עליה אישור משר־הבטחון או מועדת שרים.

לאחר הדיון התקבל סיכום בו צויין שיש להקים בזמן הקרוב ביותר מזכירות מצומצמת למערכת "אות". בסיכום הודגש, כי המאמר נכתב באחריותו האישית של ד. שחם וכי היה רצוי לקיים בירור מוקדם לפני פירסום כזה. על יסוד ההסברים שהשמיעו ראש הממשלה ושר הבטחון הביעה הלישכה את תמיכתה המלאה בטיפולה של הממשלה בעניין.

על מהלך הישיבה וסיכומיה דיווח "דבר" בפירוט מלא במהדורתו השניה ביום ו' בבוקר.

מושבים שיתופיים יצורפו למפעלי "גרנות"

מאת ע. פריפז, סופר "דבר" בשומרון

המפעלים האזוריים "גרנות" של משקי עמק־חפר, השרון והשומרון, המאגדים בתוכם 40 משקים מזרמים שונים של התנועה הקיבוצית, החליטו אתמול במועצה המ"ז, שהתקיימה בתחום המפעלים מול קיבוץ גן־שמואל, לקלוט מושבים שיתופיים. החלטה עקרונית זו תביא לשינוי יסודי במפעלי גרנות והיא מחייבת גם בשינוי התקנון.

המושבים השיתופיים יצטרפו בתנאי חבר ויקבלו על עצמם את כל החובות המוטלים על המשקים הקיבוציים.

המועצה אישרה גם את ההסכם שנחתם עם מושב כפר־ויתקין על הקמת משחטה אזורית לתרנגולי הודו, שבה שותפים מפעלי "גרנות" ואשר חלקם בה יהיה 60%. כן אישרה המועצה תכנית השקעות לשלוש השנים הקרובות בסכום של 30 מיליון ל"י. בין השאר קבעה המועצה כי ההתארגנות האזורית תמשיך לטפל בפיתוח המשק החקלאי על ענפיו השונים ותכנית ההשקעות לשנים הקרובות תהיה מיועדת למפעלים הקשורים אורגנית בענפי החקלאות במשקים. ויכוח עוררה הצעת המזכירות "כי לא הגיע הזמן להקמת מפעלים לארגון אזורי של הצרכנות במשקים" והמועצה החליטה לא לקבל שום החלטה בסעיף זה.

בעניין התמורות במשק החקלאי נאמר בין ההחלטות, כי שילוב התעשיה עלול לגרום לשינויים מרחיקי־לכת בדמותו של המשק. על כן חוזרה המועצה ומדגישה, כי המשק החקלאי הנו וחייב להיות גורם חשוב במבנהו של המשק הקיבוצי וכי צמצום או חיסול ענפי חקלאות עלולים לפגוע באורח חייו של המשק. בדיוני המועצה הודגש כי הרחבת המפעלים תהיה מבוססת על מיכון ועם הרחבתם אין להרחיב את העבודה השכירה ויש להוסיף חברי משקים לעבודה כדי לשמור על היסודות של עבודה עצמית.

דבר
DAVAR
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת אליהו אגרס
מנהל כללי גדעון נאמן
המו"ל — "דבר" בע"מ
נדפס בדפוס "דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל־אביב, רחוב שינקין 45, ת. ד. 199, טלפונים 246251 (6 קווים).
סניפים:
תל־אביב, בית "דבר", רחוב שינקין 45, טלפון 246251. ירושלים, מערכת ומנהלה, רחוב הלל 16, טלפונים: 231251-3. חיפה, רח' הנביאים 27, טלפונים 642111-2-3

בן־פורת: על המערך להבטיח בחירת ישעיהו

ח"כ מרדכי בן־פורת

על כל חברי סיעת המערך בכנסת לעשות את כל המאמצים, כדי שח"כ י. ישעיהו ייבחר לתפקיד יו"ר הכנסת — אמר סגן מזכיר המפלגה ח"כ מ. בן־פורת בהופיעו בסניף מפלגת העבודה בנהריה.

בהתייחסו להצבעה בסיעת המפלגה אמר בן־פורת: "זו היתה הצבעה מכובדת, המהווה שיעור נאה בדמוקרטיה של המפלגות. אופן הצבעתם של חברי הסיעה מעורר מחשבות באשר לצורך בנקיטת צעדים נוספים לגיבושה של מפלגת העבודה".

"אשר לעתיד המערך" — אמר — "כי יש לתבוע ממפ"ם, שעליה להחליט בהקדם האפשרי על איחוד ולא יתכן לפנות לבוחר במיבנה הקיים. המדינה זקוקה לכוח אחראי מגובש שיבטיח את הטוב לה."

ישעיהו: אם אבחר אהיה חייב רק בשמירת כבוד הכנסת

ישראל ישעיהו, המיועד מטעם המערך לכהונת יו"ר הכנסת, אמר, כי לא היו לו שום לבטים כאשר העדיף את תפקיד יו"ר הכנסת על תפקיד מזכ"ל המפלגה. "אני 22 שנה בכנסת ואוהב את התפקיד הזה" — אמר בראיון ששודר בליל שבת בטלוויזיה.

ישעיהו דחה את הטענה כאילו הוצע לו התפקיד מתוך כוונה שיפנה את מקומו כמזכ"ל המפלגה.

בתשובה על שאלה אחרת אמר, שכיו"ר הכנסת, אם ייבחר לכהונה זו, לא יהיה חייב לקבל הכרעת סיעתו, אלא יהיה חייב רק בשמירה על הכבוד, האינטרסים והצדק של הכנסת.

קהיר: רומניה הודיעה לנו שצ'אושסקו לא יתווך

יבקש מישראל להגשים החלטת מועב"ט

מאת סופר "דבר" לענייני ערביים

מצרים טוענת, כי אחרי שהביעה "דאגה" באזני שלטונות רומניה נוכח הזמנתה של ראש הממשלה גולדה מאיר לבוקארשט, הודיע השגריר הרומני בקאהיר, כי הנשיא צ'אושסקו אינו מתכוון לפעול כמתווך ו"כל כוונתו" היא לבקש מישראל להגשים את החלטת מועצת הבטחון.

דברים אלה פורסמו ב"אל־אהראם". יום אחד בלבד אחרי שעורך העתון חסניין הייכל תקף בחריפות מפתיעה את ההזמנה של ג. מאיר לבוקארשט. יש לציין, שהמצרים שמרו על שתיקה בתקופה שמייד אחרי פירסום דבר ההזמנה. מרבים כעת בפרסומים בנושא זה בפרט אחרי שהתעמולה הירדנית האשימה את הנשיא סאדאת, כי הוא בא בדברים עם ישראל, באמצעות הרומנים. ברית המועצות עצמה עודנה שומרת על שתיקה.

הייכל משתדל במאמרו מיום ו' לנקות את מצרים מכל חשד של שותפות ליוזמה הרומנית, הוא טוען, כי הזמנת ג. מאיר לבוקארשט הפתיעה את ממשלתו ומספר, ששר החוץ המצרי מוראד גאלב העביר לרומנים הודעה, בה נאמר, כי "מצרים מודאגת, איננה מבינה מה מתרחש ודורשת הסברים". אתמול כתב "אל־אהראם", כי בתשובה לפניה זו הבהירו הרומנים, כי כל רצונם לדרבן את ישראל להגשים את החלטה 242 ותו לא.

הייכל עצמו סבור, שביקור ג. מאיר בבוקארשט, שיתחיל ביום ד', הוא "משחק מסוכן" ומבקר את הרומנים על שיזמתם יוצרת רושם שיש קשר בין ביקור צ'אושסקו בקאהיר וביקור ג. מאיר בבוקארשט. הייכל אמר, כי אין ערך ליוזמה רומנית בסיכסוך הישראלי—ערבי הטוען, כי הזמנת ג. מאיר רק תיתן לישראל יתרונות־יוקרה ותפחית את הענין בשליחות יארינג.

ראש הכנסיה הרוסית הגיע לקאהיר

קאהיר, (עיר וע"ן). — הפטריארך פימן, ראש הכנסיה הרוסית אורתודוכסית הגיע לקאהיר, בשלב הראשון של מסע שיכלול גם ביקור בירושלים.

בנק ישראל מודיע

היום, יום א', 30 באפריל 1972, תונפקנה הסדרות הבאות של:

מילווה פיתוח

סדרה ר"ט מסוג "ברירה" — סדרה ר"ח צמודה למדד

סכום ההוצאה
5 מיליוני ל"י — 10 מיליוני ל"י

הפדיון והריבית

סדרה ר"ט: הפדיון בתום 5 שנים. התמורה תשולם לפי הגבוה משני החישובים:
א) הקרן והריבית צמודה למדד: שיעור הריבית 4.84%, על־פי חישוב של ריבית דריבית, דהיינו 26.66 ל"י; לסכום זה יתווספו הפרשי הצמדה על הקרן ועל הריבית.
ב) הקרן והריבית — לא צמודות למדד: שיעור הריבית 10.76%, על־פי חישוב של ריבית דריבית, דהיינו 66.66 ל"י.
בכל מקרה מובטחים לפחות 50 ל"י נטו לכל 100 ל"י.

סדרה ר"ח: הפדיון בתום 7 שנים. הריבית בשיעור 6½ אחוזים, תשולם באורח שוטף, פעמיים בשנה. הקרן והריבית צמודות למדד המחירים לצרכן.

* המחיר לציבור: איגרות חוב למוכ"ז תימכרנה לציבור ב־100%; איגרות חוב ע"ש ב־99.5%. מחירים אלה יהיו בתוקף ביומיים הראשונים בלבד. החל מהיום השלישי להנפקה ואילך תחול תוספת ריבית מוצמדת למחיר הרכישה.
* מדור הבסיס: יהיה 130.8 נקודות.
* הגבלת מס ופטור: מס הכנסה על הריבית לא יעלה על 25%. הפרשי ההצמדה על הקרן פטורים ממס *.
* הרכישה: איגרות מילווה פיתוח של מדינת ישראל ניתן לרכוש בכל המוסדות הבנקאיים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך. הרכישה במועד ההנפקה משוחררת מתשלום עמלה.
* הרשום בבורסה: הסדרות החדשות תירשמנה ותיסחרנה בבורסה לניירות ערך. כלומר, ניתן — במקרה הצורך — לממש את תמורת האיגרות בכל עת, אף לפני מועד הפדיון הסופי.

* על־פי סעיף 97 (א) (3) לפקודת מס הכנסה.

מילווה פיתוח של מדינת ישראל

מחבל מבוקש נהרג ברצועה

מהבוקר בוטלו רשיונות היציאה

מחבל מבוקש נהרג ביום ו' בשעה 1 אחה"צ בערך בהיתקלות עם משמר צה"ל ליד פרדס באזור חרת זיתון, דרומית לעיר עזה. אין נפגעים בין אנשי המשמר.

המחבל נקרא להיכנע ולמסור את נשקו, אולם הוא פתח באש וזרק רימון לעבר המשמר. בחילופי האש נהרג המחבל. ברשותו נמצאו רובה קלצ'ניקוב, תת־מקלע קארל גוסטב ורימוני־יד.

בקרבת מקום ההיתקלות נחשף בונקר בו הסתתר המחבל.

המחבל ההרוג היה פעיל בארגון "החזית לשחרור פלסטין" באזור מרכז הרצועה. בין השאר מייחסים לו השתתפות במארבים לסיורי צה"ל באזור מחנות המרכז ברצועה בחודשים יוני, יולי, ספטמבר 1970; השתתפות ברצח שלושה תושבים מקומיים.

סופר "דבר" בדרום מודיע: מהבוקר בשעה 5 רשאים תושבי רצועת עזה לצאת ממנה לישראל ללא רשיון. שהותם בה מותרת עד שעה 1 אחר חצות. הרוצים לשהות בה יותר, יזדקקו כבעבר לרשיונות שהייה מתאימים. חופש המעבר לישראל לא יבטל את הבקורת הבטחונית על נוסעים, רכב ומטענים הנעים מהרצועה ואליה. הביקורת תתבצע במחסומי ארז בצפון, ובגזל שנ במזרח ובמצמת שלום בדרום.

בצו, שהוציא מפקד האזור, נמסר לתושבים על ההקלה, שאינה כוללת ביטול העוצר שעדיין מוטל בשעות הערב והלילה על כבישי הרצועה וישוביה. כך שתושביה יאלצו גם להבא להקדים ולחזור אליה למרות ההקלות בטרם כניסת שעות העוצר לתוקפן.

כזכור הודיע שר הבטחון משה דיין בביקורו האחרון ברצועה, שאם מצב הבטחון בה יוסיף וישתפר, יבואו הקלות מינהליות נוספות, כולל ביטול או הקטנת העוצר.

מוכתרים קיבלו הסבר

מוכתרי הכפרים והשכונות ברצועת עזה הוזמנו ביום ו' למפקדי הנפות בעזה ובחאן יונס, שם קיבלו הסברים על הצו החדש, המתיר יציאת תושבי רצועת עזה לישראל ללא צורך ברשיון.

המוכתרים נתבקשו להביא לידיעת האוכלוסיה הרחבה את פרטי הצו שפורסם ביום ה'.

המשורר העריק דרוויש נושא לאשה זמרת מצריה

מאת תופיק חורי, סופר "דבר"

נג'את אל־סרירה (נג'את הקטנה), הזמרת המצריה המפורסמת, עומדת להתחתן עם המשורר הערבי־ישראלי מחמוד דרוויש, שערק לפני שנתיים לקאהיר, אחרי ביקור במוסקוה.

רומן האהבה בין השניים התחיל לפני חדשיים כאשר הזמרת נג'את להופיע במועדון הסופרים בקאהיר. מאז שמרו השניים על קשר טלפוני מתמיד. וכן נערכה פגישה ביניהם.

דרוויש, שנחשב בישראל למשורר מוכשר, היה חבר רק"ח ומפעיליה בסקטור הערבי. הוא פירסם ספרי־שירה רבים. הוא תוקף מעמדו המיוחד ברק"ח ביקר פעמים רבות בארצות הגוש הקומוניסטי לשם לימודים וכדי להשתתף בכנסים בינלאומיים. לפני כשנתיים נסע למוסקוה להשתלמות. תום שהותו שם פנה ... תעופה של קאהיר במקום לחזור לישראל. ממצרים ... ידיעות שהוא מועסק בתחנת השידור.

בעקבות מעשהו זה גירש אותו רק"ח משורותיה.

במערכת הבחירות לקראת מחרתיים:

המועמדים בבית־סאחור מבקשים להפוך מחנה לבי"ח

מאת תופיק חורי, סופר "דבר"

במסגרת מערכת התעמולה לקראת הבחירות המוניציפאליות מחרתיים, פנו המועמדים בבית־סאחור לממשל הישראלי, בבקשה להפוך המחנה הצבאי בו לבית־חולים.

המועמדים מנמקים את בקשתם, שבכל איזור בית־לחם, אוכלס ביותר מ־50,000 תושבים אין אף בית־חולים אחד. הם מבקשים להקים פארק ציבורי ... המועמדים ראשים, במערכת הדינה, הזדמנות להצלות בזו, כדי להיפטר מהמחנה.

בבית־לחם החליטו מו... רשימת "אל־עמל", שבראשה הגבות אליאס בנדק, לבחור אליאס פריג' במקומו. פריג', 45, עוסק בייצור ובשיווק ... ארץ הקודש, הוא נחשב לאחת הדמויות הבולטות בעיר.

מאבק חריף ברמאללה

ברמאללה, מצטיין הקרב על ראשות העיר, בחריפות יתר; ארבעה מועמדים לפחות מתמודדים על ראשות העיר. אווירה השוררת ערב הבחירות, שסיכוייו של סריס ... הוא ביותר, והוא עשוי להבחר ... ראש העיר הנוכחי חליל ...

מהחזית נמסר, שראשי ... ניסו לשכנע ... הזכיר ... על מפתח המולתי ... שבין 20 המועמדים בחירות יש כמה צעירים, נר... שישה זו לא הצליחה. הצעירים מתנגדים לכך, ומאיימים להתנגד ... נוכח הגוש המולתי.

יארינג מגיע מחר לניו־יורק

מרכז או"ם, (עי"ר). — שליח או"ם למזרח התיכון גונאר יארינג עומד לשוב מחר לניו־יורק, כדי לדון עם מזכיר או"ם קורט ואלדהיים על "כיוון שליחותו בעתיד" — מסר שלשום דובר או"ם.

הדובר סרב להגיב על הידיעה, לפיה עשוי ואלדהיים לבקר ... ערבית־ישראלית בלוזאן. ... לא קיים כל מגע עם הצדדים מאז ערך ביום ה' שעבר התייעצויות נפרדות עם נציג מצרים באו"ם איסמאת עבדול מגיד ועם ראש המשלחת הישראלית יוסף תקוע.

"משימה מתסכלת"

בתגובה על שמועות, לפיהן עומד ד"ר יארינג על סף התפטרות מתפקידו, בשל היסכולים שהיו מנת חלקו, ומה שמתואר כ"חילוקי דעות וגדולי גישה" בינו לבין ואלדהיים, אמר דובר האו"ם: "ברור, כי ... לשליחותו היא מה מתסכלת".

"אינני סבור שקיימים חילוקים על כך: לא הצדדים הנוגעים ולא מזכירות או"ם. שליחותו של יארינג תימשך, ומטרת שובו למרכז או"ם בשלב זה היא לקיים דיונים על הכיוון שבו תתנהל שליחותו בעתיד" — אמר הדובר.

נכבדים מהגדה יוזמנו לוועידה פלשתינית בירדן

מאת סופר "דבר" לענייני ערביים

נכבדים רבים מיהודה ושומרון יוזמנו להשתתף בועידה פלשתינאית גדולה, בחסות ממשלת ירדן, שתתקיים בעמאן ברבת־עמון. המטרה היא, שהועידה זו תשמש הפגנה של תמיכת חוגים פלשתינאיים רחבים ב"תכנית חוסיין", כדי לבטל את רישומה של הועידה שערכו המחבלים בקאהיר בחודש שעבר.

לבד מפלשתינאים תושבי הגדה המזרחית יוזמנו גם נציגי הקהילות הפלשתינאיות בסעודיה, כווית, לבנון, נסיכויות המפרץ הפרסי ובאירופה. בראש ההכנות עומד יו"ר הפרלמנט הירדני כמאל עריקאת, איש ירושלים ולשעבר אחד ממפקדי הכנופיות של המופתי, שהפך כעת נאמן של הכתר ההאשמי.

לפי שעה לא הגיעו הזמנות רשמיות ליהודה ושומרון, אך שליחים שונים כבר העבירו הודעות על הועידה הצפויה ושיעים תעמולה שקמה לבכת מה שקורי בפיתה "האחדות הלאומית".

כזכור, "יעצו" ישראל לעסקנים ביהודה ושומרון לא לצאת לועידה שערכו המחבלים בקאהיר ולפי כל הסימנים עשויה להינתן "עצה" דומה גם לגבי הוועידה הירדנית. לפיכך, פועלים כעת הירדנים — כאלטרנטיבה — גם לגייס חתימות על עצומות תמיכה שיישוגרו לוועידה עם כינוסה מטעם נכבדים ביהודה ושומרון.

תכנית לסלילת כביש שיחבר את סודאן ולוב נדונה עתה בין שתי המדינות — מסר אתמול רדיו אומדורמאן.

בדיקה פסיכיאטרית ליהודי שתיכנן להפגין בעת ביקור ניקסון במוסקוה

מוסקוה, (יופ"יא וצ"ץ). — פקידים צבאיים ציוו אתמול לערוך בדיקה פסיכיאטרית ליהודי סובייטי, שביקש לצאת את המדינה ואשר הכריז כי מנוי וגמור עמו לצאת להפגנה פומבית למען עניינו בעת ביקורו הקרוב של הנשיא ניקסון במוסקוה — מסרו מקורות יהודיים במוסקוה.

היהודי ויקטור יאכוס, פיסיקאי בן 28 ממוסקוה, פוטר מעבודתו במכון הגרעיני של אקדמיית המדעים, לאחר שהגיש בקשה לעלות לישראל. המקורות הודיעו, שהמשטרה עצרה את יאכוס בשעה 5 לפנות בוקר וחקרה אותו במשך חמש שעות.

אחר הובא יאכוס למפקדה צבאית אזורית, שם נחקר על־ידי ועדה רפואית, שבראשה עמדה פסיכיאטרית בשם סניזובנה.

"הפסיכיאטרית החרימה את תעודת הזהות שלו והודיעה, כי יקבל אותה חזרה לאחר שיעבור בדיקה פסיכיאטרית במרפאה פסיכיאטרית אזורית". לא נקבע מועד לבדיקה.

יאכוס, הוא אחד מבין היהודים שהודיעו לא מכבר לשלטונות, כי מנוי וגמור עמם להפגין בפומבי למען זכותם לצאת מן המדינה אם יעכבו זאת ב... למאי — שלושה ימים לאחר ביקור הנשיא ניקסון לברה"מ.

אסיר ציון לקה בהתמוטטות

אסיר ציון שלמה דריגה, ... לשלוש שנות מאסר ... הכלוא במורדוביה, לקה באוטמה ... התמוטטות עצבים בשל התעללות של הסוהרים הסדיסטיים.

בידיעות שהגיעו ... בית תל יוסף, אשר ... דריגה, נמסר כי הוא סבל ... ולא זכה לטיפול רפואי. ... נודע לו, כי ... בילדו בן ... נותר ללא טיפול.

דריגה הכריז על שביתת רעב ... ואז איבדו לו הסוהרים, כי נהגותו משפיעה לרעה על ... ואם לא יפסיק ... יוטלו עליו עונשים נוספים.

"ל'אורור" קורא לצרפת לחדול מהספקת מיראז'ים ללוב

מאת ז'אק מוריס, סופר "דבר" בצרפת

פאריס, (מיוחד ל"דבר"). — "ל'אורור" הפאריסי קרא אתמול לממשלת צרפת לחדול מהספקת "מיראז'ים" ללוב, בעקבות הצהרתו של הנשיא סאדאת, לפיה מקבלת מצרים ציוד צבאי צרפתי באמצעות "מדינות בנות־ברית".

במאמר מערכת, החתום על־ידי עורך העתון רולאן פור, נכתב: "בעקבות הודאתו האחרונה של נשיא מצרים, ובאם לא תסכים ממשלת צרפת לחדול מהספקת נשק ללוב, לא יהיה עוד מקום להתערבות צרפתית בעניני המזרח התיכון. דעת הקהל הצרפתית תהיה ודאי מזועזעת, אם יתברר שמטוסים צרפתיים הנמכרים ללוב יטלו חלק במתקפה מצרית נגד ישראל".

על פי החוזים שנחתמו בין פאריס לטריפולי תספק צרפת ללוב 110 מטוסי "מיראז'". עתה סופקו כבר 30 מטוסים ועשרה נוספים יגיעו ללוב בזמן הקרוב ביותר. כמו כן מכרה צרפת ללוב ארבעה מסוקים מדגם "אלואט" ושמונה מסוקים מדגם "סופר פרלון", כתקני ... ומערכות ציוד אחרים. זאת כיוונה צרפת למכור ללוב סוללות טילים נגד מטוסים שכמותם סופקו בעבר ללבנון.

מצרים מקבלת מבריטניה ציוד צבאי אלקטרוני

ביירות, (יופ"יא). — מצרים מקבלת ציוד אלקטרוני צבאי מבריטניה והיא מנהלת שיחות השוואות עם שלטונות בריטניה לרכש ישיר של כלי נשק — מוסר ... הלבנוני "... דיילי סטאר".

העתון כותב, כי מצרים דחו הצעה בריטית למכור לה גונבות ימיות לאלה, אותן רכשה ... ממספנה בריטית.

יון בממשלה למרות ההתפטרות

פרידמן: התפטרתי בגלל לינץ' ציבורי; ניב: איני שמח לאיד. - המועמדים לניהול „נתיבי נפט" - קצין צה"ל בכיר וצבי אלכסנדר

מאת סופר „דבר"

על אף התפטרותו של מרדכי פרידמן כמנהל „נתיבי נפט", תדון הממשלה היום בדו"ח ועדת זית[...]. הממשלה גם תתייחס לאספקטים החברתיים־מוסריים וההשלכות לגבי ניהול של המשק הציבורי כפי שהם עולים מהממצאים והמסקנות של הרוב בועדת החקירה. (ראה „דבר היום"). [...] שרים כבר הודיעו, כי הם [...] לממשלה לקבל את מימצאי [הוע]דה ולהסתייג ממסקנות הרוב. [...] שרים שאחדים בפומבי, כי הם [...] לממשלה לאמץ דווקא את מסקנות המיעוט של האלוף במי[...]ים באייר זרע.

הממשלה תתייחס לנושא זה ב[...] הסערה הציבורית שקמה ב[אר]ץ, ובעיקר כדי להשמיע את [...]ה לגבי האספקטים החברתיים־מוסריים וההשלכות שיהיו [ב]עתיד מכך בניהולו של המשק הציבורי. לממשלה יוצע להודיע [...] בדבר ההכרה על שמירת טוהר המידות ודביקות בערכים מוסריים, היכולים להיות מופת לרבים, מצד מנהלי חברות [ממשלת]יות.

קבלה התפטרות פרידמן

תוך כך החלו הדיונים על [...]את מועמד מתאים לתפקיד [...]ל „נתיבי נפט". אמש נודע, אחד המועמדים הרציניים לכך, הוא קצין בכיר בצה"ל. היום יקיימו דיונים עם הקצין על ידי הגורמים הממשלתיים הנוגעים בדבר. מועמד אחר שהוזכר הוא צבי אלכסנדר, מנהלה של החברה הלאומית לחיפושי נפט. צבי אלכסנדר נמצא עתה בחו"ל ואמש אפשר היה לקבל את תגובתו. מועצת המנהלים של „נתיבי נפט", שהתכנסה ביום ששי אחרי הצהריים, קיבלה את התפטרותו של מרדכי פרידמן.

פרידמן הוזעק מחו"ל

מ. פרידמן נסע ביום ששי לפני עשרה ימים לתקופה של שלושה שבועות לשם בילוי חופשה ורפיות, וכן בעניני „נתיבי נפט". הוא הוזעק לארץ לאחר התעוררה הסערה הציבורית בעקבות מסקנות הרוב בועדת החקירה. בשובו אור ליום חמישי החל דיונים קדחתניים עמו. בשיחות אלו נטלו חלק סגן שר האוצר ד"ר צבי דינשטיין, עוזרו של מ. פרידמן, ואף אחד השרים שאינו ממונה ישירות על „נתיבי נפט". ביום חמישי בצהרים סירב פרידמן להיענות להפצרות מורים אלה להגיש את התפטרותו. [לאח]ר בהמשך המגעים שוכנע, כי [...]טב שהוא יתפטר. ואמנם בשעות הערב של יום חמישי הגיש מכתב התפטרות למועצת המנהלים של החברה והעתקים נשלחו לשר האוצר פנחס ספיר, סגנו ד"ר צ. דינשטיין ועוזר שר הבטחון רב אלוף (מיל.) צבי צור.

מכתב ההתפטרות

במכתבו של פרידמן נאמר: „מאחר ובקשתיכם לקיים ישיבת דירקטוריון דחופה מחר. ב[...] ודעה של יום אחד. ברצוני להביא בפניכם את נושא הישיבה את נימוקי, כדי לאפשר לכם לשוקלם עד מחר.

אבקשכם מחר לקבל את התפטרותי כמנהל כללי וכחבר מועצת המנהלים, הנני מקווה שכמו שהייתי בעצה אחת קרוב לחמש שנים, תהיו איתי בדעה גם עם פרישתי.

אתם המכירים אותי יודעים שאהבתי את עבודתי, האתגר שבמשימה הכבדה, הקשיים בביצועה, הלהיבוני ועודדוני, ודירתקו את כל כוחות השכל והנפש אשר בי. ההצלחה היתה שכרי וסיפוקי.

תזכרו אל נכון, שכבר בשנת 1968 כאשר עלתה החברה על דרך המלך, ואפיק פעולותיה בעתיד נסלל בפניה, הבעתי את הדעה, שהגיע הזמן לסיים את התפקיד אשר מלכתחילה הוטל עלי לתקופה מוגבלת בלבד. בקשתי נתקלה בסירוב. הממונים עלי היו בדעה שפרישתי אז, תגרום הפסד חמור למדינה ודרשו במפגיע שאמשיך. ועל מנת שבודתי תקבל אפי' מתמיד, נדרשתי לחסל את הבדתי הפרטית. לזאת נעניתי וכך פעלתי.

בשעה חמורה זו, הרשו לי לומר את האמת ואל תראו בדבר משום יהירות בדעתי, שאכן הצליחה החברה במידה העולה על כל המציפה. תוצאות אלה היו אפשריות, אך ורק משום שכל אחד מעובדי החברה היטה שכם ועבד בהתלהבות ובמסירות שאין למעלה מהן.

כאשר נשמעו הבקורות הראשונות ראיתי עצמי חייב לעזור בקביעת העובדות הנכונות ולאפשר משפט צדק. חודשי הועדה היו נטל פיסי, מעמס ומתח רוחני, שכלנו נשאנו בהם ברצון ולא הסכנו צמל או מאמץ, כדי שהועדה תקבל את מלוא התמונה.

ראיתי ואני רואה בדו"ח ובממצאיו הרבים שנמצאו פה־אחד, נצחון של תבונה, סבירות והגינות. אחרי פרסום הדו"ח יצאתי לביקור מסחרי ולנופש קצר. אמש חזרתי ומצאתי עצמי נושא להתנפלות מחודשת מצד גורמים אינטרסנטיים שונים אשר למרות שקיבלו את מימצאי הועדה כנכונים, חלקו על המלצות הרוב.

אמת ונכון, כיום נשמעים רק הקולות המתקיפים אותי. אך אמרתי באוזני המוסרי ובישור של רוב תושבי המדינה לא פגם. ואף אם היום אין קולם נשמע, הרי דומני שמבחינת החברה, מבחינת עובדיה למחלוקתיה השונות, מנהליה ומבחינתי אני, יש בדו"ח הועדה ודוקא בחלק שנקבע על דעת כל חבריה, משום תשובה נוצחת להאשמות שטפלו. והקעקע תוסר האחרונות של המחות האשמות ללא בדיקת אמינותן.

אחרי קרוב לחמש שנים של עבודה מאומצת ומסורה, ואחרי שהצלחה האירה פניה לחברה, חושבני שיכול אני בלב שקט לפרוש מתפקידי בחברה ולחזור לעבודה פרטית".

בכבוד רב
מ. א. פרידמן

פרידמן: לא הופעל עלי כל לחץ

מרדכי פרידמן אמר, כי לא הופעל עליו כל לחצים להתפטר מתפקידו כמנהל „נתיבי נפט", וכי אין להתפטרותו כל קשר עם האפשרות שהממשלה תוציא מסקנות שונות ממסקנות ועדת זית[ו]ן.

פרידמן הסביר בראיון ששודר בליל שבת ב„יומן אירועים" בטלויזיה, כי ראה את מסקנות ועדת [...] כסופיות, שזיכוהו לחלוטין, והכשירו אותו להמשיך בעבודה בחברת „נתיבי נפט". דר אכן הוא חזר לעבודה תקינה ר שלפתה. הוא סיפר, כי בשבוע החולף נאלץ לצאת למספר ימים לחו"ל בעניני החברה וכאשר חזר ביום ה' ונוכח ב„ציד המכשפות" וב„היסטריה הציבורית" ובאפשרות שהרחוב מסוגל להשפיע על החלטת הממשלה — החליט לפרוש.

בתשובה לשאלה אמר פרידמן, כי הציבור רשאי לדרוש כל מה שהוא רוצה, אבל אינו רשאי לעשות זאת בטרוראקטיביות. „ועדה ישבה חדשים ושמעה 48 עדים. קבעה שבחלקם או מרביתם אינם מהימנים, שד"ר ניב עצמו לא צדק במרבית ההאשמות, כיצד ייתכן היום לחזור חזרה להתחלה, כיהן שציפו למסקנות אחרות" — שאל.

פרידמן נמנע מלהחות דעתו על רמת המינהל הציבורי בארץ, וכן סירב לפרט מי הם הגורמים האינטרסנטיים שהתנכלו לו כדבריו. הוא היה רק נכון לומר, שהבעיה הפכה לבעיה פוליטית וגורמים רבים רוצים לעשות ממנה הון פוליטי ולקדם את עצמם. „העניין הוא איננו „נתיבי נפט". היום זו בעייה של מדינת ישראל ועתידה" — אמר פרידמן.

ניב: איני שמח לאיד

ניב, שתזכירו לממשלה הוא שפתח את הבירור, אמר, כי הוא מרוצה, אך אין בלבו כל שמחה לאיד. „אני מקווה שהתפטרותו של מרדכי פרידמן היא הודאה והכרה בחומרת המצב. אם באמת זו משמעות הדברים, כי אז נראה לי שצעדנו צעד גדול קדימה". מנהל החברות „נפטא" ו„לפידות" מרדכי חן, אמר, כי אם יציעו לו לנהל את חברת „נתיבי נפט" יתייחס לכך ברצינות רבה.

למרות כשלון בראנדט בהצבעה על התקציב

גברו הסיכויים לאישור החוזים עם ברה"מ ופולין

בון, (א. פ., ע"ר וע"ן). — לאחר המתיחות הרבה ששררה ביממה האחרונה בבון, בעקבות כשלון הקואליציה של הקאנצלר בראנדט בהצבעה על ענינים תקציביים בבונדסטאג, השתפרו אמש הסיכויים לארגעה ו„שביתת־נשק פוליטית" בין הקאנצלר למנהיג האופוזיציה ריינר בארצל.

שלשום הציע בראנדט בבונדסטאג לפתוח ב„שיחות שביתת־נשק" עם מנהיגי האופוזיציה הנוצרית־דימוקראטית. לאחר כשלון הצעת אי־האמון שהגישה האופוזיציה ביום ה' שעבר בבית־התחתון. אתמול רמזו בראנדט ובארצל על אפשרות של שיתוף־פעולה בתחום מדיניות־החוץ. כדי לשים קץ למצב ה„גדיל" בבונדסטאג, שם עתידות ליפול הכרעות על תורם של קולות ספורים של צירים אחדים, המתמרנים בגמישות בין הצבעה עם האופוזיציה או עם הקואליציה.

מרמזים אלה התברר גם, כי גברו הסיכויים לאישור החוזים שחתם בראנדט אשתקד עם ברה"מ ופולין.

הארגעה היחסית הורגשה אמש בעקבות פגישה ממושכת, שנמשכה ארבע שעות וחצי, בין הקאנצלר למנהיג האופוזיציה. השניים דנו, בין היתר, באפשרות של פרסום הכרזה של כל המפלגות בשאלת החוזים עם המזרח.

אסיפה המונית בברלין

ב„כיכר קנדי" במערב ברלין נאספו אתמול כ־50.000 מערב־ברלינאים לעצרת הזדהות גדולה עם מדיניותו של הקאנצלר. בנאום בעצרת הטעים בראנדט, כי הוא משוכנע שההסכמים עם מוסקוה וארשה חיוניים לבטחונה של מערב גרמניה. הוא גם הביע את בטחונו, כי על אף הקשיים התהווה בבונדסטאג — החוזים יאושרו.

קודם לכן אמר הקאנצלר, כי אינו מפלה על הצעת הקדמת הבחירות הכלליות, אך הוא מוכן לדון עם מנהיגי האופוזיציה גם בשאלה זו. אם תושג הסכמה בין־מפלגתית בשאלות המתחיות הקשורות בחוזים עם המזרח, הוא הדגיש, כי מצד הבחירות הוא נושא תחוקתי מובהק ועל כל המפלגות להגיע להסכמה ביניהן, לפני שאפשר יהיה להכריז על הקדמת הבחירות.

צבא מתנדבים פרוטסטנטי פועל בצפון־אירלנד

מאת שלמה גינוסר, סופר „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). — „צבא־מתנדבים פרוטסטנטי פועל בצפון אירלנד; הוא מונה לפחות 10,000 איש חמושים, המתאמנים עתה לקראת מה שהפרוטסטאנטים מכנים „הגנה על אינטרסים חיוניים של האוכלוסיה הפרוטסטנטית בצפון אירלאנד".

הידיעה על פעילותו של צבא־מחתרת פרוטסטנטי פורסמה אתמול בכותרות ראשיות בעתון הבריטי „דיילי־טלגראף" ואושרה אחר כך על ידי מנהיג תנועת „ואנגארד" הפרוטסטנטית הקיצונית ויליאם קרייג. אישורו של קרייג, ששהה אתמול בלונדון, היה אמנם אישור עקיף. אולם ידיעות שונות מרמזות כי אכן קיים בצפון־אירלאנד צבא מתנדבים כזה, המצוייד בנשק והמצפה להוראה לצאת לפעולה נגד הצבא האירי הרפובליקאי („יחידות ה'מוחזרות של המיעוט הקאתולי").

נמסר עוד, כי מפקד הצבא הפרוטסטנטי הוא „אישיות ציבורית ידועה היושב בבלפאסט". ויליאם קרייג הכחיש עם זאת, כי צבא המחתרת הפרוטסטנטי הוא הזרוע הצבאית של תנועת „ואנגארד", בדומה לאי־ר.א., שהוא הזרוע הצבאית של תנועת „סין־פיין". סבורים, כי רוב כלי־הנשק הנמצאים בידי המתנדבים הפרוטסטנטים הגיע לצפון־אירלאנד מאנגליה.

משלחת מטעם תנועת נשים דמוקרטיות בישראל יצאה ביום ו' בדרכה לוארנה שבבולגריה, כדי להשתתף במועצה העולמית של נשים דמוקרטיות, אשר תיפתח שם היום.

שמגר יגיש

(המשך מעמוד 1)

כה לבקש מהיועץ המשפטי לממשלה חוות דעת על הדו"ח ועל המסקנות המשתמעות ממנו. הן לגבי תגובת הממשלה כממשלה והן לגבי פעולות אחרות. השרים מצפים, כי בישיבת הממשלה היום יימסר חוות דעת כזאת. ואולי אף הצעת החלטה שתוגש על ידי שר המשפטים י. ש. שפירא.

אותם שרים ציינו, כי בישיבת הממשלה הראשונה לאחר מסירת הדו"ח אמר שר המשפטים, כי הממשלה כממשלה אינה נדרשת לשום תגובה על הדו"ח. בהתאם לכך נמסר גם לעתונאים לאחר ישיבת הממשלה לפני שבועיים, כי „הממשלה כממשלה לא תגיב על הדו"ח" וכי נמסרו בממשלה רק שתי הודעות שרים ואחת של שר האוצר פנחס ספיר והשניה של שר המשפטים י. ש. שפירא.

רק במחשבה שנייה הגיעו כמה שרים לדעה, ששר המשפטים מצא שהממשלה חייבת להידרש לדו"ח ולהמלצותיו.

מחוגי משרד המשפטים נמסר, כי היועץ המשפטי לא מסר חוות דעת משפטית על הדו"ח, משום שלא התבקש על־ידי הממשלה לעשות כך. לא מן הנמנע, כי הסבך הנוהלי הזה ייפתר היום בישיבת הממשלה בצורה זאת או אחרת.

השר פרס לוחץ ידי אלמנתו של אלי כהן ז"ל

ש. פרס באזכרה ל אלי כהן ז"ל

„חיינו היו לוטים בערפל; מותו חשף אגדה מופלאה"

ערב אזכרה לאלי כהן ז"ל, במלאות 7 שנים לעלותו לגרדום בדמשק, נערך אמש באמפיתיאטרון העירוני בבת־ים. העצרת נערכה מטעם מרכז ההסברה ועיריית בת־ים ונכחו בה בני משפחת המנוח וידידיו הרבים, חברי מועצת העיריה ואישי ציבור.

השר שמעון פרס, שהביא את דבר הממשלה לעצרת, אמר, כי איש לא היטיב להגדיר את אלי כהן ז"ל, מכפי שעשה זאת הוא בעצמו: „הרגשתי בדידות נוראה אך ראיתי עצמי כמגדלור, השולח בעקשנות את אותותיו בתוך הלילה, כדי להזהיר ולשמור על אניה יקרה, הנקראת ישראל, מפני הסכנות האורבות לה".

חיינו היו לוטים בערפל, אמר השר פרס, אך מותו חשף אגדה מופלאה. הוא הלך לקשה שבתפקידים, שעם יכול להטיל על אחד מבניו. לא ההרפתקה דחפה אותו; השליחות היא שציוותה עליו.

פרס הטעים, כי העם עדיין אינו יודע את כל אשר חולל חייל מופלא זה, שהיה כמפקד זוטר במחנה־ההצלה של עמו.

ראש עיריית בת־ים מנחם רוסשילד ציין את מפעלי הזכרון, שעשתה העיריה על שמו של אלי כהן ז"ל. שנה בשנה מתכנסים בבתי־התפילה ומעלים את זכרו. והשנה בהיכל המועד סוכות העניקה העיריה את פרס השוטר על־שם אלי כהן ז"ל.

הנחה את הטקס מזכיר העיר ש. אביטל.

מקהלת הרבנות הצבאית השמיעה שירים. כן אמרו „יזכור" ו„אל מלא רחמים". על הבד שמול הבמה הוקרנה תמונה ענקית של אלי כהן ז"ל. (ע)

למצרים זכות מלאה

(המשך בעמוד 2, טור 1)

של כל המדינות הערביות „המתקדמות". הזהרת בו הסטנה, כי מדיניות ישראל, „המתגרה בתוקף הבין לאומי ובהחלטות או"ם" סומנה בתאבה. „אין לשלום הצדק למי' לפיכך — נאמר ב[...]לוי ה' דעת — „היה הכרח לספור מחדש את הצעדים, המכוונים להגן על האינטרסים החוקיים של הערבים. בפרט על ידי המשך חיזוק יכולתה ההגנתית של מצרים וחיזוק שיתוף הפעולה הצבאי בין שתי המדינות". סאדאת ומארשל הבריע „סיפוק עמוק" מתוצאות שיחותיהם וקבעו מחדש, כי ידידתם אימה „גורם שלבי". אלא של קבע' בין „המדינה הסוציאליסטית הראשונה בעולם" לבין מצרים „ההולכת בדרך המפנה הסוציאליסטי".

סאדאת, שעמד לסיים את ביקורו במוסקבה רק הערב, חזר כבר אמש לקאהיר באיחור קל, אחרי שמטוסו נאלץ להתעכב בבירות מחמת סופת־החול בקאהיר. אולם שנים מבכירי אנשי פמלייתו נשארו במוסקבה — המפקד החדש של חיל האוויר גנראל חוסני מובארק ויועצו של סאדאת לעניני אינפורמציה אשרף מרואן (חתנו של נאצר). מובאראק, הדובר הרשמי דהוסה, ינהל, כנראה, את המו"מ המעשי על המשך משלוחי הנשק מברה"מ. הוא קיים כבר שתי פגישות עם עמיתו הסובייטי מרשאל קוטאחוב. בשעתו נמסר, כי סאדאת ביקש מפציצי־קרב נוספים וכן טילים מתקדמים יותר. אך לפי שעה אין פרטים בנושא זה.

שיחה עם ברז'נייב

סאדאת, שבא יחד עם יועצו לעניני בטחון לאומי גנראל חאפז איסמאעיל ושר החוץ מוראד גאלב, קיים פגישה ממושכת אחת, בת חמש שעות, עם ברז'נייב וקוסיגין (בהשתתפות מרשאל גרצ'קו) ואתמול היתה לו שיחה נוספת בארבע עינים עם ברז'נייב בלבד.

לפי עתוני קאהיר, התנצל ברז'נייב על שלא יכול היה לבוא לקבל את סאדאת בנמל התעופה ואף לא להיפרד ממנו שם. מכל מקום הביקור הוגדר עכשיו כ„ביקור ידידותי" ולא כביקור רשמי ובכך נמצא תירוץ לאי השתתפותו של הנשיא פודגורני בטקסים ובשיחות. במוסקווה פורסם שפודגורני לקה בשפעת והוא מרותק למיטתו.

קוסיגין: לא היתה מחלוקת

קיצור הביקור וביטול הפגישות שנקבעו לאמש ולהבוקר עורר תמיהה, כי סאדאת נכשל. אולם סאדאת וקוסיגין מיהרו להפריך שמועות אלה בנאומים קצרים, שנשאו בארוחת צהריים חגיגית בקרמלין. קוסיגין אמר: „השלמת השיחות בזמן קצר אין פירושה קיום חילוקי דעות, או שלא הגענו להסכם על שאלה כלשהי. אדרבא, הסיבה האמיתית לקיצור השיחות היא ההבנה ההדדית בינינו, שאיפשרה להגיע לסיום בזמן הקצר ביותר. כך הסכמנו מאפיים והגענו לידי הסכם. לא היינו בקיומם הסכם, בלי הבנה זו, אפילו המשכנו לשוחח עוד שלושה חדשים".

סאדאת אמר, כי הוא „מאושר" מן השיחות והרעיף שבחים לברית המועצות על סיועה לארצו.

סמל חיל־האוויר האמריקאי טולס אולסון, בן 20, בעת שמסר אתמול לעתונאים כי הוא „חש בטוב" לאחר שהתנסה בשיטת רפוי מקורית ביותר: אולסון, שסבל מזיהום חמור בכלי־הדם עבר בבית־החולים „וילפורד הול" שבטכסס תהליך מיוחד של „שטיפה מהירה" במחזור הדם שלו. הרופאים שטיפלו בו מסרו, כי בעקבות הטיפול „נוקתה" לחלוטין מערכת הדם של החולה. [...]

הסכם בין מצרים ל„שוק"

בריסל, (ע"ר וע"ן). — מצרים ומדינות השוק האירופי המשותף הגיעו שלשום לי' הסדר על התנאים להסכם־סחר לחמש שנים בתום דיונים שנמשכו יומיים בבריסל.

השוק המשותף יגביל את תעריפי היבוא למוצרי תעשיה מצריים ב־45 אחוזים כשייכנס ההסכם לתוקף ועד ה־1 בינואר 1974 יועלה התעריף ל־55 אחוזים.

לגבי סחורות חקלאיות יקצץ השוק את התעריפים ב־50 — 25 אחוזים. פרי הדר יזכה בהטבה מיוחדת — צמצום של 60 אחוזים בתעריפי המכס.

יצוא הנפט המצרי אל השוק ייהנה ממכסה של 200 אלף טונות לשנה במכס מוזל.

מצרים הסכימה בתמורה לצמצם את תעריפי היבוא שלה לגבי סחורות תעשייתיות של השוק ב־30 אחוזים בשלב הראשון וב־50—40 אחוזים בשנים שאחר־כך.

קרסטן הגיע כאורח ההסתדרות

המזכיר הכללי של הקונפדרציה הבין לאומית של האיגודים המקצועיים החפשיים אוטו קרסטן הגיע במוצאי שבת לישראל לביקור של שלושה ימים כאורח ההסתדרות.

כידוע, נבחר אוטו קרסטן כמזכ"ל הקונפדרציה זה מקרוב, וזהו ביקורו הראשון, בכהונתו החדשה, בארץ.

היום עומד קרסטן להיפגש עם מזכ"ל ההסתדרות י. בן־אהרון ועם חברי הועדה המרכזת בישיבתה השבועית.

כן יפגוש האורח עם ראש הממשלה גולדה מאיר בלשכתה בירושלים.

נולדה שלישיה של בנים

שלישיה של בנים נולדה בליל שבת בבית־חולים „ביקור חולים" לחנה מקייטן, בת 40, מרחוב בר־אילן 31, בירושלים.

היולדת היא אם ל־4 ילדים, ועם השלישיה ימנו שבעה. משקל כל אחד משלישית הבנים הוא מ־1.30 ק"ג עד 1.540. שלושתם הוכנסו לאינקובטור ומצבם טוב. גם היולדת מרגישה בטוב.

לא לחינם זכתה להצלחה כזו

ספרית אפקים

עד כה הופיעו 20 ספרים
ממיטב הספרות בשאלות החברה המודרנית
בסידרה החדשה המתחילה כעת יופיעו 8 ספרים

הכשר לרצח־עם מאת פרופ' נורמן כהן
ניתוח מעמיק ותאור מרתק של מקורם וגלגוליהם של „הפרוטוקולים של זקני ציון" — שתרגומם לעברית מקנה להם מחדש אספקט אקטואלי חריף.

יהדות ארצות־הברית מאת פרופ' מרשל סקלר
מחקר חדיש ועשיר תוכן על הקיבוץ היהודי הגדול ביותר בעולם שנכתב על־ידי סוציולוג יהודי הידוע בארצות־הברית.

מוח האדם מאת נייג'ל קולדר
המסתורין של המוח האנושי ודרך פעולתו — תיאור קריא מרתק של כתב־מדע מפורסם המנסה לעמוד על ההישגים המופלאים שהושגו ועל מה שנשאר עוד בגדר סוד המצפה לפענוח.

הלם העתיד מאת אלבין טופלר
בספרו שהפך לרב־מכר בכל העולם, מפנה המחבר את מבטנו אל העתיד כדי לסייע לנו להבין גם את ההווה.

מדינות קטנות במבחן הקיום מאת פרופ' דוד ויטאל
יכולתן של מדינות קטנות לשמור על קיומן ועצמאותן תוך כדי התמודדות עם מעצמות־על נבחנת בספר זה בחינה צלולה ומעמיקה. תרומה סגולית להבנת בעיות הבטחון של ישראל.

אנטישמיות בלי יהודים מאת פאול לנדוי
על סמך מידע עשיר ועל רקע בעיות־היסוד של המדינות הקומוניסטיות, נבחנת האנטישמיות הקיימת בהן על אף שכמעט כל תושביהן היהודים יצאו מגבולותיהן.

עידן האליטות מאת פרופ' יעקב טלמון
ההיסטוריון הישראלי הנודע בוחן את גילויי האליטות „כומיך דימשמאלי" — סימן ההיכר של העידן בו אנו חיים.

הסטודנט הישראלי מאת ד"ר רינה שפירא וד"ר הדה עציוני
מיהו הסטודנט הישראלי ומה הן שאיפותיו? מהי זיקתו למדינת ישראל ומה הן דעותיו החברתיות והפוליטיות? על כך משיבות המחברות על סמך מחקר מקיף וחדשני.

למנויים על סידרה זו ניתנה הנחה מיוחדת של 40%

8 ספרים בשנה — 30.— ל"י

עבור משלוח הספרים הביתה בדואר 2.40 ל"י

זוהי ההזדמנות לחתום על סידרה של 8 ספרים מובחרים שבמכירה בודדת יעלו למעלה מ־ 50.— ל"י.

החתימה מתקבלת בכל בתי־המסחר לספרים בארץ, בועדי העובדים, במפעלים ובהוצאת עם עובד, רחוב מזא"ה, 22, ת"א טל. 611526

הוצאת עם עובד

14 שנים של הצלחה הן ערובה לתכנית החדשה והמובחרת של

ה"ספריה לעם"

נתן שחם: ההולך ושב
שנה דרמתית בחיי בת קיבוץ בלונדון

אירווינג סטון: חיי מיכלאנג'לו (כרך כפול)
מגילת חייו ואהבותיו של אחד מגדולי הגאונים שידע העולם, ספר שהפך לרב־מכר בעולם כולו

אפרים קישון: השועל בלול־התרנגולות
סאטירה פוליטית נוקבת מאת בחיר ההומוריסטנים של ישראל

האלדור לאכסנס: תחנת־האטום
רומן פנטסטי ומציאותי כאחד, מאת סופר המופת האיסלנדי, בעל פרס נובל.

ד.ה. לורנס: מאהבה של ליידי צ'אטרלי
בפעם הראשונה בעברית מופיעה הגירסה השלמה והבלתי מצונזרת של יצירת־מופת זו.

פ. סקוט פיצג'רלד: ענוג הוא הלילה
רומן פסיכולוגי מעמיק, שהוסרט וזכה לפרסום בין־לאומי

יסונארי קאואבאטה: נאהבים צעירים
עלילה סובבת לב המתרחשת על רקע התמורות שחלו ביפאן מאת בעל פרס נובל מגדולי סופרי ארץ זו.

מילן קונדרה: הבדיחה
רומן על רקע ההתפתחויות הפוליטיות הסוערות בצ'כוסלובקיה

מבחר סיפורי או. הנרי
סיפורים אנושיים מרתקים מלאי הומור ממיטב יצירתו של הסופר הנודע

אקסל מונתה: מגילת סן־מיקלה (כרך כפול)
יצירה שתורגמה לעשרות שפות וקסמה לשני דורות של קוראים

"ספרים שערכם הוא למעלה מכל מחלוקת"

ה"ספריה לעם" — מפעל ספרותי יחיד במינו בארץ הן במבחר הספרים הן במחיר הנמוך לחותמים שאין לו מתחרה למרות ההתיקרות הגדולה שחלה בשנה האחרונה בהוצאות ליצור ספרים.

מחיר כל ספר לחותמים על הסדרה במלואה — רק 2.15 ל"י

מחיר החתימה לשנה — 25.80 ל"י

משלוח הספרים הביתה בדואר — 3.— ל"י

החתימה מתקבלת בבתי־מסחר לספרים, במוסדות, ועדי עובדים ובמשרדי ההוצאה רחוב מזא"ה 22, ת.ד. 470 ת"א טל' 611526.

הוצאת עם עובד

השלגים בהרי הקרפטים הפשירו

רומניה מתעוררת לחיים חדשים; מפלי מים אדירים, יערות מוריקים, מרחב של פרחים, נערות כפר לבושות בגדי רקמה, ריקודי הורה. רומניה של אביב תעניק גם לך התעוררות וחדוות נעורים.

רומניה מגישה לך במקובץ צרופים מפתיעים של נוף, של אוירה ושל תרבות. זה בצד זה יהנו אותך נופים שונים ומגוונים. ממרומי פויאנה־ברשוב תצפית עוצרת נשימה לעבר ברשוב העתיקה והאגם שלרגליה; במרחק נסיעה לא ארוכה־חוף הים השחור, איזור ממיה, חוף של חול זהוב ונקי, בתי מלון מדרגה ראשונה, ואוירה רגועה ובלתי פורמלית של נופש בבגדי ים.

פונדקים ומסעדות עם מוסיקה צוענית, מלצרים בתלבושת מסורתית, צלחות קרמיקה ושולחנות עץ. („אתה זוכר את מסעדת הצ'רבול קרפטין CERBUL CARPATIN ? את זוכרת את פונדק שורה דצ'ילור SURA DACILOR ?"), סמוך להם מועדוני ריקודים בנוסח מערבי. כפרים ציוריים עם בקתות עץ, בצד בוקרסט, העיר הנושמת תרבות אירופה, ובה בית אופרה ובאלט בן 250 שנה, התזמורת פילהרמונית שנוסדה ע"י ג'ורג' אנסקו, מוזיאונים ומועדוני לילה. אביב ברומניה חוויה שלא תשכחנה עד... לנסיעתך השניה לרומניה.

פנה לסוכן הנסיעות שלך

טיסה הלוך ושוב וטיול אופייני בן 17 יום. מהם 14 יום בהרים, ו־3 ימים בבוקרסט. בבלוויית מדרג ראשון עולה רק כ־1703 ל"י. כולל $159 מן ההקצבה במטבע זר.

אותו טיול במסגרת קבוצתית, שלרשותה יועץ ישראלי ברומניה, עולה אף פחות, כ־1644 ל"י, כולל $145 מן ההקצבה במטבע זר.

מוגש ע[...]רד התיירות הרומני · אל על נתיבי אויר לישראל

שבוע היצוא תשל"ב

עקרונות תמריצי היצוא בישראל

מאת עדין טלבר
סגן המנהל הכללי לסחר חוץ, משרד המסחר והתעשיה

בעשור האחרון חלו התפתחויות מרחיקות־לכת במערכת תמריצי ה־יצוא, הן מבחינה כמותית והן מב־חינה איכותית. התפתחויות אלה, מחייבת עריכת בחינה יסודית של עקרונות מערכת תמריצי היצוא — של ההישגים שהושגו הודות לתמריצים אלה ושל הלקחים הה־נסיון שנערכם מהם בתקופה זאת.

נעמוד על מספר נקודות עקרו־ניות בסיסיות, שהן הן המנחות בקביעת מדיניות תמריצי היצוא. דומני, שאלה לא תמיד ברורים די צרכם ולכן נשמעת לעיתים ביקו־רת שאינה במקומה.

מערכת תמריצי היצוא, אשר מטרתה להגדיל את היצוא, במידה האופטימלית הדרושה, מקיפה את כל הנושאים הקובעים השגת מט־רה זאת. החל מיצירת כושר היי־צור ליצוא וכלה בשיווק התפוקה בשוקי היצוא. ניתן לחלק את ה־מערכת לשלוש קבוצות עיקריות:

1) תמריצים להשקעות במפעלי יצוא.
2) תמריצים להבטחת הרווחיות וכושר התחרות של היצוא.
3) תמריצים לקידום השיווק של מוצרי היצוא.

אתייחס במסגרת זאת, רק לשתי הקבוצות האחרונות.

הבטחת הרווחיות וכושר התחרות של היצוא

את הבטחת הרווחיות של היצוא וכושר תחרותו אנו משיגים בש־לוש דרכים עיקריות:

א. הראשונה, היא כמובן קביעת תמורה ריאלית לה־מורות היצוא במטבע חוץ, תמורה, שבה היצ"א הדרוש והרצוי יכול אכן להתבצע, בהיותה נותנת ליצר־ן את הרווחיות הדרושה, הן מב־חינה אבסולוטית והן יחסית לרוו־חיות בשוק המקומי. כאשר בשי־קולים שונים, המוצדקים לדעתי, אין מוכנים לקבוע את שער החלי־פין הרשמי לרמת השער הדרוש ל־יצ"א, יש לתת ליצוא שער זה בדרך אחרת.

השיטה של "החזר מיסים עקי־פים" ליצוא, בה אנו נוהגים החל משנת 1966, היא ביסודה, תיקון העיוות הנ"ל ביחס לשער. אם כי זהו התמריץ העיקרי הניתן כיום ליצוא. מבחינה תקציבית, אין לראות בו תמיכה או סובסידיה כי אם שער חליפין ריאלי ליצוא.

דומני, שמאז הנהוג תמריץ זה, הוא לא ניתן ביד קמוצה והגמי־שות הרבה שהופעלה בשינוי שי־עורי ההחזר, הבטיחה רווחיות מת־אימה ליצוא, גדולה משניתן היה להשיג על־ידי פיחותי שער רש־מיים. ואכן, הישגי היצוא בשנים האחרונות, מוכיחים זאת היטב. (עם הפיחות האחרון באוגוסט 1971, צומצם ההחזר של מיסים עקיפים לשעור של 20% — בגובה שיעור ההיטל הכללי על היבוא, והוא כולל את החזר ההיטל וכן מיסים עקיפים אחרים שאינם נכללים ב־מסגרת החשבון).

ב. שיחרור היצוא מנטל פיסקלי

הדרך השניה, היא שיחרור הי־צוא עד כמה שאפשר מנטל פיס־קלי של מיסים שונים. למעט ההק־לות במס הכנסה, הניתנות למפע־לים מאושרים, משוחרר היצוא מ־מיסים עקיפים בלבד — הישבון מכס והיטלים אחרים על יבוא לשם יצוא, החזר או פטור ממס רכוש, החזר או פטור ממס נסיעות ועוד.

מיסים עקיפים אלה המוטלים מ־שיקולים פיסקליים וכן משיקולים שונים אחרים: התואמים את הצר־כים התנאים הפנימיים במשק, נוג־דים בצורה בולטת את צרכי הי־צוא. שיחרורו של היצוא מהם, הוא כל כך מובן מאליו, שאין רואים בכך אפילו תמריץ. אמנם, לפי חוקי הסחר הבין־לאומיים, חו־קי גאט"ט, מותר שחרור היצוא רק ממיסים עקיפים. אך אין מניעה שעיקרון זה לא יתרחב גם למי־סים ישירים, בעיקר מיסי הכנסה.

הבעיה העיקרית, בתמריצים אפ־שריים ליצוא, המבוססים על שחי־רור היצוא ממיסי הכנסה, טמונה בקשיים עניינים ואדמיניסטרטי־ביים, הכרוכים בהפעלת תמריצים אלה. אולם, הפעלת מס ערך מו־סף בישראל, שהיצוא יהיה פטור ממנו, מאפשרת הורדת שיעורי ה־מיסים הישירים ובכך יינתן תמריץ נוסף ליצוא. תמריץ ממנו נהנים כיום בארצות השוק המשותף, אשר בהן קיים מס זה. כדי להבהיר נקודה זאת היטב אציין לדוגמא, שאם היו מבטלים לגמרי את מיסי ההכנסה ובמקומם היו מטילים רק מיסים עקיפים, ניתן היה לפטור את היצוא מכל נטל פיסקלי.

נוכח הנטל הפיסקלי הגבוה, של מיסים ישירים בארץ, חשוב מאד לזכור עיקרון זה, כאשר מדובר ב־הנהגת מס ערך מוסף, במיוחד ב־משק הישראלי, שבו יש ליצוא חשיבות ומשקל שילכו ויגדלו ב־תפוקה הלאומית.

ג. שיחרור היצוא מנטל מוניטרי

דרך שלישית להבטחת כושר התח־רות, היא שיחרור היצוא מנטל מוניטרי של הגבלות שונות על מט־בע חוץ וכן הגבלות על אשראי. יש לאפשר ליצוא אשראי להון חו־זר (וגם להשקעות) בתנאים הטו־בים ביותר שניתן להשיג בשוק ההון המקומי או בשוקי ההון ב־עולם.

אם משיקולים מוניטריים שונים, חל איסור על יבוא באשראי ספ־קים, יש לאפשר זאת ליצוא. אם משיקולים מוניטריים קיימות הגב־לות נזילות המעלות את שער ה־ריבית במשק, יש לאפשר ליצוא קבלת אשראי ללא הגבלות אלה, בשער הריבית האלטרנטיבי ב־עולם.

משום מה הדרך של שיחרור ה־יצוא מנטל פיסקלי, מובנת מא־ליה, ואילו שיחרור היצוא מנטל מוניטרי איננו כה מובן. אף אחד לא יעלה על דעתו לעשות את ה־חשבון של שיעור הישבון המכס לדולר מוסף בענפים השונים. ואי־לו את שיעור הפרשי הריבית בין 6% שהוא שיעור הריבית המקובל כיום בארצות המפותחות (פלוס מינוס אחוז) לבין שיעור הריבית בשוק החופשי בישראל — 16—18% (שהוא תוצאה של הגבלות נזילות, אינפלציה ותנאי ביקוש יוצאי מן הכלל אחרים) מרבים משום מה לע־שות בזמן האחרון. (ההשוואה עצ־מה מוטעית מאחר ומשווים ריבית בלירות לריבית שבחלקה הגדול צמודה למטבע חוץ).

את המלחמות באינפלציה יש לעשות מבלי לפגוע ביצוא. הלא גם היצוא בעצמו הוא גורם אינ־פלציוני ואף אחד לא יעלה על דעתו לצמצמו! אינני טוען שאין יותר מקום לשיפור הטכניקה של מתן האשראים ליצוא כדי להבטיח שאשראי זה אכן ינוצל אך ורק ליצוא וכן למנוע רווחים בלתי־מוצדקים מאי הצמדת האשראי ל־מטבע חוץ, כאשר ליצורו הוא ני־תן בסיכומו של דבר.

אולם העיקרון שהיצוא זכאי ל־אשראי בתנאים המקובלים בשוקי ההון בעולם, בתנאים בלתי־תלויים בשיקולים מוניטריים המוכתבים על ידי תנאים פנימיים, צריך להיות ברור ומובן. ההצעות שהועלו ל־אחרונה, לתת ליצוא במקום אש־ראי בריבית המקובלת בעולם, תמיכה בסכום הפרשי הריבית, לא עומדות במבחן כלכלי. האשראי צריך להינתן, לא רק לערך המוס־ף כי אם באיתה מידה לפחות, לערך המוסף. לכן המוצר לשיצור התמיכה כביכול צריך להיות דו־לר היצוא הכללי ולא רק מרכיב הערך הנוסף שבו.

גורם שני. המחזוריות השונה בין ענפי היצוא. היא בעיקרה פונקציה של תהליך הצור והשיווק, השו־נים בין הענפים השונים ולא של יעילות שונה בין הענפים. לא נר־אה לי על כן הגיוני לקבוע קרי־טריון חדש למתן פרמיות לדולר

עדין טלבר

יצוא, על־פי המחזוריות. במיוחד שהדבר יחייב איסור על יבוא ב־אשראי ספקים מצד אחד ולא יתן פתרון לבעיית היצוא באשראי, שעבורו בכלל אי אפשר למצוא מודד כדוגמת המחזוריות ביצור. לסכום נושא זה. יתכן שניתן למ־צוא טכניקה אחרת מתאימה לנו־שא. אך אלה שהוצעו אינן באות בחשבון.

התשתית של מערך השיווק ליצוא והמוניטין של היצוא הישראלי

להלן אדון בעקרונות המנחים את המשרד בקביעת התמריצים אשר נועדו לסייע ליצואנים ביצי־רת התשתית של מערך השיווק ל־יצוא והמוניטין של היצוא היש־ראלי.

במסגרת זאת אתייחס רק לתמ־ריצים הניתנים בדרך של השתת־פות בהוצאות על פרסומת, חקר שווקים, קטלוגים, החזקת משרדי מכירה ושרות בחו"ל וכן מענקים לחברות יצוא וסוכני קניות. תמרי־צים אלה, המתבטאים בתמיכה או סיבסוד ממשלתי של פעולות הי־צואנים לקידום השיווק ליצוא, מבוססים על שני עקרונות בסי־סיים — א) צמצום היקף ירמת ה־סיכון של היצואן בהשקעתו ביצי־רת התשתית לקידום היצוא; ב) חינוך, הכוונה והמרצה של היצוא־נים בביצוע פעולות הקידום וה־שיווק ליצוא.

עקרונות אלה נובעים מההכרה שהוצאות אלה הן בחלקן הגדול השקעה לטווח ארוך. (אין הכוונה להוצאות השיווק השוטפות) אשר את מלוא פירותיה ניתן להפיק רק תוך מספר שנים של פעילות רצו־פה, מתוך ההכרה שהיקף מפעלי היצוא בארץ הוא קטן יחסית בקנה מידה עולמי ואלה לא יכולים ל־שאת בכוחות עצמם בכל ההוצאות הכרוכות בשלבים הראשונים של הקמת מערך שיווק עצמאי ליצוא, וכן בשל היות השיווק ליצוא שו־נה, קשה ומסובך מהשיווק לשוק המקומי, המוכר, הכדאי והנוח יותר.

מן הראוי לציין, שאף במדינות המפותחות בעולם, מקובל שהמד־שלה נושאת בחלק מהוצאות אלה, אם על־ידי ביצוע פעולות קידום ותמיכה במוסדות המשרתים את כלל היצואנים ואם על־ידי תמיכה ישירה בהוצאות היצואנים, בעיקר הקטנים והמתחילים.

בריר כמובן, שהדבר מוצדק, על אחת כמה וכמה, במשק צעיר כמו־לנו, אשר הנסיון והמוניטין שלו ביצוא עדיין מצומצם יחסית.

להבדיל משאר תמריצי היצוא, תמריצים אלו מבוססים על תמי־כה בפעולות ואמצעי שיווק, ולא על תמיכה ישירה לדולר היצוא. בדרך זאת של תמיכה, באים אומ־נם לידי ביטוי אמיתי, במלוא מוב־נם, האלמנט של העידוד והתמריץ מצד אחד והאלמנט של התמיכה והסיבסוד מצד שני. אולם, בשל אופיה של קבוצת תמריצים זאת היא הפרובלמטית ביותר לרשות המבצעת, אשר צריכה לקבוע את מדיניות הפעלתם היומיומית. אם כי היקף התקציבי של קבוצת תמריצים זאת אינו עולה השנה, על 15 מיליון לירות, מתוך סה"כ תקציב לעידוד היצוא התעשייתי של 650 מיליון ל"י, הרי הפעלתה מעוררת קשיים יותר משאר התמ־ריצים גם יחד. זאת מכמה סיבות:

הסלקטיביות

מעצם טבעם, תמריצים אלה, הם בדרך כלל סלקטיבים, ובלתי אחידים לכל היצוא. כל ענף יצוא זוכה להיקף תמיכה בהתאם להו־צאותיו, ומאחר ולא בכל הענפים נדרשות אותן הפעולות ואותה רמת הוצאות, הרי ששיעור התמיכה שו־נה בין ענף לענף. יתרה מזו היקף התמיכה ושיעורה ביחס היקף היצוא, שונים בין המפעלים עצמם, בתוך הענף ובין הענפים בהתאם לשיטת רצונם לבצע פ־

(המשך בעמוד 5)

מישראל לרחבי תבל

איפיתן פוליאתילן: לשמוש בייצור למוצרי אריזה, תעשיה, חקלאות ומוצרי צריכה.

פיח תעשייתי: לתעשית צמיגים, מוצרי גומי, צבעי דפוס ותעשיות אחרות.

אתילן: חומר גלם לייצור פי. ווי. סי. פוליאתילן ומוצרים כימיים אחרים.

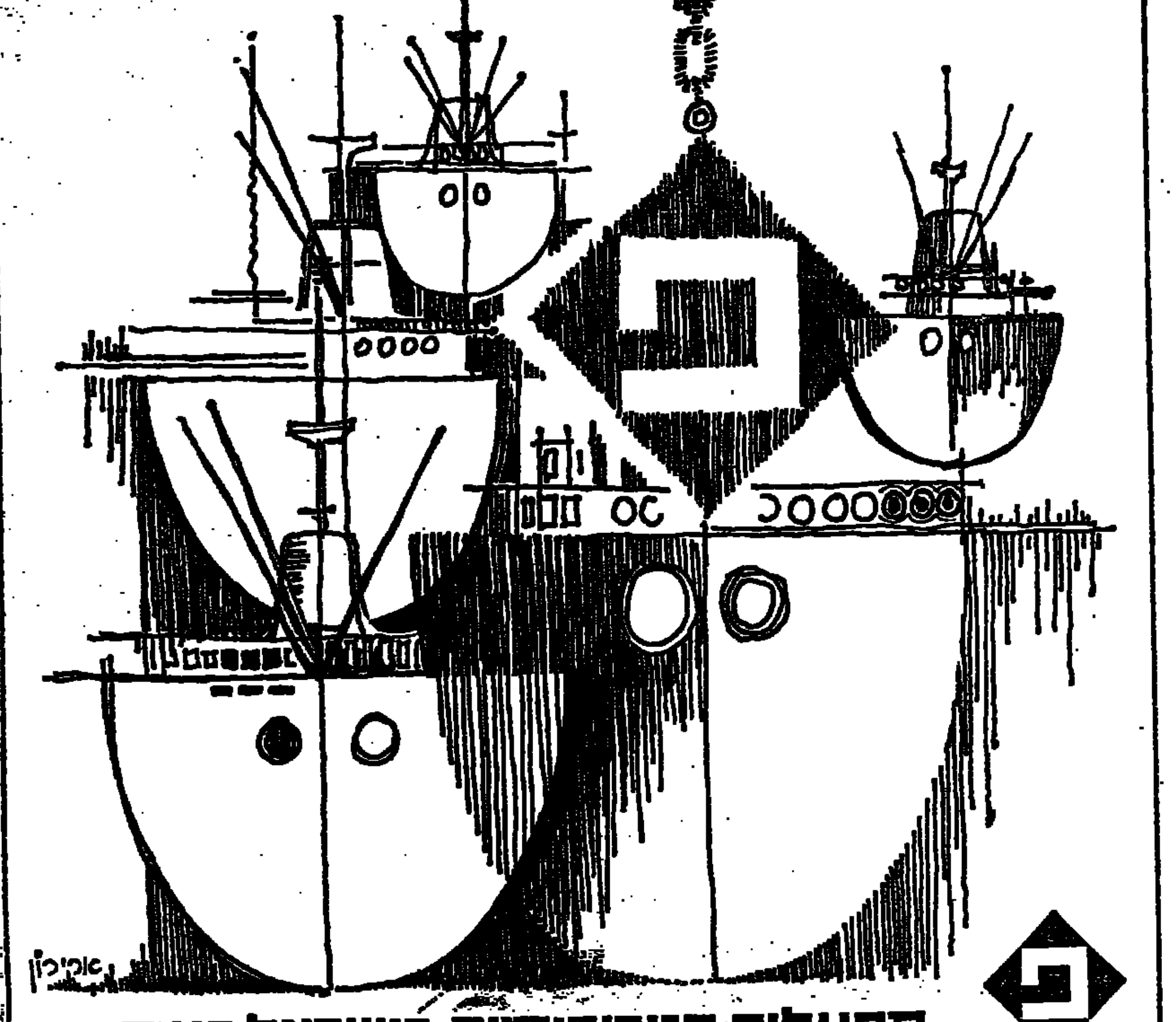

מפעלים פטרוכימיים בישראל בע"מ
חיפה, תיבת־דאר 99, טלפונים: 723271-3 (04)

בינג ליניאל

מחלקת הפרסום הממשלתית

ליצואנים המצויינים:

אלובין
הזרע
פל־דם
מבע

אותם הננו מייצגים ברחבי תבל. שלוחה ברכתנו. ברכת קידום. והרחבת היצוא הישראלי.

יצוא
יבוא
סחר־בינלאומי

אלדא — החברה הישראלית לסחר חוץ בע"מ

פעילותנו בשנת 1971 הסתכמה ב:

- יצוא בסך 68 מליון דולר
- ייצוג 250 מפעלים
- סניפים ב־ 21 ארצות: ב־ 5 יבשות
- יצוא של מוצרים וציוד חקלאי. ציוד מכני ואלקטרוני. חומרי בנין וכלי עבודה. כימיקלים ותרופות. גומי ופלסטיקה. טכסטיל ומוצרי צריכה.

חברת בת של כור סחר־חוץ בע"מ

משרד ראשי
בית כור. שדרות שאול המלך 8. תל־אביב. ת.ד. 1514. טלפון: 256421
מברקים: אלדאמל תל־אביב. טלקס: 033-647

לציבור היצואנים:

החלה ההרשמה לתערוכות והירידים הבאים: —

	תאריך	סיום ההרשמה
תורכיה — איזמיר. יריד כללי	20.8—20.9 —	1.5.72
ארה"ב — ניו־יורק. כלי מתכת	21—31.8 —	1.5.72
יוון — סלוניקי. כללי	3—24.9 —	1.5.72
ניירובי — קניה. כללי	26—30.9 —	15.5.72
שוויץ — ציריך. מזון	21.9—1.10 —	15.5.72
רומניה — בוקרשט. ציוד תעשייתי	15—24.10 —	15.5.72
גרמניה — פרנקפורט. חפצי־חן	3—6.9 —	1.6.72
גרמניה — פרנקפורט. ספרים	28.9—3.10.—	1.6.72

יצואנים המעונינים בהרשמה ובפרטים נוספים מתבקשים לפנות אל:
מחלקת המציגים איקפקס — החברה הישראלית לתערוכות וירידים
רח' קלישר 48 ת"א. ת.ד. 1492. טל. 56104

ד.ש. חברה ליצוא בע"מ
D.S. EXPORT CO. LTD.

יצואן כללי מאושר

מוצרי סריגה לתינוקות, ילדים, נשים וגברים

עזרה והדרכה ליצואן המתחיל

שרותי יצוא מקיפים * משרד היצוא של היצרנים

רח' טיומקין 12, ת.ד. 14106 ת"א, טל. 623283 (3 קוים).

בית"ר מכני לאריגת טליתות מצמר ומשי

טליתניה בע"מ

ד' אבנר

תל־אביב, רח' בר־יוחאי 2 (גבעת הרצל) טל' 821421

אקספורט לכל ארצות תבל

השם טליתניה — סמל הטיב והאיכות

בחודש מאי יצורף ל"דבר"
המוסף הכלכלי השנתי
ו"מוסף מיוחד לעניני חקלאות

שבוע היצוא תשל"ב

שירותי אינפורמציה לרשות היצואן

ור מכתבי העת בחו"ל הנד לאתרוגה מאמר אשר הצביע מר ועש, המצוי ביפאן, אשר שתמשים. לייצור פירות מ־ ידיעה זו הועברה מיד מקומי עם ציון מען המפי־ יפאן אשר יכול לספק את הדוגמאות הדרושות.

זו אחת הדרכים להזרמת מידע שוטף ליצואנים על־ידי היחידה לחקר שווקים במטה סחר חוץ של משרד המסחר והתעשיה.

היחידה לחקר שווקים כגורם לעידוד היצוא, הוקמה בשנת 1954 ומתפקידה לספק אינפורמציה כללית ומסחרית על שוקי חוץ לארץ.

הפעילות היא בתחומי כל הענפים: מזון וחקלאות; כימיה; תעשיה קלה; טכסטיל; מתכת חשמל; מתכת ואלקטרוניקה.

עבודת המחקר ביחידה לחקר שווקים נעשית בצורות שונות: על־ידי מעקב רצוף ושוטף על הנעשה ברחבי העולם, כל חוקר ענפי בתחומו, תוך דאגה שהיצואן יקבל את התמונה המתאימה על הנעשה ברחבי תבל בתחום התעניינותו. מאידך הוא גם יוזם ומבצע מחקרים בתיאום עם היחידות המקצועיות במשרד.

האינפורמציה שמקבל המפעל לחקר שווקים, מאפשרת לו לגבש מדיניות שיווק המקילה עליו את החדרת מוצריו לשווקים חדשים.

נמסרו 1,000 ידיעות מקצועיות

הפעילויות ביחידה להזרמת המידע הן שונות ומגוונות כך שבמשך חודש מרץ 1972 קיבלו היצואנים־יצרנים מחוקרי היחידה כ־1,000 ידיעות מקצועיות אשר נמסרו בחלקן למעוניינים במקום על־ידי חוקרי היחידה, והלקן נמסרו על־ידי הספריה היחידה ובאמצעות הדואר. היחידה מעבירה ליצואנים מדי חודש כ־150 מכרזים ולפי הידיעות שהגיעו לאזני החוקרים, חלק מן היצרנים אף זכה במכרזים הללו בחו"ל. ביחידה לחקר שווקים ספריה, העומדה לרשות קהל המעוניינים — יצואנים, משרדי הממשלה, מכונים וכו' — והמכילה חומר מגוון בנושאי כלכלה וסחר. בספריה פרסומים ממקורות ציבוריים ופרטיים מכל רחבי העולם, ובמיוחד 1,600 כתבי עת מקצועיים ומסחריים, סטטיסטיקה לאומיות ובינלאומיות, תעריפי מכס, מדריכים מסחריים, ספרי עזר, פרסומים רשמיים של האו"ם, גאא"ם, או.אי.סי.די. השוק המשותף, מחקרי שוק, תחזיות פיתוח כלכליות ועוד. כן קיימת תיקיה עם חומר מעובד של קטעי עתונות, המסווג לפי מוצרים וארצות.

חוקרי היחידה עומדים בקשר עם הנספחים המסחריים של ישראל בעולם.

כיום, ניתנים כל השירותים ללא תשלום, אך לגבי העתיד נבדקות אפשרויות של הפעלת השירותים בתשלום.

היחידה לחקר שווקים גם מקיימת קשרים מקצועיים עם מוסדות לסחר חוץ באירופה וארצות אחרות.

שבוע המתכת בנובמבר

שבוע המתכת השני יתקיים בישראל בנובמבר השנה בהשתתפות 500 יצרנים, יבואנים ואנשי עסקים בתעשיית המתכת שיבואו מחו"ל וכן 150 יצרנים ישראליים.

לאור החלטות שנתגבשו בשבוע המתכת הראשון על־ידי ועדת המתכת והאמריקאית הוקמה חברת יצוא בשם "ישראמט" ליצוא מוצרי מתכת בארה"ב. החברה גייסה את ההון הדרוש להפעלתה בארה"ב ובישראל. החלה בפעילות שוטפת של שליחות הצעות להזמנת יצוא. יש כוונה להרחיב את פעילות החברה גם לאירופה.

השנה תתרכז חטיבת המתכת והאלקטרוניקה שבמשרד המסחר והתעשיה במספר פעילויות:

— פיתוח וקידום חברות יצוא שיתרמו להגברת יצוא ענף המתכת ובעיקר יאפשרו למספר של מפעלים בעלי פוטנציאל ליצוא לממש את יכולתם.

— השתתפות המשרד בנושאים אלו תמשך ואף תורחב בעיקר כדי לעודד מפעלים חדשים קטנים ובינוניים להכנס למעגל היצוא.

— מימוש האפשרויות הטמונות בקניות חוזרות של הברות בחו"ל (קומפנסציה).

— ימשך המאמץ להעברת עבודות בקבלנות משנה מחו"ל.

— הממשלה תמשיך לעודד (על־ידי השתתפות כספית) חברות ישראליות לגשת למכרזים ועל־ידי כך לאפשר יצוא ידע ספציפי שהצטבר בישראל ויצוא ציוד מישראל.

— יבוצע מתן מענק לעידוד רכישת ציוד מקומי על־ידי מפעלים כאושרים, מוכרים ומפעלים אחרים הזכאים לייבא ציוד ללא מכס. המגמה היא להגדיל ולבסס ענף זה בתעשיית המתכת, ובשלב מאוחר יותר אף להופכו לענף יצוא בעל משקל.

— תימשך ותגדל השתתפות הממשלה במענקי מחקר ופיתוח תעשייתי המיועד ליצוא.

עקרונות תמריצי היצוא

(סוף מעמוד 4)

קידום הזכאיות להשתתפותנו. סיבות זאת, מקשה ביותר יצת הקריטריונים למתן הת־ כ. כיון שאלה צריכים לנבוע גדולים מדי בשיעורי הת־ בין הענפים השונים וכן בין לים בתוך כל ענף. ין רק שהנהנים העיקריים מ־ אלה, הם ענפי היצוא של צריכה, במיוחד הלבשה, ומפצי חן. הענפים זאת יש יבות היסטוריות בעיקר. מא־ ענפים אלה התפתחו ראשו־ אילו ענפי הציוד האלקטרו־ ענפים אחרים עתירי ידע, נתו בתנופה רק בשנים ה־ נה, טרם נמצאו להם כל דר־ ם הדרושים והמתאימים לה.

חינוך וסיכון

חר שתמריצים אלה ניתנים ה לסייע ביצירת התשתית, ים הראשונים של הפיתוח, תמיד מחדש הבעיה. מתי השלב הראשוני של יצירת זית. טבעו של תמיכות, ש־ ליב אליהן ואין נכונות לוו־ גליהן. קיים לחץ תמידי להג־ תמיכות אלה ובשל חשיבותו יצוא למשק הישראלי, קיימת ה מלחצים אלה, ומונצחות ות בלתי מוצדקות אשר כמו־ אנצאות שימוש באותם תקצי־ למטרות אפקטיביות יותר. י מתכוון למשל לחברות וחי־ יסוכני הקניות אשר הגיעו ף המאפשר להם לעמוד ביצוא ות עצמם. נושים אלה הם אמ־ ו וכלי עזר בשיווק למפעלי א, במיוחד ליצרנים הקטנים ם. וביצוא לשווקים חדשים. הם מטרה בפני עצמה. ככלי המענק שניתן במשך 10 שנים צות לחברות היצוא וכו"ל שנים מות לסוכני הקניות, תרם את צחו החיובית. דבר שניתן לד־ את מהישגי היצוא באמצעותם. אולם, מצב זה, איננו יכול להיות נצחי ויש מקום להפסיקו בשלב מסויים.

הוצאות מול תוצאות

תמריצים אלה, ברובם מיועדים מצד אחד, לצמצם את הסיכון הכרוך בהוצאות על יצירת התשתית, וכן לתמוך ולהמריץ בביצוע פעולות הקדום הדרושות מצד שני. תפקיד כפול זה, מקשה על מתן התמיכה בהתאם לתוצאות היצוא המושגות, בדרך של תמיכה בשער קבוע לדולר. אי לכך נשארת תמיד הדילמה בין התמיכה בסיכון — בהוצאות, לבין התמיכה בהישגי היצוא — בתוצאות.

ד. צינורות שיווק אלטרנטיביים

תמריצים אלה ניתנים לנושאי פעולה, להבדיל משאר התמריצים הניתנים ישירות, לדולר הו"א. נושאי פעולות הקדום הנתמכים על־ידינו, נקבעו במשך הזמן, בעקבות דרישות היצואנים, על רקע הצרכות. בשיטות, הדוגמאות ממדינות אחרים. קשה ביותר לקבוע באיזו מידה הנושאים הנתמכים אכן ראויים לכך, באיזו מידה כל נושא זכאי לתמיכה והאם אין נושאים אחרים הראויים יותר לתמיכה ועדה.

אציין כדוגמא, את הנושא של השתתפות בהוצאות של משרדי מכירה בחו"ל. בחמש השנים האחרונות, השתתפנו בפתיחה והחזקת משרדים, בסכום 5.5 מיליון לירות. מתוך 43 משרדים שנפתחו בשנים 67—69, למעלה ממחציתם — 26 — נסגרו. מוקדם עדיין לקבוע ולדעת מה יהיה גורלם של המשרדים שנפתחו בשנתיים האחרונות. ישנם כמובן משרדים, אשר תרמו תרומה חיובית לקידום היצוא. אך ישנם גם אחרים, אשר היקף היצוא באמצעותם אינו מצדיק כלל את קיומם. אמנם הגבלנו את ההשתתפות בהחזקת משרדים לשלש שנים ראשונות אך נשאלת השאלה, האם מתן העדפה לדרך זאת של שיווק הינה מוצדקת בכלל והאם היא, איננה אף בשוכרי המפעלים הבוחרים בדרך זאת. בשל תמיכתנו.

* *

לסיכום נראה לי שיש מקום לערוך חשבון נפש יסודי ואולי דרישה מחשבתית ביחס לקבוצה זאת של תמריצים. אינני מתכוון שיש לחסוך בתמריצי יצוא. אולם, יש לקבוע את התמריצים בכל תקציב נתון, בדרך האפקטיבית ביותר, בדרך הנותנת מקסימום תוצאות של יצוא.

יש לשקול באופן יסודי מה הם נושאי התמיכות בהם הגענו כבר לגבורות הדרושה ולהיקף של מפעלים וכלי עזר לשיווק, אשר אינם זקוקים יותר לתמיכה כלל או שאינם זקוקים לתמריץ מכוון לנושאים מסויימים.

נראה לי שיש מקום לשקול את האפשרות להקצות את האמצעים הניתנים כקבוצה זאת של המריצים, בדרך של שיעור אחיד לדולר יצוא. כאשר כל מפעל ישתמש באמצעים אלה כראות עיניו, לנושאי פעולות קידום שימצא אותם מתאימים לו.

אולם, אין ספק שיש עדיין מקום ואף צורך לתת תמיכות מיוחדות למפעלים קטנים ומתחילים בפעולות עידוד מיוחדות בנושאי חדירה לשווקים חדשים, או פעולות קידום ענפיות וכלליות. לגבי אלה יהיה לגורמים הנוסחים (מכון היצוא, חברות הירידים וכו') העוסקים בשירותים ליצואנים תפקיד נכבד ביותר. אך הנושא המוסדי הוא מורכב ומצדיק דיון בפני עצמו.

עדין מלכר

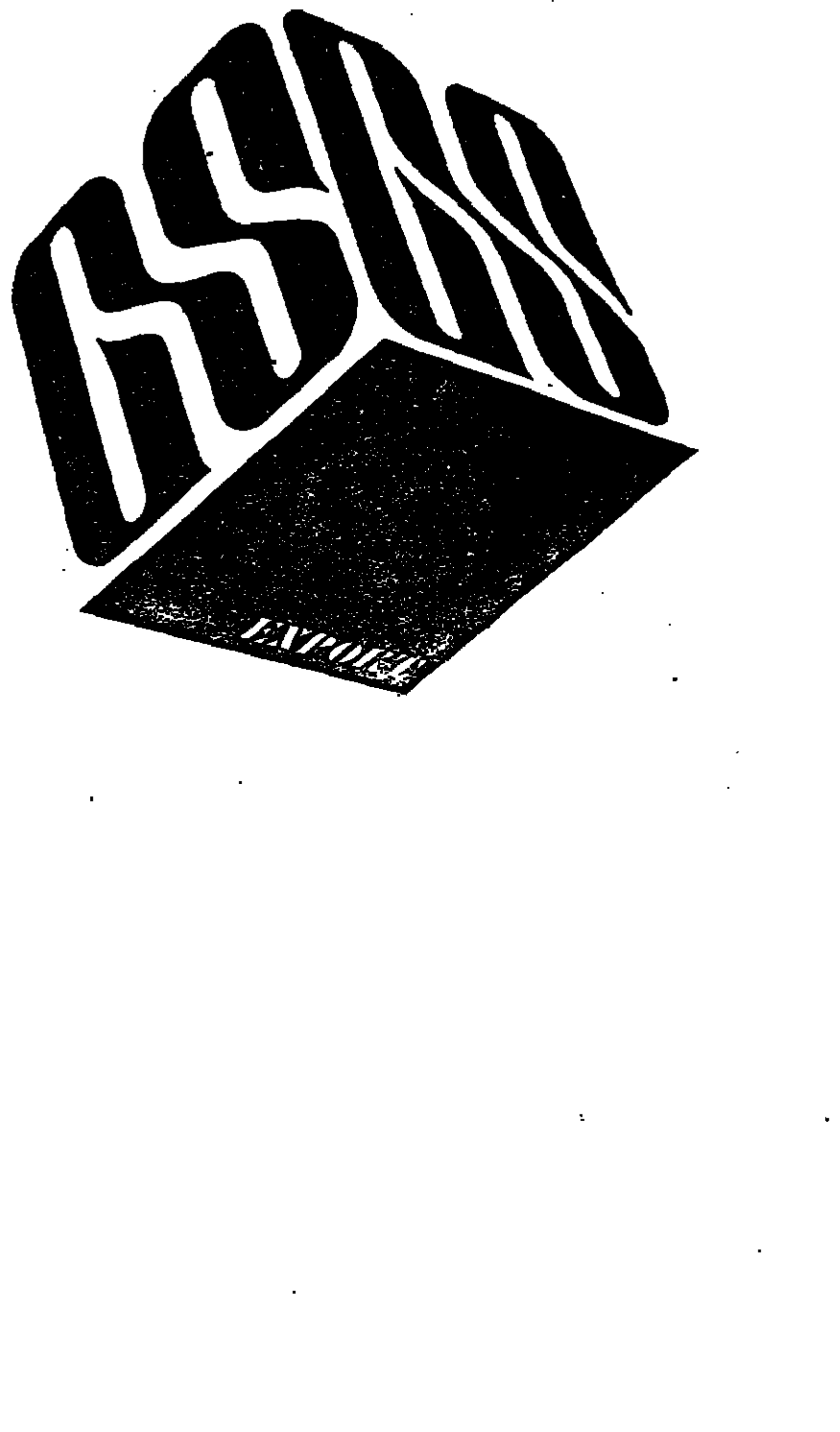

עשינו זאת שוב -

יצוא של גרבי מכנס ב-.23,550,000 דולר!

היצוא שלנו בשנת 1971 הגיע ל-.23,550,000 דולר פ"ב לעומת -.19,500,000 דולר בשנת 1970. - 11,500,000 דולר בשנת 1969. -.5,500,000 דולר בשנת 1968 ו-.1,000,000 דולר בשנת היסוד. 1967. היצוא של 1971 מקנה לנו, זו הפעם השניה את התואר - היצואן הגדול ביותר במדינה. גרבי המכנס שלנו מגיעים לחמש יבשות תבל, מיפן במזרח ועד ארה"ב במערב, משוודיה בצפון ועד אוסטרליה בדרום. גרבי המכנס נמכרים בארצות שונות בשמות מסחריים שונים. ביניהם השם המסחרי קאן-קאן המוכר כיום גם לאשה הישראלית. 3,500 העובדים שלנו ב-16 המפעלים ברחבי הארץ תרמו רבות למאמץ שהביאנו ליצוא של שנת 1971. כה לחי!

גבור 69 מפעלי טקסטיל בע"מ

מפעלי גבור: קרית-שמונה, הרמון,מעלות, כפר-סבא, דליה אל-כרמל, עכו, נתניה, קרית-ים, הרצליה, בני-ברק, טבריה, זכרון-יעקב, יהוד, ירקה, גוש חלב והוד-השרון

פרסום קדמון

ג'י ואר *

חי מליון דולר יצוא

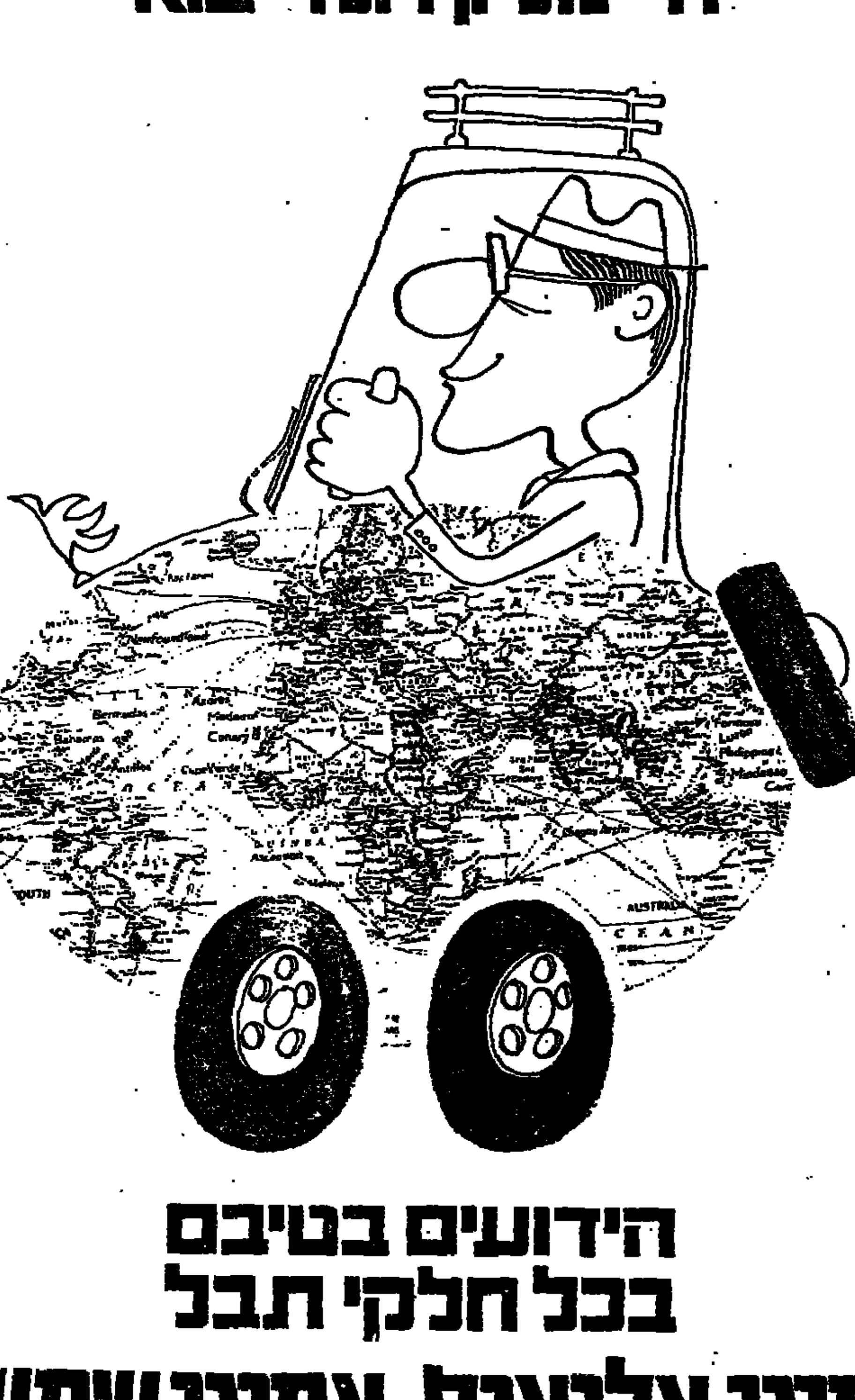

הידועים בטיבם
בכל חלקי תבל

צמיגי אליאנס • צמיגי שמשון

בינג-ליגואל

פרסום א. בת סמורין רם

שיא חדש ביצוא
$11,000,000
ל-53 מדינות ב-1971

אנו מייצרים:

בימיקלים להגנת הצומח והחי, חומרים פלסטיים לייצרן ולצרכן, כימיקלים לתעשיה, צבעים ואספלטים, חומרי נפץ לשוק האזרחי, אמולגטורים, דונג לציפוי פירות, חומרים לחיסון בעלי חיים, פסים פלסטיים טרומיים לסימון כבישים.

כור כימיקלים בע"מ

שבוע היצוא תשל"ב

50 הסכמי ידע בתעשיה הפלסטית

התעשיה הפלסטית: מתעשיה קט־נה של כלי בית ומצרכים לענף החשוב המעבד את מרבית חמרי הגלם הפלסטיים ✱ היצוא ב־1975 — 20 מיליון דולר ✱ מאז 1967 גדלה התפוקה ב־25 אחוז בשנה ✱ תפוקת התעשיה הפלסטית 340 מיליון ל"י ✱ בתוכננות השקעה ביותר מארבע מאות מיליון ל"י ✱ כיווני הפיתוח: אריזות מזון, חמרי בנין פלסטיים, עמודי תאורה מפוליאסטר ומכשירים רפואיים ✱

בעשור האחרון שינתה התעשיה הפלסטית את פניה. השינוי בתע־שיה מורגש במיוחד מאז מלחמת ששת הימים. משנת 1967 ועד כה גדלה תפוקת תעשיה זו בשיעור ממוצע של עשרים וחמישה אחוז בשנה. ב־1971 גדלה התפוקה ב־22%. מתעשיה אשר לפני עשר שנים עסקה בעיקר בייצור צעצו־עים וכלי־בית לשוק המקומי הפ־כה התעשיה הפלסטית לענף מר־כזי המייצר מגוון רחב של מוצ־רים המיועדים לצריכה ולשימוש ענפי המשק האחרים הן לשוק ה־מקומי והן ליצוא.

כיום מתנהל הייצור בתעשיית הפלסטיק בשיטות חדישות ותוך ניצול כל התהליכים הקיימים. מר־בית חמרי הגלם הידועים בעולם מעובדים על־ידי מפעלי הפלסטי־קה המקומיים.

250 מפעלים המעסיקים למעלה מ־4000 עובדים מייצרים כיום מו־צרי פלסטיקה שונים ותפוקתם ה־כוללת מסתכמת ב־340 מיליון ל"י. יצוא הענף עולה על שמונה מיל־יון דולר.

עם הרחבת התפוקה ומספר ה־מפעלים בענף, חל שיפור ניכר ב־איכות ובעיצוב המוצר. בד בבד עם פיתוח יצור מוצרי הפלסטי־קה התפתח ייצור עצמי של חומרי גלם פלסטיים שונים המשמשים חומרי גלם בתעשיית הכימיה, צב־עים, טקסטילים ועוד.

היצוא ב־1975 — 20 מיליון דולר

היצוא, שהוא עדיין נמוך יחסית, מתבסס וגדל במהירות. יצוא זה שהיה בראשית שנות השבעים כמי־ליון דולר (כמעט כולו מפיות פלס־טיק) עלה כאמור ב־1971 על 8 מי־ליון דולר. ב־1975 צפוי יצוא של כ־20 מיליון דולר ברובו הגדול מוצרים פלסטיים מעובדים והיתר עודפי חומרי־גלם שלא יעברו תה־ליך עיבוד בארץ.

מבין היצואנים בענף גדול חל־קם של המפעלים החדשים המאוש־רים. רוב היצוא נעשה בידי מספר מועט של מפעלים־יצואנים גדולים ומעט על־ידי מספר רב של יצוא־נים קטנים. תרומתו של הענף ב־יצוא עקיף גדולה ביותר במיוחד בשטח האריזות והלקי ציוד.

אנשי משרד המסחר והתעשיה מציינים, כי גידול היצוא הצפוי כרוכה על הרחבת היצוא של ה־מפעלים הקיימים שיצטרכו בעתיד להתאמץ יותר כדי לשמור על רמת הייצור המושגת והגדלתה וכן על־ידי הקמת מפעלים חדשים שייצרו מוצרים להם קיים ביקוש בשוק ה־בין־לאומי.

מאחר והשוק הבין־לאומי צמא למוצרים מתוחכמים מושם הדגש בפיתוח מוצרים פלסטיים עתירי מדע המושתתים על יומרים חד־שים וטכנולוגיות חדשות. כיווני פיתוח מעניינים השנה ניתן למ־צוא בייצור מוצרי פלסטיקה לצרכי אלקטרוניקה, רפואה, בניה מהוע־שת וציוד למפעלים כימיים. מוצרי היצוא המתאימים כבר כיום לקטגוריה זאת הנם ציוד לעירוי דם ומכשירים רפואיים חד־פעמיים, קומפוננטים למחשבים, אביזרי חש־מל, לוחות לבניה ועוד.

הסכמי ידע

בארבע השנים האחרונות נחתמו על־ידי התעשיה הפלסטית 50 הס־כמי ידע עם מפעלים ידועים ב־חו"ל המאפשרים לתעשיית הפלס־טיק לבצע האתגרים העומדים ב־פניה לסיפוק צרכי השוק המקומי, להחלפת יבוא ולביצוע יצוא שנתי של 20 מיליון דולר כבר בשנת 1975.

50 מיליון ל"י לשנה הושקעו במבנים וציוד

סיכומים שנערכו במשרד המס־חר והתעשיה מראים כי בשנים ה־אחרונות עלה סך ההשקעות הש־נתי במיבנים וציוד על 50 מיליון ל"י. עד 1975 מתוכננות השקעות בשווי של כ־400 מיליון ל"י בתע־שיה הפלסטית. התפוקה כתוצאה מהשקעות אלו תגדל, לפי המתוכ־נן, בכ־230 מיליון ל"י במוצרים פלסטיים ועוד כ־80 מיליון ל"י ב־חומרי גלם.

בהתאם לאישורי מרכז ההשק־עות והבנק לפיתוח התעשיה צפו־יות כבר ב־1972 השקעות בסך ל־75 מיליון ל"י בענף.

במשך 1971 הוקמו או הושלמו מפעלים חדשים בשדרות, ערד, כר־מיאל, מעלות ונצרת. כל זה מבלי להתייחס להשקעות במפעלים קי־בוציים באזורי הארץ השונים.

לפיזור מפעלי פלסטיקה באזורי הפיתוח השונים תרמה גם ההברה ל"מבני העשיה" שהעמידה מיבני תעשיה מתאימים בתנאים נוחים למפעלים החדשים.

ישראל מרכז חשוב לאספקת תוצרת מזון מעובדת

ענף המזון המשיך ב־1971 בצי־מיחה מהירה והמגמה הקיימת ל־פתח בארץ תעשיה של עיבוד תו־צרת חקלאית ברמה גבוהה, הלכה ונתעצמה.

הופעלו טכנולוגיות חדשות

ישראל הפכה להיות אחד המר־כזים החשובים בשטח אספקת תו־צרת מזון מעובדת, כשבכמה שט־חים מופעל מחקר מתקדם ושיטות טכנולוגיות מודרניות. מוצרי המזון המיוצרים בישראל הולכים ותופ־סים מקום חשוב בשטח „התזונה היעילה" וההופכת להיות מטרה חשובה עם עליית רמת החיים ב־עולם.

ב־1971 אושרו השקעות ביותר מ־320 מיליון ל"י

ההשקעות בענף המזון שנבדקו ואושרו על־ידי חטיבת הכימיה וה־מזון במשרד המסחר והתעשיה בש־נת 1971, הסתכמו ב־322 מיליון ל"י. בתוך סכום זה בולטת ההש־קעה בענף מוצרי פירות וירקות — בסכום של למעלה מ־100 מיליון ל"י, 43 מיליון ל"י יושקעו במחל־בות; 36 מיליון ל"י במשחטות ומפעלים למוצרי בשר ו־32 מיליון ל"י בבתי־קירור. ענפים אחרים בהם גם יושקעו סכומים ניכרים הם ענף ממתקים ומוצרי מאפה, מאפיות, שמנים, מכוני תערובות, משקאות חריפים ועוד.

השקעות אלו מגדילות את כושר הייצור בענף המזון בקרוב ל־30%. הן תבאנה לחידושים טכנולוגיים, להגברת מגוון המוצרים וליעילות הייצור. חלק חשוב מההשקעות מיועדות לשיפור רמת ההיגיינה והסניטציה בענף, שיביאו לשיפור איכות מוצרי המזון.

שופרה תדמית הענף

גם התדמית של הענף בעיני הצי־בור הרחב בארץ ובחו"ל עברה תהליך של שינוי. בעוד שבשנים קודמות היינו רגילים לקבל תלו־נות מרובות על איכות המזון ה־ישראלי, הרי שופר בהרבה טיב הייצור של תוצרת המזון הישראלי. ענף זה לא רק שמתבסס בשווקים הקיימים, אלא מוצרי המזון תופ־סים מקום בשווקים חדשים בהם לא היו ידועים בעבר מוצרי המ־זון הישראלי.

ארוחות מוקפאות, אריזות חדישות ומוצרים חדשים

בין ההתפתחויות העיקריות שהיו בשנת 1971 יש לציין:

ענף השימורים הגדיל בהרבה את כושר הייצור שלו על־ידי קיום רמת השקעות גבוהה בכל שטחי הייצור. חלק מהמפעלים הוחלו ב־הכנסת מיכון ואוטומציה במוקדי ייצור שהיו מבוססים על עבודת ידיים בלבד.

ענף המזון המוקפא חדר לשוק המקומי ועשה את צעדיו הראשו־נים בשוקי היצוא בשטחי הפירות והירקות והארוחות המוקפאות. מושג של ארוחות מוכנות בג[illegible] מות עבודה ובשוק המוסדי, להשתרש בארץ.

הוגברו במידה ניכרת מאמצי מחקר והפיתוח של מוצרים חד[illegible] על בסיס חומרי גלם החקלאים קיימים בארץ ובעיקר בשטח הדרים, העגבניות, פלפל ופ[illegible] וירקות אחרים.

התפתחות מרשימה היתה ב[illegible] אריזות מזון חדישות שהתבסס ענף בעיקר בתחום האריזות הפ[illegible] מיות.

הורחבו במידה ניכרת מתקני ייצור בענף הפרוטאינים מן [illegible] בשטח עיבוד הדים, וייצור בב[illegible] משוכללות.

לראשונה החדר לשוק תח[illegible] צמחי לבשר המתיל בהרבה מחיר הפרוטאינים.

נתעצמה המגמה לייצור מזון כן והגברה על־ידי כך יעילות [illegible] זונה בישראל.

116
דגמים
2,160,000
מוצרים
הנושאים את השם

נמכרו השנה

עשרות אלפי נשים, גברים וילדים לובשים בגדים תחתונים ועליונים של רוטקס ומרוצים

למה?

כי מוצרי רוטקס אופנתיים, עשויים מחומרים מעולים ובאיכות גבוהה, נוחים, רכים ומחמיאים לגוף.

רוטקס תמיד קרוב אליך

חברת אשדוד לאלקטרו-מכניקה בע"מ
THE ASHDOD ELECTRO MECHANICAL CO. LTD.

חברת בת של
אשר פויכטוונגר בע"מ
הנדסה חשמלית
מקבוצת החברות
ג'ימס סקוט
A member of the James Scott Engineering Group of Companies Ltd.

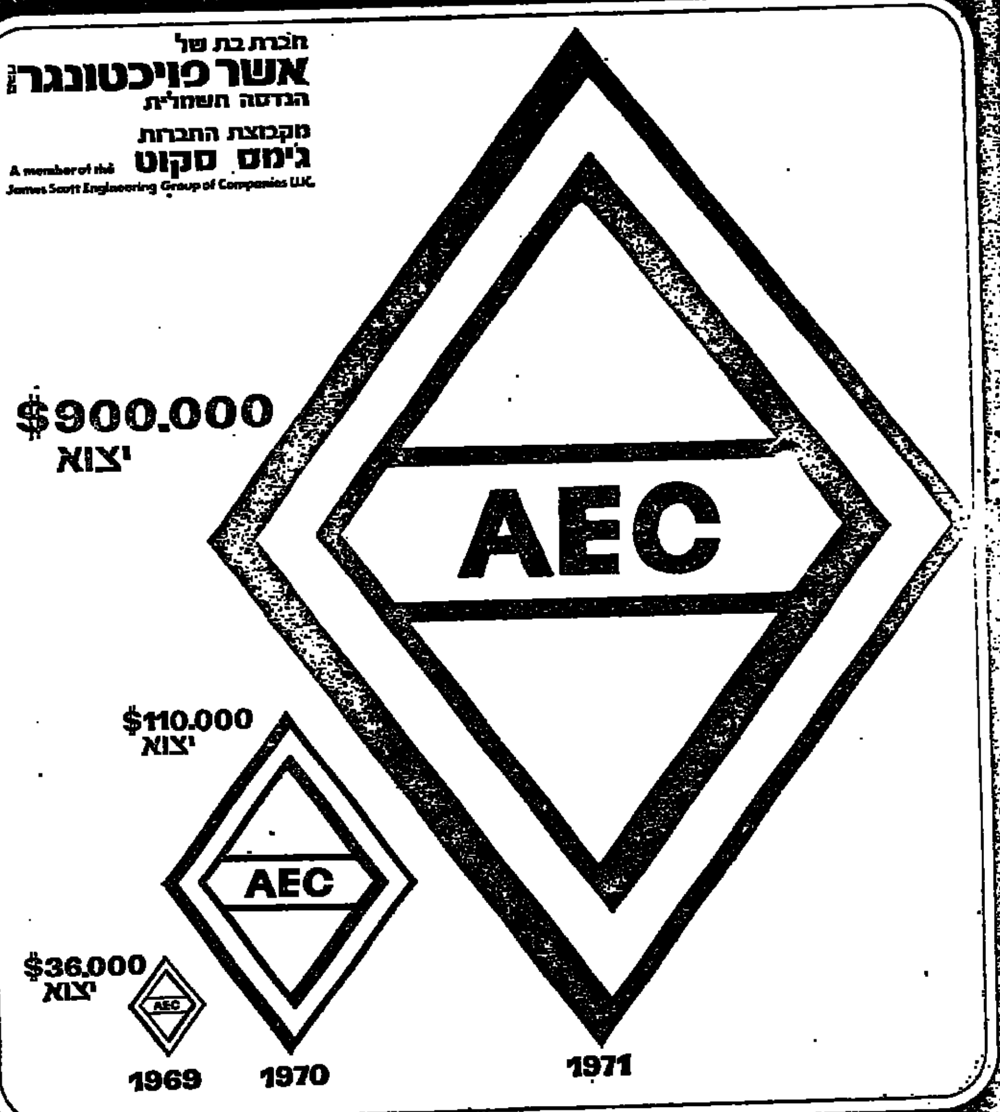

צעד קטן בקיומנו 1972 - 1969
צעד גדול ביצואנו

אנחנו חושבים פלסטיק

ועושים יצוא
החשבת אי־פעם ליצא שעונים לשוייץ?
"פלסאון" מיצא כסאות לסקנדינביה —
ודוקא יש להם!
"פלסאון" מיצא גם ציוד לול לארה"ב
ציוד חקלאי מעולה איננו חסר שם.

הביקוש הגדול לתוצרת "פלסאון"
בארץ ובחו"ל — איננו מקרי.
ההצלחה היא פרי תכנון מוקדם,
ביצוע קפדני וחומר מושלם.
כך עושים יצוא!

פלסאון
מעגן־מיכאל בע"מ

קנטי אהרן
קבלן מורשה ויצואן
מוסמך של המועצה
לייצור ולשיווק של
אגוזי אדמה
✱
נתניה, אזור התעשיה
טלפון: 23894

המשווק והיצואן הגדול ביותר של פרי הדר בארץ
ייצא בעונה זו 18½ מיליון תיבות פרי־הדר
חלקנו ביבול ההדרים בארץ הוא — 40%
הכנסתנו מיצוא הדרים השנה תגיע ל־45 מיליון דולר

שבוע היצוא תשל"ב

אופנה הישראלית על הגל הבינלאומי

התפוקה ב־1971 גדלה ב־17 אחוז והיצוא ב־43 אחוז ● מעבר ממפעלי מלאכה ותעשיות־בית למפעלים גדולים ● איזון בהשקעות בין מגזרי הענף ● 259 תלמידים הלומדים במכללת הטקסטיל יקלו על המחסור בכוח־אדם מקצועי בענף

יצרני האופנה הישראלי תפסו את הפריגצים. עיצוב נאה ואיכות מעולה העלו את האופנה הישראלית על הגל האופנתי העולמי, וכך הושג ב־1971 גידול של 43 אחוז ביצוא הענף.

מעבר ממפעלים קטנים למפעלים גדולים

את השנתיים־שלוש האחרונות אפשר לראות כשנים של מעבר ממפעלי מלאכה ותעשיית־בית שאפיינו את ענפי הסריגה וההלבשה למפעלים גדולים יחסית עם שיטות ייצור מתוחכמות. ייצור בסדרות גדולות ומעוף רב בדיגום ובשיווק. על מנת לשמור על הישגים אלה ולהגבירם דרוש כוח־אדם מעולה שכיום המחסור בו חריף. כדי להתגבר על מחסור זה עובדו והופעלו תכניות הכשרה אשר גולת הכותרת שלהן היא המכללה לטקסטיל ואופנה ע"ש "שנקר". אליה מתקבלים תלמידים מסיימי כיתות י"ב בעלי תעודות בגרות. כיום לומדים במכללה זו 259 תלמידים מקצועות עיצוב אופנה, עיצוב טקסטיל, טכנולוגיה טקסטילית. הנדסת ייצור, שיווק ומכירות.

גדלו התפוקה והיצוא

תנופת הפיתוח בענפי הסריגה וההלבשה נמשכה גם בשנת 1971. חלק ניכר מהשקעות העבר הבשילו בשנה שחלפה ואנו עדים לעליות מרשימות של 17 אחוז בתפוקה ושל 43% ביצוא לעומת 1970. שיעורי גידול מרשימים אלה בתפוקה וביצוא לוו בשיעור גידול קטן יחסי במועסקים. 5.1 אחוזים בלבד. דבר המראה על שיפור ניכר בפריון וביעילות. בשנת 1972 צפוי שיעור עליה דומה בתפוקה. שיעור הגידול הצפוי במועסקים לשנת 1972 הוא 3.7 אחוזים בלבד. גידול כה קטן במועסקים בהשוואה לפעילות הגוברת בענף היא במידה רבה תולדה של אופי ההשקעות החדשות. שרובן מרוכזות במפעלים בהיקף וגודל שלא היו ידועים עד לשנתיים האחרונות בענף זה.

תפוקה, יצוא ומועסקים בתעשיית האופנה לשנים 1969—72

(כולל הלבשה מעור ופרווה)

שנה	תפוקה: מיליוני ל"י	תפוקה: שיעור גידול שנתי	יצוא: מיליוני דולר	יצוא: שיעור גידול שנתי	מועסקים: אלפים	מועסקים: שיעור גידול שנתי
1969	780	—	41.8	—	28.8	—
1970	912	16.9	58.8	40.6	31.2	8.3
1971	1.070	17.3	77.8	32.3	32.8	5.1
1972	1.260	18.0	106.0	34.8	34.0	3.7
1975	1.730		204.0		42.7	

בשנת 1971 היתה עליה ניכרת במספר האישורים של תכניות ההקמה וההרחבה להשקעות בענפי הסריגה וההלבשה.

אנשי חטיבת הטקסטיל והעור במשרד המסחר והתעשיה מציינים, כי תת־הענפים המועדפים לצרכי השקעות הם: חליפות ומכנסיים לגברים. מגבים ארוגים וסרוגים; בגדי ילדים ונוער, בגדי ספורט הלבשה לזמן פנוי, שמלות וחליפות לנשים. ואמנם שנת 1971 נחשבת לשנה מאוזנת בחלוקת ההשקעות בין מגזרי הענף השונים תוך מגמה של עליה בהשקעות במוצרים המועדפים בהתאם ליעדי הפיתוח.

צואר־הבקבוק בביצוע ההשקעות כיום הוא המחסור בכוח־אדם בדרגים השונים. לפתרון בעיה זו ננקטו פעולות שונות ביניהן העברת תכניות השקעה לאזורים בהם מצוי כוח־אדם בלתי־מנוצל. בעיקר באזורי פיתוח בצפון ובדרום. במיוחד כוונו מאמצי התיעוש לכפרי המיעוטים. שם נתגלה פוטנציאל בלתי־מנוצל של נשים המתאימות במיוחד לתעשיית ההלבשה.

בשנת 1971 נערכו 8 אירועים מרכזיים לעידוד היצוא. חלקם התבטאו כשבועות מכירה סולו וחלקם בהשתתפות בירידים בין־לאומיים. מהם 2 בארה"ב, 2 בגרמניה, אחד באנגליה, אחד בצרפת, אחד באיטליה, ואחד בישראל. השתתפו בהם 209 מציגים ובוצעו מכירות בהיקף של כ־12 מיליון דולר.

אצל היצרנים והמוסדות המארגנים את האירועים התרכז ידע רב כיצד להתכונן לאירועים בהתחשב בסוג הקניינים המגיעים אליהם. חלה התקדמות בהכנת קולקציות. בבחירת מיקום התצוגה ובקיום פעולות קידום תוך כדי התצוגה, לפניה ואחריה.

אירועים אלה שאורגנו על־ידי החברה לתערוכות וירידים בשיתוף הדוק עם מרכז האופנה במכון היצוא ומשרד המסחר והתעשיה נסתייעו רבות בוועדת הטקסטיל והאופנה שליד הוועידה הכלכלית שלא חסכו מאמצים להביא קניינים לאירועים אלה ויעוץ בארגון ופרסומת במקום. לקראת 1972 מתוכננים אירועים בהיקף דומה. במקרים מסויימים תוך שינוי צורה ומועד, לאור לקחים ומסקנות שהוסקו מאירועי 1971.

תפוקת ענף הרהיטים ב־1971 300 מיליון ל"י

כל צרכן מגלה התעניינות ברהיטים. לפני כל קניה של רהיטים חייב הצרכן לבחור בין מיגוון רב של רהיטים בחנויות השונות. בעוד שלפני מספר שנים נאלץ הצרכן להסתפק ברהיט הסטנדרטי. בגלל המבחר המוגבל. כיום מצוי בשוק מבחר רחב ומגוון של רהיטים בעיצוב ובאיכות שונים והצרכן יכול לרכוש רהיטים מסוגים שונים הכל בהתאם לכיסו וטעמו

מהפכה זוטא

דומה, שאפשר להגדיר את ההתפתחות שחלה בשנים האחרונות בתעשיית הרהיטים כמהפכה זוטא. עם תחילת הדרך להתגברות התודעה אצל יצרני הרהיטים כי המשך פיתוח הענף וכושרו להתמודד בשוק המקומי עם רהיטים מתוצרת חוץ תלויה ביכולתם לפתח יצור של רהיטים באיכות טובה בעלי סגנון ועיצוב נאה. שיוכלו להתמודד עם תוצרת חוץ בארץ ובחו"ל. ואכן בשנים האחרונות הושקעו סכומים נכבדים בציוד חדיש וכשוכלל המסייע לייצר רהיט טוב ונאה.

תפוקת ענף הרהיטים בישראל מסתכמת כיום בלמעלה מ־300 מיליון ל"י לשנה ומועסקים במפעלי הענף כ־9,000 עובדים.

בשנתיים האחרונות הושקעו מיליוני ל"י בהקמת מפעלי רהיטים מודרניים ובהרחבת מפעלים קיימים. במהלך שנת 1972 עתידות השקעות אלה לתת את רישומן הן בשוק המקומי והן ביצוא.

רהיטי עץ ופלסטיק

בשוק המקומי יופיעו מוצרים בעיצוב חדש ובחומרים שבהם תשלובת של עץ, פלסטיק וחמרים אחרים. מוצרים קונבנציונאליים ייוצרו בתהליכים משוכללים שישפיעו על מחיר ייצורם. עודף כושר הייצור המתוכנן יופנה ליצוא, שכן מלכתחילה הוקמו והורחבו המפעלים גם למטרות יצוא. אנשי משרד המסחר והתעשיה מעריכים, כי בשנת 1972 יגיע יצוא הענף לכ־3.5 מיליון דולר בעוד שבשנים קודמות היצוא לא הגיע אף למחצית מסכום זה.

לרשות הענף חמרי גלם מייצור מקומי — לבידים, סיבים, פורמאיקה וכן חלק ניכר מהדבקים והפירזול במחיר סביר ובדרך כלל ברמה מניחה את הדעת.

עיצוב מקורי

לאחרונה נקלט משרד המסחר והתעשיה לנושא פיתוח דגמי רהיטים במטרה לעזור בעיצוב רהיטים בעלי אופי מיוחד ובעלי איכות ליצוא. בשיתוף עם המרכז הישראלי לעיצוב המוצר. הוחלט להשתתף בהוצאות הכרוכות בפיתוח דגמי רהיטים. אם אכן תרתם התעשיה המקומית לאתגר זה, הרי שתוך מספר שנים נגיע לייצור סדרות של רהיטים מקוריים, שיוחזו כרהיטים מישראל.

תערוכות, ירידים ו"שבועות ישראל" — לקידום היצוא

מאז ומעולם מהווים תערוכות וירידים בין־לאומיים את אחד המוקדים המרכזיים בסחר העולמי. במקומות אלה נפגשים אנשי עסקים וסוחרים, יצרנים וקניינים, אשר באים מקצווי עולם לבחון, לקנות ולראות מוצרים חדשים שרק עתה פותחו. או מוצרים מוכרים שעל תכונותיהם טרם עמדו.

איקופקס — החברה הישראלית לתערוכות וירידים בע"מ הינה חברה ממשלתית אשר מטרתה לסייע לקידום היצוא הישראלי, בעיקר על־ידי ארגון השתתפותם של היצואנים הישראליים בתערוכות וירידים בין־לאומיים, ארגון תערוכות "סולו" באותם המקומות שבהם אין אפשרות להציג במסגרת תערוכה בין־לאומית, וארגון "שבועות ישראליים".

תערוכות וירידים בהם משתתפת איקופקס נקבעים לפחות שנה מראש, ולוח האירועים הסופי הוא תוצאה של בירורים ובדיקות מוקדמות עם הגורמים השונים הקשורים ביצוא הישראלי.

בהכנת תכניות ההשתתפות בתערוכות וירידים בין־לאומיים נעזרת החברה בוועדה מקצועית מייעצת, ופועלת תוך תיאום ובירור עם החטיבות המקצועיות במסח"ת והארגונים אחרים בארץ בשיתוף עם היצרנים, הנספחים המסחריים בחו"ל ולשכות המסחר הדו־לאומיות.

יצרן ישראלי המעוניין להשתתף ולהציג מוצריו בתערוכות וירידים בין־לאומיים מקבל מאיקופקס את מלוא העזרה והמידע הדרושים לו על מנת להתאים את מוצריו ואופי תצוגתו לשוק היעד. שירותים אלה ניתנים לו תמורת תשלום קבוע למדי. ואת בנוסף לשירותים נוספים המוענקים לו, ובין היתר. הובלת המוצגים עד התערוכה, ביטוחם, הקמת הביתן ועיצובו. פרסומת ופניות אישיות למעוניינים פוטנציאליים ע"מ לזמן אותם לתצוגה הישראלית.

בשנים האחרונות, בהתאם למגמה הקיימת בעולם, מסתמנת התרכזות בדלת והלכת בירידים מקצועיים וענפיים, תוך שמספר הירידים הכלליים מצטמצם. איקופקס ערה למגמה זו ופועלת להגברת ההשתתפות בירידים המקצועיים, תוך התאמתם לענפי התעשייה הישראלית שהם בעלי פוטנציאל יצוא. ירידים מקצועיים אלה מרכזים את מיטב היצרנים בענפים השונים ומהווים מקום מפגש רב־ערך ליצואנים וקניינים מרחבי העולם.

בנוסף לתערוכות מארגנת איקופקס תערוכות "סולו" ישראליות באותם ארצות שבהם אין תערוכות בין־לאומיות. אך מהוות שוק פוטנציאלי למוצרים מישראל. לדוגמה ניתן לציין את התערוכה המסחרית הישראלית שנערכה לאחרונה באדיס־אבבה. בתערוכה זו השתתפו למעלה מ־100 יצואנים ישראליים מענפי התעשייה השונים, הסיכומים הראשונים מראים על הצלחה ניכרת.

בנוסף לתערוכות וירידים מארגנת איקופקס "שבועות ישראל", אשר תורמים רבות להחדרת מוצרים ישראליים לחנויות כל־בו ברחבי העולם. ב־1971/2 ערכה איקופקס 7 שבועות בארה"ב. כשלקראתם רכשו קניינים אמריקאים מוצרים ישראליים בערך של 1.200.000 דולר (פ.ו.ב.), ובאירופה ערכה החברה 8 שבועות. ולקראתם קנו הקניינים בישראל בלמעלה מחצי מיליון דולר (פ.ו.ב.).

ב־1972/3 ישתתפו כ־5000 ב־35 תערוכות וירידים בין־לאומיים, מתוכם רק 4 כלליות, והיתר תערוכות מקצועיות. כן ישתתפו היצואנים הישראליים בתערוכת "סולו" ישראלית בניקוסיה — קפריסין. תכנית זו ל־1972/3 עתידה להרחיב את פעילותה השוטפת של החברה תוך השתלבות ענפית יותר ותרומה גדולה יותר לקידום היצוא הישראלי.

"אקסימיס" בע"מ
תל-אביב, רח' ארבע ארצות 12, ת. ד. 3223
טלפונים: 246894 — 249455,
טלקס: 757 — 033

יצואן מוסמך

● יבוא
● יצוא
● עמלה
● השקעות
● עסקי חליפין

נציגים רשמיים של לשכת המסחר ההונגרית בישראל.

מגשימים
צואנים מוסמכים 1971
שלוחה ברכתנו

אלובין בע"מ
אלנית בע"מ
אלקטרה בע"מ
אמקור בע"מ
אמרון בע"מ
אסם בע"מ
ב.ג. בדים בע"מ
בתי זקוק חיפה בע"מ
דורינא בע"מ
החברה האמריקאית למזרח הקרוב בע"מ
הזרע בע"מ
המטוויות המאוחדות בישראל בע"מ
הנהלת הדואר
העוגנפלסט בע"מ
התאגדות למוצרי הדר ושמורים
ויטה, י. פלוטקין ובניו בע"מ
חברת נצרת לממתקים בע"מ
חגור מפעלי טקסטיל בע"מ
יפאורה בע"מ
לודזיה חברה לטקסטיל בע"מ
ליבר בע"מ
לנה מפעלי סריגה בע"מ
מאיר חברה להשקעות בע"מ
מפעלי בלובנד־תלמה
סלילים בע"מ
עלית בע"מ
עמיר חברה לאספקה בע"מ
עץ לבוד בע"מ
פז חברת נפט בע"מ
פרימן בע"מ
צינקל בע"מ
רבלון ישראל בע"מ
שרון מפעלי טקסטיל בע"מ
תדיראן בע"מ

אגוד הייעל בע"מ
יועצים לניהול

ספן SEFEN
עמק-הירדן
חלוץ תעשית לוחות ספינית בארץ
בשנת 1971
הסתכם יצוא מפעלי "ספן"
$2,100,000
פרסום ב.ס.ם.

גידלנו וייצאנו $1,000,000
1971
זרעים: אספסת תלתן כותנה סורגום תירס מלפפונים בצל כרובית ועוד
הזרע בע"מ · יצואן מצטיין
חיפה ת.ד. 1565

בשנת 1971 ייצאנו
בסך ‎-.2,700,000 $
ל־18 ארצות ברחבי תבל
●
צנורות המזרח התיכון בע"מ
חיפה — ת. ד. 788
וחברת הבת
"צנורת" חברה משותפת לתעשיות בע"מ
רמלה — ת. ד. 62
ממפעלי קבוצת "כור"

לאינרט [1971] בע"מ
נתניה, אזור התעשיה
יצרני סריגה מעולה לגברים ולנשים
יצואן מוסמך
יצוא לארצות אמריקה ואירופה

ברכותינו ליצואנים שהתאמצו והצטיינו
אנו מלוים אתכם ואחרים ההולכים בעקבותיכם ברגשי כבוד והערכה
בנק לסחר חוץ בע"מ
סניפים בכל מרכזי הארץ

‎-.1,000,000 $ ייצוא אופנת ניבה niba בשנת 1972

שבוע היצוא תשל״ב

הוכפל היצוא בענף הדפוס

הוצאות ספרים בין־לאומיות [נהלו] למפעל בישראל * ב־1971 אושרו השקעות ב־28 מיליון ל״י *

המושבים של ישראל בתחום ה־מו״לות וענף הדפוס ראויים לציון אפילו אצל עם הספר.

הוצאות ספרים מפורסמות בעולם משתפות פעולה עם מו״לים מקומיים או פועלות בישראל בעצמן, ויצוא הספרים ושירותי דפוס ו־מו״לות הוכפל בשנה האחרונה. בעוד שב־1970 הסתכם היצוא ב־5.9 מיליון דולר, הגיע היקפו בסוף שנת 1971 ל־10.5 מיליון דולר.

ציוד חדיש

אנשי חטיבת התעשיות הקלות במשרד המסחר והתעשיה מייחסים את הגידול המרשים ביצוא בעיקר הודות לביצוע השקעות בציוד חדיש ולנסיה לייעל ולשפר את מ־רך הציוד הקיים. כתוצאה מכך שופר טיב הייצור במיוחד בכל מה שקשור להפרדת צבעים והדפסת אופסט. כך נוצרו התנאים לשילוב של חברות בין לאומיות בענף הדפוס בארץ. מגמה זו תתרום לגידול נוסף ביצוא ענף הדפוס והמו״לות הישראלי. תכנית הפיתוח התעשייתי לחמש השנים הקרובות צופה הכפלה נוספת של היצוא עד שנת 1975. בשנה זו מצפים ליצוא בהיקף של 22 מיליון דולאר.

השקעות בקנה מידה רחב

כדי שאפשר יהיה לבצע בפועל את תכניות הפיתוח שהותוו לענף, יהיה צורך בהשקעות בקנה מידה רחב, בשיפור הציוד ושיכלול שיטות ההדפסה במפעלים קיימים ובהקמת מפעלים חדשים. ואכן בשנה האחרונה אושרו תכניות השקעה בהיקף של 28 מיליון ל״י במפעלים שונים בענף הדפוס והמו״לות.

ענף הדפוס שבו הערך המוסף הוא גבוה מגיע עד ל־80 אחוזים. מרוויח בתוצרה לא רק את היצוא, אלא גם את כלל התפוקה שלו.

התפוקה ב־1975 — 458 מיליון לירות

תפוקת 900 מפעלי הדפוס הפועלים בישראל והמעסיקים למעלה מ־9.000 עובדים, הסתכמה בשנת 1965 ב־125 מיליון ל״י. מאז ועד סוף שנת 1971 גדל היקף הייצור באופן ניכר והסתכם ב־310 מיליון ל״י. על פי תכניות הפיתוח יגדל היקף הייצור המקומי עד 1975 לסכום של 458 מיליון ל״י.

„פלרם"—שיא חדש ביצוא

עם פתיחת „שבוע היצוא", ב־מעמד נשיא המדינה זלמן שזר ו־שר המסחר והתעשיה חיים בר־לב, נמסרה ביום הראשון בבית הנשיא תעודת הוקרה של „יצואן מצטיין 1971" ל„פלרם" מפעל למוצרי פלסטיקה בקיבוץ רמת־יוחנן, על שייצאו לחוות טרמו־פלסטיים קשיחים בסך —587.000 דולר. לאחר הטכס, בשיחה עם נציגי המפעל, נמסר לנו, כי ה־משימה הנכבדה, שנטלו על עצמם הנהלת וצוות עובדי המפעל, צמ־דה במבחן המציאות — והתח־זיות להכפלת הייצור והיצוא ל־שנת 1971 התגשמו בכליאן.

בהמשך הדברים הוסיפו נציגי המפעל ששנת 1971 היתה בבחי־נת התעצמות והרחבת המפעל ב־קליטת כח־אדם והכשרתו. רכי־שת ציוד משוכלל ומתוחכם. יישום שיטות טכנולוגיות חדישות. ו־העמקת הייצור.

מחלקת הכבישה לייצור טרמו־פלסטיים קשיחים, שנחנכה בתחי־לת חודש מאי, עברה משלבי נ־סוי והרצה לייצור קבוע ושוטף של מיגוון רחב של לוחות טרמו־פלסטיים מלוברים (למינציה) — שנקלטו בכל ענפי הכלכלה. ב־שוק המקומי. ומשלוחים נסיוניים אף יצאו זה מכבר לחו״ל.

בשל אפיים, ייחודם, תכונו־תיהם, טיבם ויתרונותיהם הבול־טים של סוגי לוחות „פלרם" — רמת־יוחנן. המיוצרים בשלל צב־עים. שטוחים וגליים, שקופים ואטומים, הלה מדי שנה עליה ו־הביקוש בחו״ל ובשוק המקומי הולך וגובר לכל ענפי הכלכלה. לרבות: חקלאות. תעשיה ובנין. אי לכך יגביר המפעל השנה את תפוקתו. לשביעות רצונם המלאה של לקוחותיו.

בין יתר תכניותיו, עומד ה־מפעל להחדיר לשוק לוחות קשי־חים חדישים ביותר מהסוג ה־מכונה בארה״ב בשם המסחרי לר־חות לוקסן.

לשם הבטחת הספקת הזמנות היצוא שנתקבלו במפעל, כבר עתה לשנת 1972, בסכום המתקרב ל־1.000.000 דולר, ולאור האפש־רויות והרחבה ניכרת ביצוא הנ״ל בשנים הקרובות. אושרה למפעל „פלרם" — רמת יוחנן תכנית השקעות המפעל בסך 2.500.000 ל״י והציוד להרחבת קוי הייצור החדשים הנ״ל כבר הוזמן.

תוצאות סיור, שיווק וקידום ה־מכירות, שערכו נציגי המפעל ב־חודש נובמבר האחרון, ניתנות כבר אותותיהן בכך שהמפעל כבר מקבל הזמנות מרכסלות מלקוחו־תיו הקיימים. הזמנות חדשות מ־ארצות נוספות כגון: גרמניה, הו־לנד ודנמרק, והזמנות נסיוניות מארצות המזרח הרחוק.

מחזור מכירות המפעל בשנת 1965 ועד 1971 עלה מ־400.000 ל״י הגיע ל־5.000.000 ל״י ואף למעלה מזה.

כאמור לעיל, עלה הוכפל ה־יצוא ומ־126.000 דולר בשנת 1968 הגיע המפעל ליצוא של 578.000 דולר בשנת 1971 — כ־אשר המפעל צועד לקראת המיל־יון בשנת 1972.

פלרם יצואן מצטיין 1971

גדול יצרני ויצואני לוחות פי.וי.סי. קשיחים בישראל

פלרם מפעל למוצרי פלסטיקה • רמת יוחנן

דאר כפר המכבי־טל. חיפה 721380

פרסום ב״ב חיפה גרפיקה א. א. פורז

גדעון ילובסקי - ילואקספורט בע״מ

יצואן מוסמך

יצוא גלעיני מישמש, שקדים מרים ומתוקים

יצוא מצטבר 750.000 $

לקראת העונה החדשה הוכנס ציוד מודרני וחדיש לשיפור הליכי הייצור והגדלת היצוא

נס־ציונה, רחוב הרצל 24, טל׳ 950154

קול מתנגד להפסקה או האטה בבניית בתי מלון

יוקטנו ההלוואות לבתי־מלון מפוארים

מאת סופר „דבר" לענייני תיירות

משרד התיירות החליט להקטין את שיעורי ההל־וואות להקמת בתי־מלון מפוארים (4—5 כוכבים) ואת שיעורי ההלוואות ל־משקיעים בבתי־מלון במר־כז הארץ שבו יש כבר רוויה בבתי מלון. לעומת זה יינתן יותר עידוד להק־מת בתי־אירוח לתיירות עממית שבהם יש מחסור בארץ — אמר ביום ו׳ שר־התיירות משה קול, במוע־דון המסחרי והתעשייתי ב־תל־אביב.

כן הודיע השר. כי משרדו החליט להעלות בשלושה אחוזים את ה־ריבית על הון חוזר לבתי־מלון ולמפעלי תיירות אחרים כתרומה למאבק באינפלציה. השיעורים ה־חדשים של ההלוואה יחולו גם על המשקיעים שהשקעותיהם כבר אושרו, אם לא יתחילו בהקמת המפעלים המאושרים תוך שלושה חדשים.

בסקרו את התפתחות ענף הת־יירות בארץ ותרומתו למשק כת־עשייה־יצוא מובהקת, אמר השר, כי אין לדבר כלל על הא־טה, הקפאה או הפסקה של בניית בתי מלון חדשים ויש להמשיך בתכניות ל־הרחבת המלונאות עד סוף שנות השבעים נוכח התח־זיות להגדלת התיירות ל־ארץ. לאחר הגידול ב־49 אחוז בתיירות בשנת 1971 כבר נרשם גידול חדש בשיעור 35 אחוז ב־תנועת התיירות לארץ ברבע ה־ראשון של השנה וההכנסות ב־מטבע חוץ יעלו השנה על 200 מיליון דולר, לעומת 180 מיליון דולר בשנת 1971 — אמר קול.

לפי התחזיות בע״מ, לדבריו, ל־מיליון הראשון של תיירים בשנת 1976. הממוצע לשהיית תייר בא־רץ הוא 15 לילות, לעומת 4—5 ימים באירופה. בשנת 1971 ביק־רו גם בארץ 110.000 ערבים, תו־שבי המדינות השכנות, שבאו ב־מסגרת ביקורי־הקיץ. הם לא נכ־ללו בסטטיסטיקה הרשמית של התיירות. הכנסותיהם נאמדות ב־25 מיליון ל״י (כ־2.5 מיליון דו־לאר) ואינן כלולות בסכום של 180 מיליון דולר. ערך המוסף מהכנסות התיירות מגיע ל־79 אחוז.

קרקע זולה למפעלי תיירות

השר קול אמר. כי הממשלה יכולה לסייע. בתמריצים לפיתוח מפעלי תיירות על־ידי העמדת קרקעות המדינה בתנאים מתקב־לים על הדעת לרשות המשקיעים. הדבר יועיל והמחירים הספקולטיביים גורמים בריווחיות ומקשים במי־חד על הקמת מפעלי־תיירות עמ־מיים.

ניהל את המסיבה א. גרומן, נשיא המועדון, ואת פני השר קיבל י. ביתאלי, סגן הנשיא.

גם המלונאים מתנגדים

במברקים ששלחה אל חברי ועדת השרים לענייני כלכלה וג־יד בנק ישראל הביעה הנהלת התאחדות בתי המלון בישראל את התנגדותה להצעות לייקור האש־ראי להשקעות ולהון חוזר וכן לצמצום האשראי בענף המלונ־אות.

בפנייתה אל השרים הכלכליים מדגישה ההתאחדות, כי ייקור ה־אשראי וצמצומו יפגעו קשות ב־ענף אשר בהרחבתו המתמדת תלוי עתיד התיירות.

מנכ״ל ההתאחדות ד״ר ק. י. ליכט ציין, כי ההתאחדות בטוחה שר התיירות מ. קול יתמוך בד־רישתה, בשם שר המסחר וה־תעשיה מזדהה עם עמדת התעש־יינים. וזאת לא רק כדי למנוע האטת קצב ההשקעות. אלא גם כדי למנוע ייקור השירותים כתו־צאה מעליית הוצאות המימון וה־תפעול.

הבנק העולמי רוכש רבע ממניות „מכתשים"

מאת דוד ליפקין, סופרו הכלכלי של „דבר"

חברה־בת של הבנק העולמי תרכוש כ־25 אחוז ממניות „מכ־תשים" ותשקיע ברכישה זו כ־10 מיליון דולאר.

מנכ״ל „מכתשים" צ. צור מסר, כי מטפלים עתה בניסוח ההסכם על כניסת הבנק העולמי כשותף ל„מכתשים". השקעת הבנק הע־למי מיועדת לביצוע תכנית הה־רחבה של מפעל זה. היצוא על „מכתשים" ו„אגן" הסתכם אשת־קד ב־11 מיליון דולר והשנה מקווים להגיע ליצוא של כ־15 מיליון דולר.

המחזור הכללי של מפעלי „כור־כימיקלים" ב־1971 הסתכם ב־105 מיליון לירות. ואילו לפי התחזית יגיע השנה המחזור ל־155 מיליון לירות. צוות העובדים של מפעלי הכימיה הוא 1.100 איש והגיע לתפוקה ממוצעת של 95.000 ל״ר לאדם.

שולחן קואורדינטות לכרסום

השלמה מצוינת לציוד מכונות

מבנה מתוכנן, יעיל ומחומרים משובחים השולחן מושחז וכולל תעלות שמן ומסלולי הנעה.

נתן לקבל בסוגים ובגודלים שונים. וגם עם נסיעה אוטומטית ב־6 מהירויות.

מ. מקסימוב בע״מ
תלאביב, רח׳ סלמה 96
טל׳ 821855, ת־ד׳ 35005

תאטרון ירושלים THE JERUSALEM THEATRE

ניחוחי חציר 72 פסטיבל הקבוצים

יום ה׳ 11.5

תיאטרון עירוני חיפה
חפץ

מוצ״ש 13.5 ב־8.30
עם תום ההצגה יתקיים דיון פומבי
בהנחיית הסופר והמחזאי ישראל אלירז

ובהשתתפות:
פרופ׳ עדי צמח
הבמאי: עודד קוטלר
השחקן אמנון מסקין
המבקר מיכאל הנדלזלץ

פרטים במשרדים ובערב בקופה

האופרה הישראלית

14.5 תל אביב (18.5 ירושלים)
לה טראוויאטה
בהשתתפות טנור יהודי אופרה מוסקבה מישה רייצין

29.4 (27.4 חיפה).
2.5 6.5 13.5 16.5 20.5 23.5
31.5 (25.5 חיפה)

אאידה

4.5 27.5
כרמן

ברון הצוענים
1.5 8.5 15.5 21.5

11.5 הספר מסביליה

7.5 „ריגולטו"
עם טנור ה„בולשוי" רייצין

22.5 לה בוהם

29.5 קאבלריה / פאליאצ׳י

כל ההצגות פרט ל„אאידה" מתחילות בשעה 8.30 בערב.
אלנבי 1, תל־אביב, טל. 57228

יצואנים!

בטוח יצוא לכל חלקי תבל

FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY

U.S.A.

הסוכנים הכלליים בישראל:

סקוריטס

משרד לבטוח בע״מ

חיפה: בית „רסקו", רח׳ המגינים 53, טל. 525225

תל־אביב: רח׳ לילינבלום 31, טל. 50811

- ארגון בינלאומי לשרותך -

פסטיבל למוסיקה אבו־גוש - קרית־יערים

י. ס. באך

קנטטה מס׳ 70 "Wachet, betet, seid bereit"

קונצרט לאבוב (רק בעין השופט)

קנטטה מס׳ 147 "Herz und Mund und Tat und Leben"

האורטוריה לחג הפסחא

שבתות 6, 13 במאי, עין השופט, שעה 11.00 ו־15.30

יום ד׳, 10 במאי, אולם „דקל", תל־אביב, ב־20.30

שומן — "Liederkreis"

שיץ — "Fili mi, Absalom" — "Attendite popule"

יצ׳ק — „יומנו של נעדר"

שיידט, בוקסטהודה — מוסיקה לעוגב

שיץ — רקויאם "Musikalische Exequien"

יום ב׳, 15 במאי, ירושלים, „התאף" ב־20.30

יום ג׳, 16 במאי, תל־אביב, בית ההסתדרות המורים, רח׳ בר־סרוק 8, ב־20.30

שבת, 20 במאי, עין השופט ב־11.00 ו־15.30

סולנים:

ענת ברייסר — סופרן	סמדר שזר — אבוב
חנה צור — מצו־סופרן	היינץ ציקלר — חצוצרה
מרגיט נויבאור — אלט	רחל קירשטיין־כהן — עוגב
פטר קלר — טנור	יהונתן זק — פסנתר
מיכאל שופר — בריטון	רביעיית הטרומבונים הישראלית

המקהלה ותזמורת הפסטיבל

המנצח: זיגי שטדרמן

כרטיסי כניסה ונסיעה:

ת״א — אוניון, דיזנגוף 118; קסטל, אבן גבירול 153.

ירושלים — כהנא, לאן הערב. חיפה — גרבר, שד׳ הנשיא.

תחבורה מת״א וחיפה מובטחת. פרטים במשרדים.

לתשומת לב מבקרי עין השופט: הכניסה לשטח הקיבוץ אסורה בהחלט. לרשות הקהל יעמוד מזנון בקרבת האולם.

עירית תל־אביב־יפו

מכרז מס׳ 374/72

לעבודות ריצוף, תריסנה ועבודות בניה שונות במשרדי העיריה בשנת 1972/73

עיריית תל־אביב—יפו מכריזה בזה על קבלת הצעות מקבלנים לביצוע העבודה הנ״ל.

הסברים ופרטים, תנאי המכרז וטפסי הצעת המחירים אפשר לקבל באגף לנכסים ומשק מחלקת אחזקת מבנים, בבניין משרדי העיריה קומה 8 חדר 811 ברחוב אבן־גבירול 69, תמורת תשלום של —30 ל״י בקופת האגף. (תשלום זה אינו מוחזר).

כל המעוניין להשתתף במכרז זה, יגיש לעיריה הצעת מחירים ב־2 העתקים על גבי הטפסים שהומצאו לו, וישלח אותה בדואר רשום במעטפה ההצעה שהובאה לו, לפי כתובת עיריית תל־אביב—יפו, מחלקת מזכיר העיריה, רחוב אבן־גבירול 69, עד יום ה׳, 11.5.72.

על מגיש ההצעה לצרף ערבות כמפורט בתנאי המכרז.

את ההצעה יש להגיש בהתאם לתנאי המכרז וכל שינוי בהם עלול לגרום לביטולה.

הרשות בידי העיריה לקבל את ההצעה כולה או כל חלק הימנה. אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה או הצעה כלשהי.

יהושע רבינוביץ, ראש העיריה

ט״ז אייר תשל״ב, 30.4.72

7½% הנחה למשלם מסיו מראש באפריל

תשלומים בבנקים ובעת״א־יפו

עירית תל־אביב־יפו

עיריית תל־אביב—יפו מודיעה על

משרה פנויה למנהל המחלקה החינוך יסודי באגף החינוך

הדרגה: אחת של דירוג האקדמאים או אחת של דירוג האחיד
(מכרז פומבי מס׳ בח/1407)

פרטים נוספים על המכרז הנ״ל פורסמו על לוחות המודעות במחלקת המנגנון של העיריה — בנין העיריה בכבר מלכי ישראל ובלשכות המודיעין העירוניות.

את ההצעות, בצירוף תיאור תולדות החיים ותעודות המעידות על הכשרת המועמד, יש להגיש במעטפה סגורה למחלקת המנגנון, על גבי „שאלון של מועמד לבחירה פנימית", ולציין על המעטפה את מספר המכרז.

שאלונים אפשר לקבל במחלקת המנגנון באופן אישי או על־ידי הדואר ובלשכות המודיעין העירוניות.

בקשות שתוגשנה ללא תעודות מאומתות, לא תובאנה בחשבון.

התאריך האחרון להגשת הצעות הוא א׳ סיון תשל״ב, 14.5.1972.

יהושע רבינוביץ, ראש העיריה

7½% הנחה

שלם החודש מסיך לכל השנה־זה נוח ואף תזכה בהנחה

עירית תל־אביב־יפו

לחברת השמירה דרושים

מנהל לסניף חיפה

הכישורים הדרושים:

* ידע ונסיון בניהול כח־אדם בקנה מידה נרחב.
* כושר ניהול משא ומתן בדרג גבוה עם לקוחות.
* עבר צבאי או משטרתי.
* מגורים + טלפון בעיר חיפה.
* רשיון נהיגה הכרחי.

נא לפנות בכתב־יד בצרוף תולדות חיים והמלצות לת. ד. 513 חיפה, ולציין עבור „מנהל סניף".

סניפים בכל רחבי הארץ.

שמירה • אבטחה • חקירות
מערכות אזעקה

משרד התקשורת

למינהל המחוזי לשירותי הטלפון תל־אביב והמרכז

דרושים פקידים

הנתונים הדרושים —
* יוצאי צבא,
* השכלה תיכונית.

* פרטים ניתן לקבל ברח׳ ההגנה 34 תל־אביב, כל יום בין השעות 08-00—14-00 אצל מ׳ פוטש, חדר 402.

אורט ישראל

מזמין מנהלי חשבונות ועובדים

לחישוב שכר בשיטת יב.מ.

בעלי נסיון של 5 שנים

לעובדים בעלי כישורים — שכר מתאים

על המועמדים לפנות באמצעות טל. 269165 למנהל החשבונות הראשי במשרד תל־אביב, שד׳ דוד המלך 39.

משרד התקשורת — נציבות שירות המדינה

דרוש

מהנדס ייצור

מקום העבודה: ירושלים
דרגת המשרה: ג׳—ב׳ מהנדסים
מס׳ המשרה: 2/001

פרטי התפקיד: מרכז נושאי הנדסת ייצור ושיטות לעריכת סקרים וניתוחים בשרותי הדואר. מרכז מחקרים לקביעת שיטות שכר עידוד. ממונה על טכנאי הייצור ומודדי הזמן בשרותי הדואר בארץ. בודק את הצורך בעריכת שינויים בנורמות שנקבעו במקרה הצורך. מנחה את מועצות הייצור בעבודתן ומשתתף כחבר בוועדות בנושאי הנדסת ייצור ושכר עידוד.

הנתונים הדרושים: השכלה אקדמית בהנדסת ייצור / נסיון של 5—8 שנים של עבודה בשטחים הנ״ל / כושר הבעה בכתב ובע״פ / ידיעת השפה העברית והאנגלית הכרחית.

* בקשות יש להפנות למחלקת כח אדם, שרותי הדואר רח׳ יפו 23 ירושלים 94 141. בציון מס׳ המשרה.

למפעל גדול במרחב תל־אביב

דרושה

מזכירה כתבנית

הכישורים:
* השכלה תיכונית.
* הדפסה שוטפת בעברית.
* ידיעת השפות עברית ואנגלית.
* נסיון קודם בעבודה משרדית.

* על המעוניינים לפנות בצרוף תולדות חיים לת.ד. 6397 תל־אביב.

סודיות מובטחת.

עירית נתניה

הכרזה מס׳ 50/72
לסלילת מדרכות מאספלט

מוזמנות בזה הצעות מקבלנים לסלילת מדרכות מאספלט.
פרטי העבודה אפשר לקבל במשרד המהנדס העירוני, בשעות העבודה תמורת תשלום של —100 ל״י.

את ההצעות במעטפות סגורות ומשומות „הצעה לסלילת מדרכות מאספלט", יש להמציא בשני העתקים, בדואר רשום, למשרד מזכיר העיר עד ליום החמישי ה׳ בסיון, תשל״ב (18.5.72).

להצעה יש לצרף ערבות בנקאית למלווה, בשיעור של 5% מערך ההצעה, אחרת לא תובא ההצעה בחשבון.

אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה איזו שהיא.

ע. בן־עמי, ראש העיריה

נתניה, י״ג באייר תשל״ב, 27 באפריל 1972.

מוגי: הצעת תזכיר הפנסיה [עו]מדת במבחן המציאות

[...] גוף המעוניין בבדיקת [...]ים האקטואריים שנעשו [...]גשת הצעת תזכיר ה[...] מוזמן לעשות זאת וי[...]ד מהרה כי חישובים [...]ויקים, מאומתים ועומ־דים במבחן המציאות — אמר שר העבודה י. אלמוגי בכינוס שנערך ביום ו' ב"בית ברנר" בתל־אביב.

בן סיפר השר, כי מספר העו־בדים מהשטחים, המאורגנים עתה בעבודה בישראל, מגיע ל־38,000 נפש בערך. 5000 ערבים נוספים עובדים באופן בלתי־חוקי, אולם מספרם הולך ומתמעט בשל ה־תנאים הסוציאליים העדיפים ה־ניתנים לאלה המועסקים באמצעות לשכת העבודה.

בדברו על בתי־הדין לעבודה ציין אלמוגי, כי חלה התפתחות שפגעה בעבודתם התקינה של בתי הדין הללו, אשר רכשו ל־עצמם מוניטין ותורם הפניות מצד ציבור העובדים אליהם גבר והלך עד למצב הנוכחי, שבו אינם מסוגלים עוד לטפל בהזירות בזרם הפניות הגדול. משרד העבו־דה ער לבעיה וכבר נקבעו שני שופטים נוספים לאיזור תל־אביב, שבו עיקר העומס, ושופט נוסף לחיפה.

הוקמו 120 מעונות־יום

במטרה לעודד עבודת נשים, אמהות לילדים, הקים משרד העב־ודה בשנים האחרונות כ־120 מעונות־יום, בהשקעה כוללת של 10 מיליון לירות. בשנים 1972/73 עומד המשרד להשלים בניינם של עוד כ־65 מעונות־יום, בהשקעה כוללת של כ־15 מיליון ל"י. ב־שנת 1971 נוספו לכוח־העבודה במשק כ־20.000 נשים עובדות והאתגר העומד לפני משרד הע־בודה הוא להוסיף עוד כ־100.000 נשים למעגל העבודה בחמש הש־נים הבאות.

על חוק סכסוכי־עבודה אמר ה־שר, כי אינני בא למנוע מאבק מקצועי, אלא לקבוע כללים ונו־הגים. החוק ימנע מצבים של סחי־בת בבירורים המתנהלים בכך ש־הוא מחייב את תשובת הנוגעים בדבר תוך 6 שבועות מיום הג־שת התביעות. אלמוגי הוסיף וציין, כי זכותם של עובדים ש־נקנסו על־ידי שופטי בית־הדין לעבודה לערער על גובה הקנסות לפני בית־הדין הארצי לעבודה.

שר העבודה ציין עוד, כי אינו מתנגד ליבוא פועלים מקצועיים מחוץ־לארץ אם יתבקש לעשות זאת על־ידי המעסיקים, אך לדעתו אין בכך צורך מאחר שאפשר לפתור את הבעיה על־ידי תקיפתה מבפנים. לפי דעתו, על־ידי שינוי הכשרה, שיפור תדמית העובד ד הסבה מקצועית אפשר לשפר את המצב.

צ'. קלור הגדיל תרומתו לגן שישא את שמו

ראש עיריית תל־אביב–יפו י. רבינוביץ דיווח לוועדת הכספים של מועצת העיריה, כי צ'. קלור באנגליה, שתרם מיליון ל"י לנ־טיעת פארק בחוף מנשה, הגדיל את תרומתו ב־500,000 ל"י לאחר שסייר במקום והתרשם מהתקד־מות העבודה.

[מנהל נ]מל חיפה י. רהב: הכרח לשנות שיטת [ה]ניהול במשק הציבורי

[מאת] סופר "דבר" בחיפה

[...]רת חריפה על דרכי [...] של המשק הציבורי [...]לתי השמיע מנהל [נמל ח]יפה י. רהב בדבריו [...] במועדון ההנדסי [...].

[...] הניהול הקיימת במשק [...] הממשלתי תועדד קנ־[...] למדידת כושר ניהולי הם [...]ם, בין היתר, להיעדר אח־[...]הול — אמר. לדבריו אין [...]ודיונים במשק הציבורי [...]לתי קובעים את דרכי פער[...] אין הם מכירים את המצב [...]ים. כחברי הדירקטוריונים [...] נציגי משרדים שונים [...] אף יושבים במספר דירק־[...]ים בעלי אינטרסים שונים [...]ים. קיים איפוא מצב שבו אשר חייב להנהות את המפעל הוא חלש והסר־[...]אז. באופן טבעי. פועל ה־[...] ברוב המקרים באורח עצ־[...]

[...] תקינות פעולתו של המ־[...]יש הכרח ביצירת תקנים [...]ם להבחנת כושר־הניהול [...] קידום אינטרסים. רציונא־[...] בהחלטות ושימוש בנקר־[...] להטלת אחריות ובשעת ה־צורך אף להטיל סנקציות — אמר רהב.

לשכת המס תגבה ב־1972 — 255 מיליון ל"י

תקציב הגבייה לשנת 1972 או־שר בישיבת מליאת לשכת המס המרכזית, שהתקיימה בסוף הש־בוע בראשותו של מנכ"ל הלשכה י. חסקין.

חבר המזכירות א. ברנשטיין, מסר פרטים מסכמים על החברות הגבייה בשנת 1971 והביא תק־ציב לשנת 1972, לפיה יגבו מח־לקות לשכות המס 8.400.000 חודשי מס (לעומת 8.073.000 בשנת 1971) שיכניסו 255 מיליון ל"י (לעומת 233 מיליון לירות בשנת 1971).

לסוף שנת 1971 מנתה ההסת־דרות 1.130.000 חברים וחברות, כלומר גידול ב־40.000 חברים לעומת 1970.

בדיון השתתפו: ס. כצנלסון, ב. להב, ח. אשרי, א. ורבה, א. נוביק ודינברג.

היטלי הצפיפות הופחתו ב־5 אחוזים

מאת סופר "דבר" בחיפה

רוב הקונפרנסים הימיים הודיעו שלשום לחברת "צים", כי הם נענים לבקשה להפחית מהיום את השיעור ריס של היטלי הצפיפות ב־שיעור 5 אחוזים.

דובר חברת "צים" א. שרגאי [...] טלים בכל קוי החברה.

[...] הצליח את השפעתו גם על הקונ־פרנסים הבריטי והסקנדינבי, שלא נענו עדיין לפניה ולא הפחיתו את ההיטלים.

כזכור, הטילו הקונפרנסים הימיים בחודש ינואר היטלי צפיפות על סחורות המיובאות לישראל בשיעור 10 אחוזים וכעבור שבועות אחדים העלו אותם ב־105 אחוזים נוספים.

לפי אומדן איגוד המשתמשים בהו־בלה ימית מסתכמים היטלי הצפי־פות בארבעת חדשי קיומם ביותר מ־13 מיליון ל"י מהם חלק במטבע זר.

מומחים לדיון על חברות רב לאומיות בישראל

[...] הבעיות בהגבלת פעולתן של חב־רות רב לאומיות בישראל. יידונו על ידי צוות מומחים במסגרת סמינר בין־לאומי, שייפתח היום באוניברסיטת תל־אביב.

בצוות נמצאים פרופ' י. ורנון מאוניברסיטת הרווארד; לוי קציר, מנהל הפעולות הבין לאומיות ב־חברת מוטורולה בע"מ (ארה"ב) וס. קלרק, מנכ"ל אורי, אפרי־קה והמזרח התיכון בחברת י.ב.מ.

בין המומחים הישראליים אשר יופיעו בסמינר: משה זנבר, נגיד בנק ישראל; ד"ר צבי דינשטיין, סגן שר האוצר; פרופ' יובל נא־מן, נשיא אוניברסיטת תל־אביב ופרופ' זאב הירש, דיקאן ביה"ס למוסמכים במינהל עסקים ע"ש ליאון רקנאטי באוניברסיטת תל־אביב.

החברה הרב לאומית הפכה ב־אחרונה גוף כלכלי מקובל בכלכ־לן של ארצות מפותחות כארה"ב, מדינות אירופה ויפאן. בישראל אין מעורבותן של חברות אלה ני־כרת עדיין בהיקף רחב ובאורח ספיל. יש לשער, כי עובדה זו נעוצה בסיבות כלכליות ופוליט־יות.

הסמינר נערך על ידי ל.ה.ב. (לימודי הכשרה בניהול) שליד בית הספר למינהל עסקים של אוניברסיטת תל־אביב.

פועלים מגוש דן יפגינו ליד בית התעשיינים

מאת סופר "דבר" בגוש דן

ועדים ממפעלי תעשיית המזון, טקסטיל ומתכת בגוש דן והסביבה, מתכננים הפגנה בשבוע הבא ליד בית התאחדות בעלי התעשיה ב־תל־אביב במחאה על הסחבת ב־מו"מ על הסכמי השכר.

מהודעה המארגנת של ועדי ה־פועלים נודע לסופרנו, כי ביום ה' השבוע יקיימו הוועדים כנס־מבין ברמת־גן ובו יועלו הצעות על ההפגנה תוך הפסקת עבודה והפסקת רישום פרמיות.

15 פועלי רכבת נפצעו בתאונה

מאת סופר "דבר" בנגב

15 פועלי רכבת ישראל נפצעו בליל שבת בהתנגשות שאירעה בקירבת התחנה בדימונה. לאחר ששני קרונות להובלת פוספטים התדרדרו במסילה ונפצעו בקטר ש־בו היו הפועלים ששבו מעבודתם מבאר־שבע. רוב הפועלים נפצעו קל.

מהמשטרה נמסר, כי התאונה אירעה כאשר הקטר שבו נסעו ה־פועלים נעצר במרחק של כ־2 ק"מ מתחנת דימונה. לפתע פגעו בו שני הקרונות והוא התהפך. 14 מהנפגעים שוחררו לבתיהם לאחר שטופלו בבית החולים המרכזי של הנגב. פועל אחד, מהבוזרים באר־זור, אושפז בבית החולים ומצבו אינו מעורר דאגה.

קטר הרכבת ניזוק וצויין לא נאמד הנזק. עתה חוקרים את סי־בת התדרדרותם של שני הקרו־נות. בינתיים, שוב היו ריקים ד "ביחסר" על ידי הרוח העזה ש־נשבה אותה שעה במקום. לא ב־רור עדיין אם עובדי הרכבת במ־קום נקטו מראש אמצעי בטחון ל־בלימת הקרונות הזונים במסילה.

שלחת אגוד הקהילות [מ]יוגוסלאויה תבוא לישראל

[מ]שלחת ובה ששה חברי [הנה]לה של איגוד הקהילות [ביוג]וסלאויה, תבוא מחר לישראל.

[ה]משלחת תשהה כשבועיים, תש־[...] הרצאות, תבקר במוסדות ו[...]ר בארץ, כדי להשתלם ב־[...]י הפעולה שכל אחד מהחברים [...]אי לה: התרבות, המוזיאון, [ה]יסודי, דור הביניים, מוע־[דון] הנוער, מחנות קיץ וביתי־[...]ות, את הפעולה הסמינריונית [...]ימו פגישות עם ראשי הסוכ־[נות] היהודית, הסתדרות העובדים, [...] חברי המשלחת יתקבלו גם [...]פי התאחדות עולי יוגוסלאויה [...]ום תיערך להם מסיבת שאלות [ותשו]בות עם שלושה עתונאים [...]י יוגוסלאויה, המייצגים הש־[קפו]ת פוליטיות שונות. במשלחת [...]הפים כ. אלבהרי, אינג' י. מ. לוי, אינג' א. מושיץ, א. פרבר וד. פאראורה.

[...]אה של המשלחת היא המשך [...]ודים דומים בעבר. כן יבואו השנה כמניין חוצי מדריכי־נוער לסמינריון מטעם הסוכנות היהו־דית ולסיור בארץ, כדי להכשירם לעבודת ההדרכה במועדוני הסטו־דנטים והנוער ועם קבוצות ילדים.

נמשך זרם התיירים

בחודש שעבר ביקרה בארץ קבוצת תיירים יהודים ובאמצע השבוע שעבר הגיעו עוד 31 תיי־רים שישהו כאן שבועיים. תיירים אלה מתארגנים לטיסות בקבוצות שתשלומן זול מאוד. כידוע, מבק־רת כרגע בארץ גם קבוצת פולק־לור סלובנית של עובדי הרכבת בליובליאנה. העם הסלובני מפגין לא אחת אהדה ליהודים וגם ל־ישראל.

העתון "לאלי" הרשה לעצמו לסטות מן הקו הרשמי. "גוסג עילכה" מסלובניה. סטאנג סאור־צ'אר, שביקר בקסנוהו בישראל בסתיו שעבר, פירסם מאמרים ו מרצה הרצאות על סיורו בלוויית שקופיות ומוסיקה־רקע. הרצאותיו מעוררות עניין וגם אהדה ל־ישראל.

משרד התקשורת

מודיע למנויי הטלפון במחוז ירושלים והדרום ובמחוז חיפה והצפון:

בימים אלה נשלחו תזכורות למנויי הטלפון במחוזות אלה ובהן מתבקשים המנויים לסדר את חשבונות הטלפון.

כדי למנוע את ניתוק הקשר הטלפוני מתבקשים המנויים לשלם את החשבונות לאלתר בבנינהלים המחוזיים של שירותי הטלפון או בבתי הדואר הבאים כפי שצוינו בתזכורת:

* מנויי ירושלים

סניף הדואר המרכזי, רח' יפו 23, ירושלים
סניף הדואר הורדוס, רח' צלאח אל דין ירושלים
סניף הדואר קרית היובל, רח' אורוגואי ירושלים.

* מנויי בית שמש

בית הדואר בית שמש

המנויים באזורי חיוג אילת, אשקלון, באר שבע ובמקומות אחרים —

בית הדואר הראשי במקום מגוריהם.

* מנויי חיפה והקריות

סניף הדואר שקמונה, רח' נתנזון, חיפה
סניף הדואר הנביאים, רח' הנביאים 22א', חיפה
סניף הדואר הר הכרמל, שד' הנשיא 9, חיפה
בית הדואר, קרית מוצקין, שד' השופטים 92.

נפתחה "שנת הספר הבין־לאומית" בישראל

נשיא המדינה ז. שזר הכ־ריז ביום ו' על פתיחת "שנת הספר הבין לאומית" בישראל, המשתתפת במפ־על התרבותי העולמי, המ־אורגן על ידי אונסק"ו, יחד עם יותר מ־100 מדינות.

הנשיא קיבל ביום ו' ב"משכן הנשיאים" קהל סופרים, מו"לים ואנשי ספרות. שבאוזניהם השמיע את ברכתו ליזומי "שנת הספר" בכל ארצות התרבות בעולם: "ה־ספר הוא צורך תרבותי ואנושי, ולכן יש לשבח את אונסק"ו על נסיונה להעמיד את טיפול הספר והפצתו בדרכי תבל בברכת הש־בח" — אמר הנשיא. לישראל אין מה להתבייש בחלקה בכל הנוגע לספר ולספרות. מבחינת תפוצת הספר עומדת ישראל במקום הש־לישי בעולם לאחר הולנד ושוו־דיה. ואילו מבחינת ההוות אין עם ישראל מבייש את שמו כעם הס־פר".

הנציג התושב של או"ם י. פ. רוס השמיע ברכה על השתתפותה של מדינת ישראל בשנת הספר וציין כי ישראל יכולה להיות גאה באוצרה הספרותי הצבור. ש־מדינות רבות לא זכו לה. וישראל מספקת לעולם ספרים מן המהד־רים ביותר. ומסייעת להעלאת רמת השכלתם של בני ארצות מת־פתחות שונות — אמר.

יו"ר התאחדות המו"לים ביש־ראל מ. ברנשטיין ציין, כי שנת הספר הבין לאומית היא המפעל התרבותי היחידי, שכל העולם שו־תף בו במחשבה ובמעשה, מטרת המפעל ליזום ולבצע פעולות ל־מען קידום הספר, כתיבתו, ייצורו והפצתו. וכן לדאוג לכך שהספר יהיה בהישג ידי של כל אדם. ברנשטיין קרא לפעולה בבמה זו גם בתוך ישראל עצמה על־ידי ייסודן של ספריות נוספות, קבלת "חוק הספריות" והקמת מכון מרכ־זי שיטפל בזכויות היוצרים של סופרים ויוצרים ישראליים.

פתיחת "שנת הספר הבין לאו־מית" משתלבת בישראל עם ערי־כת "שבוע הספר העברי", שייפ־תח מחרתיים. (ע)

השנה צפוי שפע פירות בשוק - האפרסקים הגיעו

מאת סופר "דבר" לענייני חקלאות

כמות מוגבלת של אפרס־קים מוקדמים מעין־יהב פת־חה בימים אלה את עונת פירות־הקיץ תשל"ב. מנהל מועצת־הפירות יוסף גורס, מסר בסוף השבוע, כי מזג־האוויר החורפי שפגע קשה בירקות, פרחים ובננות, היה אידיאלי לפירות הנשירים ד־צפויים השנה יבולים טובים מאד בכל סוגי הפרות.

הספקת האפרסקים המוקדמים תגבר והלך מיום ליום ובחודש מאי יגיעו לשוק כ־2500—3000 טו־נות. החל מ־10 במאי יופיעו ה־נקטרינות ובמחצית מאי המישמש. מצפים ליבול של אלף טונות נק־טרינות ו־13—14 אלף טונות מיש־מש. 300 טונות נקטרינות ו־600—800 טונות מישמש יישלחו לחו"ל. מהאפרסקים המוקדמים יישלחו רק כמה עשרות טונות לנסיון. החל מחודש יוני יופיעו בשוק השזיפים הראשונים והענבים המוקדמים. גם בתפוחים יהיה השנה יבול טוב, אך פחות קצת מהשיא של אש־תקד שבו נקטפו כ־75 אלף טונות תפוחים.

מכונה חדשה לקטיף הדרים הופעלה בגליל

מאת ע. פריפז, סופר "דבר"

מכונה לקטיף הדרים ראש־ונה, הקוטפת תוך שתי דקות פרי של עץ אשכוליות על בסיס ניעור, הופעלה ב־גליל המערבי ובימים אלה יושלח יצוא נסיוני ראשון מהקטיף במכונה זו — הוד־יע אברהם ברוש, מנכ"ל משרד החקלאות, בברכתו למועצה הפ"מ של מפעלים אזוריים במחוז נרגות.

ברוש מסר, כי המכונה היא תוצרת ארה"ב ובה משתמשים שם לקטיף פרי־נשירים. האשכוליות שנקטפו במכונה החדשה נראו, לדבריו, במצב טוב ובלי פצעים על הקליפות. זה היה קטיף נסיוני, אמר, וייתכן שנזדקק עוד לשיפור־ים ולפתרון מספר בעיות של המכונה. הוא הטעים, כי זהו צעד ראשון לפתור את הבעיה הקשה של מחסור בידיים עובדות בקטיף. המכונה מתאימה, לדבריו, להפ־עלה במסגרת אזורית ולדעתו ה־מיכון החקלאי הוא אחד הגורמים החשובים להעלאת התפוקה בחק־לאות. הוא ציין, כי ב־10 השנים האחרונות הוכפלה כמות היצוא החקלאי במספר יותר קטן של עובדים והעלאת התפוקה הגיעה ל־150 אחוז. התוצרת החקלאית של ישראל מבוקשת בשוקי־חו"ל תוך עליה מתמדת ביצוא. באבו־קדו עלה היצוא מ־4500 טון ל־7000 תוך שמירה על המחיר, אולם ברוב השטחים הבעיה ה־קשה היא המימון. למטרה זו עומד משרד החקלאות לקבל הלוואה של 30 מיליון דולר מהבנק העול־מי המיועדים כהלוואות לחקלאים להמשך הפיתוח והייצור בענפים נוספים. לדברי מנכ"ל משרד ה־חקלאות יכולים החקלאים לעמוד בתנאים של השיפה התוצרת ה־חקלאית. איזור המרכז, אמר, מבורך בקרקע, מים ושמש ויש בו 20 אחוז ממספר הקיבוצים בארץ [...] מהווה אחוז יותר גדול בייצור החקלאי. בסוף דב־ריו [...] נגד הטפילות בשי־רותים לחקלאים וקרא למשקים לתת אנשים למשרדים האזוריים של משרד החקלאות.

פיתוח קהילתי־התיישבותי — מקצוע חדש באוניברסיטת חיפה

מאת ש. שחורי, סופר "דבר" בחיפה

מקצוע חדש בפקולטה־ההבורה — תכנון עבודות־פיתוח ותור־רת הפיתוח כחלק מהמגמה ה־חדשה להכשרת בעלי־מקצוע ברמה אוניברסיטאית במינהל קהילתי־התיישבותי "לעיירות־הפיתוח ולהתיישבות העובדת — נכלל עתה במסגרות הלי־מודיות של בית־הספר לעבודה סוציאלית באוניברסיטת חיפה.

התלמידים הראשונים, שנתקבלו השנה, לומדים — כמו יתר עמי־תיהם — במסגרת הכללית, אך בשלבי ההתמחות המעשית יקד־שו שלושה ימים בשבוע לפעו־לות חברתית ולעבודות תכנון ופיתוח בישובים.

ראש המחלקה להתיישבות ב־סוכנות היהודית ד"ר ר. וייץ, ה־מכהן עתה כמרצה זמני באוני־ברסיטת חיפה, מנהל ביה"ס ה־אוניברסיטאי לעבודה סוציאלית ד"ר ש. שרלין ומנכ"ל האוניבר־סיטה א. רפאלי אמרו שלשום ב־פגישה עם עתונאים, כי בהכללת המגמה החדשה בלימודי ביה"ס לעבודה סוציאלית נענתה אוני־ברסיטת חיפה לבקשת ועדה צי־בורית להכשיר בעלי־מקצוע מר־כזים בישובי עובדים ובמזכירים בעיירות פיתוח. אין בוגרי המג־מה מיועדים, נאמר, לפתור בעי־יות סוציאליות של בודדים ב־חברה כעמיתיהם העובדים הסו־ציאליים. תפקידם יהיה לפעול ל־צידם של נבחרי הציבור במקו־מות בניהול ובעבודות פיתוח ול־הדריך בביחוד את האחראים ב־עיירות הפיתוח, הנמצאות ברא־שית התפתחותן העירונית.

עתה מכינים תכנית לימודים מפורטת ותרגול הדרגתי מבחינת הייעוד של התלמידים מהתכנית הרגילה של בית־הספר לעבודה סוציאלית.

המגמה החדשה נתמכת על־ידי ועדה ציבורית. בראשותו של סגן שר החקלאות לשעבר א. אוזן ובה משתתפים נציגי כל הזר־מים המפלגתיים הנוגעים בדבר, המחלקה להתיישבות של הסוכנות היהודית, ההסתדרות והתנועות ההתיישבותיות.

המטרה של מתכנני המגמה ה־חדשה, כי מדי שנה יסיימו את לימודיהם 30 תלמידים לפחות. הביקוש לבעלי־מקצוע בתחומים אלה, במיוחד במושבים ובעיירות הפיתוח רב מאוד. לבוגרי המג־מה מובטחת מראש עבודה. ה־ועדה הציבורית מסטלת במתן מילגות לנזקקים. אם יהיו מועמ־דים בישובי־הפיתוח עצמם תיפתח בעבורם מכינה קדם־אקדמית. מנ־כ"ל האוניברסיטה א. רפאלי ס־פר כי זה שלוש שנים "מצפה" מילגה מיוחדת לסטודנט מחצור אך עד כה לא הגיע אף סטודנט אחד מישוב זה לאוניברסיטת חי־פה.

240 מיטות ב"בית לוינשטיין"

מאת סופר "דבר" לענייני בריאות

בנין רב־מידות ובו מכונים עם ציוד חדיש, הוקם על ידי קופת־חולים במרכז השיקום למחלות ממושכות "בית לוינשטיין" ב־רעננה. עם הקמת הבנין החדש הוגדל מספר המיטות במוסד ל־240 במקום 110 עד כה.

"בית לוינשטיין" הוא המוסד הראשון של קופ"ח לשיקום חולים במחלות ממושכות. אחריו הוקמו במשך השנים "בית רבקה" ב־פתח־תקוה, ובית־החולים ע"ש הרצפלד בגדרה.

מת נחום הלוי (פיבין)

ביום ו' הובא למנוחות, בפתח־תקוה נחום הלוי (פיבין), איש העליה השניה ומראשוני מייסדי מושב תל־עדשים שבעמק.

היה בין המגויסים הראשונים ל"משטר־הגבול" בימי ממשלת ה־מנדט. שנים רבות גר בפתח־תקוה ועבד בפרדסיה. שימש מד־ריך לעבודת הפרדסנות לחלוצי העליה השלישית, והרביעית. בש־נים האחרונות עבד בבנק הפוע־לים עד לצאתו לגימלאות, והמ־שיך בעסקנותו בין הגימלאים.

כל חייו היה נאמן תנועת הע־בודה ומראשוני חברי ההסתדרות. הניח אשה, שני בנים ושתי בנות ונכדים. בנו אריה פיבין הוא מנהל מכון וינגייט.

שוב הוצתו שתי מכוניות

מעשי ההתנכלויות והחבלה ב־מכוניות, שפקדו באחרונה את מרחוב תל־אביב, נמשכו גם ביום ו'. בשעות מוקדמות של הבוקר הוצתה ונשרפה לחלוטין מכוניתו של דוד נוים מרחוב העצמאות באזור יהודה. המכונית היא חד־שה מדגם אודי 100 והאלמונים שברו את השמשה, שפכו לתוכה דלק ואחר כך הציתוה. שווי המ־כונית 35 אלף ל"י. אוטובוס ש־חנה מאחוריה התחיל להתלקח אף הוא, אולם כבאי בני ברק איתרו את האש ולא נגרם נזק רב לאו־טובוס.

נודע, כי גם ביום ה' בלילה גנבו אלמונים מכונית פיאט 600 מבני־ברק, הסירו ממנה את המס־פרים, הסיעו אותה בפרדס בפרברי העיר ושרפוה כליל. חוקרי המש־טרה ממשיכים בחקירה לאיתור מבצעי החבלות וההצתות.

עשרות אנשים הותקפו ביום ו' אחה"צ על ידי נחיל צרעות ליד מלון "מרכזי" בקרית־שמונה ברחובה שליד המרצה המקומית.

פושט־רגל, החשוד בהונאה ב־היקף של רבבות לירות, נעצר ב־יום ו' בבית־משפט השלום בת"א. החשוד הוא משה אורן, בן 43, ללא כתובת קבועה.

ועדת המחירים: הנתונים של חברת החשמל להעלאת המחירים – אינם מספיקים

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

ועדת המחירים לתעשיה חולקת על כמה מנתוני חב־רת החשמל המופיעים בב־קשתה לאשר התייקרות תעריפי החשמל בשיעור 8 אחוזים החל מאפריל 1972 משום כך לא סיימה הווע־דה את דיונה בבקשה.

חברי הוועדה אינם מוכנים לאשר התייקרות תעריפי־החשמל כתוצאה משינויים בשיעור הפחת שבעצבת החברה או בשל התייק־רות הוצאות כלליות כמו דואר, טלפון ו"שירותי נקיה. ועדת המ־חירים מוסמכת לאשר התייקרו־יות רק אם הן נובעות מהפיחות, כמו עליית מחיר הדלק, ולא הת־ייקרויות אחרות. יתר על כך: כמה מחברי הוועדה אף מערערים על המרכיב העיקרי של הבקשה להעלאת תעריפים — הדלק. חב־רת החשמל מבקשת לאשר ההת־ייקרות בהתבססה על העלאת מחיר הדלק גם מלפני הפיחות. חברי הוועדה טוענים, שהם מטפ־לים רק בהתייקרויות הנובעות מהפיחות של אוגוסט 1971 ולא בהתייקרויות של לפני כן.

מנכ"ל בפועל של חברת החש־מל אברהם בלוך, ונציג משרד הפיתוח נתנו הסברים לבקשת חברת החשמל בתשובותיהם לש־אלות. חברת החשמל ומשרד ה־פיתוח לוחצים על הוועדה לסיים את דיוניה בבקשה בהקדם, כדי שיוכלו לבצע את העלאת התע־ריפים החל מחשבון אפריל.

אחות לריאה חשודה בעבירות מטבע

הפסלת סלה ברנט מתל־אביב, אחותו של יוסף ("ידי") לריאה, העצור כחשוד ברצח אלן אשרוב, נעצרה ביום ו' בפקודת שופט־השלום כחשודה באחזקת מטבע זר ובעבירות פליליות חמורות.

חוקר המשטרה טען, כי לפי החשד יש קשר בין הימצאות הכסף לבין הפרשה שבגללה נעצר אחיה.

נציגי המטה הארצי טענו, כי בחיפוש בדירת החשודה נמצאו מוסתרים בתקרה כפולה 80,000 מרקים גרמניים ו־1070 דולר. ל־ידם נמצאו מסמכים השייכים ל־אחיה, שהוא בעל בר "פורטו־ריקו" ברחוב דיזנגוף בתל־אביב.

החוקרים טענו, כי הכסף קשור בעבירות פליליות חמורות ובפרשה שבגללה נעצר אחיה.

סניגורה של החשודה עו"ד י. הגלר טען, כי אין קשר בין הכסף שנמצא לבין חשדות המיוחסות לאחיה של הפסלת וביקש לשחררה בערבות.

השופט ב. רפופורט ציווה ל־עצרה ל־6 ימים. (ע)

במרכז נתניה ייקרא אחד הרחובות ע"ש יו"ר הכנסת המנוח ראובן ברקת — על כך החליט פה אחד בוועדת השמות של ה־עירייה.

במלאות 30 לפטירת אשתי, אמנו וסבתנו הבלתי נשכחת

אסתר סטרוסקי ז"ל

מבית לידניה, פלונסק

תתקיים אזכרה וגילוי מצבה ביום שני, י"ז באייר תשל"ב (1.5.72) בשעה 4.30 אחה"צ בבית העלמין בקרית שאול.

אוטובוס יעמוד לרשות המלווים מביתנו, רח' צה"ל 6 גבעתיים, בשעה 4 אחה"צ.

תודתנו נתונה לכל מנחמינו בכתב ובע"פ.

המשפחה

ביום שלישי י"ח אייר ל"ג בעומר תשל"ב (2.5.72) יום הזכרון של

גיורא רזין ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו בשעה 4 אחה"צ בחלקה הצבאית קרית שאול.

המשפחה

במלאות שנה למות יקירנו

יעקב צמח (מרקשייד)

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
ביום ב' י"ז אייר 1.5.72 בשעה 4.00 אחה"צ.
נפגשים ליד שער בית העלמין בחולון.

המשפחה

במלאות ארבע שנים לפטירת יקירנו

דוד וינשטיין ז"ל

נעלה לקברו בהר המנוחות גבעת שאול ירושלים ונתייחד עם זכרו ביום שלישי, י"ח באייר תשל"ב, 2.5.72 בשעה 4 אחה"צ.

המשפחה

במלאות 30 לפטירת יקירנו

צבי סביון ז"ל

תתקיים אזכרה וגילוי המצבה ביום שלישי ל"ג בעומר, י"ח באייר תשל"ב, 2.5.72 בשעה 3.30 בבית העלמין בחולון.
נפגשים ע"י שער בית העלמין.

המשפחה

גילוי המצבה על קבר יקירתנו

צפורה עקרוני ז"ל

במלאות שלושים לפטירתה
יתקיים ביום ג', י"ח באייר תשל"ב, 2.5.72 בשעה 4 אחה"צ בבית העלמין האזורי בחולון.
בני המשפחה ומוקירי זכרה מתאספים ע"י שער בית העלמין.
תודתנו נתונה לכל מנחמינו בכתב ובע"פ

המשפחה

השתתפותנו באבל הכבד של המשפחה במות

נחום הלוי ז"ל

מעובדיו הוותיקים של הבנק (בפנסיה)

בנק הפועלים בע"מ
סניף פתח־תקוה
ההנהלה והעובדים

העובד הדתי
משתתף באבל המשפחה של
הרב מנחם הכהן שליט"א
במות אביהם
הר"ר מרדכי הכהן זצ"ל
סניף רעננה

למנהלנו

מר מנחם קצנלנבוגן

השתתפותנו בצערך על מות חותנך

נחום הלוי ז"ל

בנק אוצר החייל בע"מ
מועצת המנהלים וההנהלה

ביה"ס לפיזיותרפיה של קופת־חולים
בשיתוף עם מכון וינגייט
משתתף באבלו של
מר אריה הלוי
במות
אביו ז"ל

לחברת ההנהלה
צפורה לסקוב
אתך אנו באבלך במות האם
דורה מודרר ז"ל
הנהלת "משען" חיפה

היום יום ראשון, 30.4.72 נעלה לקברו
של החייל

שאול צלח ז"ל

במלאות 30 לנפלו

גדלת, התחנכת ובגרת
למשפחה יקרה
בתוך נס־ציונה

השבר והאסון נוראים הם. ידענו, אין מילים. אין ני־חומים. נזכור אותך לעד.

[...] הבטחה כי הורי אפשר שיהיה אחרת.

במלאות שלושים לפטירתו של אבינו וסבנו היקר

חיים (פימה) ליפשיץ ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
ביום ג' י"ח באייר תשל"ב 2.5.72 בשעה 3 אחה"צ - בבית העלמין של קרית טבעון
תחבורה תצא בשעה 2.45 מכיכר החורש בקרית טבעון

המשפחה

השתתפותנו הכנה באבלו הכבד של חברנו משה בסטר
במות
אחיו ז"ל
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
חיפה והמחוז

הננו משתתפים באבלו הכבד של חברנו משה בסטר
במות **אחיו ז"ל**
חבריו במחלקה צרכנים טכנית
חברת החשמל חיפה

אנו משתתפים באבלו הכבד של חברנו
מרדכי מגט
על פטירת אשתו
עליזה
פרטי הלויה במודעות
אגד
ההנהלה והחברים

אבל כבד ירד על ביתנו
חברנו היקר
בן־ציון סוקולובסקי
איננו
הלויה תתקיים היום בשעה 3.00 אחה"צ
המשפחה
ובית עמיר

במלאת שנתיים לנפילת בננו

רב"ט שלמה ז"ל

נעלה לקברו בבית העלמין בגילת
ביום שני, י"ז אייר תשל"ב,
1 במאי 1972, בשעה 17.30.

האזכרה המסורתית בבית ההורים
בשעה 18.30.

ג'ינה ואהרון אוזן

هذا من الاصل

לרגל השבתון
יהיו בתי הכל-בו
סגורים
מחר, יום ב' 1.5.72
המשביר לצרכן

הוקמה ועדת־שרים לעידוד קליטת עולים בקיבוצים

מאת סופר "דבר" בשומרון

ועדת שרים שתבדוק את קליטת העולים בתנועה הקיבוצית במגמה לעודדה הוקמה בראשותו של השר ח. גבתי לפי הצעת ראש הממשלה — סיפר מזכיר ברית התנועה הקיבוצית א. כנעני במועצה של המפעלים האזוריים גרנות.

הוא אמר, כי ראש הממשלה ביקשה מן הוועדה, שחבריה הם השרים פ. ספיר, ז. שרף, נ. פלד, מ. חזני, י. גלילי, להגיש את מסקנותיה תוך חודשיים.

כנעני מסר, כי בקיבוצים נקלטו בשנים האחרונות 2000 עולים. אך לא נעשתה פעולת הסברה מספקת בקרב העולים על בעיות הקיבוץ. לדבריו, הבעיה הקשה היא המחסור בדיור בקיבוצים, שאינו מאפשר להם לקלוט עולים וגם לא קליטה זמנית של כ־10.000 בני נוער מחו"ל, לפי הצעת המחלקה לענייני הנוער והחלוץ בסוכנות.

כנעני אמר, כי הקיבוצים זקוקים לתקציב של 100 מיליון ל"י לפתרון בעיית השיכון ואז יוכלו לקלוט עליה וגם את המעוניינים לעקור מן העיר אל הכפר.

כלי־בו חדיש, הגדול מסוגו בארץ, ייבנה על ידי "המשביר לצרכן" בהדר־הכרמל בחיפה — נמסר בקבלת־פנים לציון מלאת 25 שנה ל"המשביר לצרכן".

מטוס "ערבה" קיבל רישוי אמריקאי

נפתחה הדרך למכירתו בשוקי העולם

המטוס "ערבה" קיבל בסוף השבוע רשיון־טיסה של רשות התעופה האזרחית בארה"ב — נאמר במברק שנתקבל ביום ו' אל התעשיה האווירית.

זהו המטוס הראשון שתוכנן ונבנה כולו בישראל ונמצא כשיר לטיסות בארה"ב ובכך גם ברחבי תבל. נציגי אגף התעופה האזרחית בישראל קיבלו את הידיעה בסיפוק רב. "זהו מאורע חשוב ומשמח", אמר מקור באגף התעופה לכתב עתיים.

האמריקאים החלו לבדוק את המטוס ב־1968. עתה, עם מתן הרשיון, אפשר יהיה להציע את המטוס למכירה בארה"ב וברוב ארצות אירופה ובאמריקה הדרומית.

משלחת מטעם מינהל התעופה האזרחי האמריקאי עזבה את ישראל ביום ו', לאחר שעשתה כאן את הבדיקות האחרונות ובאותו ערב נתקבל המברק המודיע על מתן הרשיון.

הדגמים הנסיוניים של "ערבה" הוצגו בפאריס ובירידי האנובר. בתעשיה האווירית מצפים בעקבות מתן הרשיון לשוק נרחב ולקונים רבים למטוס.

חקירת רצח אשת מנהל בית הספר בעיצומה

משטרת תל־אביב ממשיכה בחקירתה לפענח תעלומת רצח רחל ליפשיץ, רעייתו של מנהל בית־ספר תיכון עירוני ד' ביפו. החקירה מתנהלת בכיוונים שונים — מניחים כי הרצח בוצע על רקע של נקמנות.

בין השאר נחקרה גירסה, שאין לה עדיין סמוכין, כי אשתקד בוצעה פריצה בבית הספר והמנהל הצליח ללכוד שני צעירים. אחד מהם הצליח להימלט והשני נתפס והם איימו להתנקם. עתה בודקים אם יש קשר למקרה. שכנים דיווחו למשטרה, כי ביום ה' בבוקר נראה גבר שחום עור מסתובב בחדר המדרגות ומציץ לתיבת־הדואר.

כזכור, טילפן ביום ה' בשעות הצהרים אלמוני, שהסווה את קולו, אל מנהל בית הספר זאב ליפשיץ, והתעניין בפרטי תיאורה של אשתו. בעקבות שיחה זו הקדים המנהל את שובו הביתה, אולם הוא גילה את גופת אשתו שרועה בשלולית דם. בדירה לא נתגלו כל סימני ביזה. עד כה נחקרו אנשים רבים, אך טרם נעצר איש. (ע)

מרחצאות אל חמה יופעלו השנה

מאת סופר "דבר" לענייני חקלאות

שמחתי לשמוע כי לדעת שר הבטחון משה דיין, כבר שנו התנאים הבטחוניים באיזור המאפשרים להפעיל את מרחצאות אל־חמה — אמר בסוף השבוע שר־החקלאות חיים גבתי, בתשובה לשאלות עתונאים בעת סיור בגולן.

גבתי אמר, כי בהתקנת המרחצאות הושקעו כמיליון לירות, אולם אחר־כך הודיעו שאי־אפשר להפעילם מבחינה בטחונית. היה גם מו"מ על מסירת ההפעלה לגורם מסויים, אך המו"מ הופסק. אם אמנם הדבר הוא שוב אקטואלי יחודש ודאי המו"מ על השכרת המקום לניהול למעוניינים בכך (כתבה מפורטת על הסיור עם שר־החקלאות ברמה, תפורסם במדור הכלכלי ביום ב' השבוע).

ועדת קשתי תמליץ על איחוד "אגד" - "דן" רק בהסכמה הדדית

מאת סופר "דבר" לענייני תחבורה

יש אפשרות לאיחוד הקואופרטיבים לתחבורה "אגד" ו"דן". אולם הדבר יוכל להתבצע רק אם תהיה הסכמה מצד שני הצדדים לאיחוד — המסקנה בנוסח זה תיכלל, כפי הנראה, בדו"ח הביניים של ועדת קשתי, אשר יוגש לשר התחבורה ש. פרס בימים הקרובים.

הוועדה תדגיש בדו"ח שלה כי אחת הבעיות העיקריות שעמדו בפניה לאחר שהחלה בעבודתה היתה ההתנגדות הגוברת שהתעוררה בקרב חברי "אגד" נגד רעיון האיחוד. ייתכן שהדו"ח אשר יוגש לשר התחבורה יציין, כי פתרון הבעיות של "אגד" בנושא זה הוא תנאי לאיחוד, משום שאין אפשרות מעשית לאיחוד בלא הסכמת אחד הצדדים. כן יצביע הדו"ח, קרוב לוודאי, על האספקטים החיוביים של איחוד הקואופרטיבים מבחינת טובת ציבור הנוסעים, וזאת בשל האפשרות לתכנון יעיל יותר של הקווים, ניצול טוב יותר של הציוד והחסכון בהפעלתו ובהוצאות הכלליות.

ועדת קשתי תגיש לשר התחבורה דו"ח־ביניים, כיוון שאף הארכת־הזמן שניתנה לוועדה בתחילת החודש שעבר היא עדיין לא סיימה את בדיקת כל הבעיות הכרוכות בביצוע האיחוד בין "אגד" ו"דן".

נודע, כי ביום ה' שעבר התקיימה בלשכת שר התחבורה בתל־אביב פגישה, בה מסר יו"ר הוועדה מ. קשתי את תמצית ההמלצות שייכללו בדו"ח הוועדה שיוגש לשר. כן נתקיימה פגישה בין שר התחבורה ונציגי הקואופרטיבים בנושא זה, בה הסביר ש. פרס את עמדתו לגבי האיחוד.

ועדת קשתי אמורה להתכנס היום לניסוח סופי של המלצותיה ומיד לאחר מכן יוגשו המלצות הביניים לשר התחבורה.

חוק ביטוח אבטלה תוקן לטובת נערים עובדים

תיקון לחוק ביטוח אבטלה, המכליל את הנערים העובדים בחוק, פורסם בימים אלה. התיקון נתקבל לאחר מאבק שניהלו החטיבה המקצועית הסתדרות הנוער העובד זה שנים מספר.

מזכיר החטיבה המקצועית בנוער העובד יוסף ריקה, שלח מברק ליו"ר ועדת העבודה של הכנסת חה"כ שושנה ארבלי אלמוזלינו, ובו הודה בשם 40.000 נערים עובדים המאורגנים בנוער העובד על עזרתה להכללת נערים אלה בחוק.

נעצר חשוד בניתוק בלוני הגז בחולון

צדוק סופר, בן 52, נעצר ביום ו' בבית משפט השלום בתל־אביב כחשוד בגרימת חבלה חמורה, בעקבות התפוצצות בלוני־הגאז בבניין המגורים בשדרות קוגל 40 בחולון.

נציג המשטרה טען, כי החשוד מתגורר בבניין המגורים, שם רכש לפני כחודש יחיאל נתני מזנון לסטיקים. הדיירים התנגדו לצליית הבשר מחמת העשן והריח, ויזמו ישיבת ועד מיוחדת לסילוק המפגע.

ביום ה' נוכח בעל המסעדה, כי בלוני הגאז שלו נגנבו. הוא ירד למקלט האפלולי, שם חשד כי הוסתרו הבלונים. הצית גפרור — ואז אירעה התפוצצות עזה. הוא נפצע קשה.

לדברי החוקר הסיר החשוד סופר — בתמיכת הוועד — את מיתקן בלוני־הגאז ובכך גרם לאסון.

החשוד טען, כי הוא חף מפשע. אך השופט ב. רפופורט ציווה לעצרו ל־7 ימים. (ע)

נלכדו צעיר וצעירה ששדדו 10,000 ל"י מבנק הפועלים ביפו

חוקרי משטרת תל־אביב עצרו ביום ו' בחור ובחורה, החשודים בביצוע השוד של 10,000 ל"י בסניף בנק הפועלים בשדרות ירושלים ביפו. המשטרה גם מצאה את כל הכסף שנשדד בבנק.

סמוך לשעה 9 בבוקר יום ו' הגיחה לעבר סניף הבנק מכונית גנובה, שמספרה 219425. שלושה שודדים רעולי־פנים זינקו ממנה לעבר הבנק. הם אחזו בתת־מקלע "עוזי" ובאקדחים. "זהו שוד", צעקו לעבר קהל הלקוחות והפקידים שנמצאו בבנק. "תנו מהר את הכסף, אחרת יהיה רע".

להמחשת האיום ירה אחד השודדים יריה באוויר. בעקבות זאת מיהר הקופאי למסור להם את הכסף.

בינתיים התגודד מחוץ לבנק קהל רב של בעלי חנויות ועוברי אורח שהבחינו בשוד. המשטרה הוזעקה ובאה למקום תוך דקות ספורות.

לפני־כן הספיקו מספר בעלי חנויות להכין מחסום מורכב משברי בקבוקי־חלב וארגזים, אותו הציבו בפתח החצר המובילה לבנק, שבה חנתה מכונית השודדים. וזאת — כדי לבלמה ולגרום לה תקר. השודדים, שגילו עצבנות רבה, הצליחו לעבור את המחסום, שניצב בפניהם. לעומת זאת לא האיר המזל פנים למכונית צבאית שניסתה לדלוק אחריהם והיא נתקלה במחסום ולא יכלה להמשיך בדרכה.

בינתיים הגיעו ניידות המשטרה למקום ופתחו במרדף אחרי השודדים. האחרונים אולצו לנטוש את מכוניתם ברחוב טומקין ביפו.

המשטרה גילתה, כי השודדים החליפו מכונית והמשיכו במנוסתם במשאית־מערבל. צוות החוקרים איתר את בעלי המערבל ובעקבות זאת הגיעו אל דירה בחולון. שם מתגוררת בחורה בת 25, אשר עמה מתגורר החשוד בשוד, שהוא בן 23.

המשאית המעורבת בשוד חנתה בכניסה לבית ובחיפוש במרפסת דירת־המגורים נתגלה כל הכסף השדוד. בו במקום נעצרה הבחורה כחשודה בשיתוף פעולה עם השודדים. שעה קלה לאחר מכן נעצר גם החשוד בשוד, כאשר שב לדירה.

המשטרה מתכוונת לעצור שני אנשים נוספים, שזהותם ידועה, כחשודים בהשתייכות לכנופיית השודדים. (ע)

נעצר חשוד בשוד הבנק בקריית־ביאליק

אב ל־5 ילדים, החשוד בביצוע שוד מזויין בסניף הבנק לסחר חוץ בקריית ביאליק, נעצר ביום ו' בפקודת בית־משפט השלום בחיפה ל־15 יום לחקירה.

החשוד פרננד יפיש, בן 34, נטל — לדברי המשטרה — תוך שימוש באיומי אקדח וסכין סכום של כ־30.000 לירות. כ־5000 לירות מכספי השוד טרם נמצאו.

השופט ד"ר לוין שאל את החשוד אם רצונו להגיב על ההאשמות או לבקש משהו. החשוד השיב בקצרות: "אינני מבקש דבר". (ע)

סיכלו חטיפת תיק תכשיטים

חטיפת תיק שהכיל תכשיטים בשווי 30.000 לירות סוכלה ביום ו' בבוקר על־ידי סמלת וסמל ממשטרת מרחב דן.

בשעה 7.15 יצא גבריאל יעקב, בן (71), סוכן־תכשיטים נודד, מביתו שברחוב קרינצי 32 ברמת־גן. סמוך לבית התנפל עליו צעיר אלמוני וניסה לחטוף מידיו את תיק התכשיטים. עוברים ושבים, שהיו עדים לדבר, סברו כנראה שזו קטטה רגילה ולא התערבו.

תוך כדי המאבק נקלעה למקום ניידת של משטרת מרחב דן. הצעיר, שהצליח לחטוף את התיק מידי סוכן־התכשיטים, ניסה להימלט בריצה לסמטת קלאוזנר הסמוכה. אך סמלת המשטרה חנה פיטר זינקה מהניידת ודלקה אחריו. הצעיר נבהל, השליך את התיק מידו והמשיך בריצה. ברגע זה הצטרף גם הסמל למרדף, ירה יריית־אזהרה באוויר ודרש מהצעיר לעצור.

הצעיר לא נשמע והמשיך עד רחוב נתן בו המתינה לו מכונית ה"לארק", נהוגה כנראה בידי שותפו לפשע. המכונית אספה את הבורח תוך כדי נסיעה — ונמלטה. היא נתגלתה נטושה כעבור זמן־מה ברחוב רוקח ברמת־גן. החקירה נמשכת. (ע)

בנק ישראל מודיע

מילווה קצר מועד

השבוע, ביום רביעי, תונפקנה הסדרות הבאות:

הסדרה	המחיר לציבור ל־1000 ל"י	הכנסה שנתית לאחר ניכוי מלוא מס הכנסה
ל־18 חודשים	936.45	9.125%
ל־12 חודשים	958.72	9.000%
ל־6 חודשים	979.64	8.750%
ל־3 חודשים	990.21	8.500%

הרכישה - בכל המוסדות הבנקאיים ואצל חברי הבורסה לניירות־ערך

הזמנות המוגשות עד יום ג' תיהנינה מזכות קדימה לגבי ההנפקה השבועית.

המשביר המרכזי
האחד במאי
חג הפועלים
שבתון כללי
של כל העובדים
מחסננו ומשרדנו בכל הארץ
יהיו סגורים

באחד במאי 1972
אנו קוראים לתושבי ישראל —
קלוט את העולה!
תחי מדינת ישראל!
תהי אחדות פועלי הכפר והעיר!
יחי אחד במאי!
מועצת פועלי נתניה ומוסדותיה

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
מועצת הפועלות — ארגוני אמהות עובדות
כנס משותף ואירוח
לעולים חדשים ותיקים מאיזור הגליל וצפון הארץ
יערך ב־1 במאי ב"אהלי" בשעה 2.30 אחה"צ
בהשתתפות הגב' בבה אידלסון

ההסתדרות הכללית של הנוער העובד והלומד העברי
תנועת הנוער העובד והלומד, תובעת מהממשלה לנקוט עמדה ולהפיק מסקנות מתאימות מממצאי הוועדה בנושא "נתיבי נפט". מימצאי הוועדה הוכיחו את אשר התרחש בחברה צבורית זו, ואשר עלול להתרחש בחברה כולה ולהיהפך למכת המדינה, אם לא תוסקנה המסקנות המתבקשות מממצאי הוועדה.
אי הסקת מסקנות מן המימצאים תהיה לה השלכה ישירה על חנוך הנוער ועל עתיד החברה הישראלית.
אנו כחברי תנועת נוער, רואים בחומרה אפשרות של השתרשות נורמות חברתיות מוסריות הנוגדות את דרכנו והשקפתנו החינוכית והתברתית.
אנו תובעים כי הנורמות והתביעות הנדרשות ממנהלי המשק הצבורי תהיינה ברמה המוסרית הגבוהה ביותר.
אנו פונים לכל נער ונערה בוגרים להצטרף אלינו ולהביע דעתם ברבים.
תנועת הנוער העובד והלומד

עירית הרצליה
ראש העיריה וחברי מועצת עירית הרצליה מברכים את
יעקב רכטר
תושב העיר
בקבלו את פרס ישראל לארכיטקטורה

ספרית פועלים מודיעה:
אבדו 4 שטרות
לפקודת "ספרית פועלים", הוצאת הקיבוץ הארצי השומר הצעיר בע"מ, תל־אביב, רחוב אלנבי 73, ת.ד. 526, לפי הפרטים דלקמן:
1. מס' 38730/1057 בחיי קיבוץ עין שמר זמ"פ 30.6.72 בסך 1.312.50 ל"י
2. מס' 38711/1058 בחיי קיבוץ בית זרע זמ"פ 30.9.72 בסך 1.312.50 ל"י
3. מס' 36189/1059 בחיי קיבוץ נגבה זמ"פ 31.12.72 בסך 1.312.50 ל"י
4. מס' 36190/1060 בחיי קיבוץ נגבה זמ"פ 31.3.73 בסך 1.312.50 ל"י
הננו מודיעים בזה כי השטרות הנ"ל בטלים ומבוטלים ואין לקבלם כתמורה.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
הועד הפועל
המחלקה לחינוך מקצועי — רשת "עמל"
ב־1 במאי 1972 יום שבתון בבית־הספר ייערך במכון וינגייט
כנס ספורט ארצי
של חוגי הספורט בבתי־הספר של רשת "עמל" —
לציון יום חגה של תנועת העבודה, בהשתתפות
28 בתי־ספר תיכוניים, מקצועיים, מקיפים ובתי־ספר לחניכים.
בתכנית:
* מיפקד פתיחה — שעה 09.30
* ברכות —
ג. אלמוזלינו — חבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות ויו"ר רשת "עמל"
י. ענבר — המזכיר הכללי של מרכז "הפועל"
ע. גיל — מנהל אגף ספורט לעם
* תחרויות־גמר בענפי הספורט: כדורגל, כדורסל, כדוריד וכדור־עף
* טקס סיום — הענקת גביע ואותות למנצחים.

מק"י — המפלגה הקומוניסטית הישראלית
מקיימת ביום שני, 1.5.72 ב־10.00 לפנה"צ, בכיכר דיזנגוף
עצרת חגיגית לציון ה־1 במאי
ינאמו:
שמואל מיקוניס — המזכיר הכללי
ראול טייטלבאום — יו"ר הועה"מ
הפותח: שמואל ליטבק — חבר הלשכה
פועלים, עובדים,
בואו להפגין:
בעד — אחדות פעולה של העובדים, נגד ניצול ונגד העלאת השכר!
נאבק — לביטול מוקדי העוני והאפליה העדתית! לשלום ישראלי־ערבי ללא תכתיבים וללא סיפוחים!
לליכוד — כוחות שמאל על יסוד נאמנות מעמדית ואחריות לאומית
מק"י — הועד המרכזי

השבוע לוטו
בהגרלה 18/72
מינימום פרס ראשון
135,000 ל"י*
והמצטבר עד
250,000 ל"י
* * *
מחר, המועד האחרון למכירת טפסי הלוטו.
* כפוף לערעורים

במלאות שנה לנפילת בננו־חברנו
צביקה מריל ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום רביעי
י"ט אייר, 30.5.72 בשעה 4.30 אחה"צ
בבית הקברות במשק
המשפחה
ובית גבעת השלושה

עירית חיפה
אגף לתרבות, נוער, חברה וספורט
המחלקה לתרבות
המועצה הציבורית לשבוע הספר העברי
משרד החינוך והתרבות
האגף לתרבות ולאמנויות
המחלקה לאמנות
שבוע הספר העברי
ברחבת התיאטרון העירוני
י"ח — כ"ה באייר, 2—9 במאי 1972
פתיחה: יום שלישי י"ח באייר (2-5-72), 8 בערב במרכז לתרבות ע"ש פבזנר
רחל אדיב — חברת מועצת העיריה ויו"ר ועדת התרבות
אליעזר פרי — מנהל "עם עובד"
משוררי חיפה
תמר פרימור * יצחק עקביהו * נח פניאל
קוראים משיריהם
ש. שלום
השחקנית רחל גלאי קוראת משירי בנימין גלאי
הציבור מוזמן
נא לדייק

התאחדות בעלי מלאכה ותעשיה זעירה — ירושלים
ליו"ר ההתאחדות
מר סניאל ויגדור
ורעיתו טובה
לאביבה ודרור ויגדור
מזל־טוב
להולדת הנכד — הבן
תזכו לגדלו לתורה, לחופה ולמעשים טובים
הנהלת ההתאחדות
וחבר העובדים

לחי' יוסף ליבטר ולרעיתו
להולדת הנכדה
מיטב הברכות
בית "דבר"

מיה (לבית טובבין) ונדי שנידור
עמרי, אפרת, נעמה וחגי
מודיעים בשמחה על הולדת ישי
חיפה, כ"ז בניסן תשל"ב 11-4-1972

מזכ"ל ההסתדרות, י. בן־אהרון בראיון 1 במאי

היעד הקרוב: כינון מערכת לדמוקראטיה חברתית והעשייתית

„דבר": אנחנו מתכוונים להקדיש את עיקר השיחה לבעיות ישראל, אך מכיוון שהאחד במאי מועד בינ־לאומי, נפתח בשאלה, כיצד אתה רואה את תפקידה של תנועת העבודה בשליש האחרון של המאה ה־20? יו"ר הסיעה הסוציאליסטית בפרלמנט האוסטרי שביקר כאן, אמר שאתה אחד הסוציאליסטים בעלי ההגשמה. מה המחשבות שהתחלקת בהן אתו?

י. בן־אהרון:

אילו היינו ב־1972 חושבים באר מת מחשבה גלובאלית, היינו אומרים שעוד לא היתה שנה שבה צריך היה חג העבודה ללבוש אופי של מפגן זועם וקודר כמו השנה. אנו חיים עתה בשפל שבעטים דוגמתו — בין אם חושבים על וייטנאם, בין אם חושבים על עמים בפינה שלנו, ובין אם חושבים על אירלנד, על הסכסוך הודו־סיני, על הודו, פאקיסטאן, יבנגלה־דש, על תפקידן של המעצמות הגדולות באנכלוסיה ועל תפקידן של אלה שהן גדולות בעצמה צבאית. כשאני מנסה לתרגם את סיסמאות היסוד של האחד במאי ליכינו, אני נוכח לדעת שהן שרירות וקיימות בכל חומרתן כיום; קיימים רעב והרג ודיכוי, קיימת תחרות על מעצמות, ללא מצפון ולעתים אף בלי דעת מה בעצם האינטרס המגדר שלהן בכל מה שנעשה.

הדמוקרטיה הפוליטית — מלכודת

איתה שיחה שקיימתי עם יו"ר הסיעה הסוציאליסטית בפארלמנט האוסטרי נסבה על השאלה, האם יש סיכוי לאיזה כנס יסוד חדש של הסוציאליזם בשנות ה־70 ה־80. היה הסכם מלא בינינו בנקודה זו. הסכם כזה היה לי כמעט עם כל משלחת שהיתה פה. והשנה הזאת היתה עשירה מאד במשלחות — מבריטניה הגדולה, מגרמניה, מארצות סקנדינאוויה, מהלשכה הסוציאליסטית האסיאתית, מהלשכה של האינטרנאציונל האסיאתי.

הגענו לכמה סיכומים משכמים: א. הדמוקראטיה הפוליטית. היא כיום בלכודת להסיית תודעת תנועת הפועלים, כי כל־כך ביקשו אותה, כל־כך חיפשו אחריה. כל־כך יקרה היתה עד שקשה מאד להבחין, שאין בידה לתת מה שכיום חיוני ביותר להמונים: דמוקראטיה סוציאלית או תעשייתית או חברתית.

האם אין זו קביעה מסוכנת?

לא, לא שקענו יותר מדי באופלה. הגענו לכלל הסכם על המגבלית של הדמוקראטיה הפוליטית, שהיא נותנת שוויון בזירה הפוליטית והחופש למאבק הפוליטי. אולם כל ההתפתחויות הטכנולוגיות של חברת הרווחה או השפע, אין להן מענה בהסדרים של דמוקראטיה פוליטית. גם אם החברה היום היא בעלת משק, והיא בלי כל ספק בעלת עצמה משקית גדולה ביותר, אין לפארלאמנט שליטה על המשק. הוא הדבר לגבי הממשלה. האם צריך אני היום לומר את זה בישראל? השאלות האלה עולות יום יום, ואין זה חשוב אם מפי שר האוצר במרכז המפלגה או בכל מקום אחר. הפארלאמנט והדמוקראטיה הפוליטית אין בכוחם לתת תשובה על דרכי הנהלת משק, אשר הוא לפי ההגדרה „של העם, בשביל העם ובידי העם", כביכול.

אנחנו רואים שהמשק נתון בידי ביורוקראטיה, טכנוקראטיה, מינהל ציבורי. ואין גם הבדל מהותי בין המשק הפרטי והציבורי. גם המשק הפרטי בעולם, ביחוד בקטגוריות הגדולות, הכל־לאומיות, מנוהל בידי מינהל ציבורי ביסודו ולא בידי הבעלים. לכן אין הבדל מהותי כי הבעלים של המשק, הם בעלים כמויים, בין אם אלה פרטיים או ציבוריים; לקואופרטיבים יש משק, וצרכניות, ותנועת שיכון, וחברת שיכון. וכל זה קיים ומתפתח. חברת עובדים מתפתחת מכשיר בכל הארצות האלה. אבל מה שמייחד את המינהל הזה היא — שבניגוד למינהל הפוליטי, אין לו פארלאמנט דמוקראטי ואין עליו ביקורת דמוקראטית.

הבנייך השלישי, שסכמתי האוסטרי ואני באנו לכדי הסכם הוא, שהרווחה היא כוזבת, כיוון שאינה אבסולוטית.

אפייני לחברה המודרנית, שהאדם בה מבוטח. החברה המודרנית, כחברת־ביטוח מקיפה, מבטחת את הכל בפני הכל: אבטלה, חינוך, פנסיה, נכות, ילדים, משפחות וכו'. לביטוח זה אין תכנית ואינו מחובר עם רעיונות חברתיים. אלה הן רק פונקציות חברתיות של החברה המודרנית כחברת־ביטוח. אנחנו יודעים מה משמעות הביטוח לפרט. אבל אנחנו התכוונו לא רק לענות על בעיות המצוקה של היחיד, אלא גם ליצור איכות חברתית חדשה, איכות רעיונית, אידיאית חדשה.

השתתפו: חנה זמר, דוד פדהצור, א· אגרס, ח· איזק, א· זמורה, ד· ליפקין, ח· ליפשיץ, י· נוימן, ט· פרויס, מ· שמר וש· שפירו

מכמה שאמרת משתמע שההישגים הם חלקיים, אבל בודאי אתה חושב שהם כורכיים?

כי נשארו אותן קטגוריות, ברמות אחרות. הפער הסוציאלי איננו נסתם. הפער בידע איננו נסתם. במסגרות הלאומיות באירופה, שבהן התנועה הסוציאליסטית היא כוח מכריע, לא הושגה השוויונות מישם בחינה. אילו הדמוקראטיה הפוליטית היתה זקוקה להסכמה חפשית של איגודים, בטוח פולין, היא לא היתה קיימת. היא קיימת, כשיש בה הכרעה ולהכרעה הזאת יש משמעות של חוק וביצוע.

אין לנו שום דבר מקביל בתחום הכלכלי. הממשלה והאיגודים הכלכליים יכולים פה ושם לבלום ולדחות, אבל אין להם אפשרות להכריע. כאן כשלונו של הסוציאליזם הדמוקראטי; כי הציבור אינו יכול להכריע לגבי המשק של החברה. אינו יכול לתת לו צביון דמוקראטי מבחינה כלכלית ולקבוע רמת חיים ומדות שוויון. הסוציאליזם הדמוקראטי התעלם מנקודת המוקד הזה מכריעה, שנקבעו על־ידי ההישגים של האיגודים המקצועיים ותנועת הפועלים המודרנית. בעניין זה התפתחותה של דמוקראטיה מודרנית, היא כולה בסימן שאלה.

הגענו למסקנה שכל הויכוח שאנו מנהלים עם הרדיו, הטלוויזיה והעתונות המסחרית, היא בעצם על כך, שלתנועת הפועלים המודרנית אין אידיאה להגשמה.

לתנועת הפועלים אין אידיאה להגשמה

אנשים באירופה הציגו בעיה שאנחנו לא הצגנו: עשרות שנים מתנהל ויכוח אם אפשר, על־ידי פתק הבוחר, להגיע לשלטון סוציאליסטי. מסתבר שבעשרות מקרים הצליחו. אבל כשמצליחים אין יודעים מה לעשות עם השלטון. הם אומרים: „אנחנו הסוציאליסטים מגיעים לשלטון ונשברים בשלטון, כי אין אנחנו יודעים מה לעשות בו."

אז משיגים עוד לירה ומגיעים לשבוע של חמישה ימי עבודה. אבל בסך הכל השוקת שבורה.

אבל יש תפיסה שמאלנית. הפיסטאות שאותה רואה בעתונות הגרמנית והאוסטרית, מעידות על השינוי מאלה בדור הצעיר בשלוש השנים האחרונות, וזאת כשהמפלגה בשלטון. לכן אינני רואה שהשוקת שבורה.

זו ההוכחה שהם הביאו. הנה, אמרו. אנחנו בשלטון והמרד הוא בתוך השורות שלנו. זאת אומרת, מה שאנחנו עושים איננו מספק את הדור הצעיר. אם יעבוד שעה פחות או לא, אם יהיה בסנאט של האוניברסיטה או לא. אלה מטרות רפורמיסטיות ביסודן. אלה הם תיקוני תנאים. אבל הצעירים מבקשים חברה אחרת ויחסי אנוש אחרים. הם אינם יודעים להגדיר את זה ואנחנו איננו יודעים להגדיר את זה בשבילם. אבל הם יודעים שכל השלטון הזה לא שינה שום דבר מהותי לגבי החברה. כפי שאמר צעיר גרמני: „התנועה עשתה מפועלים זעיר־בורגנים ומזעיר־בורגנים — בורגנים גדולים, האין מזו מחשבה העמקת מחשבה סוציאליסטית."

מה הם סימני־ההיכר של הסוציאליזם בישראל ומה, לדעתך, מגלם אותו? השי־

(סוף בעמוד 14)

האחד במאי במציאות הישראלית

האחד במאי אינו נטע זר בישראל. זהו בטוי נאמן למורשת יהדות, החל בנביאים אשר דבריהם נסבו על הגאולה הלאומית והאוניברסלית; וכלה באבות הציונות העובדת, שנשאו נפשם לתקומת עם ישראל ושילובו במשפחה הבין־לאומית.

האמנם שתי פנים לחג העבודה: כלפי פנים וכלפי חוץ.

האחד במאי יעמוד השנה בראש וראשונה בסימן המפגש בין ותיקים ועולים. זו שעת כושר לחזור ולהנחיל את כיסוי ערכיה של תנועת העבודה הישראלית: א) שאין אנו מכירים בתחומים מפרידים בין גלי העליה השונים, והעולים מתמול שלשום קבלו בזרועות פתוחות את העולים שבאו עתה ויבואו בשנים הבאות; ב) שאין אנו רוצים בהבדלי עדות, אלא שואפים להפוך את אנשי העמל מכל העדות למעמד עובדים. ובמעמד — עם אחד ומלוכד; ג) שתנועת העבודה, השואפת לחברת עבודה צודקת, תחזיק ברמה את דגל העבודה ותתחור לצמצום הפער הכלכלי והחברתי.

וכן נוכיח קבל־עם־ועולם, כי תנועת העבודה היא חלק נאמן מאותו מחנה העמלים הבין־לאומי, שפניו לשלום ולחברה, שבה יחוסלו הניגודים המעמדיים ושעבוד אדם לאדם, בכל צורה שהיא. אפילו בימים הקודרים ביחסי עמים לא נפנה עורף מן ההבנה והאחוה האוניברסלית. לא נשכח, כי מדינת ישראל קמה בסימן ההתעוררות של המצפון הבין־לאומי, במזרח ובמערב. מאידך גיסא, נוכיח לתנועת העבודה העולמית, כי ישראל תורמת ביהודה למימוש משאת הנפש הסוציאליסטית — על־ידי הנחת יסודות למשק פועלי עצמי בדרך דמוקרטית ובלא כפייה שלטונית.

יש לתמוה על החוגים המחדשים מדי שנה את הויכוח על צדקת חג העבודה המלבה, כביכול, הבדלים מעמדיים. ההפך הוא. תנועת העבודה, שאינה מתעלמת מקיומם של מעמדות, לא תנציח אותם; מטרתה עם עובד, שאין בו ניגודים עדתיים ומעמדיים.

אחרי ההתפטרות

התפטרותו של מרדכי פרידמן פוטרת את הממשלה מדיון המדושה בדבר המשך כהונתו כמנכ"ל „נתיבי נפט". אולם אין היא פוטרת את הממשלה מקביעת עמדה ביחס לשאלות שהועלו בדו"ח ועדת החקירה ובעקבותיו.

בנוסף ללקחים ביחס לפיקוח על החברות הממשלתיות — יש לקוות, כי הגורמים המוסמכים לכך אכן ימשיכו בחקירת הסוגיות שהתעוררו במהלך עבודתה של ועדת החקירה אך לא הגיעו לידי בירור בה — כגון „מסמכי בלומפילד" הדנים ברכישת ציודה של חברת „קונטיננטל" מידי חברה רשומה באיי בהאמה.

נראה לנו כי הממשלה צריכה להתייחס גם לשאלה האם פגמים מהסוג שהוועדה מצאה בפעילותו של מנכ"ל „נתיבי נפט" עולים בקנה אחד עם כהונה בתפקיד בכיר במשק הציבורי. לאחר התפטרותו של מ. פרידמן שוב אין לשאלה זו נגיעה אישית בו. אולם היא נשארת שאלה עקרונית חשובה המחייבת תשובה.

לדעתנו, חייבת הממשלה להחמיר בתשובתה גם אם הרוב בוועדה נטה לקולא. בהחמרה זו לא תהיה כל פגיעה בוועדה.

הטענות שהושמעו באחרונה כאילו יש בשלילת המלצות הרוב משום ערעור של מוסד ועדות החקירה או של מעמד השופטים, אין להן על מה לסמוך. מנוסח חוק ועדות החקירה עולה בבירור כי הוועדה חייבת לחקור את העניין שלשמו מונתה. אך אין זה מחובתה לצרף המלצות. מכאן שמסקנותיה, במידה שהיא מוצאת לנכון לכלול אותן בדו"ח, מלכתחילה אינן חורגות מגדר המלצות שהממשלה רשאית לאמץ אותן ורשאית גם שלא לקבלן.

יהיה זה רצוי תבחן אם הדיון וההבהרות של הממשלה בפרשה זו יסכמו את הנושא באופן שלא ישאיר מקום לתהיות ותמיהות; כדי שלא נצטרך להידרש לנושא בדיון חוזר, כפי שקרה בעבר.

בעיה אינה של פרידמן אלא של מדינת ישראל

הערכתו זו של המנכ"ל שהתפטר נכונה עקרונית ולכן על הממשלה לדון בבעיה — אך לא מנקודת ראותו

מאת דניאל בלוך

השבוע היה גדוש אירועים ...ודים בפרשת „נתיבי נפט", ...ים הם הראויים לציון: התפטרותו של מרדכי פרידמן מתפקיד מנכ"ל החברה והראיונות שהעניקו לכמה עתונאים אחד מחברי ועדת החקירה, התעשיין אברהם ... בכוונה הדגשתי את שני ... רועים גם יחד, משום שאיני ... כי התפטרותו של מרדכי ...דמן היא סוף הפרשה. לא לגבי ... אישית ובוודאי לא לגבי המשמעות הציבורית.

התפטרותו של פרידמן אינה פוטרת את הממשלה מלקיים היום ... נרחב ומעמיק בדו"ח ועדת ...ן, על כל השלכותיו. מבחינת ... מרדכי פרידמן חייבת הממשלה ... להתייחס לעקרונות הפרשה ... לחקור את העובדות ה... בפרשת החברה הרשומה באהאמה, ובמרכזן עליה לתת ... פרידמן להחזיר למשרד הבי... את הפרשי השיעורים על תרומותיו של חברת „מדבר". נראה לי ... הממשלה לתת דעתה גם על ... יתיו של סגן שר האוצר ד"ר ... דינשטיין, כפי שצויינו גם ... הרוב בדו"ח הכינוס, ... שאלת ההכשר הוריסודאק... שניתן לפיסקותיו של משרד ... מן בדוגה הן מכספי הפרטי ... מכספי הציבור. אך בעיקר על ... שלה לתת דעתה על הפקת ...ים לעתיד לגבי דרכי ניהולן ... ולתן של חברות ממשלתיות ... ובחברות „נתיבי נפט" בפרט. ... הכישורים המקצועיים והרמה ...סרית הנדרשת ממנהלי החברות ...שלתיות, ועל דרכי פיקוח יעיל ... כדי למנוע הישנותן של תקלות ...ת פסולות.

...ין אדם נתפס על צערו, ואין ... בא למתוח בקורת על דברים ... מרדכי פרידמן לעתונאים ...ם התפטרותו. עם זאת, אין לי ... שם מסוך הופעתו כשל „קדוש ...ה". ואין לקבל את האשמותיו ... „היסטריה" ציבורית, שלובה ... מתוך אינטרסים פוליטיים. אי... בא לפשפש בכוונותיו של כל ... שהביע בשבועיים האחרונים ... יזה על מסקנות הרוב בועדת ...קה. אולם אני בטוח שהרוב ... המכריע נדהם בכנות מהסתירה ה־

חברי הוועדה (מימין לשמאל): א· קליר, השופט א· ויתקון ואלוף (מיל·) מ· זורע

מכחלוקת שבין הממצאים ובין מסקנות הרוב. „בעצה" שהגיעו. משום שכל ישר מוליכים ישירות מן הממצאים אל מסקנות המיעוט של האלוף מאיר זורע. אין ספק שלאנשים כפרופ' נתן רוטנשטרייך ופרופ' שמואל אייזנשטדט אין שום אינטרס פוליטי בפרשה, והם הביעו את דעתם מתוך גישה מצפונית כנה. גם חברי משקים בקיבוץ המאוחד ורבים אחרים ביטאו את דעתם מתוך דאגה לעניין צנעי ולדמות המינהל הציבורי, ולא מתוך אינטרסים כלשהם. אחד הכותבים ב„ידיעות אחרונות" אף מצא לו הזדמנות תגינית לתקוף את סגן ראש הממשלה יגאל אלון על הדברים שאמר בנושא זה בכנסת. ומתוך ציטוט מסולף של דבריו שאל האם אלון היה ממנה את ד"ר ניב לכהונה ב„נתיבי נפט" במקום פרידמן? אלא שאילו טרח הכותב לבדוק את נוסח הדברים שאמר אלון בכנסת הוא היה קורא כי אלון אמר, שלו נשאל את מי יש להציב כדוגמא חינוכית, היה מעדיף את ד"ר ניב על פני מוטי פרידמן. ובצדק. החמור בדברים שאמר מרדכי פרידמן הוא במשפט שבו הוא מאשים עדים בוועדה בעדות שקר, ובפרט בטענתו שגם „פקידים בכירים, ובכללם אחד בכיר ביותר, שיקרו בעזות מצח בפני הוועדה". למרדכי פרידמן ולפרקליטיו היתה ההזדמנות המכובדת ביותר להוקיע כל מי שרצו בפני הוועדה, ולהוכיח להעידה אם מישהו מהעדים משקר. פרקליטיו של מרדכי פרידמן לא חסכו בזמן ואת חקירת העדים ניהלו לאו דווקא בעדינות יתירה. להאשים עתה האשמות סתמיות, הוא דבר לא פחות חמור מכל טענה שיש לפרידמן כלפי הציבור.

חשוב להדגיש, ולציין שוב ושוב כי לא נשמעה בציבור אף נימה של ערעור על הממצאים העובדתיים של ועדת ויתקון. איש לא חולק על קביעת הוועדה, שלא היו אורגיות באבדרידס, ושלא היו גניבות. הטענה הציבורית היא על הסתירה בין אותם ממצאים עובדתיים המוכיחים על פגמים רציניים ביותר בניהול „נתיבי נפט", ואצל מנהלה עד יום ו', מרדכי פרידמן. דעת הציבור היתה שיש לפטר את פרידמן לא בגלל מה שלא הוכח, אלא בגלל מה שהוכח בגלוי. אליבא דכל חברי הוועדה שהרי מ. זורע במסקנתו לא סומך על סמך ממצאים עובדתיים שונים, אלא על סמך אותם ממצאים הוא מגיע למסקנה חמורה יותר. חוק ועדות חקירה אינו רואה במסקנת הוועדה פסק־דין סופי אלא המלצה לממשלה. הממשלה רשאית לאמץ אותן מסקנות הנראות לה, ולדחות את שאינן נראות לה.

על כל התמיהות שנצברו בשבועיים האחרונים אצל כל מי שקרא בעיון את דו"ח הוועדה, נוס־ פה התמיהה גדולה ביותר למקרא הראיונות שהעניק אחד מחברי הוועדה אברהם קליר לכמה עיתונאים. הסבריו של קליר רק מחזקים את הביקורת הציבורית על הסתירה שבין הממצאים לבין המסקנות.

מובנה מאד היא דעתו של קליר כי הוא לא היה מעסיק את מרדכי פרידמן במפעלו הפרטי. אבל במפעל ממשלתי — ניחא. זוהי גישה חמורה מאד. אם מישהו סבור שבמשק הפרטי יש לדרוש ממנהל נורמות קפדניות יותר מאשר במשק הציבורי, אני בתמימותי סברתי כי ההיפך הוא הנכון. על רכוש הציבור וכספי הציבור יש להקפיד הרבה יותר מאשר על רכוש פרטי ועסק פרטי. יוצא מדבריו מר קליר שאילו היה מנהל „נתיבי נפט" משתמש בכסף פרטי של תעשיין לעסקי הפרטיים בבורסה של ג'נבה, היה צריך לפטרו ואולי אף להעמידו לדין — אבל כיוון שהמדובר בכספי משרד הבטחון, יסולח לו. זוהי בדיוק הנקודה שאותה הציבור הרחב לא יכול היה לעכל במסקנות הרוב בוועדת ויתקון, ומשום כך התעוררה סערה חזקה אצל רבים ושונים. הוסיפו לכך את הביקורת של הוועדה כלפי ד"ר ניב. עליה חזר שוב אברהם קליר. ותתבקש קביעה בוועדה: ד"ר ניב מילא חובה אזרחית אלמנטרית. הוא לא חייב להיות חוקר. אם הגיעו אליו ידיעות על פגמים רציניים, הוא חייב להביאן לידיעת השלטונות המוסמכים כדי שהם יבדקו. וזאת עשה ניב. לולא דרך הטיפול התמוהה במקצת בשלבים הראשונים של הפרשה, לא היתה הסערה כה גדולה, והעניין היה נבדק בצינורות הביקורת והחקירה הקונבנציונליים. בראיון בטלוויזיה בליל שבת אמר מנהל „נתיבי נפט" כי הבעיה אינה מוטי פרידמן אלא מדינת ישראל. נכון בהחלט. אבל לא מזווית ראייתו של מוטי פרידמן.

ומכיוון שהשאלה היא מדינת ישראל, ולא מרדכי פרידמן, הממשלה חייבת להתייחס לעניינים האלה גם אחרי התפטרותו של מרדכי פרידמן. הציבור אינו מחפש „שעיר לעזאזל" או „קרבן עולה". הציבור מעוניין בקביעה ברורה של ערכים ותקנים למשק הציבורי.

המנצחת פורד אסקורט

הספארי של מזרח אפריקה הוא הארוך והמפרך שבמסלולי התחרות למכוניות. פורד אסקורט התגברה עליו בנצחון מרשים ומוחץ, תודות למבנה החסון וכושר העמידות שלה.* היא תפסה את המקום הראשון!..

את המקום השלישי!.. את המקום הרביעי!.. ואת המקום השמיני!.. את המירוץ התחילו 86 מכוניות ולסיום הגיעו - 18 בלבד. מתוך 5 מכוניות אסקורט שנכנסו למירוץ סיימו אותו בכבוד 4.

כל הכבוד לפורד
כל הכבוד לאסקורט
המכונית שהתגברה על הספארי
המכונית המתאימה ביותר לישראל

Ford ושוב פורד מוביל בראש

*בכל אסקורט שתקנה תמצא את כל התכונות והיתרונות של האסקורט המנצחת בספארי.

חברה א"י לאוטומובילים בע"מ מפיצי פורד בישראל

דברים

...רסטן — ...ורח ב־1 במאי

...פקודו הקצר של אוטו קרסטן, ...זכ"ל החדש של אינטרנציונל ...איגודים המקצועיים החופשיים, ...ך השתתפותו בעצרות אחד ...אי כאן הם עדות מחודשת ...משך הקשרים ההדוקים בינינו ...ין התנועה המקצועית והתנועה ...סוציאליסטית דמוקראטית בעד... איגודים מקצועיים רבים ב...ירופה ובאתרים אחרים (וכידוע ...ן ידיד נאמן לישראל בקרב ...יבור האמריקאי כמו אי.פ.ל. ...סי.י.או. ואנו מוסיפים לקוות ...יחוד הקרע בין המודרנית ה...ריקאית לאינטרנציונל) הוכיחו ...משך שנים את ידידותם לישראל ...ותמיכתם במפעלנו בשיקומים, דו־...צדדיים ורב־לאומיים; ועל ישראל ...הסתדרות לעשות כל אשר לאל... כדי להעמיק קשרים אלה גם ...עתיד. הבעיה המחייבת מאמ־...צים בלתי־פוסקים. וזאת דווקא ...עה חילוקי האיזם ועליית דור ...צעיר יותר בתנועת הפועלים ה...אירופית. ... והמחר ... עם המזרח ועם הקוטר ...סקים גם במישור האיגודים ה...מקצועיים ... לפעמים את ...מצות המסולפת של ישראל כפי שהיא מצטיירת בעיני „השמאל החדש".

כזכור, נבחר בשעתו קרסטן לתפקידו באינטרנציונל ללא תמיכת ההסתדרות, שהעדיפה להימנע. יש לברך על כך שדבר זה לא העיב על הידידות שהוא מרבה לרחוש למפעלנו, כפי שהוכיח בביקורו הנוכחי בתפקידו החדש; ויש לקוות כי יחסי ההבנה עמו ועם תנועת האיגודים הגרמנית, שמהם צמח, יוסיפו להתהדק.

ש. שפיר

יום הולדת לסדום

באחד במאי 1934 הפליגה מחוף קליה שבצפון ים־המלח סירה, שנשאה בתוכה קבוצת חברים מרמת־רחל ורשובים אחרים של הקיבוץ־המאוחד, ויעדה היה סדום שבחופו הדרומי. יום זה סימן, איפוא, את ראשית פיתוחו של מפעל האשלג בצד הדרומי של הים והחזרתו אל מפת הארץ של השם הלא־מכובד בתולדות העם — סדום הרשעה, שאנשיה רעים וחטאים...

ציבור פועלי סדום, בהנהגתם של חברי הקיבוץ, שהיוו חלק ניכר כבנו, היה ציבור ערכי ביותר, בעל הכרה פועלית־מעמדית חזקה, אך באותה מידה גם בעל תודעת היעוד החלוצי להחיות את איזור ים־המוות ולהכשיר את הקרקע להתיישבות באיזור זה. ההגנה מצאה אף היא את סדום כמקום המתאים ביותר להחזקת תחנת הקשר הסודי שלה.

כאן איפוא יום היה האחד במאי, לא לבד חגם של הפועלים אלא גם חגה של חברת האשלג ומפעלה בחוף. המפעל התגלגל סובב 24 שעות ביממה, כולל שבת וחג, שבת במלאכה, רק ארבעה ימים בשנה — שני ימי ראש־השנה, יום הכיפורים והאחד במאי. לתושבי סדום הוותיקים זכורים יפה אותם אירועי החג, שהיו נערכים פעם לצלע ההר ולמערותיו, ופעם על סירות ששטו על פני הים. סדום היתה המקום היחיד בארץ שבו דגל ההסתדרות היה מופיע בו בחג האחד במאי במסוס, בשעה שההתצופה הפנימית לא היתה ידועה עוד.

סדום שלנו, שהיתה בימי ראשית מלחמת השיחרור ישוב של ממש, בו גרו כבר משפחות עם ילדים, הפכה לאחריה שוב למחנה עבודה בלבד, שתושביו אינם מתגוררים במקום. אירועי „יום ההר" לדורי של הימים ההם, נעלמו ללא שוב. אך בלבם של הוותיקים הם עדיין זכורים יפה. וביום זה יבורך גם ותיק ותיקי ים־המלח, ידידנו יהודה אלמוג, אשר מאז ועד היום לא נטש את ים־המלח ובעקשנותו, דבקותו ואמונתו בחזון החיית ים־המוות הדביק רבים.

מ. יסוד

„בגין שר?"

ממשלת הליכוד הלאומי התפרקה ואיננה עוד. גח"ל נמצא באופוזיציה ומנהל מאבק קשה נגד הממשלה. אך קיים גוף אחד — גוף חשוב, בעל משקל — שאינו מכיר במציאות החדשה: ספר הטלפונים.

פתחו את העמוד הראשון ותמצאו את מספרי הטלפון של לשכת השר מ. בגין ולשכת השר י. ספיר.

שובבות הטלפון אינטליגנטיות מעודד הספר והאחראי להדפסתו, טלפנתי ל־14 וביקשתי את מספר הטלפון של לשכת השר בגין.

„בגין שר? מה פתאום?" — השיבה לי.

א. גבע

צומת חיוני בחושך

שדרות הנשיאים בבאר־שבע נועדו להיות הרחוב הראשי של העיר. הכביש כאן דו־מסלולי (ארבעה נתיבים) והרכב נע בו בדרך־כלל במהירות מעל־למותר בשטח עירוני. המשטרה רושמת פה־ושם דו"חות תנועה, אך אין בכך משום הרתעה יתירה, כיוון ש„האוטוסטרדה" בעיר־אבנים כמו מזמינה לחיצה על ההדושה.

משום־כך מוזרה מאוד התעלמותם של האחראים על התעבורה בעיריית באר־שבע מהצורך החיוני ביותר להאיר את הרחוב בלילה. מה עוד, שלא הושלמו עדיין המדרכות בו ויש הנהולכים כאן על הכביש עצמו. לא אחת, גם רכב מסנוור את משנהו והתאונות כאן שכיחות למדי. אולם, העיריה לא עשתה עדיין דבר כדי להאיר את המקום.

תוצאות מחדל זה הגיעו לשיאן, כאשר מנהל בית החולים המרכזי לנגב, ד"ר יוסף שטרן נדרס במעבר חצייה, כאשר שב בערב לביתו הסמוך לבית החולים. התאונה אירעה בצומת החשוך של הרחוב האמור, ד"ר שטרן נפצע קשה, ימים רבים שכב בבית החולים ועדיין הוא בנבבה.

אופטימיסטים סברו, שלאחר התאונה זו יזדרזו ויתקינו תאורה במקום. אבל שבועות חלפו והמקום עדיין חשוך ורק חריקות בלמים צורמניות מזעיקות מדי פעם בפעם את דיירי הסביבה.

בעיריה אומרים, שהפנסים יותקנו בקרוב. אבל ימים חולפים וה„קרוב" נעשה כבר רחוק למדי.

משולם עד

בין לאומנות לקוסמופוליטיות

מאת יהודה גוטהלף

שתי מגמות שליליות מסתמנות לאחרונה בקצוות — הקוסמופוליטיות האנטי־לאומית מזה, והלאומנות האנטי־אוניברסלית מזה. עלינו להחזיר את הלאומנות לפסי הלאומיות ואת הקוסמופוליטיות לדרך הבין־לאומיות, כי בנפשנו הוא.

*

הלאומיות הופיעה במאתיים השנים האחרונות כמקיץ נרדמים. כרגע באצל שהוציא את הפרט מקליפתו האנוכיית, וכוח מסחרר משעבוד זרים ויוצר תרבות בני יחייה הלאומיים השונים. אך לא פעם הפכה הופעה הנרדמת של לאומיות למפלצת מבחילה של לאומנות. מדינות אירופיות, שזכו לעצמאות לאומית, נעשו מדינות לאומניות, שוחרות כיבושים ושעבוד זרים.

לא ייפלא, כי נמצאו הוגי־דעות שהולו מוניים, כי „הלאומיות היא אטאביזם המוליד אימפריאליזם" (ה. לאסקי); שזוהי „אלילות וסירוף" (א. פרום); שזהי „אבן נגף לליכוד האנושות מעבר לגבולות לאומיים והכוח העיקרי הדוחף להשמדת המין האנושי" (ב. ראסל); „שהמדינה הלאומית נתיישנה עקב המהפכה הגרעינית. כשם שהפיאודליזם עבר זמנו לפני מאתיים שנה עקב המהפכה התעשייתית" (ה. מורגנטאו).

אף־על־פי־כן לא נעצר תהליך השחרור הלאומי. כי אין אף אומה אחת טובה כל־כך, שתהא ראויה לשלוט בזולתה. על כן כינה הארים בספר מדינות הגדל פי ארבעה ממניינן בחבר הלאומים. מספר המדינות, שזכו לעצמאות בשנים שבין 1900 ל־1970, מאוסטרליה ב־1901 ועד איי פיג'י ב־1970 — מגיע ל־86.

כלום גזירה היא, שהלאומיות תגלוש ללאומנות?

כמה וכמה גורמים מסייעים להידרדרות זו. אומות המצפות שנים רבות להתעצמותן נוטות בדרך הטבע לפולחן המדינה. עד שזו הופכת ממכשיר לטיפוח חיי חברה ותרבות עצמאיים למטרה בפני עצמה. ללויתן תאב יוקרה ושוחר גדולה. כך אירע, למשל, לגרמניה ואיטליה שאיחרו בכינון ממלכתיתן (במחצית השנייה של המאה ה־19): בזמן שהאימפריות הישנות עמדו על סף התפרקותן, ביקשו היטלר ומוסוליני לכונן במאה העשרים — אימפריות קולוניאליות חדשות, עד שהוכרעו על ידי האומות המאוחדות.

תהליך דומה חל במהפכות הגדולות. המהפכה הצרפתית הגדולה (1789), שהעלתה על נס לא רק את האידיאה הפוליטית של דמוקרטיה, אלא גם ביקשה לשחרר לאומים אחרים משעבודם, התגלגלה במלחמות התנופה למלחמות כיבוש: ויורשה של המהפכה, נפוליון, שהיה משוכנע, כי יש בכוחו החזק והמוקדם להביא עמים אחרים לחירות על עצמאותם — עורר תנועות לאומיות נגדיות. מתאבקת התפשטות „דמות היו למתפכלי 1848 (לואי בלאן ואחרים) ... שוב ראשו את ברית המעצמות, שבראשית צעדיה קראה דרור לעמים אך עד מהרה חיסלה עצמאות גרוזיה בדרום ומאז ואילך לא ויתרה על שום הזדמנות לפרוש שליטתה על שטחים רבים במזרח ובמערב.

מגמה מהפכנית המיובאה מהחוץ אינה נוטלת מתחושת השעבוד הלאומי. הוא הדין לגבי קולוניאליזם. גם אחר מאות שנות קולוניאליזם נשמר הכבוד העצמי של עמים כבושים. „אפילו ניאגרה של דולרים תיצור רק מרירות ואכזבה" — כתב מדען אמריקאי. הלאומנות האימפריאליסטית הדף לה שלל נימוקים: הפיכת עובדי כוכבים ומזלות לנוצרים, רכישת עבדים לשם עבודה זולה, „מרחב מחייה" חיוני גלם לתעשיה ושווקים לתוצרת המטרופולין, הרגשת יעוד של הגזע (האדם הלבן). או האומה נושאת התרבות, מיתוס הגדולה וגבולות היסטוריים (אין במפס אומה, שאינה מעדיפה את תולדות העבר המפואר על זכר כשלונותיה), צרכי בטחון וכד'.

הסכנה שבלאומנות המודרנית היא, שיש בה תערובת של יסודות אירציונליים וראציונליים. צירוף של מנטליות פרימיטיבית עם כלים מתוחכמים של טכנולוגיה מתקדמת. לורד אקטון כבר אמר, כי הפאטריוטיזם בחיים המדיניים, בדומה לדת, מתגלגל לא פעם לקנאות ואמונות טפלות.

כשמגינה הלאומנות לשירותה האימפריאליסטי היא בוגדת באינטרסים האמיתיים של עמה. בגראל באק אמר על היטלר: „בדרש זה אין לו ארץ מולדת". הלאומנות גם כורתת את הענף עליו היא יושבת. שהרי נקודת המוצא ללאומיות היא זכותה של כל אומה להגדרה עצמית... הלאומיות היא כוח חיובי, מקדם; הלאומנות היא ריאקציונית. לרעת העם ושכניו.

*

היחס בין קוסמופוליטיות לבין בין־לאומיות דומה ליחס המשובש בין לאומיות ללאומנות. הקוסמופוליטיות — אזרחות עולם מעבר לגבולות לאומיים — הוא רעיון נאצל ועתיק ימים. מקורו בנביאי ישראל. בפילוסופיה של הסטואיקנים היוונים והרומאים. בנצרות; וכן טיפחו אותו זרמי ההומאניזם וההשכלה. גם הסוציאליזם, בדומה לליברליזם שקדם לו, היה בתחילה קוסמופוליטי. הוא ביקש ברחבי עולם את האמצעים הרוחניים והחמריים לגאולת המוני העם ממצוקתם הביתית וסגד לקוסמופוליטיות תמימה ושטחית. המארכסיסטים והלניניסטים ראו בקפיטליזם מגמה עולמית־היסטורית המכוונת להריסת המחיצות הלאומיות והסרת האומות. תהליך שיגיע לידי גמר בהשלמתו בסוציאליזם. גם ברוכוב וסירקין שילמו מס לקוסמופוליטיות. אם כי מלכתחילה הס־תייגו מהיהודים אשר בשם הקוסמופוליטיות התכחשו לעמם.

תפיסת מרובה לא תפסת. בטרם יזכו העמים לאזרחות־עולם הם צריכים להשתחרר מעול זרים ולהיות שווי זכויות במשפחת האומות. אף אין משום אידיאל בהאחדה קוסמופוליטית של האנושות. תוך דלדול וחיסול גוני התרבויות הלאומיות למיניהן. הקוסמופוליטיות משמשת בריחה מכמות המודתית, מקרבנות ויתורים, למען גירסה המטילה חובות מינימליות. היא אוטופיה לא רק לאידיאליסטים תמימים אלא גם לאנשי פיננסים. המתחמקים מבקידת ומעול הסולידריות עם בני עמם, לשכירי חרב לפיניהם, דעוד.

רוסו. שהיה מאבות האמאנציפציה ... המודרני יבצל תחושה אוניברסלית. לעג לקוסמופוליטים „המתפארים באהבתם לעולם. כדי ליהנות מהזכות שלא לאהוב אף אחד".

טעם לפגם יש במיוחד בהופעת היהודים המתבוללים. שהקוסמופוליטיות שלהם נובעת משנאה עצמית ומהתבטלות בפני התרבות הנכריה. הללו שוכחים את אשר עוללו הגויים ליהודי הגולה. ובמקום להושיע הם רואים עצמם כאשמים, החייבים להיפטר מהמסורת היהודית שבגבם.

את עמם הם דנים לפי חסרונותיו, ואת הגויים לפי מעלותיהם. מכאן כמיהתם לטמיעה ישירה בקרב הרוב, או בצורה נאצלה יותר — בתרבות קוסמופוליטית, בביטול. משה הס כבר עמד על תופעה זו: „מעתירים עלינו כל־כך הרבה ריח ניחוח של אהבה רוחנית וכלורופורם הומאניסטי לישיבה, שאנו באים לידי איבוד התחושה ושוב אין אנו חשים את הכאב שנגרם בחיי המציאות על ידי האיבה הקיימת עוד בתוך משפחת האנושות הגדולה. דרשות המטיפים שהרי המאר אינן עלולות לשים קץ לאיבה הזאת. לשם כך דרושה התפתחות תולדתית לפי חוקים איתנים כחוקי הטבע.

„כשם שהטבע אינו יוצר סתם בעלי חיים וסתם צמחים, אלא רק טיפוסים של צמחים ובעלי חיים, כך גם יצר הבורא בתולדה טיפוסי עמים בלבד. אמנם האנושות היא תכליתה וכתרם שכלולה של תכנית עולם הצומח והחי, אבל כספירה מיוחדת לעצמה, כספירה חברותית, הרי האנושות עוד נמצאת בקו ההתפתחות. אנו מוצאים כאן ריבוי לאשתי של טיפוסי עמים, שתחילה קיימים היו, כמו הטיפוסים בעולם הצומח, זה בצד זה, ואחרי כן התחילו לילחם זה בזה ולבלוע זה את זה. לפי תכניתו של עולם הזה, עד שישובו ויגאלו לבסוף ויחיו בשלום ובאחווה זה בצד זה וזה בשביל זה בלי וותר משום כך על הבדליהם הטיפוסיים" *).

*

המחשבה היהודית בזמננו זקוקה לחידוש האיזון הרוחני בין הקצוות. אופייני בניחזן זה הפולמוס בין שני אינטלקטואלים יהודים על דפי כתב־העת החשוב „קומנטרי" — על יעודם של היהודים בזמננו.

פרופ' ג'ורג' שטיינר, המייצג את הקוסמופוליטים היהודי התלוש, כותב: „תלישות מעין זו היא חלק מכריע של היהדות... נוסח חיים שכזה שומר אמונים לאותם האמאנים ויהודות של מרכז אירופה. שהיטלר וסטלין הביאו עליהם חורבן"...

ובניגוד לציונות הוא מוסיף: „בעיני שום מדינת לאום אינה ראויה לכך, שיפקיד אדם את מצפונו בידיה. בעיני אין שום אדרוחות קודמת למצפון הפרטי".

משיב לעומתו פרופ' רוברט אלטר: „אם עלול היהודי הלאומני להתנפח ולהיות לשוביניסט הסר סבלנות. הרי האינטרנציונליסט הנע־ינגד, עלול להתבולל ולהיות לטפיל תרבותי, המגן על עצמו כראות את מצבו אל נכון על־ידי דוקטרינה של עיליתיות... הפנתיאון היהודי של שטיינר מכיל את מארקס, פרויד, איינשטיין, ויטגנשטיין, לוי שטראוס; אך דומה, כי לא יהיה בו מקום רב לענקי התרבות היהודית — רבי עקיבא, סעדיה גאון, יהודה הלוי, הרמב"ם, רש"י, הבעל־שם־טוב, ביאליק — שפעלו בתוך קיבוץ יהודי מלוכד מתוך הרגשה עזה של הזהות לאומית כיהודים... כלום קיפחו היהודים את רוחב האופק האינטלקטואלי ואת זרועות הראייה, שהתפתחה בהם עקב מעמדם השולי בפזורה, מתוך שנעשו בישראל תרבות הרוב של מדינה ריבונית?" **).

*

לכאורה, מצאה תנועת העבודה העולמית את דרכה בין התהומות של הלאומנות מזה והקוסמופוליטיות מזה, לאחר שקונגרס האינטרנציונל הסוציאליסטי ב־1896 קבע את זכות ההגדרה העצמית לכל אומה. למעשה, נמשכו עוד שנים רבות תעתועיה, כי מתוך התנכרות למהותה של השאלה הלאומית טיפחה במרת התנועה הסוציאליסטית מגמה קוסמופוליטית, ואילו המוני העובדים גלשו בימי ... לאומנות. שגרמה לשתי מלחמות העולם.

תאי תידרשנה עוד שנים, עד שימצא האיזון הנכון בין הזיקה הלאומית ובין הזיקה הבין־לאומית. שהרי קיים בעין פארדוכס: בדורות שעברו היה פער גדול בין הפילוסופיה האוניברסלית לבין המציאות הקרתנית. עתה המציאות היא אוניברסלית בשטחים רבים („עולם אחד"). אך הלכי הרוח בקרב העמים הם קרתנים־לאומניים.

תנועת העבודה היהודית המשיכה מתחילתה ברציונות הנביאים, שהיו אוניברסליים בלא לטשטש את הייחוד הלאומי „כי כל העמים ילכו איש בשם אלוהיו"... אולם בעוד שבתפוצות הגולה בלט הקו הבין־לאומי, ואפילו קוסמופוליטי, הרי בישראל מודגש הצד הלאומי, כיאות לעם שקם לתחיה אחר אלפי שנות הגולה. דא עקא, שהלאומיות נוטה לעתים ללאומנות. כאילו נשכח, שאבן הבוחן לשוויון זכויות היא, שתחום ההגשמה של זכויותיך הלאומיות מגיע עד הקו שמעבר לגבולו מתחיל קיפוח הזכויות הלאומיות של שכניך.

האומנם היה הפתוס הבין־לאומי שלנו בגולה פרי חולשה והוא נעלם מהרגע שזכינו לעצמאות לאומית? עקיבות, ציונות וסוציאליסטית, דמוקרטית והומאנית, מחייבת מסקנות מתאימות. ולא רק ביום החג הבין־לאומי. אך מסקנות אלו חורגות ממסגרת המאמר הזה, וד"ל.

*) משה הס — „רומי וירושלים" (מכתב תשיעי), הספריה הציונית, ירושלים.

**) „תפוצות ישראל" — שנה ח', חוברת ה' פולמוס שטיינר—אלתר.

סוציאליזם דמוקראטי מול קומוניזם

מאת אולריך להמאר

פרופ' להמאר, ציר הסיעה הסוציאל־דמוקרטית בפרלאמנט הפדרלי של מערב־גרמניה ויושב־ראש ועדת הבונדסטאג לענייני חינוך ומדע, סיכם בעשר „תאזות" את היחס האידיאולוגי בין הסוציאל־דמוקרטיה והקומוניזם. אף שניתוחו מתבסס בעיקר על יחסי הזרמים במערב־גרמניה (לפי מצע גודסברג של הסוד"ד), יש לסיכומיו ערך כללי הרבה יותר. הדברים פורסמו ב„די צייט" (האמבורג) וניתנים כאן בתמצות.

א. מודדים כלליים

הסוציאליזם של הסוציאל־דמוקרטיה היא ערכים. המסורתי של חירות—צדק—סולידריות. ועליה משתיתה היא את האסטרטגיה הפוליטית בכל מצב נתון. הקומוניזם מתבסס על דיוקן אידיאולוגי נתון של החברה, שממנו מתבטלים ערכים, ניתוחים ואסטרטגיות לעצמם, ודרכי־פעולה נקבעות לפי תבניות אידיאולוגיות ערוכות מראש.

בשעה שהסו"ד מדגישה את משמעותם העצמית של הערכים החברתיים, אין הקומוניזם מקבל אותם אלא על בסיס של אמצעי ייצור מולאמים. „צנטרליזם דמוקרטי" ופילוסופיה מאטריאליסטית. חירות היא לקומוניסטים ראיית ה„הכרח" שבהתפתחות. יסוד זה מקנה לאידיאולוגיה שלהם צביון טאטאליטרי. החברה היא לקומוניסטים המודד הראשי לכל. המפלגה — מכשיר. האדם — רק אמצעי; לסוציאליסטים האדם הוא המודד הראשי, המפלגה — מכשיר, והחברה היא המסגרת לפעולה.

ב. שלטון

הסו"ד מבקשים לגיטימציה דמוקרטית לצורות־חברה קיימות. ועם זאת שואפים הם במידת האפשר לביטולן של הצורות האלה על דרך העמקתה המוסדה של הדמוקרטיזציה. הקומוניסטים דבקים בדגם קבוע־מראש של חברה לא־קפיטליסטית ועומדים על ההכרח שבמבנה היירארכי של החברה.

לגיטימציה דמוקרטית מזקיקה את הסו"ד לקבל את הסכמת הרוב לכל עמידה שלטונית, ולגיטימציה זו צריכה להתבצע מלמטה ולא מלמעלה. כך מחייבת השקפת־העולם הסו"ד התגשמות אנושית בכל תחום לעצמו — במבנה המפעל הייצורי, בחינוך, בקואופרטיבים, בבניה העממית למגורים, בביטוח הבריאות. המדינה מטילה הגבלות על התגשמות דמוקרטית זו, אבל החקיקה מסוגלת להרחיב יותר ויותר את הגבולות האלה.

הקומוניסטים פוסלים לגיטימציה דמוקרטית. המקנגת מלמטה למעלה; לדעתם, הורשה הלאמת אמצעי־הייצור את עצם השליטה של אדם באדם. הקומוניזם „מדחיק" להלכה את עובדת השליטה בחברה וקובע את חוקיה למעשה על פי צרכי המפלגה.

ג. רכוש ובעלות

הסו"ד מבקשים בבצייה־הבעלות לבטל את הסקטור הקפיטליסטי בחברה על־ידי הרחבת הפיקוח הסוציאלי על רכוש, על־ידי פיתוחו של הסקטור הציבורי ועל־ידי הרחבת ההשכלה הסוציאלית על הבעלות. הקומוניסטים ביטלו את הבעלות הפרטית על הרכוש ומסרו אותו בידי המדינה; דרך זו אינה מוליכה בהכרח לשיפור מצב הפועלים.

סוציאליסטים אינם מבטלים אחת לתמיד את הרווחי של הפרט בתחום הבעלות והרכוש, אבל עם הרחבת הסקטור הציבורי בייצור ועם מסירת הפיקוח עליו בידי גורמים ציבוריים מבקשים הם להשתלט על המשטר מבחינה פוליטית ולמנוע מצב, שבו מכריע כוחה של הפוליטיקה את צרכי המשק. הקומוניזם שולל דרך זו מכל וכל. שולל לגמרי כל פיקוח כלכלי מלמטה למעלה ונשען על הצורך האידיאולוגי שבשליטת המנהיגות.

ד. רוויזיוניזם

הנחת־היסוד של הסו"ד היא, כי פלוראליזם של דעות הוא בסיס כל קדמה. בעיני הקומוניזם אין אידיאולוגיה אלא זו של המארקסיזם־לניניזם, וכל סטיה ממנה נפסלת כ„רוויזיוניזם" ו„סקטנטיות".

ניתוח מארקסיסטי של החברה, השקפות נוצריות ודעות פילוסופיות שבבניין הומאניסטי — כל אלה הן בעיני הסו"ד גישות לגיטימיות לסוציאליזם של חירות, וייתכנו גם גישות אחרות. בסיס כל שאיפה הוא כאן דעתו של היחיד, דעתו ומניעי פעולתו הציבורית. הקומוניזם דוחה כל ... אישית. ולכן פוסל הוא סטייה גמורה את עצם רעיון הפלוראליזם האידיאולוגי. שוב ושוב הוקיע הקומוניזם ודיכא כל גילוי של התייחסות חפשית לתופעות (הונגריה ב־1956, פולין בשנים הבאות, צ'כוסלובקיה ב־1968), כל סטיה מן האידיאולוגיה השלטת המארקסיסטית־לניניסטית מוקעת כ„רוויזיוניזם". וכל נסיון של התארגנות לעשיית נפשות ברוח אחרת נחנק כ„סקטנטיות".

ה. רוב ומיעוט

בסו"ד מכריע הרוב בשאלות פרלימטיות בכל דרגי המפלגה. השאיפה היא ליצירת עמדות־יחס ... למעלה. במפלגות קומוניסטיות רשאית רק הצמרת להכריע על סמך דעותיה־רוב: הצנטראליזם הדמוקרטי (לנין) דואג לביסוסן של עמדות ודעות מלמעלה למטה.

קביעת עמדות ודעות על בסיס הליבון, קביעה המתחילה בתא היסודי, ההמוני, ומסתיימת בבקיעת ההחלטה בצמרת, מתבטאת בסו"ד בצורות שונות — ריבוי ההצעות המפורטות שמקורן בכינוסים אזוריים קטנים של המפלגה, מינוי מועמדים לגופי־שלטון רק כתוצאה מדיונים יסודיים בדרגים שונים. להוץ לשיעור גדל והולך של דמוקרטיה בסיסית. נוסף על כך נקבעת הכרעות לא על סמך דברים הנחשבים כ„אמיתיים" או „נכונים" מבחינה אובייקטיבית, אלא מתוך הצורך לפתור בעיות כנתינתן. שונה לגמרי דרכם של קומוניסטים. הצנטראליזם הדמוקרטי אינו מקנה לדרגים נמוכים להביע דעות כלל; זכות זו שמורה רק לחברי הוועד המרכזי. הפוליטביורו וכיו"ב. כאן גם אין מחפשים, כביכול, את הדרך האפשרית המוליכה לפתרון, אלא קובעים, איזוהי העמדה ה„נכונה", ה„אמיתית" — והבסיס ההמוני חייב לקבל את הכרעת הצמרת.

ו. הוויה ותודעה

הסו"ד מכירה בשבירת־היסוד של קיום מתח בין תודעתו של היחיד לבין הווייה הקבוצה. היא מוותרת על הנסיון להנחות את היחס הזה בכיוון „אובייקטיבי". הקומוניזם מנסה להכפיף את תודעתו של היחיד לאידיאולוגיה של ה... מבטל, כמובן, את הסתירה בין שני אלה. אלא רק מרחיק אותה אל מחוץ לפני השטח.

על עמדת הסו"ד משפיעה גם העובדה, שלא היחסים הכלכליים בלבד הם המכריעים בהשקפותיהם עצמם וכינם לבין החברה. לפיכך זאת מפריז הקומוניזם למעלה מכל מידה בהדגשת הגורם המשקי ואינו נותן דעתו על שום גורם אחר — ביולוגי, פסיכולוגי, סוציולוגי־כללי. המשקפיים הכלכליים מסתירים מעיני הקומוניזם את העולם כנתינתו. ולכן אינם הוא סתירת בירידות המתגלות בין הווייה לתודעה. או שהוא מתעלם מהן כמ„קשיי־מעבר" בדרך לקומוניזם (או סוציאליזם לפי הבנתו).

ז. חלוקת המוצר הסוציאלי

הסו"ד פועלת נגד האוריינטציה הקפיטליסטית לרווחים על־ידי שיתוף פועלים בייצור ובכל הקשור בו, על־ידי רכישת נכסים בפיקוחו של הציבור העובד, יצירת קואופרטיבים וביסוס אוריינטציה ציבורית בייצור. הקומוניסטים ביטלו את הרווח הפרטי באמצעי־ייצור והנהיגו דיפרנציאציה חזקה בהיירארכיה החדשה שיצרו.

שאלת החלוקה הצודקת של המוצר הציבורי מעסיקה את הסו"ד בכל תחום. והדבר נובע מן המסורת הסו"ד המייצגת את שכבות העמלים בחברה קפיטליסטית. לצרכי הגברת יסוד הצדק בחלוקה הציבורית מבקשים הסו"ד להרחיב את האינפראסטרוקטורה של החברה והוצרת ערכי־נכסים. הדרישה לחלוקה צודקת של המוצר הציבורי משותפת לקומוניסטים ולסו"ד, וכן נכון הדבר, כי על אף הריבוד המצטיין בחברה שהנהיג הקומוניזם, ועל אף רמות־החיים השונות כל כך בחברה ההיררארכית שלו. אין ההבדלים בסטנדארטים של אותה חברה גדולים כל כך כמו בחברה הקפיטליסטית. אבל הקומוניסטים דואגים בצורה מודגשת יותר להגברת הייצור, ושאיפה זו מקנה להם בסיס משותף עם הקפיטליזם. על אף כל הפערים והתנודות שבין קפיטליזם לקומוניזם מבחינת ארגון החברה, מטרותיה וכדומה.

ח. צבא

הסו"ד רואים בהגנה ובבטחון „רע הכרחי" לשמירת השלום. הם שרים לפירוק נשקם של הגורמים, ובתוך יחוסם חשיבות גבוהה לדעת־היחיד אין הם פוסלים סרבנות. אבל תמיד רואים הם בחייל „אזרח במדים". הקומוניסטים רואים בכוח הצבאי את המכשיר לקיום עצמם ולהכנעת מטרותיהם. מעצמות קומוניסטיות מגלות בשעת הצורך מגמות אימפריאליסטיות. מכיוון שאידיאולוגיה היא בחברה הקומוניסטית מידת כל דבר, אין היא גורסת שום סוג של סרבנות. סדר היירארכי קפדני בצבא מובן מאליו בחברה זו כבמדינה ובמפלגה.

היחס לצבא היה תמיד סלע מחלוקת במחנה הסו"ד. והשאיפה הכללית למנוע מלחמה גרמה, שסוציאליסטים רבים לא נתנו דעתם על ההכרח להבטיח שלום בדרך של ייצוב של איזון פוליטי בין המעצמות. הקומוניסטים בארצות לא־קומוניסטיות מדגישים את הרצון בשלום, מייחסים ל„קפיטליסטים" שאיפות לוחמניות, ופירוק הנשק הוא להם אמצעי להחלשת כל כוח מנוגד לשלטון קומוניסטי מעצמתי. בארצות קומוניסטיות משולב הצבא במסגרת האידיאולוגית הכללית של החברה. ומתוך טעמים אחרים דומה היום צבא הרפובליקה המזרח־גרמנית הרבה יותר לצבא הפרוסי מן העבר מאשר הצבא המקביל ברפובליקה הפדרלית. המעצמות הקומוניסטיות גם מגבילות, מכוח אותה אידיאולוגיה, את עצמאותן הצבאית של מדינות קומוניסטיות חלשות יותר.

ט. דמוקרטיזציה

הסו"ד דוגלת בדמוקרטיזציה של החברה בכל תחום ובכל כיוון ומחייבת את שיתופם של יחידים וקבוצות בכל גילויי החברה על אף ריבוי הדעות וההשקפות שבה. משום כך אין בחברה פלוראליסטית מנוס מניגודי־תודעה ובשאיפותיהם של יחידים וקבוצות להגשמה עצמית. החירות לדמוקרטיזציה נתונים בחברה הקומוניסטית ברעיון הסוביטים — אבל כך הדבר רק להלכה. למעשה נשמר העקרון רק ביוגוסלביה.

שלושת ערכי־היסוד של הסו"ד — חירות, צדק וסולידריות — הוליכו בתחומי המעשה ליצירתן של מסגרות לפעולה במסית בכיוון הגשמתן של סיסמאות המתחייבות מיסודות אלה. הדמוקרטיזציה של החברה מחייבת, לפי הרעיון הסוציאליסטי־דמוקרטי, להשתית על סדרים חברתיים את השאיפה לאפשר הזדמנויות שוות לכל, להגביר את יסוד הפיקוח והשיתוף בכל ביזרות. ההגשים פלוראליזם של מוטיבציות והשקפות — ואלה הם גם קני־המידה לדמוקרטיזציה של החברה. מחשבה כזאת מוציאה מכלל אפשרות של הרמוניה חברתית גמורה.

לא כן האידיאולוגיה הקומוניסטית הנתונה מראש ב„מערך סגור" לפתות בבוד תיקה המחייבת כל לדרישותיה את כל גילויי החיים. בשביל „להבטיח" את המטרה ה„סופית" של ההיסטוריה, כך כפופים בעצם הקומוניסטים, לפי הוה להלכה, לתמיכות אידיאולוגית. כדוגמת זו שאיפיינה את הליברליזם הבורגני לפני מאה שנים. הסוציאליסטים מגשימים בצורות שונות את ההגשמה העצמית של שוחרי החברה המושתתת על צדק סוציאלי; בקומוניזם לא יצא הרעיון מגדר האוטופיה של סוציאליסטים. עד למהרה המהפכה לא נשאר ולא־כלום מן האידיאה הסוציאליסטית. ואת מקומה ירש רעיון ההיירארכיה הקבוצה הקפדנית במשמדים ארגוניים חזקים. סיכויים צנועים להגשמת הרעיון יש עוד רק ביוגוסלביה. ועובדה היא, כי במשטר ה„בורגני" של הרפובליקה הפדרלית הגרמנית, למשל, יש יותר אלמנטים של משטר־הסוביטים כפי שחזוהו יוצרי משטר זה מעיקרו כיום בברית־המועצות — לכשל בשיתוף פועלים בייצור, בקואופרטיבים, בבתי־הספר הכבבחם, בניהול העצמי של מוסדות לביטוח סוציאלי — וכל אלה מצורפים יפה בדמוקרטיה הפארלמנטרית, הפלוראליסטית.

י. אינטרסים משותפים

לסו"ד וקומוניסטים אין עוד אינטרסים כלליים. אף שהיסוד המשותף נובע לתחומים חלקיים. וגם בהם בולטים הפערים וההבדלים לפי צרכי הזמן. צריך, שאינטרסים משותפים כאלה יהיו בהבטחת השלום, בפיתוח־הנוער, בעזרה לעולם השלישי ובשיתוף־הפעולה הכלכלי.

אבל הנסיון הקונקרטי מורה, כי על אף נקודות־מגע בשותפות פה ושם בתפרודות דרכיהם של הסו"ד והקומוניסטים בתחום הבינלאומיות הוגות ונפרדות שונות, אי נתנה ערכי־יסוד שונים. הסוציאליזם הדמוקרטי קודם־כל את האדם, הקומוניזם — את החברה ה„מרובה". שהאדם אינו אלא אמצעי להגשמתה. שיתוף־פעולה אמיתי הוא בגדר האפשר רק בקטעים קונקרטיים של מטרות משותפות ואגב שמירה מתמדת על הגדרת שלא לחרוג מעבר להכרחי ולאפשרי. אבל ביסודו של דבר היא מוליכה בדרכים נפרדות ומנוגדות. הסוציאל־דמוקרטיה איננה רוצה לא בעולם קפיטליסטי ולא בעולם קומוניסטי — היא שואפת לעולם סוציאל־דמוקרטי.

המוסד לביטוח לאומי

הודעה חשובה

לבני 70-65 - בנות 65-60

לתשומת לב

החל ב־1.4.72 נכנסו לתוקפן הקלות בחישוב ההכנסה המותרת למבוטחים בגילים אלה, המזכה לקיצבת זיקנה או תוספת עבור האשה.

בעקבות הקלות אלו עשויים מבוטחים נוספים בגילים אלה להיות זכאים לקיצבת זיקנה או לתוספת עבור אשה.

הסבר

על פי חוק הביטוח הלאומי זכאי גבר מבוטח בגיל 70 ואשה מבוטחת בגיל 65 לקיצבת זיקנה ללא קשר לגובה ההכנסות. אולם בני 70—65 ובנות 65—60 זכאים לקיצבת זיקנה רק אם הכנסותיהם אינן עולות על סכום מסוים הקבוע בחוק. בסכומים אלו חלו כעת שינויים.

הכנסה שנתית מותרת

שיעור ההכנסה השנתית המותרת לצורך קבלת קיצבת זיקנה בגיל 70—65 (נשים 65—60) הועלה. החל מ־1.4.72 הוא:

מבוטח שכל הכנסתו מעבודה

אם אין תלויים בו — 4.000 ל"י (עד 31.3.72 — 3.000 ל"י);
אם יש תלויים בו — 5.300 ל"י (עד 31.3.72 — 4.000 ל"י);

מבוטח שיש לו הכנסות אחרות

עד ל־31.3.72
אם אין תלויים בו — 9.000 ל"י (מתוכם 6.000 ל"י לפחות שלא מעבודה)
אם יש תלויים בו — 12.000 ל"י (מתוכם 8.000 ל"י לפחות שלא מעבודה)
החל ב־1.4.72
אם אין תלויים בו — 12.000 ל"י (מתוכם 8.000 ל"י לפחות שלא מעבודה)
אם יש תלויים בו — 15.900 ל"י (מתוכם 10.600 ל"י לפחות שלא מעבודה)

קיצבת זיקנה יחסית

מבוטח בגיל 70—65 (מבוטחת בגיל 65—60). שהכנסתו עולה על הסכומים הנקובים לעיל עשוי להיות זכאי לקיצבת זיקנה יחסית. פרטים בנושא זה אפשר לקבל בסניפי המוסד לביטוח לאומי.

תוספת עבור אשה

החל 1.4.72 זכאי מקבל קיצבת זיקנה, אשר לאשתו טרם מלאו 60 שנה והוא נשוי לה שנה אחת לפחות, לתוספת קיצבה עבורה, אם הכנסותיה אינן עולות על 4.000 ל"י לשנה.

בחשבון ההכנסות לצורך זכאות לתוספת קיצבה לא תובאנה בחשבון הכנסות האשה **שלא מעבודה** בסכום של 8.000 ל"י לשנה. (מ־1.4.70 עד ל־31.3.72 היה גובה ההכנסות שלא מעבודה אשר אינן מובאות בחשבון 6.000 ל"י לשנה).

כל מי שתביעתו לקיצבת זיקנה, או לתוספת עבור אשתו, נדחתה בגלל גובה הכנסותיהם, או מי שלא הגיש תביעה לקיצבת זיקנה בגלל הסיבות הנ"ל, ולאור הסבר זה סבור כי הוא עשוי להיות זכאי לקיצבה או לתוספת עבור אשתו, מתבקש להגיש תביעה לקיצבת זיקנה בסניף המוסד לביטוח לאומי.

פרטים נוספים אפשר לקבל בכל סניפי המוסד לביטוח לאומי וכן בשרות האינפורמציה לציבור טלפון: 02-521461; 03-256148; 03-256348
בשעות 8.00—14.00, וביום ו' 8.00—12.00.

המוסד לביטוח לאומי

הודעה למעסיקים!

תוספת ומענק לבעלי שכר נמוך שלהם שלושה ילדים ויותר או כאשר שני בני הזוג עובדים

החל מ־1.4.72 משלם המוסד לביטוח לאומי במישרין את מענק ההשלמה ותוספת לבעלי שכר נמוך לעובדים הזכאים לכך, שיש להם שלושה ילדים ויותר או כאשר שני בני הזוג עובדים גם אם אין להם ילדים.

תוספת לבעלי שכר נמוך

עובדים ששכרם החודשי עד 425.— ל"י
יקבלו תוספת לשכרם בסך 25.— ל"י.
עובדים ששכרם החודשי עולה על 425.— ל"י
יקבלו תוספת משלימה לשכרם עד 450.— ל"י.

מענק השלמה

עובדים ששכרם החודשי עד 490.— ל"י
יקבלו מענק בשיעור של 48.— ל"י לחודש.
עובדים ששכרם עולה על 490.— ל"י
יקבלו מענק בשיעור מופחת של 0.50 ל"י לכל לירה תוספת בשכר, עד לשכר של 586.— ל"י לחודש.

התוספת והמענק ישולמו לעובדים אלה בתנאי שאין להם הכנסות קבועות אחרות מרנטים וגימלאות העולות על 3.600 ל"י לשנה.

העובד — אב לשלושה ילדים ויותר או שני בני הזוג עובדים

עד כה היית חייב אתה בתשלום שתי תוספות אלה לכל עובדיך הזכאים. החל מ־1.4.72 ישלם מינהל התשלומים של המוסד לביטוח לאומי את התוספות לעובדיך שלהם שלושה ילדים ויותר או כשני בני הזוג עובדים.
העובדים הזכאים לתשלום יפנו ישיר למוסד. הייבים להגיש תביעה אישית באמצעותך לסניף המוסד לביטוח לאומי.
בימים הקרובים תשלח אליך „אגרת" וכה פרטים מלאים לגבי זכאות יתר העובדים, אופן מילוי התביעה האישית ואופן הזיהוי והתשלום.
אנא סייע לעובדיך למצות זכויותיהם ולקבל כספם בהקדם מהמוסד לביטוח לאומי. טפסי התביעה יופצו בימים הקרובים לסניפי המוסד לביטוח לאומי.

המוסד לביטוח לאומי

המוסד לביטוח לאומי

לתשומת לב ועדי העובדים

ממשלת ישראל החליטה לשלם גם בשנה זו החל ב־1.4.72 מענקים להשלמת ההכנסה לעובדים שכירים בעלי שכר נמוך.
התנאים לזכאות פורטו ופורסמו באגרות שנשלחו למעסיקים.
המעסיקים ימשיכו לשלם את המענקים לכל העובדים הזכאים, פרט לעובדים שהינם הורים לשלושה ילדים ויותר, או כאשר שני בני הזוג עובדים, גם כשאין להם ילדים.
לעובדים זכאים בעלי שכר נמוך, שיש להם שלושה ילדים ויותר או כששני בני הזוג עובדים, ישלם המוסד לביטוח לאומי את התשלומים ישירות.
על עובדים אלה להגיש את תביעותיהם למוסד באמצעות מעסיקיהם בטופס בל/3500, שיישלח למקומות העבודה.
נודה לכם אם תסייעו בהדרכת עובדי המפעלים הזכאים למענקים במילוי טפסי התביעה והגשתם למעסיקים.

המוסד לביטוח לאומי

בבית משפט השלום
בתל־אביב־יפו, פינת שאול המלך, תל־אביב
תיק אזרחי מס' 5816/72

הזמנה לדין

לאריה לפל שכתובתו ... שמואל שיכון גיורא 14/3 וכיום בלתי ידועה.

הואיל והתובעת ... ב"כ עו"ד ה. טרבגה ו/או מ. בן יקר הגישה לבית משפט הנ"ל שלום בתל־אביב תובענה נגדך, כמפורט בכתב התביעה הנמצא בתיק הנ"ל, הנך מוזמן להגיש כתב הגנה תוך 30 יום מיום פרסום הזמנה זו, ולהתייצב לבית משפט ביום 1.6.72, שעה 8.30 ... באם תגיש כתב הגנה והיא תתייצב למשפט ביום האמור בהזמנה, יינתן באותו יום פסק דין שלא בפניך, אך אם לא תגיש כתב הגנה במועד שנקבע לכך בהזמנה, יינתן פסק־דין שלא בפניך אף לפני היום שנקבע למשפט, וההזמנה להתייצב תבוטל.

26.4.72

י. שהורי, מזכיר ראשי

מרחב תכנון מקומי גליל מרכזי

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה גליל מרכזי, מופקד שינוי תכנית מתאר הנקרא „תכנית מס' 1319, שינוי לתכנית מתאר כפ' 194 — שינוי יעוד חלקה 52 בגוש 12209, עילבון", ביחד עם התשריט המצורף אליו.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
גוש 12209, חלקה 52.

כל מעוניין בשינוי התכנית, רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שבתחום התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הוועדה המקומית האמורה.

י. ..., יו"ר הוועדה

פורסם בילקוט הפרסומים מס' 1795 מיום 13.1.72.

היריד הבין־לאומי תל אביב 1972

באזור בין־לאומי ססגוני

ייפתח בגני התערוכה בתל־אביב

ביריד „אדם ומעונו"

ביריד הבין־לאומי של תל־אביב יוצגו בביתנים לאומיים ובביתנים כלליים אלפי מוצגים מישראל ומארצות אירופה, אמריקה והמזרח הרחוק, ובהם מיטב חידושי הבית.

היריד ייפתח ב־23.5.72.

יריד המזרח
גני התערוכה
23 במאי — 10 ביוני
אדם ומעונו
MODERN LIVING

הממשלה חסרת־אונים בהצבת אתגרים

לא רק משאבים כלכליים קובעים סולם עדיפויות לאומי

מאת יוסי שריד

יחסה של הממשלה לסוגיית הע־דיפויות הלאומיות משתקף, בד־רך כלל, בתקציב המדינה. ספק אם הממשלה נתנה דעתה די הצ־רך על כך, שסדר העדיפויות הלאומי אינו נקבע רק על־פי סדר הקצאת המשאבים הכלכליים למ־טרות השונות. הוא נקבע גם ב־אמצעים חשובים אחרים, שאינם מתממשים בתקציב, או בדרך פורמאלית אחרת. מכאן, שכל ה־בא ללמוד על משימותיה של ה־מדינה מספר התקציב בלבד, ד־אינו מעורה במציאות הישרא־לית, עלול להתרשם התרשמות מוטעית מחומרת הבציות, מחיו־ניות הצרכים ומגודל היעדים. טעות זאת נובעת לא רק מן ה־עובדה, שמשאבים, מטבע הדב־רים, שיעורם מוגבל, אלא גם מכך, שאף הממשלה איננה מסו־גלת, במסגרת התקציבית הנתונה, לדרג את העדיפויות בהתאם לצ־רכים האמיתיים. על הממשלה מופעלים לחצים פנימיים וחיצו־ניים. התקציב, על סדר העדיפו־יות שהוא קובע, איננו איפוא אלא פשרה מסוימת, הכל על־פי מידת כוחה של הממשלה, כקולק־טיב, להגדיר משימות ולעמוד ב־לחצים הללו. הפשרה שהממשלה מאמצת לעצמה, איננה רק תוצ־אה של מיגבלות אובייקטיביות אלא גם של מיגבלות אחרות, ש־ראשונה בהן היא דעת הקהל.

עם המיגבלות האחרונות נמנה ה־פיגור בהעתקת הדגשים של פעו־לות הממשלה מיעד מרכזי אחד למשנהו. או במלים אחרות — אנאכרוניזם בהעדפת משימה אחת על פני רעותה, משום שדעת ה־קהל עדיין איננה מוכשרת דיה לעכל שינויים מהותיים בסולם ה־עדיפויות. קורה שמוסיפים להקצ־צות משאבים ניכרים למשימה מ־קובלת, לא דווקא "בוערת", רק משום שהממשלה איננה מסוגלת לגייס רצון טוב והבנה, שיאפ־שרו לה להעביר משאבים אלה למשימה חדשה, חיונית יותר ל־שנות סדרי־עדיפות אפשר. בדרך כלל, רק כאשר מודקרת כבר בציה מסוימת לעין כל, או כאשר מתרגשת איזו קטאסטרופה, רק אז ניתן להחיל רוויזיה יסודית ב־מערכת הדגשים. אלא שהפיגור בהזמנת השנה מחייבים כבר השקעת משאבים עצומים יותר, שאינם בנמצא.

שר האוצר טען בפומבי, בכמה וכמה הזדמנויות, כי במציאות הישראלית קשה לקבוע מוקדם ומאוחר בעשייה: משימות ויעדים שונים דוחקים עצמם, בעת ובעו־נה אחת, אל ראש התור, ואין כל אפשרות מעשית לדרגם ראשון־ראשון, שני ראשון. שר האוצר רואה ארבע משימות, לפחות, שאין לומר אף על אחת מהן ש־היא חשובה ו"בוערת" מזולתה. הארבע הן: חיזוק הבטחון, קלי־טת העליה, ביסוס המשק ופיתו־חו, והעלאת השכבות החלשות. חזקה עליו ועל הממשלה כולה, שעשו מאמץ כדי לתת ביטוי תק־ציבי לדירוג זה, המקובל כנר־אה על הרבים. אך גם אם נקבל את ההנחה, שעלה בידי הממשלה להתגבר, במידת מה, על המיגב־לות האובייקטיביות ולעשות שי־מוש נכון במשאבים המצויים, עדיין ספק רב אם נעשה נסיון ראוי לשמו כדי לרתום אל המא־מץ לקביעת סדר העדיפויות גם את האמצעים, שאין ביטויים תק־ציבי וכספי. השימוש באמצעים אלה הוא הפיכת כל אחת מארבע המשימות לאתגר לאומי, כולל ו־מוחשי; בהקצאת משאבים בלבד אין, עדיין, משום ערובה להפיכת המשימה לאתגר.

חסרה הסמכות

משום כך ניתן לכפור ביכולתה של הממשלה ובכוחה לקבוע את סדר העדיפויות הלאומי הנכון, גם אם יש בידה להוכיח את כוונו־תיה, ואפילו את מעשיה, על סמך מימצאים, מספרים ונתונים. לאמי־תו של דבר, לא כוח הוא ש־חסר לממשלה אלא סמכות; שהרי אין המדובר בכפיית הציבור, אלא בשכנוע ובגיוס לפעולה רצונית. כפייה מותנית בכוח; שכנוע והכ־שרת הלבבות, לעומתו, מותנים בסמכות, המכוונה בדרך כלל סמ־כות מוסרית. זו אין לה ולא כלום עם חוק או עם החלטה ל־עצמה. בין כוונות הממשלה לבין האמנה שהציבור רוחש להן, מת־גלע איפוא פער, הולך, כמדומה, ומתרחב בהדרגה. והדבר מכביד עוד יותר על הממשלה לממש את כוונותיה, הלכה למעשה.

לדוגמא: גביה שפלייה מן ה־מערב, גדולה הרבה יותר מזו המרכזית, מתגנית במתן הטבות נוספות לעולים; נניח גם שאם יביא הדבר לעלייה מוגברת, יימ־צא כדאי מן הבחינה הכלכלית הטהורה, בלי להביא בחשבון בחי־נות חשובות אחרות. אפשר שיס־תבר, כי שיפור מסוים בתנאי ה־קליטה ימשוך עוד 50.000 עולים מארה"ב בשנה. האם תוכל היום הממשלה להחליט על שיפור כזה בתנאים לעולים, גם אם תהיה משוכנעת בחיוניות הרחבה מצגל העלייה, וגם אם יעמוד לרשותה התקציב הדרוש לכך? יש לה־ניח, כי הממשלה תימנע מהחלטה כזו, לא משום שאין בידה הכוח להחליט, אלא משום שאינה הדו־רה הרגשת הסמכות.

ועוד דוגמא: אין חולק על החי־וניות העצומה הנודעת לשיפור מערכת החינוך בכלל, ודו המיו־עדת לבני המשפחות מעוטות ה־הכנסה בפרט. אם ניתן להצביע על צמצום הפער הבין־שכבתי בהכ־נסה ובשיכון, הרי רבים הסימנים המעידים, כי הפער ההישגי בחי־נוך נשאר בעינו. ברור לכל, כי בלי צמצום פער זה, גם צמצום של פערים אחרים הוא חסר מש־מעות לטווח ארוך. העלאת השכ־בות החלשות — אחת מארבע ה־משימות שהזכיר שר האוצר — מותנית בראש ובראשונה בהע־לאת רמת ההישגים בחינוך. מ־שימה זו תתגלה כבלתי אפשרית, גם אם יוקצו לכך משאבים כס־פיים מספיקים לכאורה, אם לא תועלה רמת ההוראה. כל המב־נים וכל המעבדות וכל הספריות וכל תוספת שעות הלימוד לא יבואו במקומו של המורה הטוב. באותם המקומות שמורים טובים מתרחקים מהם. דור המורים ה־טובים הולך ופוחת גם בריכוזים עירוניים גדולים, קל וחומר במ־קומות ישוב קטנים ומרוחקים יחסית. מה תועלת איפוא בתקצי־בי החינוך, ההולכים וגדלים, אם אין בקרבנו הסמכות שתמ־שוך את הטובים אל ההוראה?

התופעה של העדר סמכות אי־נה נוגעת לממשלה לבדה, אלא גם לכל שאר מוקדי הסמכות הפוטנציאליים. די להזכיר מוק־דים כמו ההסתדרות, המפלגות, התנועה ההתיישבותית, הרבנות, ואולי גם הכנסת (שספק אם אפ־גם קנתה מעולם מעמד אמיתי של מקרינת סמכות משל עצמה). קשה לראות במקרה בלבד את העובדה, שהסמכות נעקרה מכל מוקדיה בזמן אחד. תמוה גם ש־מוקד אחד לא נבנה מחורבנו של השני, אלא כולם, בלי יוצא מן הכלל, מוחזקים בתוקף לפונק־ציות החוקיות או הארגוניות ש־להם, בידעם לבטח שבלי מסגרת ומסורת אין מעמדם מעמד, ואין חזקתם חזקה. אי־יכולתה של ה־ממשלה להסתייע במוקדי־סמכות שמחוצה לה, במגמה להשפיע, ל־שכנע, לגייס ולרתום חלקי ציבור רחבים, מבהירה ביתר שאת את אזלת ידה בקביעת סולם עדיפו־יות מהותי, בהבדל מזה הפור־מאלי.

הקיום הערכי

הקושי הגדול בקביעת סדר ה־עדיפויות העיקריים לגופו נובע, קודם כל, מהעלאת ערך הבטחון ועדיפותו אל רום הסולם, משך עשרות שנים, עד כי אין עוד, כמדומה, היכולת להוריד משם, גם אם נתחלפו הזמנים ונשתנו הנסיבות. עד היום הזה נשמעים דיבורים על הסכנה ל"עצם קיומ־נו", אף כי ספק אם יש להם אחיזה ממשית במציאות. יש מקום להרהר ולשאול, האם באמת "עצם קיומנו" נתון עכשיו בסכנה, האם הוא עומד בסימן־שאלה? הממ־שלה איננה מציה לבחון שאלה זו בחינה עניינית, משוחררת מ־שיגרה. כיוון שאין הממשלה בוח־נת ואינה מסיקה מסקנות, אין בידה לקבוע, למשל, שבעיית ה־חינוך, הקליטה או המשק חמורה כיום מבעיית "עצם הקיום". האין הכוונה לקביעה חדשה שבהצהרה, ואף לא לקביעה שמתגלמת בדרך כלשהי בתקציב, אלא להעתקת עיקר כובד המשקל מכף הבט־חון, אל כף החברה והמשק.

אפילו תגרע הממשלה מתקציב הבטחון של השנה הבאה שוד חצי מיליארד לירות, לא תהיה בכך משום קביעה של סמכות, מהו סדר העדיפויות האמיתי של מדינת ישראל. מה גם שבעתיד הנראה לעין תמיד יהיה תקציב הבטחון גדול, במידה רבה, מכל תקציב אחר. רק כאשר תעשה הממשלה מאמץ מודע ומכוון לה־טות את המעורבות ואת ההזדהות הציבורית מאפיק ערך "עצם ה־קיום" אל אפיק הקיום הע־רכי, רק אז ניתן יהיה לקבוע סדר עדיפויות, ההולם את המצי־אות של היום ונובע ממנה. אין פלא, שהמושג "התנדבות" כרוך אצלנו בשנים האחרונות אך ורק בגילויים בטחוניים; שכן, כאשר מגיע אדם לידי אקט של התנד־בות, הוא בורר לעצמו את הת־חום המכובד והמקובל ביותר, את הביטוי העליון להיחלצות האי־שית. אדם לא יבחר לעצמו תחום משני להתנדב בו.

תקציב מדינה עשוי, אולי, ל־כלכל ארבע משימות עיקריות בבת אחת. לא כן אווירה ציבו־רית, מעורבות אזרחית ונכונות אישית. לכן סמכותה של ממש־לה איננה בלתי־מוגבלת: היא מסוגלת לרתום ולגייס למשימה מ ר כ ז י ת א ח ת. משום כך גם איבדו מוקדי הסמכות האחרים הרבה מסמכותם, כי מעורבותם ב־תחום הבטחון איננה ישירה וגי־דולה. אין פלא איפוא, שמעט הסמכות שנשמרה בהם קשורה גם היא בגילויים של בטחון, וכדוגמה ישמשו הרבנות הצב־אית והתיישבות הספר. בכוחה של הממשלה איפוא, לא רק ל־החזיר לעצמה מסמכותה, אלא גם להחזיר סמכות למוקדים שהוז־כרו — ובלבד שיעמוד לה העוז לבחון את המציאות המשתנה ול־הכיר בכך.

המעבר מימי מלחמה לימי רגי־עה יחסיים, אין פירושו מעבר מימי דאגה וחרדה לימים של התפרקות ושאננות. דאגות המל־חמה ואתגריה חייבים להתחלף ב־דאגות הרגיעה ובאתגריה שלה. שוב אינינו יכולים לתת את ה־דעת אך ורק על הקיום ועל החיים. הגיע הזמן לחשוב מחש־בה יסודית לא רק על הקיום לא רק על החיים, כי אם גם, וקודם כל, על נ ו ס ח החיים, על דרך חיינו ואיכותם.

אסור לדחות את ההתלבטויות, את הנסיגות ואת המעשים עד אשר "יסכן השלום". אסור לומר, כי לעת עתה אין שעתנו פנויה לצרכים אחרים, דחופים יותר כב־יכול, מנעים מאתנו לעצב את העתיד. אנחנו בוגרים וחסונים דיינו כדי לבוא אל פני הדור, ולשאול את עצמנו לאן נשואות פנינו מכאן.

שלוש משאיות תחמושת דרום־וייטנאמיות מתפוצצות מפגיעת טילים צפון־וייטנאמיים בשדה התעופה קונטום. (צילום רדיו של "אסושאייטד פרס")

סין חותרת לשיתוף פעולה עם יפאן

מאת ג'וזף אולסופ, הונג־קונג
מיוחד ל"דבר"

אם למודד את הדברים בקני־מי־דה מקובלים, רג בה סין הקומוניס־טית על מ"הקפת־הפלישה של צפון וייטנאם בצורה בלתי־שכיחה. ב־פקין אפשר לשמוע רבים מדברים על ההתקפה כמצפה יומה סוביי־טית, על "המסכנים מצפון־וייט־נאם" שמוסקווה יעצה להם עצה רעה כל כך, וב"י"ב המסברים לא־ידידותיים לשכן הסובייטי.

מלבד מסירת מידע מן הסוג ה־זה רומזים פקידי סין לדפלומ־טים זרים ואורחים מכובדים, כי תמיכתה הכוסרית של פקין להאנ־וי היא מוגבלת; יוצאים שם ב־דרך־כלל ידי חובה כלפי הצפון, כנהוג למשל בהבעת תנחומים ב־חג משפחתי בשעת לוויה של שאר־בשר. הרי ההגינות מחייבת לעשות זאת — אבל אין הכרח לעשות יותר מזה.

לא נעים לומר זאת בקול רם, אבל הרושם הוא, כי פקין לא תה־יה אומללה מאוד, אם האופנסיבה הצפון־וייטנאמית הגדולה תסתיים במשהו מקביל ללוויה בחוג המשפ־חה — בסתר לבה ודאי מקווה פקין למצוא כוח, שהרי ברור, כי הצלחות האנוי פירושה הצלחה ל־מוסקוה. מובן מאליו, שפקין איננה יכולה להתלהב למחשבה, כי ל־דרום מגבולותיה יישנו שכן מצליח על ברית־המועצות. גם בשיחות הי־אינטימיות ביותר אין פקין יכולה להודות באמת הזאת. אך ברור, כי על מפלה של האנוי תתנחם פקין על חשבונה של מוסקווה.

וזה אינו אלא צד אחד של ה־דרמה הפוליטית, כפי שזו מתפת־חת באסיה. בימים אלה ביקר ללא פרסום רב בפקין טאקיאו מיקי, אחד המועמדים החזקים של יפאן לרשת את תיק ראש־הממשלה. מי־קי היה בעבר שר־החוץ של יפאן, ו־הוא קשור מבחינה פוליטית עם מועמד אחר לאותו התיק — שר־המסחר קאקואיי טאנאקה, פוליטי־קאי שהוא זה זמן רב סניגור נלהב של המגמה להדק את שיתוף־הפעו־לה בין ארצו לבין סין גם בדרך של מתן אשראי וזול למונחים ארוכים לרבשת הסינית.

ביקורו של מיקי בפקין לא היה מעשה בודד בכיוון זה. אנשי־עס־קים יפאנים רבים כל כך ביקרו השנה ביריד של קאנטון, שבתי־המלון צריכים היו לשריין ליפאנים את ההזמנות ב"חבילות" שלמות בזה אחר זו אגב. "מש"חות המס־חר היפאנית נדיה תוך כדי הביי־קור פ־ישנים; אנשיה מקבלים את הזכויות הנ"תנות לדיפלומטים, אף שהכסאם ש"הם אינו דיפלומטי: אבל בראש המש"חת הקבועה ב־פקין יעמוד דיפלומט "בחופשה".

צריך לשער, כי צד זה ודאי כבר מכין עצמו לפעולה המכרעת ש־תבוא עם פרישתו של ראש הממש־לה אייסאקו סאטו: הכוונה היא לצעד שיהיה בגדר המשך להזמנת ניקסון לבקר בפקין. גורם איזון ה־כוחות יהיה בלי ספק אחד ה־חשובים ב"ייוור" גם בצעד שייעשה בפקין כלפי טוקיו. צריך להתוות הידוק יחסים עם יפאן, וקשה כיום להתנבא לאן עשויה התפתחות כ־זאת להוליך.

צריך ליזכר, כי הסינים הם אנ־שים מעשיים, ערמומים ודינמיים לא־פחות מן היפאנים. אף יתגשם שיתוף־פעולה ממשי בין פקין ו־טוקיו, הוא והאי יוליך לגידול כ־לכלי של סין ב־15 השנים הבאות שיהיה מקביל בערך לגידול הפו־טנציאל היפאני בשנים 1952 עד 1967. מובן, כי שיעור הגידול יהיה איטי יותר. אבל אפשר לדמיין את תמונת העולם בעוד 15 שנים, אם אמנם יגדל המשק הסיני אפילו ב־שיעור שיהיה אך כמחציתו של שיעור הגידול היפאני באותן שנים. צריך רק להזכיר את מאות מליוני הסינים ואת משאביה הכבירים של הארץ!

נשימתו של אדם נעצרת כשהוא חושב על סיכויים כאלה — בפירוש נעצרת ואכן כאלה הם הסיכויים באמת, גם אם לא מהיום למחר — אלא אם כן יתרחש דבר קודר אחד: רק הרעשה אטומית של ברית־המוע־צות שתפגע במרכזי סין עשויה לסכל כל מה שהסינים מכינים ל־עצמם זה זמן רב כל כך ובמחיר גדול כל כך.

החברות הישראליות יגישו תביעות לאוגנדה

מאת עמוס כרמלי

החברות הקבלניות הישראליות שפעלו באוגנדה, מסכמות עתה את נזקיהן בעקבות גירושן על־ידי אמין. חלקן ניזוקו יותר וחלקן פחות, אך כולן שרויות בחוסר בהירות לגבי עתיד תביעותיהן.

יחד עם תביעותיה של ממשלת ישראל מממשלת אוגנדה, בגין פעולות ההדרכה שם, עשויים ה־חובות להסתכם ביותר מ־20 מיל־יון דולר. אין לשער שממשלת ישראל תעבור לסדר־היום על ה־סכומים המגיעים לה, כשם שאין לחשוב שהחברות הקבלניות יס־תפקו באמירת קדיש על כספן שאבד במדינתו של אמין.

בינתיים אין ממשלת אמין מגלה אף ברמז, נכונות לפרוע את חו־בותיה. כך גם הגורמים האחרים באוגנדה — הממשלתיים והפרט־יים — שעמם עמדו החברות ה־ישראליות בקשרים מסחריים. יתר על כן, להשלמת פאראדוקס־אמין יצויין, כי באחרונה תבעו גורמים באוגנדה פיצויים מחברת סולל בונה בגין הפרת חוזים, משום שהפסיקה ב־אמצע עבודות שקיבלה על עצמה.

החברות הקבלניות הישראליות עורכות עתה את תביעותיהן, אלא שכל אחת מתכוונת להגיש את תביעותיה בנפרד. כל אחת היתה קשורה בחוזה עם גורם אחר ול־פיכך תוגש כל אחת מן התביעות לכתובת אחרת.

נוכח מעשה הגירוש והקשחת עמדתו של אמין גם בתחום הכל־כלי, עלולות החברות הישראליות למצוא עצמן מפוצלות בתביעותיהן, כשכל אחת נאלצת להיאבק, כזאב בודד, להצלת חלקה, לאחר השו־אה שירדה עליה שלא באשמתה. וכל הנתונים מרמזים על כוונתם של האוגנדים להתעלם מן התבי־עות שיוגשו להם. אם הרשה אמין לעצמו לבצע את הגירוש כפי שביצע, אין להוציא מכלל אפשרות, שאת עור הפיל שעטה הנשיא במעשה הגירוש, יעטה על עצמו גם בכל הקשור לדחיית התביעות הכספיות של הגורמים הישראליים.

פרקליטים יחפשו דרכים לממש את התביעות. אך יש חשש שגו־רל התביעות יגרע מעצמתן. מול הריכוזיות שבמעשה והאיבה של אוגנדה נגד ישראל, חייבים הגו־רמים הישראליים, שנפגעו כלכלית ממעשה הגירוש המחפיר, להתלכד ולפתוח במערכה משותפת להצלת כספם. לממשלת ישראל יש כמה דרכים טובות לסייע להם בכך, ובראש וראשונה על־ידי הפעלת לחץ בין־לאומי נמרץ על ממשלת אוגנדה. אפשר לעשות זאת באמ־צעות מוסדות בין־לאומיים, כמו הבנק העולמי וקרן המטבע הבינ־לאומית, שאוגנדה, במצבה הנוכ־חי, נזקקת להם ביותר, וכן באמ־צעות קרנות הסיוע השונות ל־מדינות מתפתחות.

על ממשלת ישראל לעמוד ב־ראש מערכה זו, הן לשם הגנה על כספה שלה והן לשם הגנה על כספן של החברות הקבלניות הישראליות, שיצאו ניזוקות על לא עוול בכפן. כי ההפסדים — אם לא יפוצו בעליהם על־ידי אוגנדה — יכוסו בסופו של דבר בכספי משלם המסים הישראלי, שהרי רוב העבודות, גם של ה־קבלנים הפרטיים, מבוטחות על־ידי הביטוח הממשלתי לסיכוני מלחמה.

הצרפתים לומדים על זוועות המלחמה באלג'יריה

מאת אדוארד בהר, פאריס
מיוחד ל"דבר" ו"ניוזוויק"

יום־השנה העשירי לעצמאותה של אלג'יריה החל הקיץ עומד ב־צרפת בסימן סערה שעוררו בחו־גים רחבים של הציבור ספר אחד וסרט אחד: צרפתים רבים נאלצים לעשות מחדש חשבון־נפש מסביב לשאלה, מה קרה אז ואיך.

שמו של הספר הוא "הקרב ה־אמיתי על אלג'יריה", ומחברו הוא הגנראל בדימוס ז'אק מאסי, שעמד בימי התקוממות האלג'ירים בראש הדיביזיה העשירית של הצנחנים, שאנשיה עשו שמות בלוחמי הארץ בצפון־אפריקה. לאותה מלחמה מוק־דשים ספרים רבים המציפים עתה את השוק הצרפתי, אך ספרו של מאסי הוא הנוצץ והלוהט ביותר.

הסרט, "מלחמת אלג'יריה", מר־אה בתמונות לצרפתים, מה שאף מיעוטם ראו בעת התרחשויות ה־מעשים, וכבר גם אם שמעו על המעשים העדיפו בשעתו להתעלם מהם או לשכוח. נוזרים יוצאים מ־אולם במדבר ומסר כדורים מפילם לארץ; דאנואדם צרפתי יורה ב־דם קר בחשוד אלג'ירי; אנשים נעשים בעינויים קשים. כאלה הן התמונות שהסרט מראה. אך זו לא "יצירה" קולנועית, אלא סרט דו־קומנטרי מן הימים הלא־רחוקים, כאשר במאבק על עתידה של אל־ג'יריה נהרגו 50.000 צרפתים והר־בה יותר אלג'ירים.

גנראל מאסי מודה בלא לטשטש עובדות — אם כי הוא עושה הכל להצדקתן — כי אמנם השתמשו אנשיו וצרפתים אחרים בשיטות של עינויים כדי להדביר את המרד־

דה "לה מונד" מתאר את גישתו של מאסי "כעוד־נפש מחרידה". נגד הגנראל בפנסיה כבר הוגשו כמה תביעות משפטיות על השמצה — עשוי, ואת המפקד לשעבר של משטרת אלג'יריה ומיניסטריון ה־משפטים של צרפת. לפי המסופר בעתונים קיבל מאסי בעד ספרו 270.000 דולר.

אבל קריאת ספר היא טרחה גדולה יותר מראיית סרט, ואת הסרט על מלחמת אלג'יריה רואים מאות אלפי צופים, מיליונים, בכל חוגי צרפת, ואין ספק, כי הוא כבר הטביע את חותמו בנפשו של ה־צרפתי מן הרחוב. בימי המלחמה של אלג'יריה דאגה הצנזורה, קו־דם של הרפובליקה הרביעית ו־אחר־כך של גנראל דה־גול, שבאי הקולנוע לא יראו את הדברים הלא־נעימים — איך באמת נלחמו הצנחנים, או איך טיפלו בנחשדים. את הסרט הדוקומנטרי עשו ז'אק פאריץ ואיו קורייר, ובעשייתו ניצלו קטעי סרטים של הטלוויזיה האמריקאית ומקורות בריטיים ו־צרפתיים — הכל צילומים ש־הוגנזו בימי ההתרחשויות בפועל.

"מעולם לא ידעתי, איך היה ב־אמת" — הערה כזאת אפשר היום לשמוע מפי כל צרפתי כמעט החו־זר מאולם הקולנוע. הדברים נשמ־עים במידה מסויימת כהד צרפתי למה ש"גרמנים טובים" הרבו לד־בר לאחר שגילו להם את האמת על מחנות־הריכוז הנאציים של היטלר.

המבקר הקולנועי של "לה מונד" כותב: "מיד עם כיבוי האורות ב־אולם פוקד אותך הלם ואתה נשאר המום עד הסוף. סלידה חונקת את גרונך. ובכן, א"ה היו הדברים ש־הוו... כן, אתה ידעת, ובעצם, חשבת שידעת. אבל לא היה לך מושג אמיתי על הדם שעליו נרמז בהודעות הרשמיות... הסירוף ה־גדול שהעמיק יותר ויותר... ההרג המאורגן, צביעותם של הפוליטיק־אים. כל צרפתי עומד כנאשם... נאשם בעוורון, במעשים אכזריים, במעשי סירוף".

פרסום ספרו של מאסי עורר תגובות סוערות בציבור, עד שה־מחבר חשש להראות ברחוב. "אדם מנודה שאסור לו להראות את פניו", כדבריו של עורך־דין אחד. מאסי משיב בחיוב גלוי על השא־לה, אם היו מעשי עינויים בעת דיכוי המרד. עד כה כבר יצאו חמישה ספרים נגד מאסי, ואחד מהם הוא של גנראל ז'אק דה בור־לארדייר, אחד מפקודי מאסי שהע־דיף בזמנו לפרוש מן הצבא במקום להרשות לאנשיו לענות מורדים אלג'יריים.

פול טייטז'ן, מי שהיה ראש מש־טרת אלג'יריה בשנים 7—1956, ומיניסטריון־המשפטים של צרפת הגישו תביעות נגד גנראל מאסי ומאשימים אותו בהשמצה. המאבק שיתחולל בבתי־הדין — כך כותבים כמה משקיפים — יחזיר לצר־פת משהו מן האווירה, שבה היתה שרויה בימי פרשת־דרייפוס. אין ספק, כי הבירורים המשפטיים יוד־דרו אל הזרקורים דמויות פוליטיות ידועות יפה בציבור, לרבות אנשים מן הממשל של הנשיא פומפידו.

יתכן, שבית־הדין יצטרך לעסוק אף באישיותו של גנראל דה גול גופו. אמנם, נשיאה של צרפת שם קץ למלחמת אלג'יריה והחזיר את הצבא מצפון־אפריקה. אבל יש לא־מעט עדויות, כי גם בימי הרפוב־ליקה החמישית נמשכו באלג'יריה מעשי העינויים וההרג ללא בי־רורים "מיותרים".

בר בצמרת המצרית (ג)

אדת מבקש תרון כפוי

את יהושע תדמור

...ו האוויר של נשיא מצרים ...ג ערב באוי לקאהיר. מעיד ...ות התסיסה והביקורת הפני־ ...מוסתת כלפיו הן מצד דוחקי ...הסמאלנים המבקשים להפיל ...ואת משטרו בעקבות הסתב־ ...לחמתית נוספת נגד ישראל, ...צד הימין, גורמים ושכבות ...ו בציבור המצרי אשר נפשם ...צבאות הסובייטית". חוסר ה־ ...לסובייטים במצרים סקיף ה־ ...פילד את הדרגים הבכירים ...המצבי, שלא לדבר על צמ־ ...איקה. אלא שנשיא מצרים ...מה גדולה תלותו במוסקבה ...מתורפת חילוקי הדעות ...על כך מפיזות גם הדיעות ...ומ מקאהיר בדבר מאמצים ...ים לעקור גילויי התנגדות ...בצבא המצרי, המכבידים על ...של סאדאת עם ראשי המש־ ...הצבאית הרוסית שם.

...נתו של סאדאת למוסקבה ...אמנם ברצונו להשיג ציוד ...חדיש נוסף, במיוחד מטוסים ...קרקע־קרקע לטיווחים ארו־ ...יתר, אשר בלעדיהם אין ב־ ...לפגוע במרכזיה העורפיים של ...ל, אך ברי הדבר שמטרתו ...בת יותר. הוא מבקש להצמיד ...מנהיגי הקרמלין לפני הבריתה ...מיני הנסיגה ישראלית או ...ה.

...וקתו כי רבה. עם גבור הל־ ...מבית, מבקש סאדאת לשכ־ ...לחוץ על מנהיגי ברית־המוע־ ...לנצל את ביקורו של ניקסון ...להעלות בדחיפות את ענייני ...ה־התיכון על שולחן הדיונים ...ה לחתור להסכם כפוי ולנסי־ ...זראל. קרוב לודאי, שבמסגרת ...סובייטי־אמריקאי יצטרך ...מצרים ליטול על עצמו ויתור־ ...כלשהם ולגלות יתר גמישות ...ים הסדר מדיני, בתנאי שהד־ ...ייעשו בדרך שלא תתפרש ...עה" מצרית. מבחינת יוקרתו ...ית ומעמדה של מצרים בזי־ ...ה־ערבית, אין דבר נוח יותר ...ר הסכם כפוי סובייטי־אמריקני ...לפי תכנית רוג'רס אשר יצ־ ...בדעת־הקהל המצרית־ערבית ...ם מאונס ואשר במסגרתו תצ־ ...מצרים לוותר ויתורים כל־ ...אך היא תשיג את העיקר: ...ת ישראלית מבלי שתצטרך ...ם ממש על הסכם שלום עמה. ...את ועמיתיו חוששים מאד ...נים על ריבונם ונושאים עיני־ ...יסיט לידחוק את ענייני ה־ ...התיכון מסדר־היום המתוכנן ...וקבה.

...ין אחר המצדד את סאדאת, ...המשך הסיוע הסובייטי למצ־ ...ההסכם הסובייטי־עיראקי וה־ ...אור אדום בקהיר. לפתע גת־ ...להנהגה המצרית שהרוסים ...בים הדירותם והתבססותם ב־ ...ח־ערב מבלי שמחזקים לחי־ ...ולסיוע מצרי כבימי נאצר. ...הסיוע למצרים נמשך, אך ...מרגישה בפיוספיתה של מוס־ ...וכבר יש בצמרת המצרית ...שים וחרדים שמא יצטמצם, ...קדם או במאוחר, סיוע זה כא־

שר יבול מספר לקיוותיה הער־ביות של ססס"ר במיוחד שעה שקאהיר מאבדת את כל קלפי־המיקוח. אפילו איומי המלחמה שבפי מנהיגה שוב אינם מרשי־מים עוד איש.

מצוקתה של מצרים גלויה עתה לעיני כל ואפילו סאדאת אינו מצ־ליח לטשטש אותה. שנה אחת עבר זה לדש"תי לתורם לפתרון בעיו־תיה הדחופות של ארצו ונמה שאי־רע היה ההיפך: חלה הידרדרות קיצונית שעירערה את מעמדו ורק העדר אלטרנטיבה מותירה אותו בכיסאו.

שנת 1971 היתה שנת התקוות במצרים. סיסמאות שלום נישאו בגלוי על שפתיים, כאשר האתגר הסימבולי שהושמע באוזני סאדאת היה: "עשה שלום, עשה מלחמה ובלבד שיהיה פתרון כלשהו". מו־תו של נאצר ועלייתו של סאדאת הסיחו תקוות ומאוויים אשר קיבלו משקל יתר. חלקים רבים בדעת־הקהל המצרית, שעייפה מדמותו החריזמאטית של ה"ראיס" ומהר־פתקאותיו המלחמתיות, ביקשה ל־היאחז בזיק כלשהו. וכך, על אף הדמיון הזיווג של סאדאת, זכה למעין "ירח־דבש" "אשראי" אימון בלתי צפוי בדעת־הקהל המצרית. אלא שסאדאת נכשל בכל. הוא תלה תקוותיו בסובייטים — ונת־אכזב. הוא ביקש להסתייע בהם ולגרום למלחמה בישראל — ול־שיא. אחר־כך ניסה להידבר עם וואשינגטון והשליך עצמו על ה־סובייטים. כסבור היה שהצלחתו תביא לו מידם של סיסקו ורוג'רס אשר יביאו לנסיגת ישראל מבלי שייאלץ להתגלות בשלום עמה. אלא שוואשינגטון נסוגה בסופו של דבר מכפיית פתרון לאחר שהבינה שאין סיכוי בשלב הנוכחי, להס־כם־שלום כולל. אחר־כך ביקש סא־דאת להביא לנסיגת ישראל באמ־צעות הסדר חלקי — וגם בכך נכשל.

במקביל באו המיתקפות המדי־ניות למיניהן; בעצרת, במועצת־הבטחון, בפעילות מדינית אינטנ־סיבית במערב־אירופה, במיוחד ב־צרפת ובחלקי עולם אחרים. ולבי־סוף האוריינטציה על יארינג ואו טאנט. תזכירו המפורסם של יארינג והצלחתה של קאהיר לשכנעו לדי־חוק את ישראל לקרן זוית באמ־צעות התחייבות מוקדמת לנסיגה כללית — נראו בעיני קאהיר כהצ־לחה של ממש במערכה.

בעת ובעונה אחת ביקש סאדאת להקל על עצמו בזירה הפנימית, תוך מתן עדיפות כאילו לענייני פנים בערים שהוזנחו שנים. נאו־מיו הפרוגרמטיים סמוך לעלייתו לכס הנשיאות וגם הדגש שניתן להם על־ידי מחמוד פאוזי, ראש־הממשלה האזרחי הראשון של מצ־רים המכובד על בני עמו אשר צריך היה לשמש עדיפה ולהתמודד עם בעיות מכלול הפנים הקשות — אין לשכך. גם בהירותו של ראש־הממשלה הנוכחי יצווה עוד־ריד המזהים. למעשה, ממשלת טכנוקרטים, נועדה לשים הדגש על המאמץ הפנימי כאשר השילוח המשני נשאר, כמובן, בידי הכת הצבאית השלטת. אך כל זה לא עזר.

בחודש מאי אשתקד פקדו את סאדאת סערת־פנים המודות: הק־שר של עלי סאברי ואחר־כך המיתורים הגדולים ב־13—12 במאי אשר טילטלו את מצרים טלטלה גדולה מכה לא נרפאה עד היום. מאז נצטמצם מאד הבסיס עליו נשען סאדאת ונדרדרה יוקרתו ומעמדו האישי. מעשה אחד היה מסוגל לחלץ את נשיא מצרים מהרבה מקשייו המידיים — שלום עם ישראל. השאלה הגדולה היא, אם אכן הוא מסוגל לכך.

(מאמר אחרון בסידרה)

ספורט קופה
חדש של "פיאט"
הגיע לישראל!

מכונית הספורט הדינאמית והמתקדמת לכל המשפחה

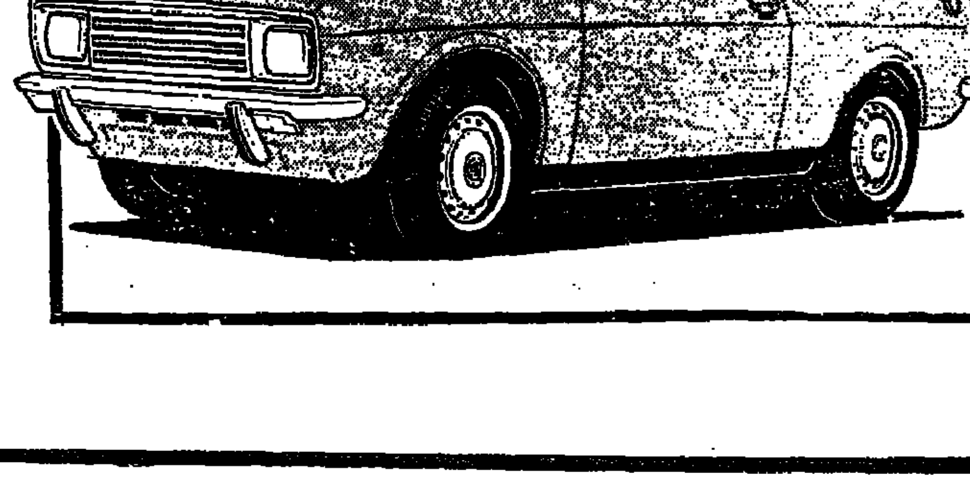

הבעיה העיקרית ב. וב מכוניות הספורט היא חוסר־הנוחות של הנוס־עים. הדגם החדש — "פיאט 128 ספורט־קופה", פותר בעייה זו בהקדישו את מירב ה־מקום לנוסעים...

FIAT 128 SPORT COUPÉ

פרסום אדמון בע"מ

הודעה לעקרת הבית

עופות מעולים בזול

עם עליית מחירי העופות „החמים", נעשו מאמצים ע"י משרד החקלאות, המועצה לענף הלול והרשות המרכזית לצרכנות בהסתדרות — לספק ולשווק עופות והודיים במחירים זולים יותר.

הודיים

מחירי בשר ההודו בירידה. עכשיו הזמן לאכול יותר בשר הודו — לבריאות ולהנאה!

עופות מן הקירור

העופות המוזלים מן הקירור הם פטמים צעירים — מן הסוג המקובל על עקרת הבית הישראלית — אשר נשחטו לאחרונה במשחטות מודרניות, בתנאים היגייניים ביותר, והוכנסו מיד לקירור עמוק כדי לשמור על טריותם ועל ערכם התזונתי המלא.

המועצה לענף הלול

هكذا من الأصل

בקרה על מחירים ורווחים

(המשך הראיון עם מזכ"ל ההסתדרות)

(סוף מעמוד 11)

אני: יוצאת בהכשרה עם הורוכה ועם הנכונות להב־חין בין בעיותינו לבין בעי־יות האירופיים, וכן עם הנ־סיון לומר שיש הפיכה בין בשיטות חברתיות ואוטוביות, אולי בין הראבה לרווחתו של האיש העובד ובין משי־מות לאומיות. האם החיפזה הזאת, לדעתך, נמשכה לכל הארץ, והאם יש בכלל סו־ציאליזם בישראל?

יש לנו כמה עדיפויות, שעלינו לקיים בעת ובעונה אחת — בטחון, עליה, פיתוח, צמיחת המשק, עלית רמת־החיים, מיזוג עדות, קידום מדעי־טכנולוגי, השגת שלום, מדיניות בין־לאומית להשגת שלום. לכל אחת ממשימות אלה אנחנו נותנים אותה עדיפות. אני מגיע לידי מסקנה, שציבור הפועלים ב־ישראל, המהווה 80% של המפרנ־סים, אינגו מוכן יותר לרב־קיום זה.

מה הראיה שלך?

אנחנו רוצים חלוקה של ההכנ־סה הלאומית לפי שהיא קיימת כ־יום. סטאטוס־קוו בעניינו זה. ב־התפתחות הסוציאלית ובמשאבים, סטאטוס־קוו לגבי עמדות ריחוניה וכר. ויש לי הזכות המעידות שה־ציבור אינגו מוכן לזה.

לאיזה ציבור אתה מתב־וון?

כל אלה שההסתדרות במגע אתם, שהם כ־60% מבחינת תעסוקה. ה־סמכות הפוליטית העליונה התאס־פה — וזה לא האיגוד המקצועי או ההסתדרות, אלא הסמכות ה־פורמלית — וקבעה את מדיניות השכר שקבעה? 8 אחוזים תוספת יוקר עליית שכר של 3 אחוזים השנה והשנה הבאה ושכר מינימום של 425 ל"י לחודש.

מהסמכות הפוליטית הזאת פנינו אל המכשירים המבצעים, כלומר אל האיגוד המקצועי, ההסתדרות. והמכשיר המיבצעי השני — הבע־לים של המשק הציבורי. איתי פר־רם לא החלים על מחיר הביצה, הלחם וכו'. הוא קבע כללים, כדי שוועדת שרים לענייני כלכלה תח־ליט ויש פרים זה ואחר. אין לנו תלונה על דיווידנד ואין לנו מכ־שירים לביקורת על רווחים. מה שניסה, כאילו ניכסון לעשות ב־ארה"ב, לא נעשה בארצנו.

רב־הקיום אינו מקויים

הנסיון של עיסקת החבילה היה הסכם ג'נטלמני בין הממשלה, שלא תעלה מסים, ובין היצרנים, שלא יעלו מחירים. מה היה סופה של עיסקת החבילה? אין צורך לחזור על כך שהיא התפוצצה בצבור שאינה חדשים. מה שהיה לניקסון ומה שניסתה לעשות באנגליה ממ־שלת הלייבור שנכשלה — זה בי־קורת מרכזית על כל משאבי ה־הכנסה של האוכלוסיה, בין אם משכר ובין אם מרווחים. אבל אצ־לנו אין רב־הקיום שהזכרתי קודם מקויים. אנו עומדים בסימן מדאיג של אי־קיום. יש לזה טעמים לא רק אובייקטיביים חברתיים. קוב־עים כאן גם טעמים ארגוניים, גם מבנה ההסתדרות, גם מידת המא־מץ של האגוד המקצועי, גם אופי המשק והדמוקראטיה ההסתדרו־תית, גם מעמדה של המנהיגות.

כשאתה אומר שהציבור אינו מוכן, אתה חושב שצ־ריך להביא לרב־קיום על־ידי צעדים קשים או שצריך כולם עדיפויות שונה מזה הקיים?

חסרה לי דמוקראטיה מפלגתית כדי לבחון את זה. אני חושב שאנחנו במצוקה גדולה מאד בכל הנוגע לפלגי המפלגה שהתאחדו. עד עכשיו אין רווח חברתי יסודי מהאיחוד, באותם שטחים שאני אחד מאלה שציפו כי יהיה בהם. צ־פיתי שאחרי הסרת המחיצות של שלוש־ארבע מפלגות ויצירת כח פוליטי מכריע, תהיה התייחסות לבעיות עניינית יותר, אובייקטי־בית ומשוחררת מאינטרסים כת־תיים חלקיים. זה לא התקיים. צי־פיתי גם שתהיה בחרור של אנר־גיה רעיונית ומיסר? של התאים החברתיים, שלא יהיו עסוקים ב־ציד קולות. ציפיתי למליכת המי־בים. עיזינו בה תאים אידיאיים־חברתיים, שעניינם הוא הפרט ולא הקיר ייזה בסיף. ס׳מן־זהוכר — יום הוא האטרופיה הבוחלטת של המפלגה. בכל שנותיי בארץ אינני זוכר אטרופיה במפלגה כמו עכשיו. זאת ההסתדרות היחידה בעולם, שהמערכת האלקטורלית שלה בנויה כפארלמנט של מפלגות, ולהסתדרות אין שום סמכות משלה.

אני בא להסתדרות ואני רוצה להסתמך על בניין פר־יטי שנקבע על־ידי המערך אני מחפש לי את המשענת. הנה 80% של עובדי „אל על" רשומים במפלגת העבודה. אינני רוצה להיות כה היו יחסי הכוחות בבחירה להסתדרות בק־רב אותו ציבור. לא מצאתי ב־קלפי 80% פתקים למפלגה.

כשאני מדבר על אטרופיה בת־אים, אם זה „אל־על" או מורים, איזה תאים שאינם רואים את עצ־מם מחויבים לבצע את המדיניות שנקבעה על־ידי הצמרת, כיוון ש־לדעתם הם לא היו שותפים ב־קביעת המדיניות הזאת. וקשה מאד להוכיח שאין זה נכון.

אילו היו שותפים, האם היו מגיעים לאותן מסקנות?

לא. הם א־גם מוכנים עד יום הזה הפרע־ל של ההסתדרות להל־כה, והנהלת המערך למעשה, יק־בעו את שיעורי השכר שיתבע על כ־ים עבודה, או כל ענף, או כל מקצוע.

ההזקים היו המגיר מקב־לים יותר ומשיגים יותר. אבל מה הם רוצים? האם אתה חושב שעובדי „אל־על" כופרים, עקרונית, בכך שתהיה מדיניות שכר כול־לת כפי שהיתה, או שהם בעד מדיניות שכר כוללת לכל העם ולעצמם יותר? והאם אתה חושב, שאילו התקבלה מדיניות השכר ב־הכרעה דמוקראטית היו עובדי „אל על" מקבלים אותה יותר טוב?

אתם רוצים להה־איש מה־מין האנשים? — אין לנו ב־

דמוקראטיה הזאת, שאנו חיים בה, יכולת לכפות על חלקי ציבור דב־רים שאינם רוצים. אמרתי קודם, ש־לגבי הדמוקראטיה הפוליטית יצ־רנו לנו מסגרת של כפיה. אנחנו רוצים לקיים דמוקראטיה חברתית, ללא מכשירים וכלים. אבל אין לנו כלי־כפיה — ופחות כלים של בי־רור ושל מגע ושל הכרעה בק־רב העובדים עצמם. אין זה אומר שאנחנו צריכים להשאיר את ה־חברה בתוהו ובוהו. אלא המפלגה וההסתדרות צריכים להוביל אותה ביד חזקה מאד, רעיונית, עם כלים ממשיים. אומרים שההסתדרות צבועה ואינה מקיימת הסכמים ש־היא חתמה. זה אינו נכון. אמרנו שאין הסכם שכר כולל בין ההסתד־רות לארגון המעסיקים. כל מה שיש לנו זה זכרון דברים לעקרונות של המדיניות המקצועית.

השאלה היא אם אפשר בעזרת הכלים האלה להו־גיע לתוצאות.

אני משוכנע בזה, כי אני רואה את הכוח העצום שיכול להיות לנו. אבל עברו חדשים ועוד אין הסכ־מי שכר ונגיד הבנק מופיע עם תוכחה, וטוען שהוא צריך להע־לות את מחיר הכסף, וצריך להע־לות את שירותי הנמל. המירוץ 250 מיליון דולאר ב־3—4 החודשים ה־אחרונים ומדברים על אינפלאציה של שכר. אם מישהו מאמין במשק מתוכנן, הוא מוכרח לחבר את כל הקצוות וליצור לזה את הכלים.

אני חוזר לפתיחה שלי — אי־אפשר לקיים מדיניות שכר מבו־קרת מבלי לקיים באותה מידה בי־קורת לגבי מחירים, רווחים, נכ־סים. לכך יש צורך בכלים ויש להשתמש בהם באופן מודע בתב־נית של שנתים לפחות. הגיע ה־זמן שהשכר יהיה זה שקובעים אותו במדיניות לאומית סוציאלית כוללת. יזה אומר מחירים ומסים ומחיר ההון וכל השרשרת. אם אין מקיימים את זה — אין להס־תדרות שום תקוה שהיא תוכל לקברנ.

רוב הציבור עובד קשה לקיומו

— נראה שלא רבים חול־קים על הניתוח שלך. אך האם לא כדאי לשקול דר־כים אחרות מאלה שהצעת? אולי כדאי לתת חופש לאי־גודים המקצועיים ולהפסיק לקבוע מדיניות כוללת? האם לא כדאי, נוכח הגי־לויים השליליים של משבר העבודה, לחזק את רוחם של המעסיקים?

זאת האשמה כל־כך כוללנית שבלי בעיות אני יכול לדחות או־תה בכל וכל. יש 800.000 שכירים במדינת ישראל, המקיימים כל מה שהם מקיימים ו־120.000 עצמאים במשק העצמי ובקואופרציה. אתה רוצה לומר לי שיש לנו כמיליון עובדים במדינת ישראל וכל מה שקיים ומתקיים זה כתוצאה מהסי־תאבות?

אם אומרים שיש גם גילויים כא־לה, זה דבר אחר. אבל הכללות כאלה אין להן קהה. כי רוב רובו של הציבור עובד עבודה קשה ל־קיומו. לפי המימצאים שלי יש כמאה והמישים אלף מפרנסים ב־מדינת ישראל, שכל מה שנעשה בעניני שכר לא יפגע כהוא זה בהכנסה שלהם. אני יודע את כתובתם האישית של 40.000 שכי־רים, שבצע המדיניות המקצועית אינה נוגעת להם. אותם 150.000 ההכנסה שלהם היא מ־2.500 עד 3.000 ל"י לחודש ומעלה. הנוסף על זה יש חשבון הוצאות והס־במי הנסר בכל הורדות הקיימות, ונוסף על זה יש 1.0 מיליון דו־לאר פיצויים מגרמניה בשנה, שמ־גיעים ל־80.000 משפחות שאינן מתפרנסות מן הפיצויים.

הוכר על ביטול צו הריבית. הבטיחו לנו שתהיה עליה עד לשער של 14%. כיום אנחנו עומדים סמוך ל־18% — 20%. נורי שילמה ב־1971 70 מיליון ל"י ריבית נוס־פת, כתוצאה מביטול תקרת הרי־בית. לא אעשה לכם חשבון מה שילם המשק כולו.

גם קודם שילם בישרנו את הריבית הזלה, משלמי המ־סים במשק שילמו את זה.

מי משלם — שאלה משנית. הש־אלה הראשונה במעלה היא, אם הסיבוב שאנחנו עושים הוא הסי־בוב הנחוץ. שר האוצר מדבר על כמה אלפי אנשים ואני מדבר על 150.000, שהם הם המצוותים את כל המצב — הם אינם משלמים מס אמת, הם משלמים מס לפי הסכם מוסכם, ענפי או קבוצתי. וזה אינגו מס אמת. כלומר, ההכנסה המגוריה שלהם היא לאין ערוך גדו־לה יותר מכפי שמשתקף בברוטו.

אם יש מציאות כזאת כמו „נתי־בי נפש", כשפתאום אומרים שה־שופט ויתקה וקליר הם שיקבעו — דינא דמלכותא דינא. זאת אומרת: דין של שני יהודים סו־חרים. אבל המושג שלהם על יושר הוא מושג מסחרי. הם אומרים: „לפי מושג המסחר — העסק בס־דר". כך מתנהלים עניינים פה. וב־דיני אישות יקבעו אישים ומוסדות שמוכרים לנו.

בכל הנוגע לחלוקת ההכנסה — כאן קיימת החלוקה האומללה ה־זאת כפי שהיא קיימת. אם זהו הסדר — אני מצטער עליו. לא משום הריצה אחרי הגשמת האי־דיאולוגיה הסוציאליסטית, אלא מפני שזה הגורם לדה־מוראליזציה בקרב ציבור העובדים. מדוע מו־תר לראות מה יש במקרר של ה־פועל או של טכנאי „אל על", ומ־דוע אין לראות מה אוכל אותם 150.000?

היה לנו ספר נשומים. שלחמתי עליו השגנו אותו והוא הוזיק מע־מד, שלוש שנים. מדוע חדלו כזה? מדוע מותר לפרסם הכנסתו של פועל ואין לפרסם הכנסתם של ה־עצמאים?

אמרו שהאיגודים המקצועיים או־גם חותמים, זה נכון. אבל, אין ים שלא נחתמים בו הסכמי עבודה. המשק עובד. העובדים אינם עוב־דים חינם. לכן אם הם עובדים ללא סכסוך בכל המערכת התעשייתית, אני מניח שמשלמים ויש הסכמים. אני אומר את זה בלשון סגי־נהור. הוזמנים, המשמש יום יום ישנה. אולם זה מצב לא בריא שכן כולנו מעוניינים בהסכמים ארציים. אין מדינה בעולם שיש לה נתו־נים להגשמה סוציאליסטית כמו שיש לישראל. יותר מאשר בגוש הסוציאליסטי. בציבית ובמליון 95 אחוז של הקרקע אינם בידי המדינה. הוא הדבר לגבי תחומים אחרים. אנחנו אינגו צריכים להלאים, ואין לנו צורך לפגוע בבעלות. יש לנו יכולת הכרעה פוליטית, שרק ב־אמצעותה אפשר לשלוט על המ־קורות והמשאבים ולהולך אותם כך, שנוכל לקלוט חמישים אלף עולים בשנה, לקדם את הצמיחה המשקית, לקדם את היצוא ולהגיע להורדת רמת הצריכה ורמת הרו־וחה. אם מדברים על זה באופן כללי — אין לכך שום משמעות. אך אם זו אמת, אז דרוש ניתוח ויש לקבוע ממי לקחת וממי לא. אם אין אנו מסוגלים לשלוט בהכ־נסתם של 150.000 עצמאים, אינגו מסוגלים לשלוט במדיניות מחי־רים, בתקציבי פיתוח, במדיניות השקעות ובניצול המשאבים. אם אינגו מסוגלים לשלוט בזה, לא נו־כל לקיים את ההסתדרות ואנחנו עומדים בנקודת הכרעה.

אתה בעד דיון על חלוקת ההכנסה הלאומית?

אני בעד משטר כלכלי וחברתי אחר מזה הקיים. אם יש למישהו הוכחה שאנחנו יכולים למלא את המשימות העומדות על הפרק לפי השיטה האמריקאית ושיטת מערב־גרמניה — יבוא ויוכיח את זה. אבל אנחנו עומדים באותו חוב שאנו אומרים ואין אנו יכולים להד־ביק את הורדת היבוא באמצעים אדמיניסטראטיביים — והערתי על כך לכלכלנים המודרניים. יש אר־צות עם 7%—8% אבטלה ועם הקפאת שכר במקצועות רבים, וב־כל זאת יש להם אינפלאציה של ביקוש. כי יש שכבה שכל המאני־פולאציות בעניני שכר אין להן כל נגיעה בה. מספיקים 30% של אוכלוסיה בעלי הכנסות בלתי מבו־קרות, כדי לשרוף לך את המדיניות הזאת.

יש כנסת המחליטה מיהו יהודי, כיצד נתגרש ונתחתן וכיצד נחנך את הילדים וניתן את הדם, וכמה זמן נשב בצבא ונהרוס את הפריבה המשפחה. על כך יש סמכות להחו־ליט. אבל בכל הנוגע למשטר החב־רתי — אין להחליט. אומרים לי ידידי־דבר שאנחנו חושבים שא־נחנו עצמאים בהכרעות הפוליטיות שלנו. כשאנחנו תלויים באספקת דולארים — ולא רק מהיהודים — וכל עוד זה נוח, זה נוח.

אתה מזמין מערכת כפיה גם על המשק?

אני מזמין מערכת מחייבת, מבו־קרת, כלפי הכל ולא רק כלפי מקבלי השכר. אינני סבור שהצי־בור יוחרש מאתנו הגשמת הסוציא־ליזם. לרבים רבים המונח הזה מוק־צה. אבל הם דורשים מאתנו אותו דבר במונחים אחרים: צדק סוציא־לי, חלוקת משאבים, או כל מינוח אחר. אני מזמין את „דבר" לנהל מערכה יסודית מאד. אני חושב שהוא יוכל לתרום לכך. שהסוליד־ריות בחברה הישראלית יבואו לכלל גי־בוש בציצוב משולב של שלטון ושל התנדבות, חלוציות, של תכנון ושל הכרעה, שיעשו את החברה הפשית ס־באלים לחברת עבודה ופשית סו־ציאליסטית, שתצמצם את בובת המשאבים, אם בדמות עוני ואם בדמות עושר מופלג.

להסיר מחיצות בין ותיקים ועולים

מאת הלל זיידל

ההסתדרות קיבלה החלטה ש־מותר לכנותה כהיסטורית. כי לא היה לה עד כה תקדים ביש־ראל — להקדיש השנה את האחד במאי, חג הפועלים הבין־לאומי, לנושא אחד ויחיד, „קליטת עליה". ביום זה, שהוא יום שבתון לפו־עלי ישראל, יתכנסו בצוותא ותי־קים ועולים להיכרות קרובה יותר, אישית יותר. יום זה יוקדש ל־ציון באחד מנושאי היסוד של החברה הישראלית — איך להסיר מחיצות בין אלה שהכו שרשים בארץ הזאת לפני שנים, לבין אלה שהגיעו לארץ רק עתה.

הסולידאריות עם העולים חיי־בת להיות, ב־1972, לא מליצה בלבד. יש רבדים שונים בחברה הישראלית, המנסים להציג את בעיות העליה בצורה מצוחת, כאילו הבאת עולים בהמוניהם ו־הטיפול הנאות בהם, דוחים את פתרון הבעיות הסוציאליות המט־רידות את המדינה. הדגמת הדב־רים כפיסות בין הצרכים השונים אינה אמיתית ואין קשר בין מדי־ניות קליטת העליה לבין המדי־ניות הסוציאלית והחברתית, ש־ממשלת ישראל חייבת לשקוד עליה ללא הרף, כדי לתקן עיוו־תים ומחדלים בתחום השיכון לזו־גות צעירים, העלאת רמת החיים של משפחות מרובות ילדים והב־טחת מינימום הכנסה לכל האוכ־לוסיה הישראלית. עליה המונית יכולה להיות לעזר רב בפתרון הפגמים בחיינו. כל גל של עליה בעבר, תרם את תרומתו החשובה בשטחי־החיים השונים של היישוב. יש לכן להילחם נגד אותם נביאי הזעם הכוזב, שהתעורר אצלם פתאום המצפון הסוציאלי והחב־רתי והם מנסים לשכנע אותנו שיש להסתגר במדינת ישראל, ל־הסתפק בתושבים הקיימים, לדאוג להם, אך ורק להם, ולא לעליה. אוי לנו אם נגיע לכך.

לא ככל האיגודים המקצועיים בעולם

ההסתדרות כאיגוד מקצועי, כ־בעלת משק, כחברה הנושאת ער־כים הומאניים וכאירגון הגדול ב־יותר במדינה, היא גורם חשוב בקליטת העליה. כי העליה, הכל־כלה והבטחון הם משולש צמוד, ויש ביניהם יחסי גומלין הדוקים. ככל שגוברת העליה, כך מדרבנת קליטתה את הכלכלה. יש חשי־בות מיוחדת לכך שההסתדרות „משתחררת", לפעמים, מן הבעי־יות השגרתיות של שכר, תפוקה, שביתות ומיסים, ומקדישה מח־שבה לנושא של קליטת העליה בתחום החברתי והאנושי.

האיגודים המקצועיים בעולם מתנגדים, בדרך כלל, למהגרים. דבר זה בולט במיוחד בהולאנד, שם פועלים זרים עובדים ללא הסכמי עבודה ובשכר נמוך. דב־רים דומים קורים גם בשוויץ ובגרמניה, שם מיליוני פועלים זרים מוכנים לעבוד בתנאים ירו־דים, בהשוואה לתנאי הוותיקים, ולכן אינם נהנים מהסותם ומהג־נתם של האיגודים המקצועיים.

גם בבריטניה הסיתו את הפו־עלים המקומיים נגד המהגרים, כאילו הזי האחרונים מאיימים על פת לחמם של הוותיקים. אולם בישראל ההסתדרות איננה רק איגוד מקצועי, אלא גם גוף חב־רתי אחראי, שבו מאוגדים 62 אחוז של האוכלוסיה ו־87 אחוז של ציבור העובדים; היא איננה רואה בעולים מהגרים, אלא יהודים ששבו למולדתם. תחושה לאומית זו חייבת להיות לא רק נחלת המוסדות העליונים של ההסתד־רות, אלא יש להקנותה לכל ה־איגודים המקצועיים הארציים ול־אלפי ועדי העובדים. כי ההסתד־רות אינה כת אכסקלוסיבית סגורה, אלא גוף פלוראליסטי רחב, שבו העולים החדשים הם חברים שווי־זכויות. העולים חייבים לקבל הג־נה מקצועית מלאה, כי הסכם עבודה שנחתם אחת לשנתיים כו־לל גם את העולים החדשים. גי־שה זו מחייבת לא רק דיבורים אלא גם מעשים.

המפגש הראשון של העולה עם המציאות שלנו, אפילו טרם נכנס לדירתו, הוא במקום העבודה. ב־יחס של ועד העובדים במקום העבודה, וכן בקבלת־הפנים הראי־שונה של העובדים הוותיקים, תלויה מידת היקלטותו בעבודה מבחינה חברתית וכלכלית. אולם המציאות היא לרוב מרה: העולה, כשהוא מגיע לעבודה דרך שירות התעסוקה, או בצינורות אחרים, הוא בחזקת עובד זמני. ואם הוא מבוגר, הרי הזמניות נמשכת זמן רב (לפעמים שנים). העולים אי־נם מבינים את השיטה הנהוגה אך ורק בישראל, של „זמניות", „פיטורים עונתיים" וכו'.

דווקא בשלב הראשון של עבו־דתו זקוק העולה להדרכתם של עובדים ותיקים בשאלת זכויותיו וסדרי עבודתו. בעיקר זקוק הוא להתקבל על־ידי עמיתיו כחבר לעבודה ולחברה. יש לקרבו ל־בעיות יהודיות וישראליות, לפתוח לפניו את הבית ולבקר גם בביתו שלו. אלה יעזרו לו לעבור ביתר קלות את חבלי הקליטה הראשו־נים.

האמת על מצבם של העולים

בקרב הוותיקים נפוצות אגדות על העושר הרב שהעולים מביאים אתם. מפורסמת היא הבדיחה על „כחול לבן" (הכוונה לעולה שיש לו מכונית „וולוו" כחולה ומקרר לבן). מנסיוני אני קובע, שרוב העולים, במיוחד אלה שבאו ממז־רח אירופה, באו ללא דבר: די־רותיהם ריקות ויש שאף כסא ושולחן לא ימצא. בהן, כי אלה טרם סופקו להם (בתשלום), על־ידי הסוכנות היהודית. מן הראוי להביא את בני הדור הצעיר של ישראל, הזוגות הצעירים, תלמי־די בתי־הספר התיכונים וועדי־העובדים, למקומות־מגוריהם של עולים, כדי שיכירו אותם מקרוב, יראו את אורח־חייהם, ייפגשו עם הנוער העולה — ואז יבינו כי אנשים אלה השאירו הכל מאחו־ריהם. ילדים השאירו את חבי־ריהם, ההורים — את מקומות־העבודה, כולל זכויות סוציאליות וותק. הם מתחילים כאן חיים חדשים, ועלינו לסייע להם בכך כמיטב יכולתנו.

העליה הזורמת ארצה, המשכה אינו בטוח ואינו אוטומטי. יש להיאבק למען העליה מהמזרח ו־מהמערב כאחד. אולם המשך ה־עליה תלוי, בראש וראשונה, ב־אהדה שתשרור במדינה כלפי העליה ובהרגשה שתהיה לעולה החדש לגבי מידת נכונותנו לקב־לו בחברתנו, ללא סייגים. ביש־ראל וברחבי העולם מתפרסמים „משאלים" ו„סקרים" על קליטת העליה, שמרחיבים ומעמיקים את התסכול בקרב ציבור הוותיקים והעולים כאחד. הפרסום האחרון של סקר דעת־הקהל שערך מכון המחקר „דחף", מנסה להוכיח ש־56 אחוז מן האוכלוסיה בישראל סבורים, שהעליה מברית־המוע־צות עלולה להטיל מעמסה כל־כלית גדולה מדי על המדינה. אולם השאלה שהוצגה לנשאלים היתה כה צרה ומכוונת, שהיא לא השאירה מקום לתשובות יותר מבהירות. השאלה היתה „הרבה אנשים טוענים, שהעליה הגדולה מרוסיה הגורם למעמסה כלכלית גדולה מדי על המדינה. מה דעתך על כך?" לפי „דחף" 22 אחוז השיבו על שאלה זו: „לא כל־כך מסכים"; ורק 19.8 אחוז ענו: „לא מסכים בכלל". החברה גם מפרסמת פרטים על בדיקת הת־פלגות התשובות, על פי נתונים סוציו־דמוגראפיים, המראים „כי בקרב צעירים, נשואים ללא יל־דים, יוצאי ארצות אסיה, אפריקה וישראל בני דור שני בארץ, יש נטיה להסכים לטענה (שהעולים הם מעמסה, כביכול — ה. ז.) ואילו בקרב מבוגרים בעלי השי־כלה גבוהה, יוצאי ארצות המע־רב, ובעלי רמה כלכלית גבוהה, יש נטיה לשלול עמדה זו".

אם נרצה להתייחס ברצינות למשאל זה, הרי המסקנה העמ־מה היא, שרוב האוכלוסיה אינו מעוניין בעליה מברית־המועצות. אולם אינני רואה בתוצאות הד משאל מציאות ועובדות חיים, אלא „חקר". בשל דרך ניסוחן של ה־שאלות והתשובות רצוי להימנע בעתיד ממחקרים כאלה, הזורעים מבוכה ומעבירים אי־הבנות בצי־בור.

להניף שני דגלים

יש מאבקים חברתיים בארץ על צמצום הפערים בחינוך, בשיכון ובכלכלה; מדברים הרבה על הד־ברת העוני ועל תיקון עיוותים סוציאליים. המאבקים האלה הם לגיטימיים, אם כי הם מונהגים לפעמים בדרכים לא ציבוריות (כגון הפנתרים השחורים). מאד בתגו להאג, שהעליה החדשה לא יסבול ממאבקים אלה ולא ייהפך שעיר לעזאזל. הממשלה, ההסתד־רות והרשויות המקומיות הקימו מוסד עליון, שבראשו עומד שר האוצר ומתפקידו לפעול להגש־מת מדיניות סוציאלית כאמונת ומתוקנת. כחבר במוסד זה אני רשאי להעיד, כי פעולות מעשיות רבות נעשו ועוד ייעשו בתחום רגיש זה. חבל שהציבור מקבל מידע כה מועט על העשייה ה־קונסטרוקטיבית בתחומים סוציא־ליים אלה. באופן מקביל פועלת הממשלה בתחום של קליטת הע־ליה. אלה הם שני דגלים — שיש להניפם בעת ובעונה אחת — הדגל הסוציאלי והדגל של העליה וקליטתה. אין הפרות בי־ניהם, כי שניהם הם דגלי הלאום.

ההתמודדות של ההסתדרות עם נושאי הקליטה היא אתגר בי־מינו. ההסתדרות מצוהרת בדא־גה לדיור ולתעסוקה לעולים, וב־אהבה לטפל בטיפוח רגש הבר־אנושי כלפיהם. מבחינת סולם ה־עדיפויות אין לי ספק, שזה הטוב יותר והחותי יותר.

האחד במאי הוכרז כיום הז־דהות כלל־עולמי עם יהודי ברית־המועצות. ביום זה אנו תובעים משלטונות ברית־המועצות, כי תפתח לערוה לפני היהודים הרו־צים לעלות לישראל. כחובתה של ההסתדרות לפנות לאיגודים המק־צועיים בעולם, שיצטרפו להבעת המחאה לשחרר את אסירי ציון בברית־המועצות, ש„אשמתם" ה־יחידה היא — רצונם לעלות לי־שראל. נעביר אליהם ברכת אחים. נבטיח להם כי לא ננקוט ולא ננוח עד אשר יורשו להצטרף לאחיהם בישראל.

יש לי עניין בדבר

השביתה הראשונה בארץ-ישראל

מאת א. סדומי

הדבר היה בשנת 1900. בימים ההם עוד לא ידעו מה זאת שביתה והאיש לא העלה על דעתו כי אפשר לקיים שביתת־שבת או שביתת־רעב. ומכיוון שגם ההסתד־רות עוד לא היתה אז, הרי גם לא היתה שביתה „פראית" או שביתה „מאושרת". שביתה היתה משום שביתה — הפועלים הניחו מלאכ־תם והציגו את התביעות שלהם.

ראשון־לציון היא, כידוע, אם מושבות־הגפן. „כרמיה הראשונים ניטעו עוד בין השנים 1883־1886. בשנת 1890 הגיעו ארצה המכונות הראשונות להקמת היקב ובאותו זמן הוחלו גם לבנות את היקב בזכרון־יעקב. ובכן, נטעו כרמים, בנו יקבים, יצרו יין ושיווקו אותו להוציל. ולשם כל אלה היו דרו־שים, כמובן, גם פועלים. וכך נאמר בפקודת פקיד הברון על סדרי העבודה בכרמים: „מיפקד הפוע־לים היוצאים לעבודה ייערך ב־בוקר וכן אחה"צ; לפועל ישולם לפי מיכסת עבודה, כדי לצמצם את המעבר ולהיפטר מן הגורדים..." ובמודעה לפועלים ביידיש נאמר: „הפקידות מודיעה בזה, כי בשעה 4.30 בבוקר יצלצלו, כדי שכל ה־פועלים יתכוננו לעבודה. בשעה 5 יצלצלו פעם שניה ומיד צריכים הפועלים לצאת אל המיפקד. שעות העבודה הן: מ־5 בבוקר עד 8, חצי שעה ארוחת־בוקר, ומ־8.30 עד 10 — עבודה. מ־10 עד שעה שתיים אחה"צ מנוחה; מ־2 עד 6.30 עבודה. הפועלים מוזמנים בזה לעבוד בחריצות ולג־מול בעבודה טובה על ארבע ה־שעות שניתנו להם למנוחת הצה־רים, כדי שלא יעבדו בחום היום"... יום העבודה היה איפוא בן 9 שעות (ולפי מכסות־עבודה). ואף־על־פי כן היה על הפועלים „לגמול" בעד מנוחות הצהריים...

„כאדם פושע שנידון לתפיסה"

כיצד עבדו באותן שנים ביקב, כבר תיאר לפנינו הסופר שלמה צמח בספרו „שנה ראשונה". וכך הוא מספר: „ביקב הקביל פני המשגיח על הפועלים הסידורים, שבאים לכאן מכל הארץ בעונת הבציר. מיד לקחני למרתף אחד ופקד עלי לפשוט כל בגדי ולהכניס עצמי לתוך שק גס וארוך ופרום מלמעלה, ופתוח כעין בית־צואר ושני צדדיו בשביל הזרו־עות. כשמצתי לי מיד יצאתי משם יחף וגלוי ראש וגופי הערום ב־תוך לבוש משונה זה, שגירד עד בשרי כמחצלת של קנים, ומראה פני כאדם פושע שנידון לתפיסה ולעבודת פרך"...

את פגישותיו עם חבריו לעבודה בבריכות הסחיטה ביקב מתאר הוא כך: „הנה מפרפרות בבריכות שתי רגליים כחושות ועירומות. הן מד־לדלות ומפשפשות אתי זה באחד ברגלי סיבב במי הים — — — ואני פורש „ורעננו" ומבק בן־אדם לבוש שק כמוני ומלמדו על ה־קוקה. ושתי עיניים של תכלת פיקחות וזריזות שותקות לפני. שמי גורדון — לחש בקול מקוטע ונתן לי ידו. תפסתי ביד חלושה וגר־מית ומיובלת הירבה ואמרתי לו: תנוח קצת ותתרגל לאחיך — —".

אלה היו אז הפועלים — א. ד. גורדון, ש. צמח, מאיר וילקנסקי ואחרים. והויכוחים בין העובדים לבין המעבידים־הפקידים של ה־ברון, לא היו על העלאות שכר או על תוספת יוקר אלא על... הזוז הציונות. כשהפועלים הם ציוני ציון ואילו פקיד הברון הוא „אוגנדיסט". וכאשר צמח השתתף באסיפת ושילה לשונו בפקיד חשוב של היקב, שהפיץ שקלי אוגנדיסטים, הוא הוזמן למשרד ונשאל לדברים שאמר. אולם עד שהספיק להשיב, סטר לו הפקיד על לחיו וצמח החזיר לו מנה אחת אפיים. לעזרת הפקיד נזעקו המש־גיחים. ואילו לצידו של צמח עמדו חבריו לעבודה, שהגישו מחאה בשם הפועלים.

„כי מאוחדים הם למופת"

אותה שנה פרצה השביתה ה־ראשונה. היה זה בעיצומו של מא־בק המושבות עם פקידות הברון על עצמאות המושבות. שבעה מפועלי היקב פוטרו מהעבודה. בתגובה על כך הפסיקו כל הפועלים את ה־עבודה והודיעו כי לא יחדשו אותה אלא לאחר שתוצדת בוררות מורכ־בת מארבעה אנשים — שניים מהפועלים ושניים מהפקידות — תקבע את הפיצוים למפוטרים ויתו־ליט על מצבם של הנשארים בצבור זה. הפועלים דרשו איפוא לא רק פיצויים למפוטרים, אלא גם הת־חייבות בכתב שינתנו פיצויים, בסך כולל של 30 פרנק, ל־25 ה־פועלים האחרים, במקרה שיפוטרו.

נציגות הברון ניסתה להביא אל היקב מפירי שביתה ואף זה נסיון לגייס אותם בין תלמידי בית־הספר החקלאי מקווה־ישראל. אך מנהל בית־הספר השיב בשלילה, בהודי־עו, כי לאחר עיון בשאלה הוא „חושש לערבב תלמידים בסכסוך־עבודה ובית־הספר חייב להיות ניי־טראלי".

ביטשו של היינאי הראשי ומנהל היקב, בוריס איסינבצקי, היתה מפר־כות ומעשית יותר. הוא דרש ממנהל המושבות של הברון לאשר את הבטחת הפיצויים, כי „אין אתם יכולים לצפות להרגעה בלי אישור דרגת הפיצויים שהוצעה על־ידי הפועלים, כי מאוחדים הם למופת". ולהלן כתב: „הפועלים יודעים היטב כי זקוקים להם וכי ביקב כה גדול אי־אפשר להסתדר בלי פועלים מנוסים — יובאים וחבתנים מומחים יהודים. הם רו־אים את שלומם באחדותם ונמור עכהם לנצח או לכריע יהודי. אבו־תינו היו עקשנים ויש לנו איפוא ממי ללמוד"... „אל נא יתאונו לי עצם המנהלים, כי אירחים־פועלים יוכלו לטפל בייגות. הדבר אולי אפשר ביקב בו מייצרים כמה מאות ליטורים יין, אך לא בבגון זה שלנו". וכאן הוא פנה ישירות אל מנהל המושבות ואמר: „אם תוכל להכניס גם את שני לרשימת המפוטרים, אודיעך־לך טובה יותר־הפעם. יש לי 14 שנות עבודה ר״ם נסיוני לכלכל. ההרי יכולתי־הנך לסדר ב־נקל את חשבון הפיצויים המגיעים לי"... אגב, היה זה אותו איסודצקי, שמלבד היותו מנהל היקב הוא הוא שייסד את ה„אורקאסטרה" המפור־סמת בראשון־לציון וזמן רב היה מנצח עליה. והוא גם עזר בייסוד תזמורת דומה בזכרון־יעקב ו־בהרדבה.

השביתה המפרכת הסופית ה־הנהלה הראשית של יק"א לעשות צעדים לקראת הפועלים. העבידו את השכותיהם של האחרונים וכך גדל מספר הפועלים שרצו בפי־טורים. אולם עקשנות העובדים ו־עמידתם האיתנה הביאו בסוף־סוף להתימה הסכם, לפיו קיבלו 29 פוע־לים מפוטרים פיצויים ואילו ה־23 שהיו מוכנים להישאר, לא איבדו את זכותם לפיצויים גם אם יעזבו את העבודה כעבור שנתיים. כן הוסכם כי הוצאות השביתה ישולמו בקופת חברת יק"א ובכך לאחר ה־29 קבלו פיצויים יחזרו הרבב לעבודה.

קופת התגמולים הראשונה

50.000 פרנק היה סכום הפי־צויים לפועלים המפוטרים. עובדי הפועלים עזבו את היקב ... אות בשביל היקב היו מפקפקית ביותר. השביתה הראשונה ביקב היתה איפוא ראשיה אירגון פועלים בייסוד הסכם בזכות הרא־שונה של מתן פיצויים ... לום דמי־שביתה. הכל נוכחו אז לדעת, שהגיע להנהיג את הע־בודה ביקב על הסכם ... סיכמו להבא הביצוע ... אחד ... גם עובד ... הצעה ... באמר:

„... להקים לפועלים בקרים; במקרה האחד בעבודה יקבל ה־פועל עזרה רפואית ואיסבת הד־גם; בהחלה כלא ... יהנו הפועלים בעזרה רפו־אית ... עם הפקידים והאכרים. ההולים בתאונה יקבלו שכר ... ... ושלא בתאונה — ... השכר. היקב ... לפו־עלים המקצועים — הפועל ישלם 5 אחוזים משכרו לקופה והנהלת היקב תשלם כפול; הקופה תוקם על־ידי הפקידות. אחד הבנים ... 10 אחוזים משכר הפועל לפי מס־פר הבנים ... ביקב. הפועל יתקבל לקופה רק לאחר ... עבודה. הפועל יוכל לקבל ה־... אות מהקופה וכדי 20 אחוז מה־סכום העומד לזכותו) ... בתשלומים ... יהיה את פיצויי של הפועל לעת עזיבתו (בעלי משפחה יקב־לו סכומים נוספים עבור האשה והילדים). פועל שפוטר בהבנת פגם בעבודתו או עזב מרצונו, כפקיד זכאי להענקה נוספת על הסכום העומד לזכותו". וכך הבי־אה השביתה הראשונה של פועלי היקב גם להקמת קופת התגמולים הראשונה, עוד 20 שנה לפני קום ההסתדרות הכללית.

„לעמוד על רכושנו ולהציל את היישוב"

אולם הסכם ראשון זה לא מנע פריצתה של שביתה שניה ביקב, בשנת 1906. מצבה בפיטורי ... זוסמן, שהיכה את היינאי הראשי ופוטר. מיד בא „אירגון פועלי היקב" בדרישה לקבל חזרה את זוסמן, או לשלם לו בעד שלושה חדשי עבודה מראש. בצירוף לכך באו דרישות נוספות: הבטחת יח־סים נימוסיים אל פועלי היקב מצד הנהלה; אין לפטר פועל בלי סיבה חשובה ואם יש כזאת — אפשר לפטר רק מתוך הסכם הדדי ובתנאים שיובררו ונוסחו עם ועד הפועלים. ולבסוף הערה: אם דרישות אלו לא יתמלאו תוכרז שביתה והאירגון ידרוש גם תש־לום בעד ימי שביתה.

היתה זו התנגשות ראשונה בין הפועלים ובין מגמת האיכרים־הכורמים והרקע לה היה — מעבר האיכרים לעצמאות והחשש, כי המעבר יביא אתו קיצוצים בעבו־דה ופיטורים. שלא כבשנת 1900 היה כבר עתה איגוד פועלים חזק. העילה לשביתה היתה, אמנם, פי־טוריו של זוסמן בעקבות המכות שהיכה את היינאי הראשי, אך הסיבה האמיתית היתה עמוקה יו־תר. בהעברת הכרמים והיקבים מרשות הברון לאחריות הכורמים עצמם, עם הקמת קואופרטיב ה־כורמים, התגבש מיד מחנה איכ־רים מול מחנה פועלים ולא היה עוד מנוס מהתנגשות בין שני מחנות אלה. לאחר שפיטורי זוס־מן גרמו לפיטורי עוד ששה פו־עלים, שיצאו להגן עליו, קראו הפועלים לחבריהם לשים מצור על היקב, בלי לתת לאיש לצאת ולבוא אליו. ואילו באסיפת ה־איכרים־הכורמים אמר הדיר דב לובמן: „לדאבון לבנו נאלצנו עתה להילחם נגד אחינו. לא נוכל להיות רכי־לב בעת שנתון לנו לעמוד על רכושנו ונאלצים להציל את היישוב, אשר האנשים האלה (הפועלים) יערערו את יסודו. מר בן, כי נפתח בשלום. אך לא ניסוג אחור מכל האמצעים".

האסיפה בחרה „קומיסיה" שת־נסה, יחד עם „קומיסיה" של ה־פועלים, לתווך ולהשכין שלום בין הצדדים. לאחר שהתברר כי בשני הצדדים יש גם חוגים מתו־נים יותר, המוכנים לפשרה ובל־בד שלא להגיע ל„מלחמת אחים". אחד הכורמים, אוסטשינסקי (אבי־ו של מנהל יקבי ראשון־לציון, כיום ד"ר אליקים אוסטשינסקי) אמ־ר כי אין ללחום מלחמת אחים ו־להותר לפועלים להעמיד את ה־הל היקב לבירור על אשר פי־ט את הפועלים. הפועלים דרשו ה־ם בית־דין של שלושה, כ־לברר מדוע פוטרו הפועלים. ...נאם, בגלל השתתפותם בשבי־ או בגלל התמעטות העבודה? ...ימצא בית־הדין כי הפועלים ...רו בגלל דעותיהם ופעילותם ב־...ביתה, יש להחזירם מיד לעבו־ — ולא, תיפול האחריות על ה־...הלת היקב.

בסיכומו של דבר הסתיימה ...שביתה זו, שהיתה בה לקח חש־ לגבי שני הצדדים, ולאחריה ...לו להתארגן ולהתגבש שני המ־...מדות — העובדים והמעבידים. ...ההתנגשויות גברו במשך השנ־ בין היתר גם על רקע העס־ עבודה ערבית וזולה והערכת ...פועל העברי על־ידי האיכרים. ...זהו כבר נושא אחר.

גוש חרות-ליברלים בהסתדרות
כנסים אזורים
על הנושאים: 1. מדיניות השכר.
2. לקראת הבחירות לועידה ה־10 של הסתדרות הפקידים
יתקיימו במקומות הבאים:

בחיפה. בבית המפלגה הליברלית, רחוב הנביאים 32
היום, ט"ז באייר תשל"ב — 30.4.72, בשעה 6.30 בערב,
לסניפים: אליקים, חיפה והקריות (טירת הכרמל, נשר, קרית אתא, קרית ביאליק, קרית טבעון, קרית ים, קרית ג.בקין) יקנעם, כרמיאל, מעלות, נהריה (שלומי), עכו, עתלית, רמת ישי, רכסים, דליאת אל כרמל, עוספיה, ירקא, שפרעם.
בהשתתפות הח׳:
ח"כ יורם ארידור, יו"ר סיעת תכלת-לבן
ח"כ דוד לוי, יו"ר הנהלת סיעת תכלת-לבן
אריה קוצר — יו"ר מטה הבחירות
דניאל נחמני
מנחם פלדי, חבר הנהלת סיעת תכלת-לבן
המנחה: חיים פרנס, יו"ר אגוד העובדים בחיפה

בבאר-שבע.
במועדון תנועת החרות, רחוב ישמעאל מס' 7 (ע"י מ.ע.צ.)
יום רביעי, י"ט באייר תשל"ב — 3.5.72, בשעה 6.30 בערב,
לסניפים: אופקים, באר-שבע, דימונה, ירוחם, מצפה-רמון, ערד.
בהשתתפות הח׳:
ח"כ יורם ארידור, יו"ר סיעת תכלת-לבן
ח"כ דוד לוי, יו"ר הנהלת סיעת תכלת-לבן
אריה קוצר, יו"ר מטה הבחירות
יהושע ארנון, נציג גח"ל במזכירות הארצית של הסתדרות הפקידים
המנחה: עזרא כהן, רכז סיעת תכלת-לבן בבאר-שבע

בחדרה.
במועדון המפלגה הליברלית, רחוב הרברט סמואל (בית החקלאים)
ביום חמישי, כ' באייר תשל"ב — 4.5.72, בשעה 7 בערב, לסניפים:
אור עקיבא, אליכין, אבן יהודה, בנימינה, גבעת עדה, זכרון יעקב, חדרה, כפר יונה, נתניה, פרדס חנה—כרכור, קדימה, תל-מונד, טייבה.
בהשתתפות הח׳:
ח"כ יורם ארידור, יו"ר סיעת תכלת-לבן
ח"כ דוד לוי, יו"ר הנהלת סיעת תכלת-לבן
אריה קוצר, יו"ר מטה הבחירות
יהושע ארנון, נציג גח"ל במזכירות הארצית של הסתדרות הפקידים
יום-טוב קוט — רכז האיזור
המנחה: טוביה כהן, יו"ר אגוד העובדים בחדרה

באשקלון. במועדון תנועת החרות, רח׳ הרצל (ע"י בנק הפועלים)
יום ראשון, כ"ג באייר תשל"ב — 7.5.72, בשעה 6.30 בערב,
לסניפים: אשדוד, אשקלון, קרית-גת, קרית מלאכי, שדרות.
בהשתתפות הח׳:
ח"כ יורם ארידור, יו"ר סיעת תכלת-לבן
ח"כ דוד לוי, יו"ר הנהלת סיעת תכלת-לבן
אריה קוצר, יו"ר מטה הבחירות
ויקטור שהרבני, חבר הועד-הפועל של ההסתדרות
לוניה דבורין, רכז האיזור
המנחה: מרדכי ברששת, חבר מזכירות סיעת תכלת-לבן באשקלון

בפתח-תקוה.
במועדון המפלגה הליברלית (בית האכר), רחוב נורדאו 7
יום שני, כ"ד באייר תשל"ב — 8.5.72, בשעה 7 בערב, לסניפים:
הוד השרון, הרצליה, כפר סבא, פתח תקוה (גני תקוה, יהוד), קרית אונו (גבעת שמואל), ראש העין, רמת-השרון, רעננה.
בהשתתפות הח׳:
ח"כ יורם ארידור, יו"ר סיעת תכלת-לבן
ח"כ דוד לוי, יו"ר הנהלת סיעת תכלת-לבן
אריה קוצר, יו"ר מטה הבחירות
ויקטור שהרבני, חבר הועד-הפועל של ההסתדרות
יום-טוב קוט, רכז האיזור
המנחה: נפתלי רדונסקי, יו"ר אגוד העובדים בפתח-תקוה

בתל-אביב. בבית המפלגה הליברלית (אולם הישיבות — קומה ד')
רחוב אבן גבירול 68
יום רביעי, כ"ו באייר תשל"ב — 10.5.72, בשעה 6 לפנות ערב,
לסניפים: אזור, בני-ברק, בת-ים, חולון, רמת-גן/גבעתיים, מרחב תל-אביב—יפו.
בהשתתפות הח׳:
ח"כ יורם ארידור, יו"ר סיעת תכלת-לבן
ח"כ דוד לוי, יו"ר הנהלת סיעת תכלת-לבן
דניאל נחמני
אריה קוצר, יו"ר מטה הבחירות
יום-טוב קוט, חבר מטה הבחירות
המנחה: יהושע ארנון, נציג גח"ל במזכירות הארצית של הסתדרות הפקידים

בראשון-לציון. בבית האכר, רח׳ רוטשילד 15 (מול בנק לאומי)
יום ראשון, א' בסיון תשל"ב — 14.5.72, בשעה 7 בערב, לסניפים:
אור יהודה, באר יעקב, גדרה, גן-יבנה, יבנה, לוד, מזכרת בתיה, נס ציונה, ראשון לציון (בית דגן, נחלת יהודה), רחובות (קרית עקרון), רמלה.
בהשתתפות הח׳:
שמואל רכטמן, יו"ר אגוד העובדים הליברלים
ח"כ דוד לוי, יו"ר הנהלת סיעת תכלת-לבן
אריה קוצר, יו"ר מטה הבחירות
לוניה דבורין, רכז האיזור
המנחה: נסים אבירם
דברי פתיחה: שמעון ישראלי

דבר ספורט

בעריכת אהרן להב

שראל — איראן 0:1 בחצי הגמר

יקטור פרץ העלה את נבחרת הנוער משחק הגמר על גביע אסיה בבאנגקוק

חרת הנוער תנסה היום לחזור על ישגה מאשתקד. — דרום־קוריאה גברה ל תאילנד בשעור 0:1

מאת רפאל נאות, שליחנו המיוחד

אנגקוק. (מיוחד ל"דבר"). — רות ישראל ודרום קו־ ה ייפגשו היום (בשעה בצהריים לפי שעון אל, בפעם השניה בר־ ות, בגמר טורניר הנוער יאני בכדורגל. במשח־ חצי הגמר, שנערכו ביום גברה ישראל על נבחרת אן בתוצאה 0:1 ואילו יאה הבמיחה עליותה ר בעקבות נצחונה ב־ ה תוצאה על נבחרת ץ המארחת, תאילנד.

נצחונה של הנבחרת הישרא־ לעיני 40.000 צופים שמילאו האיצטדיון, הושג בתום מא־ מרתק ומתיש. הישראלים עמ־ בגבורה מול נבחרת איראנית ית שהגיע המבצע של שח־ גבוה מעל למותר. המבקיע ת שלנו בטורניר, ויקי פרץ, זאת גם הפעם. השער שהוא יע כבר בדקה השלישית הס־ לנו כדי לנצח ולזכות בכר־ העליה היקר לגמר.

דקות חרדה

קות חרדה רבות עברו על המשלחת ואנשי המושבה ראלית בבאנגקוק, שכן האי־ ים עלו הפעם כפייבוריטים ל־ ן, ולאחר התלאות שלהם ב־ ק עם בורמה. הם היו בטו־ לגמרי בנצחונם. האיראנים להפעיל עלינו את אותה ס. שנקטו במשחק עם בור־

תגרות בשחקנים הישראלים יפתם למשחק עצבני. אולם הדים לא נפלו בפח, הם קיב־ הוראות ברורות להבליג אפי־ גם התגבלויות יהיו חמורות ה. בראש המתגרים עמד ה־ גי דבאגן גרפאטה (מס' 10), נתן את האות להבריז ליפול ושוב על כר הדשא הרטוב ומיד פני נפצעים. גם המ־ האיראני הוסיף שמן למדור כשקם פעמים רבות מן הספ־ ועודד את שחקניו להתנבל יאלים ולעשות עבירות בלתי ספורטיביות. מרישומים שערכתי רר שהאיראנים ביצעו במחצ־ עבירה בכל שתי דקות וסך־ הסמכה "מאונבי" זה ב־42 ות. למזלנו שפט היפאני מוצבי בצורה קפדנית ולא שר לאיראנים להשתולל יתר המידה.

יראנים הכתיבו הקצב ל מלבד המשחק, וחזק הד־ ן יודעים האיראנים לשחק־ יגל טכני ומהיר. שלשום הם עלו על הישראלים. הם היו הש־ ליטים בשדה והכתיבו את הקצב ברוב שלבי המשחק. על פי תכ־ ניתו של המאמן שוייצר היינו צריכים להכתיב את הקצב. אולם שחקני הקישור, יחזקאל סאלם, אר־ די סלימן ויחזקאל סיני, למרות שלחמו ללא ויתור והשקיעו מא־ מץ רב, לא השכילו להפעיל את ההתקפה. בה בלט לפרקים יואל מסוארי.

קלדרון גילה חולשה

סיני הפעיל הפריץ באלץ למלא את החלל שהותיר קלדרון. רוני כמעט שלא נגע בכדור עד שב־ דקות רבות התקבל הרושם שה־ ישראלים משחקים ב־10 שחקנים בלבד. מסוארי ופרץ סיכנו את השער רק בפתיחה. שחקני הקי־ שור לא החזיקו בכדור ולא איפ־ שרו להגנה, שעמדה בלחץ ממו־ שך, לנשום לרווחה.

וכך בלטה ביותר כמו האירא־ נים על הישראלים משחק הגנתי, מלווה ברוח לחימה בלתי־רגילה. רוני לוריה היה הבולט המצטיין בהגנה. כשבצורה שקטה האלבר־ סית הוא סיכל שוב ושוב את התקפות היריב. לידו פעלו היטב גם אלקובי, ברדור ויעקב. הם גרמו אמנם לעתים לכמה פרצות (בעיקר ברדור) אולם אין להא־ שימם, שכן הם עמדו במצור כבד וכמעט שלא אופשר להם לנוח ולהחליף כוח.

האיראנים גבו לנו את התוצאה כשעלו. לפני המשחק, סיבוב ב־ איצטדיון עם הדגל התאי. כר־ הדשא, שאינו מן המשובחים, היה לרוב הוקשה פיתוח משחק רגיל.

בג' הזקות הראשונות הכתיבו הישראלים את הקצב. במשחק צרופים טוב ומתוכנן, ועוד לפני שהצופים התיישבו במקומותיהם הושג שער הנצחון. מסוארי המ־ סובב פרץ בין שני איראנים. החזק קדימה, פנה לשמאל ומ־ זוית קשה מאד בעט חזק. השוער הדף את הכדור לרגלי פרץ שללא היסוס המשיכו לפינה הנג־ דית — 0:1 לישראל.

היריב לא נשבר

אבל האיראנים לא נשברו. מס־ עוד מוגיזהי מצא עצמו (5) חופ־ שי מול פילוסוף, אבל בעט מ־16 מ' לחוץ. אותו שחקן היה מעו־ רב כעבור 4 דקות באירוע מסוכן ליד השער הישראלי. מוגיזהי פרץ לכיוון השער. הגביה כדור. ברדור ניסה להציל. פילוסוף לא הגיע לכדור, מאחר שנפגע ע"י חלוץ איראני, והכדור פגע במש־ קוף השער. האיראנים התי־ חבקו אולם השופט פסק על עבי־ רה. האיראנים נתפסו לאמוק. כמה מהם התנפלו על הקוון הדלאס מקמבודיה. הכבו אותו בכוח. ל־ מגרש אל השופט המרכזי. אולם היפאני התווכח עם קבוצה אחרת של איראנים ולא שם לב לסחיבת הקוון. הקוון עצמו לא אמר על־ כך דבר לשופט.

בדקה ה־19 — הזדמנות מצר־ ינת לישראל. פרץ פרץ מימין, התקדם לשער ובכס לידי השו־ער. כעבור 5 דקות נגרמו ליש־ ראלים דפיקות־לב רבות. בשעה שהכדור כבר עבר את פילוסוף ועשה דרכו לרשת, אולם יעקב הרחיק מן הקו לקרן.

ההמצות איראניות

במחצית השניה חזרה התמונה על עצמה. האיראנים החמיצו ממצבים מצויינים בדקות 62, 64, 75, 76 ו־79. אגב, במהלך המש־ חק הורה שוייצר לקלדרון לצאת. אולם רוני סרב המשיך לשחק, רק כעבור דקה הוא נמלך בדעתו והתיישב על הספסל. במקומו נכ־ נס לשדה בירבי.

שריקת־הסיום מצאה את היש־ ראלים צהלים אבל תשושים. ה־ שמחה היתה שלמה אם נגצח ה־ יום גם את קוריאה ונזכה בגביע.

הקוריאנים, שניצחו את תאי־ לנד, משער שהובקע 2 דקות לפ־ ני הסיום, גילו יכולת טובה. שיח־ קו כדורגל מהיר ובעל קצב אחיד בכל הדקות.

במשחק הגמר, אשתקד בטוקיו, ניצחנו 0:1 את קוריאה משער של שפיגל. כולנו מקווים שתוצאה זו תחזור על עצמה גם הפעם.

נשים: ישראל — בלגיה 68:73

ישראל בלגיה

כדורסלניות נבחרת ישראל ניצ־ חו בבריסל את נבחרת הכדורסל של בלגיה בשיעור 68:73, לאחר שהוליכו 33:39 בתום המחצית.

היה זה משחק ידידות, כחלק מהכנותיה של נבחרת הנשים הי־ שראלית באירופה, לקראת הטור־ ניר הקדם־אירופי שייערך ביוגו־ סלאביה.

יצויין, כי הנבחרת הישראלית שיחקה בבטחון והפגינה מהירות ויכולת קליעה משביעה רצון.

איטליה — בלגיה 0:0

נבחרת הכדורגל של בלגיה הצליחה לכפות תיקו אפס על נב־ חרת איטליה, במשחק הראשון ב־ רבע־גמר גביע אירופה לאומות. המשחק נערך באצטדיון במילאנו, לעיני 90.000 צופים. משחק הגומ־ לין יתקיים ב־13 במאי בבריסל.

צ'כיה — שוודיה 0:1

במשחק ראשון ברבע גמר גביע אירופה לנבחרות צעירות, עד גיל 23, שהיה בשטוקהולם, ניצחה צ'כיה את שוודיה 0:1. ובקופנהאגן גברה דנמרק על יוון 0:2.

הונגריה — רומניה 1:1

נבחרות הכדורגל של הונגריה ורומניה נפרדו בבודאפשט בתיקו 1:1, לאחר שההונגרים הוליכו 0:1 בתום המחצית.

השופט פיסטינר קיבל איומים בטלפון

שופט הכדורסל הבין־לאומי יצ־ חק פיסטינר, ששפט בליל שבת בקרית־חיים במשחק הליגה הל־ אומית בכדורסל בין הפועל קרית־ חיים לבין הפועל חולון, התלונן אתמול במשטרת חיפה, כי אלמו־ נים איימו עליו בטלפון.

המאיימים טענו נגד שיפוטו ה־ בלתי צודק והודיעו, כי יקבל בביתו לבנת חבלה וחומר נפץ. משטרת חיפה פתחה בחקירה.

טבלת הליגה בכדורסל (אחרי המחזור ה־21)

1.	מכבי ת"א	1565:2012	42
2.	הפועל ת"א	1826:1987	35
3.	גבת/יגור	1548:1638	35
4.	ג'יב/גען	1451:1572	34
5.	מגידו	1648:1717	34
6.	מכבי ר"ג	1701:1820	34
7.	מכבי חיפה	1632:1517	29
8.	הפועל ק"ח	1707:1566	28
9.	בית"ר ירושלים	1717:1592	28
10.	גיד־דוד	1668:1517	28
11.	הפועל חולון	1818:1563	26
12.	הפועל חיפה	1782:1562	25

הפועל חולון היורדת השניה — נוצחה ע"י הפועל קרית־חיים 65:54

מאת יעקב פתאל

מחזור אחד לפני סיום משחקי הליגה הלאומית בי כדורסל נקבע סדר הירידה של קבוצות התחתית: קבו־ צת הפועל חולון שנוצחה במחזור האחרון בקרית־חיים על־ידי הפועל המקומי — 65:54 תלווה את קבוצת הפו־ על חיפה לליגה הארצית. מכבי ת"א זכתה בתואר ה־ אליפות עוד קודם לכן.

למשחקי המחזור האחרון לא תהיה חשיבות גדולה המאבק ה־ עיקרי יהיה על המקום ה־2 בו עשויות לזכות לא פחות מ־4 קבו־ צות.

המשחק שנערך בקרית־חיים ל־ עיני 2000 איש היה מרתק ועמד בפני פיצוץ בדקות הסיום. המקר־ חיים פתחו טוב דרכשו יתרון מב־ טיח — 1:10. החולונים נכנסו ל־ תלם הקוטיגר — 11:14. דבר זה לא מנע מהקרייתים לרכוש שוב עשר נקודות יתרון עד למחצית — 26:36.

הגשם השפיע

גשם שירד במחצית השפיע על שחקני ק"ח שניהלו משחק מהיר. שחקני חולון, שניהלו משחק איטי ומחושב, הקטינו למינימום — 48:49 בדקה ה־31.

בשלב זה אף רכשו יתרון כאשר הוליכו — 49:51. שהקני ק"ח החלו לצאת מהמשחק בזה אחר זה בגלל חמש עבירות אישיות. כשנותרו שלוש דקות לסיום נש־ ארה הקריה עם שני שחקנים ותו־ קים — אגם ופדרמן בצד שלושה שחקני נוער ולהזו התוצאות הורה — 53:57 לק"ח. דבר זה לא נוצל על־ידי האורחים, שנגררו למבחק עצבני. אורי שמרן פרץ לסל ר הכשל מאחור על־ידי פדרמן, אך החטיא שתי הזריקות.

פדרמן השיג סל וקבע 54:59. כאן מחו שחקני חולון על החלטת השופט פיסטינר ועזבו את ה־ מגרש. רק הוותיק שפר אשר שמר על קור־רוחו וביקש להמשיך את המשחק. אשר מסר את הכדור לשמרן שבעטו להוץ. השופטים פסקו עבירה טכנית ואגם ניצל זאת כדי לקבוע 54:61.

בסיום המשחק ניסה אורי שמרן לפגוע בשופט פיסטינר, שנטל ממנו את כל כרטיסי השחקן של ה־ קבוצה.

המשחק בכללו היה חריף ולכל קבוצה נפסקו 33 עבירות.

נקודות להפועל: ק"ח: אגם (23), צבי עבער (14), דן עבער (8), ארבל (6), פדרמן (6), מינץ (2), דיין (2), כץ (2), אביאל (2). נקודות החולון: אשר (22), שמרן (19), ברק (8), מגבר (2), פסקין (2).

הפתעה בגבת

קבוצת הפועל ג'יב/גען הוללה הפתעה כאשר ניצחה בגבת את הפועל גבת/יגור 59:67 (29:35).

סופרנו בגבת מיכאל שיר מד־ סר, כי האורחים, בניצוחו של אביגדור מוסקוביץ הצעיר, שלט סו בכל שלבי המשחק וניצלו החטאות רבות של המקומיים. ה־ פתיחה היתה מוחצת והאורחים הו־ ליכו 10:4.

נקודות להפועל ג'יב/גען: ב. ריים (20), מוסקוביץ (18), פי־ מנטל (13), גינדין (6), ניר (6), ז. ריים (4). נקודות להפועל גבת/יגור: גינדין (18), בן־יהודה (11), מרזל (10), ינאי (10), שיפמן (9) ושוחט (2).

כך של טורנשיין בסיום

קבוצת הפועל ת"א גולתה יכו־ לת ירודה וניצחה בשניות הסיום את קבוצת מכבי חיפה — 85:86 (43:45).

החיפאים ניצלו את השאננות שהיתה בשורות התל־אביבים, כדי לשלוט ברוב שלבי. המחצית הש־ ניה. בדקת הסיום הוליכה מכבי חיפה 84:85 משתי קליעות עונשין של בוכבינדר טורנשיין קבע ב־ זריצה 85:86 לפני שנשמעה שרי־ קת הסיום.

נקודות להפועל ת"א: טורג־ ניין (35), דקל (13), אלבו (12), ופלשטיין (12), קרזימן (7), בר־ יילי (7). נקודות למכבי חיפה: בגן (23), שינבוים (16), אבידור (14), בוכבינדר (14), לין (9), אייזיק (6), קיסלוב (2) וביטר (1).

נצחון קל למגידו

נצחון קל השיגה קבוצת הפועל מגידו על הפועל גיד־דוד — 60:74 (36:38).

נקודות להפועל מגידו: קרן (20), לין (17), שופטי (14), קופל (8), גלבוע (6), פריינבוים (6), דורי (3). נקודות להפועל גיד־ דוד: טייכנר (20), רוזנברג (16), לב (12), סלע (4), שדמי (4), דר קלס (2).

יכולת ירודה ברי"ג

יכולת ירודה הופגנה במשחק שנערך בר"ג, בו ניצחה קבוצת מכבי המקומית את קבוצת בית"ר ירושלים — 76:86 (32:37).

נקודות לר"ג: דירקס (24), גורדון (21), קולדוול (16), מנדס (8), ריקלין (8), זילברמן (4), פרסג (4), אורון (1). נקודות לבית"ר: ברג (22), אייגר (19), וינשטיין (14), שביט (7), מזרחי (6), שטיינר (4), שרעבי (4).

חיפה הובסה

קבוצת מכבי ת"א, שהופיעה עם סגלה שחקנים בלבד, לא התקשתה להביס את היורדה השניה לליגה הארצית קבוצת הפועל חיפה — 66:90 (25:58).

נקודות למכבי ת"א: לדה (30), ברודי (28), כהן־מינץ (20), שורץ (6), קורן (4), ציגן (2). נקודות להפועל חיפה: רוב (20), מינץ (14), לוי (12), הירש (9), לופו (3), אבל (2), אבידור (2), פירשטיין (2) ושדמי (2).

שני משחקים ביום ד'

ביום ד' ייערכו שני משחקי חצי הגמר בגביע המדינה בהיכל ה־ ספורט ביד־אליהו. במשחק הרא־ שון יתמודדו קבוצות מכבי ת"א ומכבי חיפה ובמשחק השני יאבקו קבוצות הפועל ת"א ומכבי ר"ג.

משחקי המחזור האחרון: הפועל חולון — הפועל גבת/יגור; הפועל גב/גען — הפועל גיד־דוד; הפועל מגידו — הפועל ת"א; מכבי חיפה — הפועל חיפה; מכבי ת"א — מכבי ר"ג; בית"ר ירושלים — הפועל ק"ח.

הפועל ירושלים ואשדות/אפיקים לליגה הלאומית

קבוצת הכדורסל של הפועל ירו־ שלים הבטיחה בלילשבת את עליתה לליגה הלאומית אחרי שניצחה במחזור הלפני אחרון את קבוצת הפועל שערי־תקוה — 61:103.

העולה השניה לליגה הלאומית היא קבוצת הפועל אשדות/אפיקים, אם כי נוצחה במחזור האחרון על־ ידי הפועל עכו"ם — 84:66.

פעולות מידיות של ההתאחדות לכדורגל להבטחת השופטים

ביום ג' ייערך מחזור בליגה הלאומית

מאת אליעזר מעוז

ההתאחדות לכדורגל עו־ מדת לפתוח בפעולות מהי־ רות, במגמה להבטיח את שופטי הכדורגל במגרשים באורץ, מפני ההתפרעויות שבגללם השביתו אתמול את משחקי הכדורגל.

הפעולה הראשונה תעשה כבר בתחילת השבוע, כאשר הנהלת ה־ התאחדות לכדורגל תזמן את הנ־ הלת איגוד השופטים כדי לדון בנקיטת אמצעים משותפים.

ממלא מקום יו"ר הנהלת ההת־ אחדות לכדורגל אלחנן ישי מסר, כי הוא עומד לזמן את הנהלת איגוד השופטים לפגישה משותפת, עוד לפני יום ג' הקרוב, כדי שמוכירות ההתאחדות לכדורגל. המתכנסת ב־ אותו יום, תוכל לדון בתוצאות הפגישה ובתיאום פעולות נוספות בנושא השיפוט במגרשים. "אולם כל זאת יתבצע רק אם איגוד השופטים יביע נכונות לשתף עמנו פעולה" — הדגיש אלחנן ישי.

יו"ר הנהלת איגוד השופטים יעקב בינבשטוק מסר בהקשר ל־ כך, כי הוא יברך על כל פעולה של ההתאחדות לכדורגל. אך היא חייבת להיות היזומת לכך. "אנו לא נבקש מההתאחדות שתזמן או־ תנו. אנו מקוים כי אכן נזמן" — הטעים בינבשטוק.

הוא אמר, כי השופטים יחזרו לשפוט בתחריים, כאשר ייערך מח־ זור ליגה לאומית.

באסיפה בסוף השבוע שעבר השמיעו השופטים דברי ביקורת חריפים נגד הנהלת ההתאחדות לכדורגל. הם לא חסכו בהטחת דברים בוטים כלפי ראשיה. הגדיל לעשות השופט רחמים בן־יצחק, שהוא קצין משטרה, אשר הגדיר את דבריו של אלחנן ישי. שצוט־ טו אתמול במספר עתונים, כבצע בלתי תרבותי. הוא התכוון לדב־ רים שאמר ישי, כי הנהלת ההת־ אחדות לכדורגל תנקוט צעדים חריפים נגד איגוד השופטים בשל החלטתם להשבית את משחקי ה־ ליגה. יש לציין, שבדברי תשובתו הכחיש אלחנן ישי מכל וכל כאילו אמר דברים אלה.

כל השופטים שדיבורו באסיפה, ביניהם השופטים הבין־לאומיים שמואל הגדורג ומשה מזרחי, אמ־ רו שההתאחדות לכדורגל לא עשתה מאומה כדי למנוע את ההתפרעויות במגרשים ולכן לא פעלה להפעלת אמצעי בטיחות במגרשים.

בהקשר לכך יש לציין את דבריו של מזרחי, שהופנו לאלחנן ישי: "אתם יודעים רק לנסוע לחו"ל. במקום שתחשבו על נסיעות היש־ בו עלינו, על השופטים. הייתי בנסיעות עם משלחות בחו"ל ונר־ כחתי לדעת, שמחוץ למלוחה אחד אין ליותר המלווים מה לעשות". ציין מזרחי, בהוסיפו כי במקום לשלוח עסקנים לחו"ל צריך גם לשלוח שופטים מצטיינים.

המוקד השני אליו כוונו דברי הזעם של השופטים היה כלפי העתונות. כאן לא חסכו השופטים בהטחת עלבונות. הם כינו את כל עתונות הספורט בישראל כעתונות צהובה המחפשת סנסאציות על חשבון השופטים. כתבים, כי רמת השיפוט בארץ היא נמוכה. הגדיל לעשות השופט משה באון שכינה את כתבי הספורט כבורים ועמי ארצות.

בדברי תשובתו לשופטים כנה אלחנן ישי את הצעדים בהם עו־ מדת לנקוט הנהלת ההתאחדות ל־ כדורגל כדי להבטיח את שלום השופטים. הכוונה היא בעיקר ל־ תקציב מיוחד להקמת מתקני בטי־ חות לשופטים. ריכוז משחקים ב־ ליגות הנמוכות במגרשים איזור־ יים, בעלי תנאי בטיחות. כן תעשה הנהלת ההתאחדות מאמצים כדי שהמשטרה תיאות לשמור על ה־ סדר במשחקים של קבוצות בליגות א) וב). הוא גם ציין, כי ההת־ אחדות גם תפעל לחינוך הקהל במגרשים. יועצו כרוזים מיוחדים שיקראו לשמירה על הסדר. הכרי־ זים יחולקו ע"י השחקנים עצמם.

בהקשר לפעולות החינוכיות ציין ישי, כי הוא ניסה אותם בקבוצה בה הוא מכהן כאיש הנהלה ב־ הפועל יהוד מליגה א'. הנבחר הצליחה בעיקר נוכח העובדה, כי בעבר הלא רחוק אירעו התפר־ עויות במגרש של קבוצה זו.

בדבריו הוא גם השיב לכספר טענות שהוטחו ע"י השופטים כלפי

גרמניה — אנגליה 1:3

נבחרת מערב גרמניה הביסה אתמול את נבחרת אנגליה בשע־ ור 1:3, לאחר מחצית 0:1, במש־ חק ראשון ביניהן במסגרת רבע הגמר בגביע אירופה לאומות.

את השער הראשון הבקיע ה־ גרמני הנס (בדקה ה־26), וה־ אנגלי פרנצים לי השווה בדקה ה־77. בדקה ה־85 הבקיע בנטסר בצד את השער הגרמני השני מב־ עיטה 11 מטרים, ואילו דקה לאחר מכן הבקיע גרד מילר את השער השלישי.

מתעמלי ישראל גברו על דנמרק — שניים עברו המינימום למינכן

נבחרת ישראל בהתעמ־ לות גברה אמש על נבחרת דנמרק, אחרי יומיים של תחרויות בהתעמלות שנע־ רכו בהיכל־הספורט בנעמן. שלוש מתעמלות מישראל ואחת מדנמרק השיגו את המינימום האולימפי למינכן. השלושה עשו זאת לראשו־ נה.

בין הגברים ניצחה נבחרת יש־ ראל, שצברה 268.7 נקודות לפני דנמרק 261.2 נקודות. בין הבו־ דדים ניצח הדני אולה בנדיקסון 98.3 נקודות. הוא ניצח בקרקע, סוס, קפיצות, מקבילים ומתח. הוא זכה ב־6 מדליות זהב, 5 אישיות ואחת בניקוד כללי.

במדליה השישית בין הבודדים זכה הישראלי אריה ברלוב שני צה בטבעות. שני אחרי הדני הגיע יעקב לישניה. מישראל 93.35 נקודות לפני שמואל בקארי מיש־ ראל 89.15 נקודות ואריה ברלוב ישראל 86.2 נקודות.

בין הנשים ניצחה ישראל 203.65 נקודות לפני דנמרק 200 נקודות. בין הבודדות ניצחה יוכבד גרינ־ ברג מישראל 69.25 נקודות, לפני ברס (דנמרק) 69.20 ושלישית אפרת רחמן מישראל 68.65 נקו־ דות. שלושתן עברו את המינימום האולימפי למינכן.

בין הבודדות ניצחה בקפיצות הנודסן דנמרק 17.45 נקודות; במקבילים אפרת רחמן ישראל 17.60 נקודות; בקורה יוכבד גרינברג 17.10 נקודות ובקרקע יוכבד גרינברג 17.90 נקודות.

קליין הוזמן לשפוט במשחקי הגביע בברזיל

מאת שלמה מזור

השופט הבין־לאומי אברהם קליין (38) קיבל מינוי מפיפ"א לשפוט במשחקי הגביע העולמי הקטן שייערכו בבראזיל. המשח־ קים יתחילו ב־7 ביוני וינעלו ב־10 ביולי.

קליין עומד להיפגש עם הוועדה המקצועית של איגוד השופטים בישראל, כדי לתכנן את נסיעתו ואת הכנותיו בהקשר לאימוני כו־ שר גופני. קליין רואה בשיבוצו לטורניר הגביע העולמי הקטן ב־ בראזיל את פסגת הקריירה השי־ פוטית שלו.

קליין שפט באולימפיאדת מק־ סיקו ובמשחקי הגביע העולמי, ש־ נערכו במקסיקו ב־1970 ובמשח־ קים בין־לאומיים בין־ארציים רבים.

כדורגל

מחזור בשני ימים

בגלל התנגדות המשטרה נדחו שני המשחקים שהיו צריכים ל־ הערך במחזור הליגה הלאומית ש־ נקבע ליום ב' הקרוב, באיצטדיון "בלומפילד" ביום אחד הם ייערכו ביום ד'.

הכוונה היא למשחקים בין הפו־ על תל־אביב למכבי נתניה ובין מכבי תל־אביב להפועל חדרה. יתר המשחקים ייערכו ביום ג' כמו שנקבע הם: בית"ר ת"א — שמ־ שון ת"א; הפועל כפר־סבא — בית"ר ירושלים; הפועל ירושלים — הכוח רמת־גן; הפועל חיפה — בני־יהודה, ומכבי חיפה — הפועל פתח־תקוה.

סטלמך יאמן בעונה הבאה את הפועל כפ"ס

מאמנה של קבוצת שמשון בער־ נה זה, שחקן העבר נחום סטלמך, יאמן בעונה הבאה את קבוצת הפועל כפר־סבא.

הנהלת הפועל כפ"ס חתמה ב־ סוף השבוע שעבר את החוזה עם סטלמך, שאחרי שלו עונות יפרד מן השמשונים.

הפועל חדרה — גבעת־חיים 2:2

במשחק ידידותי בכדורגל סיימה אתמול קבוצת הפועל חדרה (ליגה לאומית) בתיקו 2:2 (0:1) את משחק הרעים עם הפועל גבעת־ חיים (ליגה ב').

את השערים לחדרה הבקיע סק־ לוס. לגבעת־חיים צירבנקה ורוס.

וטנהאם — לסטר 3:4

משחקי הליגה האנגלית בכדו־ רגל. ניצחה טוטנהאם בלונדון את לסטר 3:4, לאחר שפיגרה 2:0 בגן סיריל נואלס. היה גבור חון. הוא הבקיע את שני ה־ ים הראשונים לקבוצתו — בבעיטת 11 מטר.

מנצ'סטר יונייטד הכניעה את ק., ללא גורדון בנקס — 0:3 זבי צ'רלטון הבקיע את ה־ הראשון כעבור 50 שניות. מור וגורג בסט השלימו. ריסטל פאלאס והדרספילד תיקו אפס. הדרספילד השלימה נשירתה לליגה הש־ יחד עם נוטינגהאם. וולבס זה בביתה על־ידי שפילד־יו־ 2:1. בעסד שוסט־ברומיץ ... את צ'לסי 0:4.

האל או בירמינגהאם יצטרפו לבורניך

ברצת הכדורגל הלונדונית ואל, סיימה השבת את מש־ בנצחון על פרסטון 0:2. ר מותר לה עתה רק לצפות. שבבר תה לצפות, בירמינגהאם, תפסיד ביום ג' ללייטון, כדי שתופיע בעונה הקרובה לראשונה בתול־ דותיה, בליגה העילית של אנגליה.

למילוואל 55 נקודות והיא מק־ דימה בנקודה את בירמינגהאם. שניצחה את שפילד־וונסדיי 1:2.

נוריץ, שהבמיחה כבר עלייתה סיימה בתיקו 1:1 עם ווטפורד ו־ צברה בסיה 57 נקודות מ־42 משחקים. ווטפורד נשרה לליגה השלישית יחד עם צ'רלטון הלונ־ דונית, שהובסה ע"י בלקפול 5:0 את מקומן יתפסו אסטון־וילה. ש־ הכניעה את טורקי 1:5 וזכתה באליפות הליגה השלישית.

אוסטרליה — יפאן 0:2 בדייוויס

טניסאי אוסטרליה מוליכים 0:2 נגד טניסאי יפאן, בתום היום ה־ ראשון של הצי גמר גביע דייויס באיזור האסייאתי. לעיני 12.000 צופים.

טניסאי ורטהיימר יוצא סיור בן 4 חודשים

לוף הנוער במכ"ב יאיר היימר, שהצטיין במש־ חזוגות במסגרת תחרו־ גביע דייויס נגד איראן, א מחר לאירופה, לתקופה 4 חודשים.

א יקיים שורה של תחרויות לגליה, בצרפת ובארצות אחרות. זה סיבוב התחרויות הגדול ער, שעשה אי־פעם שחקן טניס אלי.

מהיימר ישחק כבר למחרת ו בטורניר נוער בטטון שליד רון. האחר־כך יטול חלק בטור־ סר טורנירים נוספים באנגליה יילס. הוא יסיים את הסיור תרויות בפריס ובמדינות אחרות.

במסגרת הסיור ישתתף ורטהיימר בשתי אליפויות הנוער הגדולות באירופה: דונלד גרו בצארים (הר־ דש מאי) ווימבלדון (יולי).

יתכן שלקראת סוף הסיור, יצ־ טרף אל ורטהיימר טניסאי צעיר נוסף.

טניס

הפתעה נפלה בליגה הלאומית בטניס עם עתיות משחקי הסיבוב השני המוליכה. מרכזין הכרמל חיפה. נוצחה ע"י מכבי צפת א' 1:5. בדרבי התל־אביבי ניצח מכבי את הפועל 1:5. הפועל ב' ומכבי נתניה נפרדו בתיקו 3:3.

אדיסון רב-שיפועי*

M.B.*

הלהב הרב-שיפועי של אדיסון מבטיח גילוח חלק יותר וגילוחים רבים יותר!

*3 שיפועים בכל צד - MULTI-BEVELLED

Eddison platinum

אדיסון פלטינום חד וחלק

هكذا من الاصل

שפיגלר מרשה לעצמו יותר מדי

מאת יעקב ברוש

מרדכי שפיגלר הפך למושג ב־כדורגל הישראלי. בזכות היכולת הטמונה בשתי רגליו ובכושר ה־התבטאות שלו הצליח כדורגלן זה להשיג מה שלא השיג שום כדורגלן אחר בישראל: הוא מש־מש כ„קפטן" הנבחרת הלאומית ומכבי נתניה, נציג שחקני הנב־חרת במגעים עם ההתאחדות ל־כדורגל, מוכר בעולם בזכות הו־פעותיו באולימפיאדת מקסיקו 1968 ובמשחקי הגביע העולמי עם נבחרת ישראל. בין היתר גם בגלל ה„פלירט" שניהל עם הקבוצה ה־צרפתית „באנס" והשתתפותו ב־בנבחרת הכוכבים נגד הקבוצה ה־אנגלית „ווסטהאם".

שפיגלר גם הפך לדובר השחק־נים, קולו נשמע לעיתים תכופות מעל גלי האתר, מופיע בטלוויזיה ואפילו יש לו מדור שבועי בעתון „הארץ" בו הוא מביע את דעתו ומחשבותיו בצורה חפשית.

לא אגזים אם אומר, כי שפיגלר הפך במידה מסויימת ל„קודש הק־קודשים" של הכדורגל הישראלי. רבים יראים ממנו — שחקנים, עס־קנים ושופטים — יודעים בו אגדה מהלכת על שתיים. הראשון שניסה לערער את ההילה הא־פפת את הכדורגלן הנתנייתי היה אדמונד שמילוביץ, מאמן הנב־חרת שאמר בראיון שהתפרסם ערב נסיעת הנבחרת לבורמה: „שפיגלר הוא ה„קפטן ואין לו סבלנות בגרוש בשביל הנבחרת והשחקנים. הוא מתאמן חזק ו־משחק עם כל הנשמה. זה כן, אבל הוא לא מדבר עם השחקנים ולא פותר בעיות ומרשה לעצמו להתנהג כמו שהוא רוצה".

הדברים שאמר „שמילר" בראי־ון ל„מעריב" נפלו על אוזני הכדורגל כרעם ביום בהיר. בספ־פר משפטים נוקבים גילה המאמן, שמילוביץ אומץ לב, כאשר הביע את דעתו וחשף לציבור בצורה שלילית דווקא צד בהתנהגותו של ה„קפטן" שנחשב כ„חוק" לא פחות מילולו על המגרש עצמו.

„שמילר" צודק

בשבת שעברה חזיתי במשחק הליגה בין קבוצות מכבי נתניה והפועל פתח־תקוה. לקראת סיום המשחק חילץ מגן צעיר בשם פליישמן כדור משפיגלר. ה„קפטן היה סבור, כי הפתח־תקואי היר־לך את הכדור בצורה לא נקיה. אולם השופט צבי שריר לא נעתר לפנייתו. ואז רדף שפיגלר אחרי הצעיר ופגע בו בגסות מאחור. השופט שרק מיד לעבירה נגד שפיגלר והכדורגלן הנתנייתי הס־תובב בצורה הפגנתית עם גבו לשופט כדי שיראה את מספר חולצתו. אולם למרבית הפלא אפילו לא הוזהר שפיגלר. אם כי בדו"ח השיפוט הוא הואשם בהת־נהגות בלתי ספורטיבית.

כאן ברצוני לחזור למשפט של המאמן שמילוביץ, שאמר כי ש־פיגלר מרשה לעצמו להתנהג כמו שהוא רוצה. לדעתי דבריו של „שמילר" אינם חריפים די הצורך, כמי שליווה את הנבחרת הלאומית לבורמה אני סבור ששפיגלר מר־שה לעצמו יותר מדי. מעל ומעבר לזכויות המוקנות לכדורגלן בכיר רגל אחת כמה וכמה לגבי „קפטן", שתפקידו אינו מצטמצם בהובלת הנבחרת לטבור המגרש או במג־עים עם ההתאחדות. ל„קפטן" יש יותר חובות מאשר לכל שחקן אחר. בראש וראשונה עליו להיות מנהיג וסמל להתנהגות ספורטי־בית.

מוטל'ה שפיגלר, עם כל הכבוד ליכולתו במגרש, אינו „קפטן" אידיאלי. אולי היה כזה בצעירותו, אולם בשלושת השבועות ששהי־תי במחיצת שחקני הנבחרת בי־ראנגון הגעתי למסקנה, כי צדק המאמן שמילוביץ כאשר הטיח נגדו דברים בוטים.

המפתיע הוא, כי חלק גדול מכדורגלני הנבחרת אינו נימנה על אוהדיו של מוטל'ה. אולם אף אחד מהם לא ידבר בגלוי בנושא. כולם חוששים ממנו, כאילו בכו־חו לקבוע את הרכב. אבל תת־פלאו, למוטל'ה יש השפעה גדולה יותר על השחקנים מאשר למאמן שמילוביץ. במשחק הראשון ב־ראנגון, נגד נבחרת ציילון, גרם שפיגלר לכך, שיהודה שהרבני יסיים את המדגיר כבר במשחק הראשון. האמת היא, כי שהרבני ביקש מהמאמן שלא לשתפו ב־הרכב. אם כי היה השחקן ש־הצטיין יותר מכולם באימונים שנמשכו שבוע לפני פתיחת ה־טורניר. שהרבני עלה למגרש ב־פיק ברכיים ודבר זה אמנם הת־בטא בדקות הראשונות. שפיגלר הפיקח התנהג בצורה מוזרה: במ־קום לעודד את שהרבני הוא נזף בו ללא הרף ועל־ידי עוד יותר את בטחונו.

באותו משחק עיתק בדעון דב־תי כקיצוני ימני. לאחר המשחק התהלך דמתי ברוח נכאה וסיפר לי, כי שפיגלר „הרג" אותו ב־

תפקיד ה„קפטן" אינו מצטמצם בלחיצת יד

משחק. „הוא צעק עלי כל הזמן שארד להגבה להביא כדורים וכ־תוצאה מכך שיחקתי יותר מגן מאשר חלוץ וזה השפיע כמובן על סגנון המשחק שלי" — אמר דמתי במרירות.

אחד השחקנים שהשאירו עלי את הרושם החיובי ביותר במסע היה גבי רוזנדורף. בהוד שקט, חביב ונעים הליכות הידוע בבער־מתיו אורדכות הסוזה. שאלתי אר־תו באחת ההזדמנויות מדוע אינו ברגע לשער. השיב לי רוזנדורף: „תראה, פעם אחת בעצתי מרחוק והכוסלה צעק עלי. הוא רוצה שכל הכדורים יגיעו אליו".

וזה נכון. שפיגלר הוא אמנם כדורגלן גדול אולם התנהגותו כל־פי חבריו במגרש אינה הולמת שחקן כמותו. הצריך בתוקף תפ־קידו כ„קפטן לעודד את השחק־נים ולא לנעוץ בהם או לקלל אותם.

מועדון חברים

מחוץ למגרש ההתנהגות של שפיגלר עוד יותר קשה. הוא רשאי לבחור לעצמו חברים מק־רב כדורגלני הנבחרת. אבל אינ־י סבור שבתור „קפטן" הוא יכול ליצור סביבו „מועדון חברים" ה־כולל אותו ואת צבי רוזן וגיורא שפיגל, ולתת לשאר את ההר־גשה כאילו הם שחקנים מדרגה שניה. איני סבור גם ש„קפטן" הנבחרת רשאי לשבת בבאר של המלון, ולקיים את רגליו היחפות על השולחן או להזמין בבאר קופ־סת שימורים גדולה ויקרה של מיץ אשכוליות. לקהתה לחדרו ו־לחייב את חשבון המשלחת. מה שלא הירשה לעצמו שום כדור־גלן אחר.

תכתיבים

המאמן שמילוביץ השתדל לש־מור בראנגון על מסגרת מסויימת. אך פעמים היה זה דווקא ה־„קפטן שהעמיד את המאמן ב־מצב מביך. „שמילר הבליג וויו־תר לתכתיבים של שפיגלר. אח־רת היה מגיע אתו לעימות בפני כל השחקנים.

מסיבות השמורות עימו סירב „שמילר לאפשר לשחקנים לשתות קפה לפני יציאתם לאימון אחר־הצהרים בתקופה שקדמה למש־חקים. אולם שפיגלר החליט, כי הוא רוצה לשתות קפה והתוצאה — „שמילר נכנע, מספר שחקנים כעסו דווקא על „שמילר" וטענו, כי הוא נכנע ועשה רק מה ש־שפיגלר רצה.

פעם אחרת סירב רוני קלדרון לאכול את הבשר המבושל שהו־גש לכל השחקנים ודרש סטייק. „שמילר קם ממקומו והסביר ל־כדורגלן, כי התפריט הוזמן יום קודם לכן על דעת כל השחקנים וא־אפשר ברגע האחרון ל„שנ־ות את המסבה. קלדרון לא קיבל את הסבריו של המאמן ונטש ב־הפגנתיות את השולחן. אולם בכך לא הסתיימה הפרשה. לפתע הד־דיע שפיגלר, כי גם הוא בוחל בבשר והוא רוצה סטייק. מוטל'ה לא עזב את חדר האוכל. הוא קיבל את הסטייק.

כל מה שרציתי לומר הוא, כי כך לא מתנהג „קפטן".

ברודי עשוי לרשת מקומו של קליין באימון מכבי ת"א

כשלונה של קבוצת מכבי תל־אביב בטורניר הבינ־לאומי בכדורסל עורר מחש־בות בחוגים שונים של ה־אגודה.

לא מן הנמנע, כי בשבועות ה־קרובים יחלו דיונים שמטרתם הב־יה: איך למנוע כשלון רביעי ב־גביע אירופה בעונה הבאה. לאחר שהמכבים סולקו מן המשחקים ב־סיבוב הראשון בשלוש השנים הא־אחרונים ובשבוע שעבר נכשלו ב־טורניר, אותו אירגנו.

ההצעה הבולטת בדיוניהם תהיה לשחרר את המאמן דלף קליין מן הפוסט בקבוצה, נוכח העובדה כי הוא מדריך גם את נבחרת הנוער.

את החלל שיווצר עשויים הכב־בים למלא בשתי צורות: לנסות ולהחזיר את מאמן העבר, יהושע רוזין. אפשרות שניה היא להטיל את תפקיד המאמן על טל ברודי.

ההצעה הבניה דקמה עוד יצי־דים במשך הטורניר הבין־לאומי. התברר כי קבוצות „בוס ליר", אלופת בלגיה, ו„פרטנופה" באפר־ידי מצטיקות בהצלחה מאמנים־שח־קנים אמריקאים, את ביתן לשר — מיילס אייקן. בבך חוסכות הקבר־צות משכורת אחת, או חלק ממנ־נה. שכן אייקן ולער משתכרים בקבוצותיהם משכורות מוגדלות, לכל היותר.

כך שהמכבים עשויים לחסוך משכורת ולהביא לארץ אמריקאי נוסף — שחום עור — במיוחד למשחקי גביע אירופה.

חידוש נוסף עשוי להתבצע ב־הנהלת הקבוצה, הסובלת ממחסור בכוח מקצועי בעל ידע מעמיק בכדורסל. המועמד להצטרפות הוא השופט־מאמן יעקב שאלתיאל.

אגב, היה זה שאלתיאל אשר הביע התנגדות לסדר המשחקים. שקבעו המכבים בטורניר. שאלתי־אל הציע להציב את מכבי בערב הראשון נגד הפועל תל־אביב. בכך, אמר שאלתיאל, תבטיח ל־עצמה הקבוצה את עלייתה לגמר. מסתבר כי שאלתיאל היה היחיד שחזה אפשרות כי המכבים יכשלו בשלב המוקדם של הטורניר.

השוודי איזקסון מייאש את שאר הקופצים

מאת ברוך צ׳יש
סופרנו בארה"ב

הישגיו האחרונים של השוודי קיל איזקסון, ששבר פעמים את השיא העולמי בקפיצה במוט תוך שבוע ימים, גורמים לפקפוק אצל יתר הקופצים בקשר לסיכוייהם בעתיד. אם אינכם מאמינים הא־זינו לדברי הטוב בקופצי ארה"ב כיום, סטיב סמית: „מוטב לי להי־יות במקום ה־50 מאשר תמיד במקום השני. יתכן ואפרוש". סמית אמר זאת לאחר ששיפר את שיאו האישי ב־10 ס"מ וקבע תו־צאה של 5.35 מ' — ובכל זאת סיים שני.

איזקסון הוא משכמו ומעלה הקופץ בן ה־24, השתתה זה מספר שנים בארה"ב, גילה השנה הת־קדמות מפליאה. קיל, שגובהו רק 1.70 מ' ומשקלו 63 ק"ג משתמש במוט פיברגלס קל מהרגיל אך מהירותו ורכות המוט המאפשרת לו תמרון רב, הביאוהו להישגיו האחרונים.

„ביכולתי לרוץ 100 מ' ב־10.8 שניות. אני נמצא בכושר מצוין ומהירותי השתפרה וכל אלה עז־רו לי בקביעת השיאים. אולם — קובע איזקסון — אוכל לעבור 5.50 מ' בקרוב. אך לדעתי זהו גבול האפשרות כשמשתמשים ב־מוט קל זה. כדי להתקדם אזדקק למוט כבד יותר וחזק יותר. אני כנראה הקופץ היחידי שהרוח עו־זרת לו. בגלל משקליהם, אבל באופן כללי ממדי גופי הם חס־רון. כשקופצים יגיעו לגובה של 5.70 מ' ומעלה, יהיו אלה קופצים בממדי גופו של סמית (1.85 מ') ומשקל 82 ק"ג) והם יאחזו במוט במרחק 4.80—4.90 מ' מקצהו ולא במרחק 4.50 מ' כמו שאני אוחז" — אמר השיאן העולמי.

איזקסון צוהל לאחר ששיפר השיא העולמי

סמית הצעיר (20) קבע תוצאה מצוינת של 5.35 מ' והוא כיום תקוותה של ארה"ב לקראת אר־לימפיאדת מינכן. מאמנו סיפר על יכולתו הנהדרת וגילו הצעיר: „הישגיו טובים, אבל נזדקק לע־בוד הרבה על שיפור הטכניקה והמהירות של סטיב כדי להגיע להישגים טובים והמתאימים ל־יכולתו המקסימלית".

באותה תחרות בה שיפר איזק־סון את השיא העולמי סיים במ־קום השלישי הקופץ השוודי האנס לגארגיסט שקבע 5.28 מ'.

באותה תחרות נקבע שיא אישי של אל פוירבאך שהדף את כדור הברזל למרחק 21.10 מ'. פוירבאך הנמצא השנה בשיא כושרו אמר: „שיאו של מייטסון (21.48 מ') נמצא כבר בהישג ידי. אני מקוה לשפרו בתחרות הגדולה בסאן חוז־זה ב־6 במאי. אני מוכן מבחינת כושרי ליותר מ־22 מ'" — הב־טיח פוירבאך.

מקצה המסלול: הפועל פ"ת בסכנת חיסול

מאת יצחק פוקס

סניף הפועל פתח־תקוה, גאוות סניפי הפועל, אשר במתקניו פעי־לים מאות ספורטאים בכדורגל, כדורסל, כדורעף, קליעה, התעמ־לות, שחיה, כדורמים, סיוף ו־טניס שולחן ועוד מיגוון רב של פעילויות, עומד בפני חיסול.

תנועה בעלת מסורת המבוססת על חיי חברה ועבר מפואר, הגד־עה הרתי משמע, כורעת תחת על החובות באין מושיע.

גרעון מצטבר מזה מספר שנים של רבבות לירות, נושים שאינם מרפים, מאמנים שלא קיבלו שכ־רם חודשים רבים. חובות למס הכנסה החברות הגבלה המסרבות להסיע שחקנים להתחרויות. חנויות מתחמקות מלמכור ציוד באשראי. בנקים מחזירים המחאות ללא כי־סוי לשחקני כדורגל ממורמרים הניזונים מהבטחות.

פער עצום בין הוצאות להכנ־סות. קבוצת כדורגל שהחלה באי־הוד וקהל הבדיר רגליו מהמגר־שים. הציוד והנסיעות התייקרו. המאמנים והמדריכים העלו תבי־עות שכר, פקיד מס הכנסה תובע בתוקף את חלקו.

מועצת הפועלים מנסה לסייע ולתמוך ואינה יכולה. כי השיטה שבה מקציבה ההסתדרות השתת־פותה לסניפים היא בעוצמת מ־יסודה. במקום לתמוך באמנות פעילות, ניתנת התמיכה לפי גודל האוכלוסיה ההסתדרותית. יוצא איפא, שבעיר גדולה שבה פעי־לות ספורט מצומצמת, נהנים מ־סיוע גדול לאין שיעור מאשר בישוב קטן אשר בו הפעילות רחבה ומגוונת.

הנזק הוא כפול: עקרון הס־פורט המבוסס על מתן תנאים שוים למתחרים — נפגם וצומן בחובו תופעות לוואי שליליות. מאידך — הסניפים הפעילים בער־רים וביישובים קטנים — נבל־מים ומתמסמסים.

ההסתדרות עושה רמות בתחום הארגון וההסברה כדי להרחיב את מסגרותיה, לקלוט חברים חד־שים, לענות לצרכי הפרט לפי צרכי השעה.

ההסתדרות נוכחה לדעת באיזו מידה מצביע נושא הספורט את האוזרה במקצוע ואת חבר ההסתד־רות. מאידך יושבים בסניפי הפו־על ודנים על חיסול, צימצום, הפ־סקת פעילות — במקום לדון ב־הרחבת הפעולה.

סניף פתח־תקוה אינו יחיד ב־מציאות. המשבר הכספי הפוגם פר־קי את רוב הסניפים, ועל ההסתד־רות לעשות מאמץ מידי כדי להב־דיל את תמיכתה הכספית בסניפי הפועל.

ושובה שעה אחת קודם.

יש לעזור בפיתוח ענף האופניים

הרוכבים של גבעת־חיים אירגנו תחרות רכיבה בצורת המרוצה האיזורית עמק חפר ביום העצמ־אות.

זו היתה תחרות הרכיבה הראי־שונה בארץ אשר אורגנה ע"י הפועל. השתתפו כ־80 רוכבים ו־אלפי צופים נהרו מכל הישובים הקרובים והרחוקים.

כמו בכל ענפי הספורט העממי והחובבני התנדבו עשרות חברים לעזור למארגנים אם בשימוש, בקשר, בסדרנים וכו'. ומה שחש־בו המארגנים שתהיה תחרות קט־נה וצנועה — היה למאורע יפה, המוני ומהנה.

ולעצם התחרות והענף: מתברר כמו שבהולנד ענפי ספורט גם כאן הנוער של ההתיישבות העובדת בקיבוצים ובמושבי עובדים הגי־עו לרמה ספורטיבית טובה בלי הדרכה, בלי עזרה — רק עזרת המסירות, הכשרון והרצון. הבנות והבנים שייכים כבר למיטב ה־רוכבים בארץ והזכירו לנו במב־צעיהם את הרוכבים המקצוענים שאנו מכירים רק מתוך סרטים וסיפורים.

יש להאריך את הרכיבה ולעזור ולטפח דווקא בתקופה הזאת של המכונית המיכון והריכוז העירוני — כי הספורטאי הרוכב מוכרח להתקשר לסוס, לטפל בו יום יום, כי רק רוכב אשר הסוס מכיר ואוהב אותו יכול להצליח בתח־רות ולהוציא מסוסו את המקסי־מום.

על מוסדות הפועל והסניפים לחשוב ולחפש דרכים לעזרת ה־ענף ופיתוחו.

גבעת־חיים — יוסף כרמון

צעד קיצוני מדי

השבתת משחקי הליגה העלתה לפני השטח את התנאים בהם נאלצים שופטי הכדורגל לנהל את המשחקים. היתה זו החלטה „גבורית" של איגוד השופטים להוכ־יח אחת ולתמיד, שאם הקהל וה־שחקנים לא יוסנו, לא יהיה כדורגל בכלל.

אולם נדמה לי שהצעד היה קיצוני מדי. אם להעניש — מדוע להעניש את עשרות האלפים בשל חוסר הגבורת של המעטים? אם להעניש — מדוע לפגוע ב„מוטו", שמכספיו נבנה הספורט?

רצוי היה, לדעתי, להציג תנ־אים, לתבוע שיפור המצב ולהו־דיע שאם התביעות לא ימומשו ינקטו השופטים בצעדים חריפים יותר. כך נהגים במדינה מסוד־רת ומתוקנת. שביתה ממקדת או־לי את ההתענינות, אולם בודאי שאינה מוסיפה יוקרה ציבורית.

באר־שבע — יעקב כהנא

דן רבס חתר 100 מ' ב־58,5 ש' בפתיחת העונה

בתחרות פתיחת העונה בשחיה, שנערכה אתמול ב־בריכת כפר המכבי השתת־פו 100 שחיינים, מכל הגו־ליל, מכניפי אזור חיפה והג־ליל.

בלט בתחרות השחיין הותיק דן רבס, שחתר 100 מ' בזמן של 58.5 שניות וקבע ב־100 מ' פרפר זמן של 1:05.4 דקות.

פירוט התוצאות:

בוגרים — 100 מ' חתירה: דן רבס (הפועל ג"ז) 58.5; 400 מ' חתירה: דני פיק (מכבי חיפה) 4:58.9 ד'; 100 מ' גב: צומרי שרוטוביץ (הפועל ג"ז) 1:14.0 ד'; 4X50 מ' חתירה: הפועל ג"ז 1:51.0 ד'.

ילדים (עד גיל 14) — 100 מ' חתירה: רוני קרמן (מכבי חיפה) 1:04.1 ד'; 100 מ' גב: רוני קרמן 1:13.5 ד'. גיל 13 — 400 מ' חתירה: עופר פרידמן (מעיין־צבי) 5:17.9 ד'; 100 מ' חזה: משה קוליקובסקי (מכבי חיפה) 1:26.7 ד'. גיל 12 — 50 מ' חזה: גיא דגן (הפועל חיפה) 48.0 ש'; 50 מ' חתירה: דני גייגר (מכבי חיפה) 32.8 ש'; 4X50 מ' חתירה: הפועל מעיין־צבי 2:29.5 ד'.

ילדות (עד גיל 14) — 100 מ' חתירה: איריס ארמן (מעיין־צבי) 1:16.9 ד'; 100 מ' גב: אפרת אבנר (מכבי חיפה) 1:31.0 ד'; 50 מ' חתירה: איריס ארמן 34.6 ש'. עד גיל 13 — 100 מ' חזה: רחל גרייבר (מכבי חיפה) 1:30.0; עד גיל 12 — 50 מ' חזה: אורית תמיר (הפועל חיפה) 47.5 ש'; 4X50 מ' חתירה: הפועל גוש־זבולון 2:40.8 ד'. עד גיל 10 — 50 מ' חזה: דגנית סלירן (מעיין־צבי) 47.8 ש'.

קראוס — 100 מ' 57,9 ש' בבריכה קטנה

אמנון קראוס מב. מ. ע. שנעדר תקופה ארוכה מהבריכה, ניצח את־מול בתחרות שחיה שנערכה ב־ספיבק בר"ג. קראוס חתר 100 מ' ב־57.9 ש'. תוצאות בולטות אחרות 200 מ' חזה דן קצין (ב. מ. ע.) 2.47.3 ד'. 400 מ' חתירה — איתן פרידמן (ב. מ. ע.) 4:55.7.

בין הנשים 200 מ' חזה נורית שני (ב. מ. ע.) 3:06.4 וענת ווייס (ב. מ. ע.) 100 מ' חתירה 1:08.9 ו־100 מ' גב 1:23.9.

200 השתתפו במרוצי שדה

200 רצים השתתפו אתמול ב־מרוצי שדה תחרותיים ועממיים ביער בן־שמן, שאורגנו ע"י הווע־דה לספורט עממי במרכז מכבי.

במרוץ התחרותי למרחק 10 ק"מ, ניצח דני משרקי מאס"א ת"א בזמן של 31.50.1 דקות. במקום שני הגיע גבריאל קורן מקיבוץ יד מרדכי — 33:01.0 דקות.

במרוץ תחרותי למרחק 5 ק"מ הגיע במקום הראשון יצחק בן־מלך מהפועל נתניה — 14:59.0 דקות. שני היה משה דהאן מהפועל חיפה — 15:01.0 דקות.

במרוץ לנשים ל־2500 מטר ניצ־חה מרסל אואד — 10:03.1 דקות.

בתחרות להליכה למרחק 10 ק"מ ניצח משה אריאלי בזמן של 50 דקות. במקום השני זכה יבאל דוידוביץ — 56 דקות.

אתלטיקה קלה

הפועל מחוז חיפה זכה שלשום בתחרות האתלטיקה המסורתית ל־נוער עד גיל 16 לזכרו של אריה מאיר ז"ל שנערכה במכון וינגייט ואורגנה ע"י מרכז הפועל.

אתלטי חיפה צברו 456 נקודות לפני מחוז דן 404 נקודות.

בין התוצאות: ריצת 100 מ': יצחק ברציצר (חיפה) 11.5 ש'. 400 מ': יצחק כץ (אשקלון) 53.8 ש'. 1000 מ' מרדכי נדל (העמקים) 2:407 ד'. הדיפת כדור ברזל: משה הירש (חיפה) 13.36 מ' גו־בה: דן סלי־ספיר (עמקים) 1.70 מ'. נערות: ב־100 מ' ניצחו דינה שלנג (ר"ג) ורות זלתי (ר"ג) 12.9 ש'. 400 מ': יפה יוסף (חי־פה) 1:01.7 ד'. אורית אברמוביץ' ניצחה בקפיצה לרוחק 5.21 מ' ובקפיצה לגובה 1.60 מ'.

במירוצי ההליכה — נערים ונע־רות זכה מחוז דן.

בתחרות השתתפו יותר מ־100 אתלטים מ־6 מחוזות.

„הולנדי מעופף"

מזג האויר הסוער והרוחות הז־עות גרמו אתמול לביטול שניים מתוך ארבעת השיוטים במסגרת „שיוטי האביב".

בדגם ההולנדי המעופף ניצחו יאיר מיכאלי ויצחק גיר משדות־ים לפני דן הצבי וזאב גלאובר משדות־ים.

הפתעת התחרות היה כרמל צפני־ה ויהודה כץ שסיימו במקום הרביעי.

בדגם הפין זכה בכה פרידמן מהרצליה ימי הדרה לפני בנימין מבין מת"א ואמנון אביסוב מת"א.

קליעה למטרה

קלעי הפועל רעננה זכו אתמול בגביע לרגל יובל רעננה. בתחרות הקליעה ברובה זעיר שנערכה ב־מקום הם צברו 1534 נקודות לפ־ני הפועל נהגיה 1509.

בין הבודדים ניצח יהודה כץ (הפועל רעננה) 389 נק' לפני דב סטריקובסקי (הפועל רעננה) 388 נק' וסבריו טהרך (הפועל נהגיה) 387 נק'.

בין הנשים ניצחה יעל מרין (הפועל רעננה) — 382 נקודות.

סיוף

גבריאל סימון מהפועל חיפה זכה אתמול באליפות הפועל בחר־ב. לאחר שניצח בקרב הוהר את יורם זינובר 4:5. שלישי היה אדריאל בר־יוסף.

בין הנשים זכתה מיכל פוגל, שגברה על פנינה אופלגר מאש־קלון שסיימה שניה ועל נורית אדריון מהוד־השרון שסיימה שלי־שית.

באליפות דרגה א' בפלורט זכה נסים אלקבץ מצפת, לפני אפרים מרגי מפ"ת ושרלי אופלגר מאש־קלון.

האליפויות נערכו בחיפה בהשת־תתפות 50 סייפים.

● במפגש ספורט בין־לאומי בין אוניברסיטת אנטוורפן מבלגיה ונבחרת הטכניון נערכו מספר מפ־גשי ספורט בענפים שונים. בכדור־סל ניצח הטכניון את אנטוורפן 42:56 (25:36) בכדורעף הטכניון אנטוורפן 1:2 בטניס שולחן הטכ־ניון נגד אנטוורפן 1:5. בג׳ודו אנטוורפן הטכניון 1:2, בכדורגל 2:2.

ברוה"מ — יפאן 3:2 בכדורעף

נבחרת הכדורעף של ברה"מ (גברים), ניצחה ברוסטוב את נב־חרת יפאן 2:3 (13:15, 14:16, 18:16, 15:6, 615).

ספורט בעולם

השיאים טובים באתלטיקה בארה"ב

16.000 צופים חזו בדהרמויינס, איובה, בתחרות אתלטיקה מענ־נת, בה הוצגו כמה תוצאות מעו־לות.

אל פוירבאך הדף כדור ברזל למרחק 21.19 מטר ופאני דאו... ז"ל, קבע את השיא השנה ב־800 מטר, כשעבר את המרחק ב־1:46.4 דקה. בהקדימו את ה... מרייקאי מרק ווינזנרייד ... דקה.

ביים בולדינג עבר 440 יארד משוכות ב־50.1 שניות. בעוד השיאן העולמי ראלף מאן ... שלישי. שיאו העולמי של מאן ... הוא 48.8 שניות.

עיריית חולון

הודעה

בהגרלה מס. 11 של „מלווה חולון תשכ"ב — 1962", שהתקיימה בתאריך 2.4.72, יצאו לפדיון המספרים הבאים:

מספרי אגרות מילווה פנימי שתפדינה בסך של 10 ל"י כל אחת

3116 543 5739 2130 565 5424 5595 810 69 5836 5332 4208
5340 2881 5463 2217 2659 2215 1984 5447 2931 5310 5933
5833 6673 5290 4544 2658 7464 1824 4838 364 5433 7007
6478 3741 5746 3277 218 3742 5328 1723 6722 728 6078
5849 7382 7162 6350 1920 6301 150 4823 4685 2829 4475
2556 1167 6482 1890 3543 6127 5315 4724 2441 2131 3413
1049 5610 7408 4125 2132 6498 2772 1346 1692 4933 6382
6297 319 5536 6811 1738 676 6379 4579 7366 4142 3846
1787 4821 3228 3186 6992 2460 2241 5639 179 2365 9099
6833 3662 4853 7056 4831 614 321 7355 3809 4398 3874 3378
1256 7390 5421 1548 4909 5718 6452 4094 448 2560 6483
5272 6881 1695 5223 1604 6399 2518 3857 6605 4421 3512
6970 5725 5390 4652 6185 1864 3515 6339 593 3892 4565
3949 290 3752 2982 4099 3003 6520 1938 6462 6497 5466
945 2531 9960 4484 402 617 7309 5870 1859 2856 4815
5568 4228 4714 4015 88 4588 1678 1614 7208 5007 7135
1265 5497 264 1188 4213 4845 2692 6082 1371 6042 5769
1044 7068 4742 7308 7410 6153 6111 6907 1516 7046 3293
6285 3686 155 1996 4109 2707 7438 5951 3568 5634 5121
3600 6324 7195 3334 7352 3284 3613 5038 6680 599 3964
2549 5709 409 3477 3907 240 6116 3120 4865 7361 4129 914
1412 7078 456 6383 7096 4473 4656 4657 6737 1966 6059
4148 4300 4934 7483 4431 6829 6388 7173 1113 1531 7285
5125 1140 7440 7311 363 1676 5818 5949 4499 6651 6490
6765 5535 7297 5852 4765 5532 3766 6660 4730 4731 6215
3484 250 7094 4697 4642 6499 5301 2912 4729 5365 1833
6682 1748 2855 3540 3088 6618 1564 464 744 7159 4435 5593
3442 2135 6138 133 4907 4841 682 4699 5994 7429 1204 3023
258 1656 1243 1725 0288 6025 4178 4217 5698 4124 6415
4190 2780 5486 2242 1118 1222 5278 7358 6895 2257 4982
1896 692 1218 3405 6695 6510 3959 4554 6440 3624 2970
1767 2228 6635 4540 1460 6444 4141 2286 2174 2040 6012
5115 6546 2231 3053 5576 3702 2867 5019 3645 5814 6716
6346 6884 2081 3914 5337

בהגרלה מס. 7 של „מלווה חולון תשכ"ד — 1964", שהתקיימה בתאריך 2.4.72, יצאו לפדיון המספרים הבאים:

מספרי אגרות מילווה פנימי שתפדינה בסך של 10 ל"י כל אחת

2220 1495 6706 2870 4569 2947 6048 4474 3359 3528 6045
2730 1336 5672 4351 5164 1378 3012 5273 4524 0712 1630
6636 6655 1430 3621 6130 6076 3692 7325 1714 6377 1871
5920 2358 3500 6190 7342 3485 2381 0864 4526 0351 6453
6108 3556 6840 2732 4261 4392 7015 5362 4806 2252 5135
4775 2247 4424 2361 3161 1692 0316 6683 2802 4858 0643
5769 4995 6643 3044 7318 2825 3635 6888 6452 6066 4162
2355 3797 6262 6187 4182 5091 3274 6739 1432 2876 5157
5330 2251 2720 4688 0391 0341 2949 2946 3088 0736 1458
6369 5858 6750 1404 0531 7307 5529 4039 2099 3454 6161
7127 6097 0222 6883 0684 3853 3988 7371 2028 1969 4686
3751 4628 0816 3906 0672 6122 4223 4444 6155 1941 6947
6476 2980 7245 1449 2701 0309 4834 2650 6583 6913 4993
5122 6494 7147 2468 5784 1826 7103 6778 5756 2782 7014
2994 6884 4762 4842 3702 1390 2882 4654 3446 4693 1030
0056 5489 0193 3883 4617 1961 1084 5310 3984 6789 6719
1408 6152 4732 2969 2903 2889 3168 0554 6064 1471 5027
3521 6540 5968 4999 7229 0387 3760 7500 5860 3298 6382
0257 6547 3063 2890 4232 0852 6019 0832 0530 0901 1912
6101 5623 7104 5440 3599 0418 0106 7231 4549 6379 2243
5353 2637 1400 2663 3611 1671 0975 5425 0380 3762 6762
2399 1025 1540 1757 2688 4811 2622 4306 6397 0884 5797
4896 6566 1201 1560 1193 3496 5158 0809 1987 2367 4453
2843 4766 3505 5856 3674 7120 5949 1643 2576 0227 2448
1756 5407 3268 7137 1967 3782 2211 1959 3242 7253 0685
2540 3453 4955 0306 4830 1197 3902 6788 6521 4490 0332
3251 0893 6664 2719 6620 4164 3330 3944 6156 5791 2763
1472 3413 2194 4111 1933 0292 4734 5560 3374 3337 5576
3276 6180 3771 1289 0256 5897 1389 3923 0277 3033 5667
6233 5505 6201 4449 6059 2032 3818 2821 2512 0165 2299
7086 5136 4219 0346 4992 6917 7161 6510 6109 2058 1455
3584 3828 1161 7132 4874 6210 6748 2608 1491 6149 2823
5754 7390 4541 3280 6497 0428 6638 6087 4868 3691 0218
5186 3442 5389 4580 2100 2801 7474 1019 4720 1196 3056
7298

בהגרלה מס. 3 של „מלווה חולון תשכ"ו — 1966", שהתקיימה בתאריך 2.4.72, יצאו לפדיון המספרים הבאים:

מספרי אגרות מילווה פנימי שתפדינה בסך של 10 ל"י כל אחת

12300 7196 4351 13958 13081 12405 5252 5251 1277 12283
12730 3879 6222 8297 692 4006 4352 4179 8931 12297
7800 12362 6346 2240 4366 11927 10753 8293 6439 8294
1551 6437 3166 1921 14572 44573 6974 7415 8423 6457
1619 13869 4365 8762 1548 1549 2835 1550 1552 1011
6461 12267 8143 8083 10197 10196 6807 1250 1249 1251
11923 6083 10916 9045 14784 10917 976 6460 10189 10190
2015 14059 14060 958 9833 6778 2133 2134 6777 1252
4740 10758 4788 9533 12951 11534 12284 8776 8775 12313
4116 10658 12411 14950 10584 4115 10099 289 4176 12410
3784 3785 5845 13294 1146 3826 3845 7530 10277 1145
10317 6517 13944 13943 10152 10153 10775 10776 13803 5213
4814 4815 4816 14727 9834 9606 765 9605 9951 11394
1114 11460 2471 10552 12442 11459 1313 1920 5538 5537
7441 7442 4367 1312 13301 8287 7027 10066 14728 1113
7303 14690 3783 5214 6190 6191 6192 6648 3173 2018
11343 3973 13538 458 7899 14274 6304 14390 1585 8286
13434 987 3417 7595 8019 2381 7375 644 6234 8556
8707 8708 8709 8710 1339 008719 4330 4331 13436 13435
5211 5212 14782 1219 1218 8714 7657 3028 8705 8706
14235 6516 8018 12281 5988 5208 11290 11291 5209 5210
10493 10492 2645 2644 13293 1361 5301 7603 14237 14236
498 13831 2017 14018 13060 14905 4251 11655 10100 12272
4727 5197 5198 13219 11034 10278 4726 12138 13832 8139
925 9428 9427 8721 8720 4794 2213 3882 12921 12920
2863 14123 2862 8457 7790 8693 8688 8689 11944 11943
2338 8716 8717 8718 8715 13870 8690 14122 14121 7412
10914 8497 4573 7271 7270 7269 7268 7261 12762 1627
9636 6685 9836 14792 10915 10079 6656 13164 9635 9634
10980 10979 10978 10977 8704 9980 14853 9835 10659 6240
12488 13851 13437 9981 431 8838 8703 6193 6037 10981
2916 9582 14119 14120 4993 1340 12173 3475 12487 4444
6938 6939 8787 8322 11378 8299 11380 2339 2749 8773
2050 2014 2899 14118 3326 198 9633 9632 3906 9631
8424 8570 10757 1669 8569 1547 1546 1545 14726 13867
2176 2178 10117 10116 5218 2177 7440 2607 8540 8425
1423 8140 8141 4420 1526 3022 4419 6292 14754 13227 1622

פ. אילון
ראש העיריה
יו"ר מועצת המלווה

החברה למרכזי תרבות וספורט לנוער ולמבוגרים בע"מ

הכנס השנתי הראשון

יתקיים ביבנה במרכז לתרבות לנוער ולמבוגרים ע"ש ג. רמנוב ביום חמישי 4.5.72

סדר היום:
09.00—09.30 — התכנסות וכיבוד קל
09.30—11.00 — ישיבה הגיגית של מועצת המנהלים של החברה — הי"ר אליעזר פלד
11.00—12.00 — דו"ח שנתי על פעולות המרכזים — חיים צפירי
12.00—16.00 — דיון על לקחים ובעיות בפעולות המתנ"סים בהנחיית ד"ר יעל פוזנר
16.00—18.00 — תיאשות והכניה אמנותית על להקות ואמנים חובבים במרכזים שונים
כ־19.30 — פסטיבל האביב של להקות חובבים ביבנה. במקום תוצג תערוכה של עבודות המרכזים בתחומי האמנות הפלסטית.

חברי ההנהלות של המרכזים ברחבי הארץ, אישי ציבור, מהנדסים, עובדי המרכזים ונציגי מוסדות וארגונים הקשורים בפעולות המרכזים הקהילתיים — מוזמנים.

משמר העמק 1922—1972

כנס בוגרי המוסד החנוכי במשמר העמק

(עד קב' „תמניות" 1957)
ייערך במשמר העמק ב־7 ביולי 1972 שעה 15.00

חברים שטרם הודיעו על השתתפותם מתבקשים להודיע לכתובת: כנס בוגרי המוסד משמר העמק.

בהגרלת הלוטו 18/72

מינימום פרס ראשון *135,000 ל"י ומצטבר עד 250,000 ל"י.

לוטו

מחר המועד האחרון למסירת טפסי הלוטו

* כפוף לצירופים.

קרן

פסק זמן

...ביתת השופטים ...עד צודק

...ך חדשים רבים עקבנו אחר מעשי הבריונות במגרשי ה־...גל שהתגברו והתחזקו מעונה לעונה — גם בהיקפם וגם ...שות ההסתרה וההתנכלות שהלכו והתפתחו ככל שיד החוק ...ה מלהושיע. הקרבנות העיקריים בכל הליגות היו האנשים ...זה. כל אימת שאוהדים חמומי־מוח וסתם מפירי סדר מקצועיים בלתי מרוצים מתוצאה של משחק או מעצם העובדה שקבו־...ה האהובה עומדת להפסיד — יצא קיצפם על השופטים.

התחלה לא היתה בליגה הלאומית. משחקים אלה נערכים ...פי רוב במגרשים מסודרים, בעלי גדרות בטחון. הבריונים ...יכולים באיצטדיונים כאלה להתקרב פיזית אל השופט. אולם ...צות הנמוכות יותר, שם המתקנים פרימיטיביים למדי והקהל ...ש נושם בעורפם של שופטי הקו ואין לו שום קושי להתפרץ לטבור כר־הדשא כדי לפרוע חשבונם מהשופט — הגיעו ...שי התקיפה וההתפרעות של הבריונים לשיאים חדשים. לא ... כמעט שבוע, בלי פגיעות בשופטים. רבים ספגו מכות, ...ו מפציעות ונפגעו בבריאותם למשך תקופה ארוכה. ידי ...ת המשמעת היו מלאות עבודה. כשרוב הדוחות של השופטים ...רים על אוירה של לינטש ואיומים על שופטים, על מאמנים ...וקנים.

אבל כל עוד השתוללה הבריונות בספר, במשחקי ליגות ג׳ ...גות ב׳ הרחק מציבורים גדולים של חובבי ספורט ושל דעת ...הל, לא נזעקו המוסדות האחראים לכדורגל לשום פעולה מעשית. ... פה ושם נשמעו גינויים. ברוב המקרים לא נכחו שוטרים ...קום הפורענות למרות ההנחיות הברורות של תקנון המשחקים. ...קרים אחרים היו הסדרנים מראשי המרביצים. הכופש שם נפשו ...פו ברגע שהתייצב במרכז השדה ושרק לתחילת המשחק. כל ...ר היה נולד במשך 90 הדקות. והשופטים, שהם רק בני תמותה ...לים, לא יכלו לעמוד בלחץ הטרור. השיפוט היה מתעוות, ...וצאות היו מתקפחות — אך איש לא טרח לרדת לעומק הבעיות.

וכאשר כדור השלג החל מתגלגל, שוב לא היה מי שיעצור ...תו. מליגה ב׳ עברה הבריונות לליגה א׳ וממנה לליגה הלאומית. ... שופטי הסגל הבכיר החלו לטעום טעמו של טירור. עד אז ...שמעו את סיפור חייהם של חבריהם הצעירים. אולם כאשר ...פשטה המשטמה וקיבלה ממדים פליליים, כמו זה האחרון של ...צוץ חנותם של שני שופטים־שותפים בפתח־תקווה — חל ...יפנה.

איגוד השופטים התדפק. לפתע נתחוור להבריה, כי בעצם ... השעיר לעזאזל של הכדורגל הישראלי. כל התקנות, החוקים הצווים שהוצאו על־ידי הנהלת ההתאחדות לכדורגל, שתכליתם שמירת מעמדו ובטחונו של השופט אינם נשמרים. האוהדים הפרועים אינם יראים עוד אפילו מן השוטרים. גם אלה נפגעים אם הם ניצבים בדרכם של הבריונים אל השופט. ואם בכל זאת קשה להגיע אליו, מחפשים אותו מחוץ לגבולות המגרש, אפילו הרחק ממנו. מחפשים ומוצאים את כתובתו או את מספר הטלפון שלו או את מקור פרנסתו — מאיימים, מטילים אימה עליו ועל בני משפחתו וכבר הגענו למעשי פיצוץ. כל מה שחסר לנו עתה היא האוירה השוררת במגרשי דרום־אמריקה של שליפת כלי נשק והריגות.

תגידו מגוזם, תגידו שאצלנו זה לא יקרה. אנחנו לא לטינים חמי מזג. מי העלה על דעתו פיצוץ חנותו של שופט בגין אכזבה מתוצאת משחק ספורטיבי? על כן אולי לא נהיה פופולאריים בימים אלה — אבל קיבלנו בקורת רוח מרובה את החלטת ציבור השופטים שלא להופיע אתמול במגרשי הכדורגל בכל הליגות ובכך לשתק את ענף הספורט החשוב ביותר במדינה.

השופטים למדו מן הנסיון. הם התריעו וחזרו והתריעו על הנעשה במגרשי הכדורגל ועל חוסר הבטחון לחייהם ובריאותם, אבל ההתאחדות לכדורגל לא נקפה אצבע להטבת המצב. פרט לעובדה שבשלהי כל עונה הוכרז על מצב חירום שפירושו הכפלת עונשים — לא זכו השופטים להגנה של ממש. בהתאחדות לכדורגל, הישנה והחדשה, הבנויה מפדראציה של מרכזי ספורט, לא העיזו לפזר קבוצה ולסלקה ממסגרת המשחקים בגלל התפרעויות ובריונות. תמיד התמצה הדין בפשרנות ובסלחנות — אם לא בועדת המשמעת אז בועדת העירעורים או בבית הדין העליון של ההתאחדות. זאת ועוד: ההתאחדות לא השכילה לחנך את הכדורגלנים לכבד את השופט והם בהתנהגותם מציתים את האש.

על כן אנו מצדדים בטיפול בהלם. אילמלי דו״ח ועדת צינוני שהלם בכדורגל ובכל הסובב אותו לא היינו זוכים, למשל, לשום שינויים פרסונליים — למרות ההידרדרות במשך שנים. אצלנו, כמעט בכל שטחי החיים, אוהבים לכבות שריפות, אך אין עוסקים בטיפול מונע.

שופטי הכדורגל הגישו לנו תזכורת. אמנם לא מקובלת, לא פרלמנטרית. יש כאלה הסבורים שצריך לטפל בבעיה כמו בסכסוך עבודה, להכריז על כך שבועיים מראש, כדי שתהיה תקופת צינון — לא של המכים אלא של המוכים — ובינתיים יקלחו המשחקים כסדר, ושוב ירביצו לשופטים ושוב יהיו ישיבות ושוב ינתנו הבטחות. ובינתיים תסתיים העונה וכולם ייצאו לפגרה. וכך תחזור חלילה מעונה לעונה ללא פתרון.

אתמול הוכיחו השופטים כי הם חלק מהכדורגל. בלעדיהם אין משחקים. הצעד שעשו השופטים היה צעד חינוכי — גם כלפי הקהל וגם כלפי המוסדות האחראים. מעתה יצטרכו לחפש פתרונות של ממש לעקירת נגע הבריונות, כדי שזירות הספורט שתכליתן לתת פורקן חברתי חיובי — לא יהפכו לחממות של פשיעה.

ד. ס.

בשעה שבישראל מתחבטים בפתרון לבעיית ההתפרעויות

מדיניות היד הקשה מצד השופטים הרגיעה הרוחות באנגליה ובהונגריה

מאת יוסף דגן

כשהתאחדות הכדורגל האנגלית הוציאה בתחילת עונת הכדורגל הוראות לשופטים להחמיר בהחל־טותיהם לגבי התנהגות השחקנים בשדה המשחק, זכה צעד זה ל־תגובות שליליות של מנהלי הק־בוצות. תגובות אלה הלכו וגברו בשבמחזורי הליגה הראשונים. מילאו השופטים בקפדנות אחרי ההוראות החדשות אשר כתוצאה מכן הורחקו והוזהרו מדי שבת עשרות שחקנים.

שולליה הרבים של היד הקשה מצד השופטים טענו, כי אלה ה־אחרונים הורסים את המשחק ה־גברי וכי בעתיד הקרוב יחשוש כדורגלן לתקל כדי לנסות להוציא את הכדור מרגלי היריב, שמא יורחק משדה המשחק. הקיצונים שבשוללים אף הרחיקו לכת וסב־רו כי תוך שנה־שנתיים ישתנה ממש אופי המשחק של אנגליה שיאבד לחלוטין קרבות מגע. אלה אף הסבירו, כי נקיטת היד הקשה נובעת מירידת הרמה של השופ־טים וכי היא באה אך ורק להד־פות על חולשה זו.

אולם ככל שהמשחקים נמשכו נשתתקו קולות השוללים. עתה נתברר כי היד הקשה לא רק שלא פגעה ברמת המשחק אלא שהיא עקרה כמעט מן השורש את התופעות השליליות שנתגלו במגרשים בשנים האחרונות: צע־קות ועשיית תנועות כלפי השו־פט; התנהגות בלתי ספורטיבית; הרחקת כדור כתוצאה מהפסקת משחק, ובמיוחד בעת ביצוע בעי־טת עונשין או בעיטה בלתי יש־רה, כדי לאפשר לקבוצה שנגדה נפסקה העבירה להכין את חומת השחקנים; השהיית משחק מכוו־נת ותיקול מאחור.

חוזרים לשחקנים

מעניין שההוראות המיוחדות ש־הועברו לשופטים הובאו גם לי־דיעתם של השחקנים באמצעות חוזרים מיוחדים למועדונים ובעב־רם אליהם פניות אישיות עם הס־ברים מפורטים באיזה מקרים יוז־הרו או יורחקו משדה המשחק, בנוסף כמובן לעבירות המצויות בחוקת השיפוט.

השחקנים הוזהרו כי בסמכותו של השופט למצוא שחקן אשם ולהענישו לאחר התנהגות בלתי הולמת כמו: משחק מסוכן, הכ־שלה, נקיטת גישה תוקפנית, השהייה מכוונת, מניעת הבקעת שער בפעולה בלתי הוגנת, הפ־רעה בביצוע בעיטת עונשין, מחאה קולנית נגד השופט או הקוון.

זה קרה אצלנו: השופט הדוורג מוגן ע״י שוטרים מחשש שצופים יפגעו בו.

כאמור ההוראות החדשות נכ־נסו לראשיהם של השופטים וה־שחקנים וההתאחדות האנגלית מציינת בסיפוק את השיפור הרב שחל בהתנהגות השחקנים. אלה והאחרונים, וכן אותם מנהלים ש־התנגדו ושללו את ההוראות ה־חדשות, מודים עתה כי הדבר הלה בעיתו ותרם לשיפור תדמית הכדורגלן במשחקי הליגה.

אולם נראה כי מה שהספיק באנגליה, לא מספיק במדינות אחרות ובבעיית ההתפרעויות וההת־נהגות הבלתי הולמת של השח־קנים היא מנת חלקן של מדינות רבות, המחפשות דרכים לפתרון הבעיה.

הונגריה מחמירה

המדינה האחרונה שעברה מה־פיכת שיפוט בשבועות האחרונים היא הונגריה. ההתאחדות ההונג־רית אף הרחיקה לכת יותר מ־„אחותה" האנגלית. ברוב המקרים בהם נענש הכדורגלן האנגלי ב־אזהרה, נענש השחקן ההונגרי ב־הרחקה והדוגמה הבולטת ביותר היא פנייה ביקורתית כלפי השו־פט או שופט הקו.

בהונגריה, אם מישהו מהקהל זורק איזה חפץ לשדה המשחק המכוון לעבר שחקן או שופט ו/או שופט קו, על השופט להפ־סיק את המשחק.

סטאן לאבר, מומחה שיפוט אנגלי, הציע לאחרונה „מהפיכה חדשה" בשדה השיפוט. לדעתו, פרט לשימוש בכרטיסים הצהובים והאדומים (לאזהרה והרחקה) עי־בד שיטה שלפיה ישתמשו השופ־טים בסימנים בידיהם שיסבירו מה פירוש החלטתם. לדעתו ידגיש הדבר את השחקנים ואת הקהל, אשר לא תמיד מבין מדוע החל־ליט השופט כך או אחרת.

דוגמה מסין

מעניין שרעיון זה נכנס לראש־שו של לאבר לאחר שחזה במש־חקי כדורגל בסין העממית. לאבר שם לב כי לאחר כל החלטה של השופט, ניתן הסבר להחלטה ב־אמצעות רמקולים והקהל הסיני מקבל את ההסבר בהתלהבות וב־מחיאות כפיים.

לאבר טוען כי השימוש ברמקול אינו מעשי ביותר וכי סימני ה־הסבר של השופט יהיו יעילים בכל שדה משחק. מעניין שהצעו־תיו הועברו זה לא מכבר לועדת השיפוט של פיפ״א.

אנו רואים איפוא כי הכל מו־דעים לנושא ההתפרעויות וכי חלק לא קטן מהפתרון טמון בשופט ובידו החזקה. מן הראוי שגם איגוד השופטים שלנו ידאג ליי־שם חידושים אלה כבר מן העונה הבאה.

מסלול של בעיות ומחלוקות פוגם בהתקדמות האתלטים

מאת רן גלעד

שורה של בעיות מעיקות על ענף האתלטיקה. דווקא בשנה ה־אילימפית. הבעיה הראשית איננה, בהכרח, כיצד לשגר מספר מאקסי־מאלי של אתלטים לאולימפיאדה. מה שמטריד את ועדת האתלטיקה היא השאלה — כיצד להפוך, סוף סוף, את האתלטיקה הישראלית ל־א ת ל ט י ק ה ולא לניצנוץ דליל של כוכבים בקהה־פידה אסיאנית, פחות או יותר.

הבעיה של הגברת תודעת הענף בקרב הנוער והחדרת גורם העיק־ביות לליבו של האתלט, היא עתה המשימה של ראשי הענף. שכן, 200 מ׳ ובקפיצה למרחק. בקלות ניתן להכשירה לקפיצה לגובה ול־

בבתי הספר היסודיים והתיכוניים קיימת נהירה מתקבלת על הדעת אל המסלול. אולם, מיצוי הכשרונות הוא מצומצם, יחסית.

יש לכך כמה סיבות. אחת מהן נעוצה במצבם של מדריכי הספורט של כל האגודות ברחבי הארץ. ה־מעניקים העדפה ברורה לענפי הכ־דור, על חשבון ענפים אחרים. לכן, לא אחת קורה, שאתלט צעיר מסת־תגל בקבוצת כדורגלנים או כ־דורסלנים, השייכים לסניפו. אלה נהנים מזוהרי פירסומת, מתנאים מינהלתיים וכספיים. אין כל פלא, כי רבים מבין האתלטים הצעירים והכשרוניים ממירים תוך שנה שנ־תיים את תחביבם בכדורגל או ב־כדורסל.

כך, למשל, נמוגו או נתנוונו מחלקות האתלטיקה בסניפים רבים ברחבי הארץ. בראש וראשונה ב־הפועל תל־אביב. אסתר שהמורוב פרשה מהסניף ומתאמנת במכון וינגייט. ציון הצדוני נכנס להסגר. מה נשאר ממחלקת האתלטיקה של הסניף?

בעיית המאמנים

נקודה שניה, המקשה על הת־קדמות הענף, נעוצה בכושר עבו־דתם של המאמנים וברצונם לע־בוד. אין מטרת הרשימה לפגוע ב־איכותם של מאמני האתלטיקה (למ־רות שאיכותם משתקפת בהתצר־תם). אולם, רק חלק מן המאמנים בארץ מתמסרים לנושא בצורה יסודית ומעמידים סניף רציני של אתלטים. עובדה, שכאשר פועל מאמן במסירות מתפתח סניף רב־גוני.

אורי רביב, היו״ר החדש של ועדת האתלטיקה, צעיר נמרץ, מנ־הל כללי של רשת בתי הספר ה־מקצועיים „עמל", אינו מהסס לה־טיל את ביקורתו כלפי אותם מאמ־נים. הוא אינו נוקב בשמות. אולם טוען בתוקף כי: „לא נראה לי ה„פטנט" לקחת אתלטית אחת ול־הובילה באצבע לחו״ל."

כוונת הדברים איננה לגנות מאמ־נים, שטיפחו אתלטים, או אתלטיות וקידמום לרמה גבוהה. כוונתו של אורי רביב היא, לפתוח בפני או־תם מאמנים את הצער להגברת פעילותם המבורכת. אחרי הכל הר־כה, כי לא בהרצאות, לא במעב־דות ולא בעזרת דוקטורים מתגלים אתלטים. כוכבי של האתלט דורך בצורתם של מאמני השדה.

נכון, שמאמן אשר מצמיד את־לט להגיעם בקהה־פידה בקלאג־מי. זוכה להוקרה ומלווה את ה־ספורטאי בנסיעות לחו״ל. אולם, אין זה העיקר. ועדת האתלטיקה רואה את עיקר העבודה בהכשרתו של דור ביניים ודור חדש. כיוו־נים לסגל האולימפי הבוכר.

מתיחות

המחלוקת עם המאמנים סביב כמות ואופי העבודה, יוצרת מתי־חות. אחד מחברי ועדת האתלטיקה אמר לנו, כי לא כל מאמני האת־לטיקה משגרים את חניכיהם להש־תלמות הדו־שבועית במכון וינגייט, בהנהגתו של סטפאן קובלסקי. כלומר, בתחילה היסוס כמה מאמ־נים לשלוח את חניכיהם. מתוך חשש, כי האתלט יהפוך לתלמיד־קובלסקי ויזנח את מורו הראשון. לאחר מכן השתפר המצב. אחרי שנקבע כי קובלסקי יעביר את הע־רותיו למאמנים — ולא ישירות לאתלטים.

מחלוקת רצינית, שיש לה השל־כות לבעיית המאמנים, נעוצה בש־אלה — באיזה ענפים חייבת אס־תר שהמורוב להתחרות במינכן. מאמנה, עמיצור שפירא, גורס, כי עליה לרכז את כיווניה לריצת המשוכות. מאמנים אחרים טוענים, כי יש לנצל את רבגוניותה של אסתר גם לקרב חמישה. כמו, אס־תר מצטיינת בריצת המשוכות, ב־הדיפת כדור ברזל. אולם עד כה לא נקבעה החלטה סופית בנושא.

בשלב זה הבטיחו שהמורוב וש־אול לדני את השתתפותם באו־לימפיאדה, על סמך הישגיהם ה־עונה האחרונה. בועדת האתלטי־קה מקווים, כי ארבעה ספורטאים אחרים — אביבה באלס, חנה שזיפי, ראובן פלג ויובל וישניצר — יעברו את המינימום עד סוף חודש יולי.

אביבה באלס קרובה עד כדי 1.6 שניה מן המינימום האולימפי. היא מצטיינת בכושר טוב, שכוונה את מוראות באנגקוק, הישגה בת־חילת העונה בריצת 800 מ׳ — מינימום (2:05 ד׳) וביכולתה של אביבה לצמצם את הפער.

אותם דברים אמורים לגבי חנה שזיפי בריצת 1500 מ׳. היא חיי־בת לקבוע 4:20 דקות בריצה זו. שיאה הוא 4:25 דקות ואילו בריי־צה יחד עם גברים קבעה שזיפי 4:22 דקות. גם יובל וישניצר ניצב קרוב למינימום. עליו להפחית כ־2.5 שניות את שיאו הארצי ב־1500 מ׳, כדי לכבוש את המדד, שהוא — 3:41.6 דקות. ראובן פלג קבע 1:36:10 שעה בהליכה ל־20 ק״מ ועליו להמית ארבע דקות, כדי לזכות בכרטיס למינכן.

בחודש הבא ייצאו שהמורוב, שזיפי ובאלס למחנות אימון ותח־רויות באירופה, כדי להכשירן ל־חודשים הקריטיים יוני־יולי, בהם מקווים כי ישיגו את המינימום.

MARY QUANT COSMETICS Chelsea London

אמן האיפור הבינלאומי
של מרי קוונט
סטפן ניל
מגיע לישראל!

סטפן ניל מגיע לארץ לאחר סיור בבירות אירופה שם תרם ליופין של הנשים. במשך שהותו כאן יעניק לכל אשה יעוץ יופי ואיפור, ללא תשלום, בין השעות 11 בבקר עד 7 בערב.

היום, יום א׳, 30.4 „המשביר לצרכן" סניף אלנבי ת״א
מחר, יום ב׳, 1.5 „כל־בו שלום" ת״א
יום ג׳, 2.5 „המשביר לצרכן" ירושלים

לשם קבלת פרטים נא פני לדיילת מרי קוונט במקום!

הפלגות שיט ונופש לחופי הים התיכון
EPIROTIKI LINES

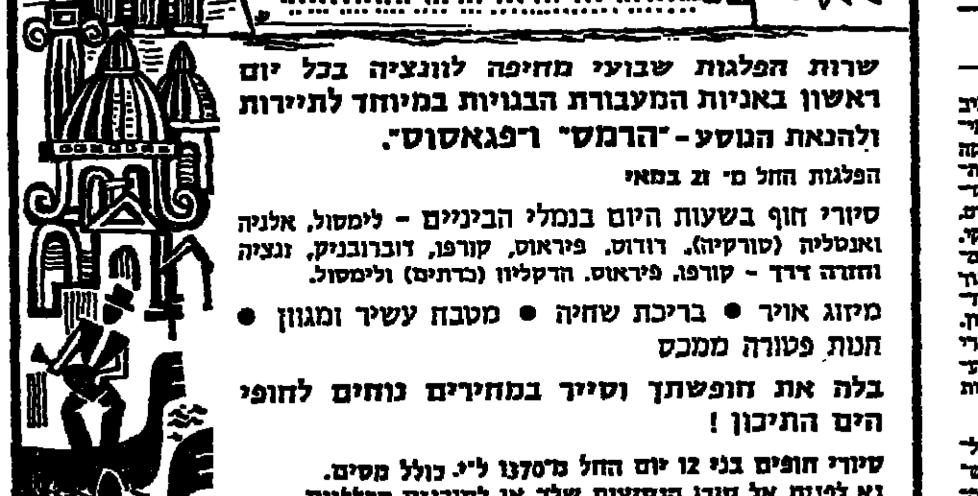

שרות הפלגות שבועי מחיפה לוונציה בכל יום ראשון באניות המעבורת הבנויות במיוחד לתיירות ולהנאת הנוסע - "הרמס" ו"פגאסוס".
הפלגות החל מ־ 21 במאי
סיורי חוף בשעות היום בנמלי הביניים - לימסול, אלניה ואנטליה (טורקיה), רודוס, פיראוס, קורפו, דוברובניק, ונציה וחזרה דרך - קורפו, פיראוס, הרקליון (כרתים) ולימסול.
מיזוג אויר ● בריכת שחיה ● מטבח עשיר ומגוון ● חנות פטורה ממכס
בלה את חופשתך וטייל במחירים נוחים לחופי הים התיכון!
סיורי חופים בני 12 יום החל מ־375 ל״י. כולל מסים.
נא לפנות אל סוכן הנסיעות שלך או לסוכנים הכלליים
אלאלוף ושות׳
ת״א, רח׳ אלנבי 94, טל. 611757 - 613389
חיפה, רח׳ ביאט 6, טל. 667752 - 667753
שיווג בטיחות שנקבע ע״י מנהל אגף הספנות והנמלים "הרמס" - "פגאסוס" שנת הבניה 1950 (י״ג)

בגלל הפסד בודד נחתו ה„מעופפים" על המקום השלישי בטורניר ביוון

מאת שמואל טל

...יפים אך מרוצים, חזרו לפני ...ימים חברי נבחרת הכדורעף ...ורניר מערב־אירופה (המכונה „טורניר האביבי") שנערך ב־... עייפים — לאחר שקיימו ...עה משחקים תוך שמונה ימים; ...צים — בגלל הישגם הנאה ב־...ניר (מקום 3) כאשר ניצחו ...ישה משחקים ונוצחו רק ב־...ד.

... „מעופפים" — דוד ברנצבה, ...ה כהן, לוי מלכין, אוריאל ...ק, משה ליכטנטל, רובי פריד־... אליהו רבינא, מאיר כץ, ברוך ...עברים, יהודה חפץ, אבישי ...זובסקי ועמרם גלילי. שני מ־...נים — הישראלי דאן הרבר ...ימני מיתאי קאטאן. ראש מש־...ת — צבי הרשקוביץ. מנהל ...תרת — רמי דורית. הרופא — ... ליברטי והשופט — אורי אמק ...צא גם סגן מנהל רשות הס־...ט) עלו ביום ה־4 לאפריל על ...ש המטוס בשתהנתם הסופית ... אתונה.

קבלת פנים נאה

...בלת הפנים באתונה היתה נאה ...ימה. ראשי התאחדות הכדור־... של יוון דאגו לשכן את ה־...רת בבית הארחה רחוק מש־... העיר ליד חוף הים כשרק ...ה התנופה הקרוב למקום כפ־... ברגשו את נוחות הנבחרת. ...ט נוסף הראוי לציון הוא שי־...ם של כל 13 הנבחרות במקום ...וכו אחד כשרק נבחרות יוון ...ך ב׳ התגוררו במקום אחר. ... השבוע הראשון לשהותה של ...בחרת ביוון הוקדש למחנה אי־...ים מרוכז ומשותף עם הנבחרת ...נית, בהדרכת שני המאמנים. ... דאן הרבר, עבדו ה„מעופפים" ...אימונים קשים ואינטנסיביים שהיו ...אשר לאימוניהם בארץ הזאת כ־...גם לקראת הטורניר הקשה. תוך ... מחנה האימונים הספיקה ה־...רת לקיים שלושה משחקי מב־... בהם ניצחה פעמיים את הנב־...ת המארחת בתוצאה זהה 2:3 ... נבחרת שוויץ 1:3.

הילוך גבוה

...ב־11 במארס ניתן האות לזי־...ה, הגרלה הארירה הפעם פנים ...הורת. יחד עם הגדילו בבית ...ד נבחרות בינוניות: אנגליה, ...ידיה ותורכיה אשר לא היו ...ומום רציני לעליית ישראל לש־... השני. הפעם הלכה הנבחרת ... הקל אל הכבד כשהיא נכנסת ... אם ל„הילוך גבוה".

...הפתיחה היתה מוצלחת. קרבן ...שון היתה נבחרת אנגליה אשר ...בסה ללא תנאי 0:3 (15:8, 15:6, 15:5). למרות המשחק הבינוני של הנבחרת. האנגלים אשר נמצאים עדיין בראשית דרכם בענף ה־כדורעף לא היוו יריב כלל וכלל ואיפשרו למאמנים הישראלים ל־נסות את רוב השחקנים.

תורכיה לא האמינה

במשחק השני נמנעה לגד הפ־תעה. היריבה היתה נבחרת שוו־דיה. למרבית ההפתעה גילו ה־שוודים התקדמות רבה לעומת ה־שנה החולפת (בטורניר שנערך בארץ) והצליחו אף למתוח את נבחרתנו כשניצחו במערכה הש־ניה. כשהתוצאה הורתה על שוו־יון במערכות שיפרה הנבחרת מה־לכה ותוך כדי הצגת משחק טוב זכתה בשתי מערכות רצופות ו־במשחק כולו בתוצאה 1:3.

המשחק האחרון בבית המוקדם נערך לנבחרת נגד התורכים. לש־תי הנבחרות היו שני נצחונות והמשחק ביניהן היה על המקום הראשון. נבחרת תורכיה משתווה ביכולתה לרמת נבחרתנו. אולם נראה כי נבחרת ישראל הסבה אצל התורכים ל„פוס המהוד־". כך שכבר מן הפתיחה נוצר הרו־שם כי הם אינם מאמינים בנצ־חונם ולכן נכנעו ללא תנאי למש־חק טוב מאד של הנבחרת 0:3 (15:8, 15:6, 15:9).

בעקבות שלושת הנצחונות על־תה הנבחרת לשלב השני יחד עם נבחרות ספרד, יוון ותורכיה. כ־אחר רגל התורכים כבר נבררה כא־מור בשלב המוקדם. נערכו ה־ישראלים להתמודדות נגד הספר־דים. וגם כאן לא נכשלו. למרות שהספרדים המאמנים על־ידי מא־מן רומני הציגו משחק ביטוני, הצליחו לנצל ריפיון מה בשורות נבחרתנו וניצחו במערכה הרא־שונה. אך היתה זו שירת הבר־בור שלהם. כי מיד לאחר מכן זכו הישראלים בשלוש מערכות רצופות ובמשחק כולו 1:3.

השיא נגד יוון

ואז נערכה הנבחרת למשחקה הקשה בטורניר נגד נבחרת יוון המארחת. די היה לנבחרתנו ב־„לקיחת" מערכה אחת בלבד כדי לזכות במקום הראשון ולעלות לג־מר וניתנו אף רמזים לראשי מש־לחתנו להפסיד את המשחק לטובת היוונים. אך רוח הספורט של השחקנים והרצון עז להתעלות הבי־או למשחק מעולה של ה„מעו־פפים" (הטוב ביותר של הנבחרת בטורניר) כשהביסו את היוונים ב־שיעור 0:3. אות וסימן ליכולתה הנפלאה של הנבחרת במשחק זה יש לראות בסיום המשחק עת הדרה הקהל היווני בתשואות רמות לשחקנים וכיבד את הנפת הדגל הישראלי בקימה. (דרך אגב מנ־הג יפה נהגו המארגנים כאשר הניפו את דגל המדינה המנצחת בסיום כל משחק וניגנו את הימ־נונה).

ההפסד הבודד

לשלב הגמר עלתה ישראל יחד עם נבחרות הולנד, בלגיה ותור־כיה (הפתעת הטורניר). הנבחרת נוצחה לראשונה על־ידי הנבחרת ההולנדית הטובה. ההולנדים הפ־גינו משחק משופר לניצול המבוסס על הנחתות אדירות של שחקני־ הם הגבוהים. ניצלו חולשה ישראלית מפתיעה וחוסר בטחון וזכו בנצחון וחלק 0:3 (12:15, 14:16, 12:15). נראה היה במשחק זה כי הבחורות הישראליות מוו־תרות מראש על נצחון שהיה אפ־שרי בהחלט.

ההפסד להולנדים הותיר לישר־אלים את המאבק על המקומות 3—4 ופעם נוספת התייצבה נב־חרתנו מול נבחרת תורכיה. התורכים ניצ־לו את אכזבת הישראלים מה־הפסד להולנד וזכו במערכה ה־ראשונה בצורה משכנעת — 2:15. אך הם נשברו ואיפשרו ל„מעו־פפים" שלנו להפוך את הקערה על פיה ולזכות פעם נוספת ב־נצחון בתוצאה 1:3 כששלוש ה־מערכות לזכותנו מסתיימות בתו־צאות (9:15, 9:15 ו־3:15). את ישראל הקדימו בדירוג נבחרות בלגיה שתפסה מקום ראשון והו־לנד.

נבחרת ישראל בטקס הפתיחה כשלידה עומדת נבחרת ספרד

ההפתעה — מלכין

קשה, לאור רמתה הטובה של הנבחרת, לציין שחקנים בולטים אך למרות הכל היו ארבעה ש־התעלו מעל היתר. הפתעת ה־טורניר מנקודת מבט ישראלית היה ללא ספק לוי מלכין. ידוע היה עד כה כי מלכין מציג את רמתו הגבוהה בשנים־שלושה ה־משחקים הראשונים ואחר כך אי־נו עומד במעמסת הכושר הגופני. הפעם התעלה מלכין על עצמו והציג יכולת נפלאה לאורך כל הטורניר.

החלטות הקונגרס

מצטיין שני היה משה כהן ש־הוא כיום משחקני המפתח של הנבחרת. כהן, שרק שבוע לפני הנסיעה התאושש ממחלת האד־מת המתישה, הצליח בעזרת טי־פול מסור של רופא המשלחת, ד״ר ליברטי, להגיע אם אם ל־טורניר כשמשחקי הבית המוקדם הקלים מאפשרים לו לחזור אל עצמו ולהתעלות לרמה גבוהה. גם מאיר כץ הוכיח שלא בכדי בשישיה הראשונה. הצליח להת־עלות ברגעים בהם שיחק כע־ הוא מאציל מנסיונו על חבריו הצעירים. אחרון הבולטים היה דוד בר־צבר הוותיק (12 שנה בנבחרת) שפתח את הטורניר ב־צורה מוצלחת אך פגיעה בכתפו מנעה ממנו להמשיך ולהצטיין.

במסגרת הטורניר נערך ב־14 לחודש (ביום החופשה ממשחקים) קונגרס בו השתתפו ראשי כל המשלחות המשתתפות וכן נשיא הועדה המערב־אירופית, מזכיר הועדה האירופית ויו״ר איגוד השופטים באירופה. ההחלטות ה־חשובות שנפלו בקונגרס זה היו:

* שינוי החלטה מהשנה שעב־רה וקביעה לעריכת „טורניר ה־אביבי" כל שנה במקום פעם בש־נתיים.
* עריכת טורניר מקביל לנשים בהשתתפות מדינות מערב־אירו־פה כשהטורניר הראשון ייערך כ־נראה כבר בשנה הבאה במערב־גרמניה.
* עריכת טורניר נוער בהולנד בשנה הבאה בו תשתתף גם נ־בחרת הישראלית.

הישגה של נבחרת הכדורעף ביוון מוכיח בפעם נוספת כי למ־רות שענף זה אינו „סובל" מעו־דף תשומת לב בקרב חברי ההנ־הלות האגודות לספורט ואינו זוכה לתו־מכים רבים. נמצאים בו שחקנים הצו־עדים בענפי הכדור האחרים. הנו־ הוא צועד בדרך הנכונה לקראת הישגים נאים ומקום מכובד בזירה המערב־אירופית.

בוועידת מק"י. דרשו להפסיק הדיונים בגלל ... מכבי יפו

כל מי שחשב שוועידת מק"י ה-17, שנערכה בסוף השבוע שעבר בת"א, עסקה רק בבעיות „בוערות" של שלום העולם ובטחון ישראל, טעה.

בשבת אחר־הצהרים, בשיא ה־ויכוח על עניני המצע וירושת משה סנה, קמו מספר צעירים ודרשו לעשות הפסקה בדיוני הוועידה.

בעלי הדרישה העלו נימוק מאד מקורי: מכבי יפו מסיימת בדקות אלו את משחקה בבאר־שבע ולכן צריך לאפשר להם לשמוע את התוצאה.

לאחר דין ודברים, שנמשך מספר דקות, נדחתה כמובן הב־קשה המוזרה, למגינת־לבם של הקומוניסטים הבולגרים שרצו לצוד שתי ציפורים במכה אחת: גם לשמוע את התוצאה וגם לא להפסיד את הדיון הפוליטי ה־נוקב.

פריצי צדקה

רבים לא האמינו ששופטי ה־כדורגל יממשו את איומם ויחר־מו את המשחקים בשבת. בין קטני אמונה היה גם „קפטן" הנבחרת, מרדכי שפיגלר, אשר ב־ראשית השבוע שעבר, מיד עם פרסום ההכרזה של הנהלת אי־גוד השופטים, התערב עם מז־כירות האיגוד, **פריצי מילדנברג** שטענה כי השביתה תתקיים.

בסוף השבוע, לאחר שנציגי ה־שופטים לא שינו את החלטתם לשבות גם אחרי פגישה עם הנ־הלה ההתאחדות, הזדמן שפיגלר שוב למשרדי ההתאחדות והוא עבר במהירות ליד חדרה של פריצי, מבלי להפנות לעברה את ראשו.

סגל מוכן תמיד לחתום

התלאות הרבות שעברו העונה על קבוצת הפועל ת"א שברו את רוח עסקניה. במשחק האחרון נגד הכוח במצב של 1:1 ובעיצומן של התקפות הפועל, פנה מאמן הפועל, **אדוארד סגל**, אל הסר־בים אותו ביציע ואמר: „הביאו לי מישהו מהכוח, אני מוכן לח־תום איתו על תיקו."

מיד אחר כך הבקיע **פיינגנבוים** את שערו השני ושכנוי של סגל התעניינו אם העיסקה בעינה עו־מדת. סגל התגלה כפסימיסט: „אני מוכן לחתום על "2:2" — חזר והכריז. למזלם של אוהדי הפועל לא בוצעה העיסקה.

הגזבר הבין את המתיחה

בין הראשונים שברכו בשבת שעברה את „שייע" **פיינגנבוים** על צמד השערים שכבש במש־חק קבוצתו נגד הכוח (1:2 ל־הפועל תל־אביב) היה גזבר ה־התאחדות **שמואל מרון**. הוא מי־הר מיד אחרי שריקת הסיום לעבר חדר ההלבשה, אמנם בלי מענק־נצחון, אך עם שפע מלים חמות.

הגזבר סיפר כי במסע לבורמה הירבו השחקנים „למתוח" את „שייע" ותיארו בפניו כיצד יב־קיע בבורמה שערים וכל הקהל יפתח בצעקות: „שייעו שי־יעו"

„עד שלא ראיתי ושמעתי מה הולך ב„בלומפילד" — סיפר אחר כך מרון — לא הבנתי את מש־מעות המתיחה".

לא מכירים את גרציאני

ההתאחדות לכדורגל הזדהתה, אמנם, עם הרגשתם של שופטי הכדורגל, שהשביתו את משחקי הליגות — בשבת. אולם, אחד הסיכומים של ההתאחדות עם איגוד השופטים היה: „החלטו־כם לשבות נקבעה ללא התייע־צות עימנו".

באיגוד השופטים מכחישים סי־פור זה. אולם, מתברר, כי גיר־סת ההתאחדות היא הנכונה. ש־כן, ביום השבת, כאשר נודע ל־אנשי ההתאחדות כי הנהלת אי־גוד השופטים מתכנסת ל„ישיבת השביתה", נשלח חבר הנהלת ה־התאחדות, **אברהם גרציאני**, ל־משרדי המוסד, מתוך כוונה ש־יצג את הנהלת ההתאחדות. כא־שר הגיע גרציאני לישיבה, נאמר לו: „סלח לנו, זו ישיבה סגורה, הנך מתבקש לעזוב".

למחרת, ביום א', נשאלו אנ־שי איגוד השופטים לפשר ההת־נהגות כלפי גרציאני. תשובתם היתה: „צר לנו, לא הכרנו את מר גרציאני".

ההבדל הקטן

אליפות בתי־הספר התיכוניים של איזור תל־אביב באתלטיקה נערכה בשבוע שעבר באיצטדיון רמת־גן. אך יותר מאשר היתה זו אליפות באתלטיקה, יהיה האירוע מיצעד של אתלטיות חינניות, יפות ואפילו יפות מאד מתל־אביב רבתי.

בתחרות העניק מורה ההתעמ־לות הוותיק **מנחם קורמן** מדל־יות לאתלטיות ולאתלטים מבין חניכיו שהצטיינו במפעל.

לאחר שעיטר אתלטיות במד־ליות שאל קורמן בחיוך: „איך אפשר לדעת את ההבדל בין אתל־טית מתיכון עירוני ט' בתל־אביב לבין תיכון אליאנס מרמת־אביב"?

קורמן עצמו השיב: כשמענ־קים מדליה לאתלטית מתיכון ט' ומברכים בנשיקה, מקבלים חזרה על הלחי. וכאשר מעטרים אתל־טית מאליאנס, מקבלים על הש־פתיים..."

סינוואני משמשון: התימנים לא כותבים בשגיאות

שאול סינוואני, מראשי שמשון תל־אביב ומוותיקי כרם התימנים נעלב עד עומק נשמתו מן העובדה שמ־ייחסים לאנשי הכרם את פיצוץ חנות הספורט של שופ־טי הכדורגל משה אשכנזי ושמעון חוגג.

כידוע, מצאה המשטרה אחרי הפיצוץ בפתח־תקוה פתק מלא שגיאות כתיב. בין היתר נכתב בפתק: „הוהדי שמשון... תיזאר".

„תראו לי תימני אחד — טוען סינוואני — שאינו יודע לכתוב ואינו מבדיל בין א' ל־ה'."

בהקשר לכך הוא סיפר כי לפ־ני 20 שנה פלשו אלמונים למו־עדון של שמשון ומיד אחרי כן אירע בו פיצוץ. המשטרה עצרה כמה מעסקני ושחקני הקבוצה, אך הללו הכחישו את השתייכו־תם לענין מכל וכל. להגנתם הם טענו כי הפורעים אינם מאנשי הכרם משום שעל הקיר מתרה כתובת „מות לפלשים!" ו„מות" נכתב כ„מבת". אף תימני — טו־ען העצורים — אינו עושה שגי־את כתיב גסה כזאת. המשטרה לא שוכנעה עד אשר אירע פיצוץ נוסף במועדון — בזמן שאנשי שמשון ישבו במעצר. רק אז היא נוכחה בצדקתם ושחררה את כו־לם.

סיפורה של ביצה

בקאנדה נערכה לא מכבר תח־רות ספורטיבית בה הושג שיא ארצי חדש. היתה זאת תחרות בהטלת ביצים בלתי מבושלות לפי חוקים קבועים מראש. כמנצח יוכרז יודה הביצה למרחק רב ביותר בעוד בן־זוגו מצליח לתפ־סה שלמה. אחרי שורה של נס־יונות בלתי מצלחים, עת דמה המגרש לחביתה גדולה, הצליח **דייב אלן**, בן ה־23 לשבור את השיא הארצי. הוא זרק את הביצה למרחק של 48.77 מ' ובן־זוגו לאטי קזול הצליח לתפסה בלי שתשבר. כמו בכל תחרות רצינית נבדק הציוד הספורטיבי — כלומר הביצה — לפני אישור רשמי של השיא. הביצה נבדקה, נשברה, טוגנה ונאכלה. והכל הסכימו ש־אכן — היא לא היתה שלוקה לפני התחרות.

מאבק בליגה — וגם על ישראל

ההתאחדות לכדורגל עומדת בפני דילמה קשה ביחסיה הבינ־לאומיים. קבוצות הצמרת הגרמנ־יות „בורוסיה מינשנגלדבאך" ו־„באיירן מינכן" ידועות ביריבותן הקשה בליגה. בנוסף למאבק על האליפות ישנה עתה לשתיים סי־בה נוספת לתחרות — על היחס־ים עם ישראל.

„באיירן מינכן" התקנאה ב־יריבתה, המבקרת מדי פעם ב־ישראל ורמזה, באמצעות שליחים בלתי רשמיים, על נכונותה לבוא אלינו למשחקים. ההתאחדות שלנו מתלבטת, מחד, אינה רוצה „לבגוד" בבחוריו של האנס וויס־ווילר, ומאידך אינה רוצה לאכ־זב את קבוצת הכוכבים של „באיירן מינכן", שבשורותיה מש־חקים בין היתר גרד מילר ופראנץ בקנבאואר.

בברזיל רוצים גם את גביע הנוער

הבראזילאים אשר זכו לצמי־תות בגביע העולמי בכדורגל ר־פילסו כבר את דרכם לטורניר הגמר האולימפי הקרוב, לוטשים עיניים לתוארים נוספים. משום כך, כנראה, הציע נשיא ההתאח־דות הבראזילאית לכדורגל, **הואו האבלנגה**, לארגן משחקי גביע עולמי גם לנוער (גילאי 17—20) והצעתו הובאה לפיפ"א.

„לא טסתי 2000 מייל כדי לומר לחיים שתי מילים"

אמר חצקל כהן במסיבה החגיגית ליובלו של גלובינסקי

כל ה„מי ומי" בצמרת העסקנים בספורט הישראלי התכנסו ביום שני במלון „רמת אביב" לארוחת ערב חגי־גית. „קרה מקרה — הסביר סגן יו"ר הוועד האולימפי חיים ווין, אשר ניהל את המסיבה — ולחיים גלובינסקי מלאו שבעים שנה".

המברכים ביקשו מבעל השמ־חה, יו"ר איגוד הכדורסל ומז־כיר הוועד האולימפי, לגלות את סודותיו: סוד האנרגיה המניעה אותו ללא לאות וסוד ה. י. — רכישת הידידים. הם איחלו לו אריכות ימים, יכולת לסבול את שותפיו בפעילות הספורטיבית — לעצמם — יכולת לסבול את חיים.

יצחק זאבי, שהביא את ברכת מרכז הפועל ידע לספר שגלובינ־סקי הקים את האגודות הפועל ועוד ב־1922 יסד קבוצה של כדורגלנים פועלים. היתה זו „קבוצת העמק" המפורסמת, ש־בשורותיה שיחק כרץ מרכזי... ה־משורר אברהם שלונסקי.

הברכות לא פסחו גם על הר־עיתו של חיים גלובינסקי, **מוס**, שאיפשרה לו — כפי שציין חתן השמחה — „להשתולל בעסקנות הספורט". **מנחם סבידור** שהביא את ברכת מרכז מכבי, אמר בין היתר, כי מה שמקלקל חיים ב־דיבוריו הרבים מתקנת מוני בש־תיקתה. כאות הוקרה הדביק למוני גלובינסקי נשיקה על הלחי בסיום ברכתו וחיים מיהר לגמול לו ולנשק לרעיה סבידור.

חזקל כהן, יו"ר הוועד האמ־ריקאי למען הספורט בישראל, מידידיו הקרובים של גלובינסקי, טס במיוחד לישראל כדי להש־תתף בארוחת הערב והפתיע בכך את בעל השמחה. כאשר קם לשאת את דבריו ביקש „פריווי־לגיות". „אני מבין, רבותי — אמר — שאתם מצפים ממני ל־ברכה קצרה של שתי דקות, כפי שנהגו קודמי. אבל אני טסתי אלפיים מייל לא בכדי לומר ל־חיים שתי מלים." ואכן, נאום הברכה של חזקל כהן לא היה קצר.

המברכים וכל המוסדות העני־קו לגלובינסקי מזכרות ותשורות (כגון רישום בספר הזהב של ה־קרן הקיימת) אך המתנה המקו־רית ביותר העניקה לו מטעם מו־עצת ההימורים ו„ספורטוטו" יש־ראל. היה זה רעיונו של **עמיהוד תבור**, מזכיר ה„טוטו" להכריז על 5 מילגות בסך 1000 ל"י כל אחת לספורטאים מצטיינים ולהט־טיל על חיים גלובינסקי לבחור אותם.

חוגגים

☐ **משה לגיל** הוא אחת הד־מויות הוותיקות והבולטות ב־ענף הכדוריד. הוא אמנם משמש כמאמן (הפועל פ"ת) כמו שאר חבריו לנבחרת מסוף שנות ה־

משה לגיל

חמישים, אבל הוא מסרב לתלות את נעליו ולהיכנע לגילו. היום יחגוג לגיל את יום הולדתו ה־34.

☐ פעיל אחר, אבל לא על המגרש, הוא **יצחק פוקס**, יו"ר הנהלת ההתאחדות לספורט ש־בשבת יהיה בן 41.

☐ שופטי הכדורגל זכו את־מול לשבת חופשיה ממשחקים כתוצאה משביתתם. יש להניח כי השופט **נח רבינוביץ** ניצל את הזמן הפנוי כדי לתכנן את יום הולדתו ה־32 שיחול ביום ששי.

☐ אותם דברים אמורים גם לגבי **דוד פרימו**, הבלם הבין־לאו־מי של הפועל שיהיה ביום ששי בן 26.

☐ בינלאומי אחר שיהיה מחר בן 25 הוא **משה כהן** מ־בית זרע, „מעופף" הנבחרת שחז־רה לפני 10 ימים מאתונה והיה אחד המצטיינים ב„טורניר ה־אביבי".

☐ פנינת המין החלש היא **רבקה אלקלעי**, כדורסלנית הפו־על ת"א שתחגוג היום את יום הולדתה ה־22.

☐ בשבוע שעבר „פיספסנו" את יום הולדתו של האצן המצ־טיין של הפועל ר"ג, **עמיר כחולי**,

עמיר כחולי
לעולם לא מאוחר

שמלאו לו בדיוק לפני שבוע 17. אנו מודים לאמו של האתלט ש־הפנתה את תשומת לבנו.

יעקב בהוש

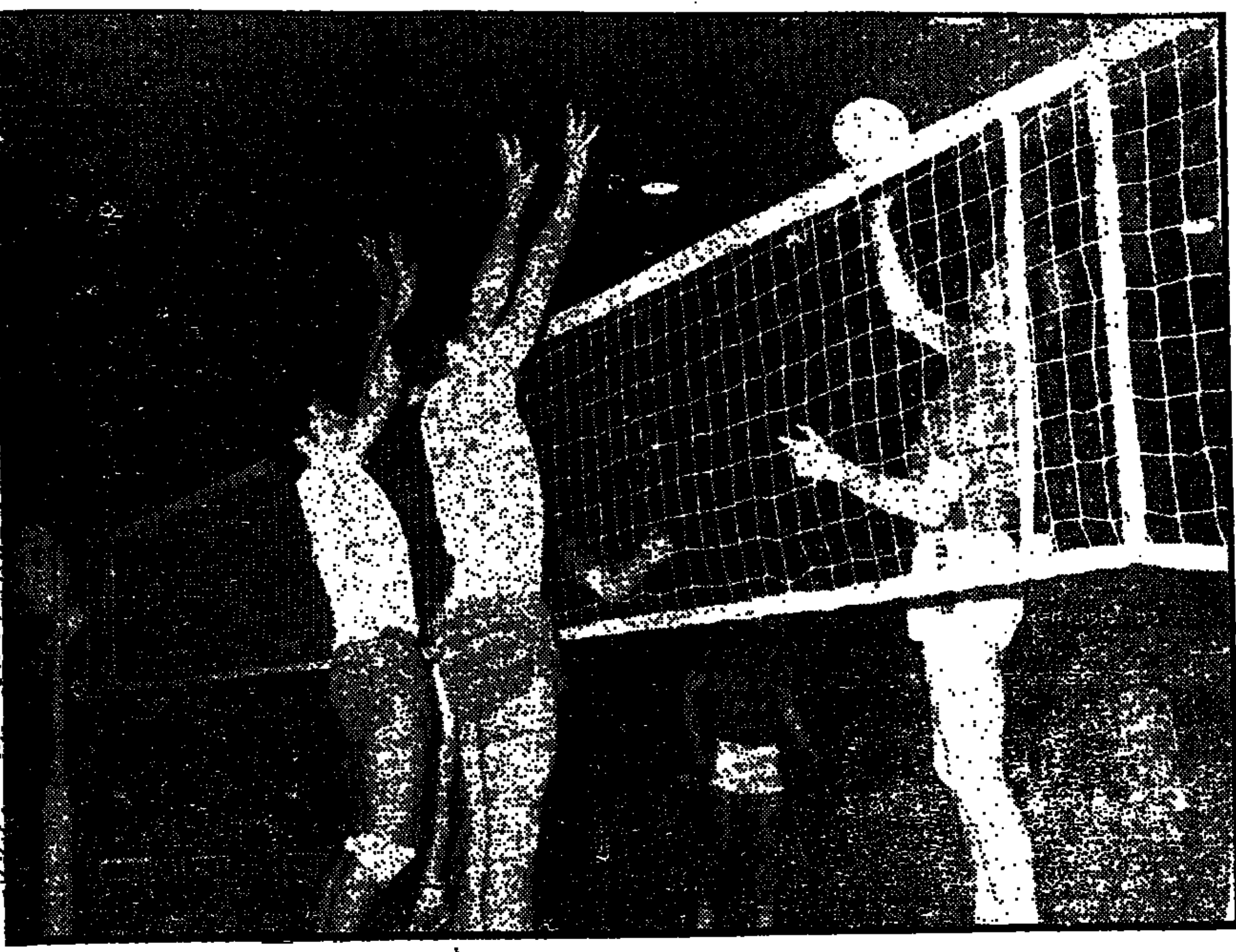

נבחרת ישראל בכדורעף חזרה לפני 10 ימים מאתונה, שם השתתפה ב„טורניר ה־אביבי" המסורתי. היא דורגה במקום ה־3 כשמאזן משחקיה הוא מרשים: חמישה נצחונות לעומת הפסד בוד־דד לנבחרת הולנד, בגללו לא עלתה למשחק הגמר. הנבחרת הציגה באתונה

צלום השבוע

יכולת טובה והיא נוהלה ע"י שני מאמנים: יצחק הובר (ישראלי) ומיהאי קא־זן (רומני).

במסגרת המשחקים ה־מוקדמים גברה הנבחרת הישראלית על נבחרת שוו־דיה בתוצאה 3:0 ותמונה זו צולמה במשחק זה ובה נראים מאיר כץ (מספר 9) ודוד ברנצר כשהם מנת־רים לחסימה.

(ראה כתבה על השתתפות ישראל ב„טורניר האביבי" — בעמוד 17).

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
לוח קונצרטים שבועי
תל-אביב
היכל התרבות, 8.30 בערב
קונצרט למנויים 18
אורי סגל, מנצח
ליאונרד רוז, צ'לו
סדרה 4 — יום ב' 1.5
סדרה 5 — יום ה' 4.5
התכנית:
באך — קונצ'רטו ברנדנבורגי מס' 6.
בלוך — „שלמה", רפסודיה עב־רית לצ'לו ותזמורת.
ברהמס — סימפוניה מס' 4 במי מינור.

סדרה 6 — מוצ"ש 6.5
סדרה 7 — יום א' 7.5
סדרה עממית — יום ב' 8.5
התכנית:
באך — קונצ'רטו ברנדנבורגי מס' 6.
סטראווינסקי — סימפוניה בדו מאז'ור.
דבוז'אק — קונצ'רטו לצ'לו ב־סי מינור.

מוסיקה קלסית קלה
קונצרט למנויים 5
מוצ"ש — 13.5
נועם שריף, מנצח
רוג'ר בלקבורן, חצוצרה
התכנית:
באך — כוראל פרליוד.
פאליה — מחולות מתוך „הכובע בעל שלושת הקצוות".
היידן: קונצ'רטו במי־מאז'ור לחצוצרה ותזמורת.
שריף — „אבן במגדל יהוי".
קודאי — סואיטה „מארי יאנוש".

כרטיסים במספר מצומצם ניתן להשיג במשרד התזמורת

ירושלים
בנייני האומה, 8.30 בערב
קונצרט למנויים 5
סדרה 2 — הערב 30.5
דניאל בארנבוים — מנצח וסולן
עם זמרים אורחים ומקהלות.
התכנית:
מוצארט — רקוויאם.
קונצ'רטו לפסנתר ב־סי במול מאז'ור

חיפה
אולם ארמון 8.45
קונצרט למנויים 9
סדרה 1 — יום ג' 9.5
סדרה 2 — יום ד' 10.5
סדרה 3 — יום ה' 11.5
המנצח, הסולן והתכנית — ראה ת"א סדרות 6, 7 עממית.
הרצאת הסבר:
ביום א' 7.5 בשעה 8.00, אולם ביתנו, רח' ירושלים 29.
המרצה: אורי טפליץ

באר-שבע
אולם קרן 8.30 בערב
יום ד' 3.5
קונצרט למנויים 4
המנצח, הסולן והתכנית — ראה ת"א, סדרות 6, 7, עממית.

אל תשליכנו לעת זקנה!!
ההורים הזקנים זקוקים עתה למקום נעים שקט נוח ולטיפול רפואי.
בבית מרגוע „עלומים"
רח' קדימה 27, חיפה הר־הכרמל טל. 81366 ● כשר
● סידור מיוחד לזקנים עם השגחה רפואית קבועה.
● אמבטיות פרטיות במהדר.
● מחירים עממיים.
● הנופשים מוזמנים עם או בלי פנסיון.

סע עם סונול ליריד
אדם ומעונו
כרטיסים במחיר מוזל להשיג בתחנות סונול
סונול

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965

מרחב תכנון מקומי באר־שבע

הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הדרום ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, באר־שבע, הופקדה תכנית מפורטת הנקראת „תכנית מפורטת מס' 118/03/5 — שכ' ב' דרומה בדרך מצדה בבאר־שבע (ליד בי"ס תיכון הימלפרב" ביחד עם התשריט המצורף אליה.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית
חלקי גושים 38021, 38061.

כל מעוניין בתכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על־ידי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

י. ורדימון
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום
כ"ז בניסן תשל"ב (11.4.72).

עירית אילת

מכרז 14/72

להחלפת צנרת מים. 1) בבדי התמרים. 2) במקומות שונים בשכונה ב'.

עירית אילת מכריזה בזה על קבלת הצעות קבלנים להחלפת צנרת מים. 1) בבדי התמרים. 2) במקומות שונים בשכונה ב'.

תוכניות, מפרטי הבניה והחוזים אפשר לקבל במשרד מהנדס העיר כל יום בשעות העבודה הרגילות תמורת 50 ל"י שלא יוחזרו.

את ההצעות יש לשלוח בדואר רשום במעטפה סגורה לידי מזכיר העיר לא יאוחר מיום 15.5.72 בשעה 12.

על המציע לצרף ערבות שתתקבל על דעת גזבר העיריה בגובה 10% מערך הצעתו.

אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

א. אור, ראש העיריה

הודעה
בדבר הפקדת תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הדרום ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה שמעונים, הופקדה תכנית מיתאר מקומית הנקראת „תכנית מיתאר מקומית ד/797 — ישוב בדואי בתל־שבע".

ביחד עם התשריט המצורף.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
שטח 5309 דונם.

כל מעוניין בתכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

י. ורדימון
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום
י"ט באדר תשל"ב, (5.3.72)

משרד החינוך / רשות הספורט — מכון וינגייט לחינוך גופני ולספורט

בית הספר למאמנים ולמדריכים במכון וינגייט

מודיע בזה על פתיחת ההרשמה לקורסי המאמנים השנתיים לשנת הלמודים תשל"ג

במקצועות — אתלטיקה קלה, טניס, כדורגל, כדורעף, התעמלות בנים, התעמלות בנות, שחייה, כדוריד, כדורסל סיוף, כושר גופני.*

הקורסים מתנהלים במכון וינגייט בפגישות הדו־שבועיות אחה"צ (15.00—20.30), בכ־10 סופי שבוע לשנה ומחנה אימון מרוכז בסוף הקורס.

הקורס מקנה תעודת מאמן מוסמך מטעם רשות הספורט ומכון וינגייט.

בדבר פרטים נוספים נא לפנות לביה"ס למאמנים — מכון וינגייט טל' 053-28015.

* הקורס למאמנים בכושר גופני מיועד לבוגרי בי"ס למאמנים.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965

מרחב תכנון מקומי באר־שבע

מודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הדרום החליטה, באישור שר הפנים, לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת „שינוי מס' 2 לתכנית מפורטת מס' ד/645 — קביעת יעוד לבנייני מגורים בגוש 38061 שכ' ו' בבאר־שבע".

שהודעה על הפקדתו, ביחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים 1740, 23.7.71 עמ' 2239.

השינוי האמור בצורה שבו הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, באר־שבע, וכל המעוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

י. ורדימון
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום
ט' בניסן תשל"ב (24.3.72).

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965

מרחב תכנון מקומי עמק־חפר

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה—1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז החליטה באישור שר הפנים, לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקרא „שינוי תכנית מפורטת מס' עח/14/15", שהודעה על הפקדתה ביחד עם התשריט המצורף אליה פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 1738 תשל"א, עמ' 2198.

השינוי האמור בצורה שבו הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה עמק־חפר, וכל מעוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

א' חיון
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

משטרת ישראל
המטה הארצי / אגף המנהלה
מכרז מס' 13/72

1. משטרת ישראל מזמינה בזה הצעות
להספקת מצברים מגודלים ומינים שונים
2. בהצעה יש לפרט את המחיר.
3. פרטים בנידון אפשר לקבל במדור הקניות, טל: 61־91־82 בין השעות 08.00—13.00.
4. את ההצעות יש להגיש במעטפה סגורה מסומנת „הצעת מחיר למכרז מס' 13/72, לפי המען: — משטרת ישראל / אגף המנהלה, מזכירות אג"ן, רח' אגץ 4, יפו.
5. ההספקה בשעורים שבועיים או חדשיים במשך שנת 1972.
6. **המועד האחרון לקבלת ההצעות הוא: 4-5-72, שעה 12.00.**
7. אין משטרת ישראל מתחייבת לקבל ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.
8. המשטרה משאירה לעצמה הזכות לדרוש ערבות לביצוע ההזמנה בהתאם לתנאיה.

ראש מדור הקניות

24 שעות · 24 שעות · 24 שעות · 24 שעות

מבחר

טלוויזיה

יום ראשון

* 17.30 — "ילדי המסילה" — סידרה בת שבעה פרקים עפ"י ספרו של א. נסביט. סיפורה של משפחה המתגוררת בקוטג' כפרי בעוד אבי המשפחה נאשם, במעצר, בבגידה בארצו. פרק 1 "האורחים".
* 18.30 — "שרידי התפארת" — סידרה דוקומנטרית על תרבויות המזרח. הפעם סיפור תולדותה של פרספוליס (עיר הפרסים) כפי שהוא משתקף משרידי עתיקותיה.
* 20.30 — "העיקר הפרנסה" — בהשתתפות זמרים ישראלים.
* 21.00 — "תעודה" — "מי הוא מין אמנותי". סרט דוקומנטרי על הסיוע האמריקאי לארצות אחרות ובעיית הפנים שהוא מעורר.

יום שני

* 17.30 — "נשים קטנות" — פרק ה'; כל המאמצים להציל את בת עולים בתוהו והיא מתה ממחלתה.
* 19.30 — "תומל מורקליה" — מאת שלום עליכם מתוך הסדרה "בני עמך".
* 20.20 — "בומרנג" — "הסוציאליזם בימינו".
* 21.05 — "המלאך" — "יהלומים".

רדיו

יום ראשון

* 21.05 — "בראשית היהודי" — עם ה"ב אלמוג שמור, וממסור על קשריו עם הנוצרים, ערבים, ועוד (צ).
* 22.06 — "המסך עולה" — "זושקה" מאת גולי פולט. לאחר התסכית יערך דיון במבוייתו של שמואל שוינער (א).
* 23.50 — "שיחות הגות" — עם במאי הקולנוע דוד פרלוב, השיחה על הנושא "הקולנוע כ'ראי'" (צ).

יום שני

* 21.06 — "מחפשים את המטמון" — משחק רדיו חידוני בעריכת זאב צור. מחבר כתב החידה מרדכי באור ומנחה משה טימור. המאזינים יתקשרו לטלפון לטל. 256121, תל-אביב (ב).
* 23.05 — "אגדה ומציאות" — דמותו האמיתית של צאלח א-דין. היסטוריונים ועוסקים מנסים לעמוד על קנקנו ועל מעשיו של המצביא הממלוכי הנודע בן המאה ה-12, שניצח את הצלבנים. משתתפים: פרופ' דוד איילון, פרופ' יהושע פראוור, אלוף (מיל.) יהושפט הרכבי, ד"ר עמנואל סיון, ד"ר בנימין קידר, ועוד (צ).

קולנוע

בירושלים:

* "הקשר הצרפתי" (אוריון) — סרט מתח מרתק, קצבי, מהיר, שיש בו חוסר-פרופורציה בין הדרך לבין הנושא ובין המגמות האמיתיות לבין היומרות. עם זאת, עם שהוא סרט מצוין סוג ב' שנהנה משום מה גם סרט קלוש סוג א'. אני ממליץ — יש בו כדי להצדיק זאת.
* "קוראים לי טריניטי" (חן) — פארודיה חיננית, מרתקת ומשעשעת על המערבון — בביצוע איטלקי מעודן ואינטליגנטי ללא דופי.
* "אני אוהב אותך רוזה" (ירושלים) — סרט קאמרי-אינטימי של משה מזרחי על ירושלים של לפני 60 שנה. מוליך לעם אקוטי בעל רוח אנושי כנה. סרט מרתק ואיטי גם יחד, המלווה פגמי-פיקול, היסטוריים, קולנועיים ושפליות-סגנון המעידים על אי-בשלות קולנועית. סרט-נשמה בעל קטעים נפלאים, אך חיבבני-ירושלמי.
* "הלחישה שבלב" (רון) — סרט צרפתי מעודן המציג דיוקן של משפחה בורגנית, אבל לא-כל כך טיפוסית בעיר-שדה. אוירה נהדרת, בעיות נצחיות — אך פתרונות מקוריים. ביחוד במוקד ראשי של העלילה — היגנבו המיני של הבן הקטן.

בתל-אביב:

* "האריות המוזהבים" (אופיר) — סרט מתח מצוין על קצין משטרה אפריקאי בימינו. אוירה, קצב, עקים קטנים. משחק נהדר — הכל טוב עד שהסרט גולש לתוך פילוסופיה רעיונית עמוסה על החברה בכלל והמשטרה בפרט — אז הוא נהיה קיצוני. שמר מרגיז — גם כשהוא מסוגל לשמור על האוירה המוחשית.
* "מילכוד 22" (שדרות) — סרט הרציני, המתחכם והמסתרבל, פרי של מייק ניקולס על-פי ספרו של ג'וזף הלר. סרט עשיר וחשוב, עם משחק מעולה ביחוד של אלן ארקין — שבוודאי לראותו, אך הוא בוודאי בהרבה מספר.
* "דקאמרון" (סטודיו) — גישתו העצמית בשורית ראשונית של הבמאי פאזוליני לסאטירה חברתית-מינית חיננית של בוקאצ'יו. לא עיבוד — אלא שימוש — מדהים גם אם מקוטע. אישי מאוד גם אם סולף בחלק מהתמונה. שאפשר לדחותו — אך אי-אפשר לשכחו.
* "אני אוהב אותך רוזה" (אורלי) — ראה "ירושלים", ירושלים.
* "המקשר" (סאר) — סיפור שלו ה"מקשר" מבחוץ, סיפור ומרזבנע מבטים. כיצד אילץ המוסר הויקטוריאני הצביע ילד בן 13 לשמש שליח-דואר לאהבה "בלתי-חוקית". התוצאה איננה הרס החברה הצרובה, אלא הרס המקשר הצעיר. סרט רגיש, יפה ונפלא ממש.
* "הקונפורמיסט" (תכלת) — סרטו של ברנרדו ברטולוצ'י על פי ספרו של אלברטו מורביה — מעין אנטומיה של פאשיסט קונפורמיסט איטלקי, שמניעיו בסטיות אישיות. סרט מסובך בידור. יפה מאוד בעל תוכן חשוב, ובכל זאת — הנימוקים היסודיים נראים שוליים, נימוקי-המוסכלה של הפאשיזם, לא של המסבה שלו.
* "זרע אנדרומדה" (אלנבי) — הסרט היקר הזה, המציג תמונה של הודה נכתה משבר-אבדון ביולוגי באמצעות עולם קר וסופר מסוכן, אינו יצירה חשובה באמת. אנגלי עשויה באנגליה, המשעשעת מאוד באבסורדיות מותכמה, אך הוא בלי ספק סרט מדע דמיוני מרתק, עשיר ואינטליגנטי. לצורך אנושי חסר לו הרגש האנושי העמוק.
* "ספור אחד של פשע" (צפון) — קומדיה איטלקית בנוסח אנגלי עשויה באנגליה. משעשעת עתים. עממית-עסיסית. של סיפור פשעים קלאסי.
* "הקשר הצרפתי" (תל-אביב) — ראה "אוריון", ירושלים.

בחיפה:

* "יהלומים לנצח" (מאי) — ג'יימס בונד האמיתי — שוב שון קונרי במלוא הדרו וקסמו — קשיש יותר, מושגב יותר ונוסיסי יותר, להוטים עשירים ומפתיעים, הומור מחודד ורענן.
* "אני אוהב אותך רוזה" (אורה) — ראה "ירושלים", ירושלים.
* "הקשר הצרפתי" (אמפי-תיאטרון) — ראה "אוריון", ירושלים.
* "קוראים לי טריניטי" (עצמון) — ראה "חן", ירושלים.
* "האריות המוזהבים" (רון) — ראה "אופיר", תל-אביב.

תיאטרון ובידור

* "ליל העצמאות של מר ישראל שפי", תל-אביב (הבימה) — נסיון מעניין של אברהם רז המחזאי הצעיר שנספר לפני שנה, לתת עיצוב אמנותי למציאות שבה אנו חיים.
* "הן לא תקחהו עמך", חיפה (הקאמרי) — קומדיה אמריקאית משנות השלושים שזכתה לביצוע מהודר ורענן, בים הדיילים, בתפקידים הראשיים רחל מרכוס ואברהם בן-יוסף, משעשע מאוד.
* "הרוטשילדים", תל-אביב — אינו נאמן לאמת ההיסטורית אך עשוי ביד רחבה מאוד. תפאורות מהודרות, תלבושות עשירות ושמר אל רודנסקי בתפקיד אבי שושלת הרוטשילדים, מומלץ לאהבי המחזמר.
* "הנוענים של יפו", דימונה (הבימה) — הצגה טובה במאי. נסים אלוני כמחזאי וכבמאי. שחקני תיאטרון "הבימה" ריוטל בדבור (תפאורה ותלבושות) במיטבם. סיפור מרתק, שפה נהדרת, החזון תיאטרלי מרהיב, הצגה שחייבים לראותה.
* "בר סליק", מצפה (תיאטרון גיורא גודיק) — מחזה שירי של לילאן אטלאן על ילדים יהודים במסע אל ביאת הגירנה. בימוי מצוין של דוד ברגמן ומשחק טוב של קבוצת שחקנים צעירים.
* "החייל האמיץ שווייק", נתיבות (עידן) — הצגה מחודשת על-פי ספרו של ירוסלאב האשק. עם מאיר מרגלית בתפקיד הראשי. הבמאי דניאל גדעון, הצייר אלי סיני.

קולנוע

הגמל נראה מרוגז

מאת זאב רב-נוף

("נחצית הגנרל", מוגרבי, תל-אביב)

אין לי כל טענה למיכאל שוילי על שהוא מפיק סרטים בעלי-טעם (או חוסר-טעם) מסוים מאוד מאוד לקהל, המקבל מתן רחוקי זה בנהלה ובתודה. על כך כתבתי בהזדמנות בלתי-חגיגית של הק-רנת "פישקה במילואים". אילולא הייתי מבקר קולנוע בעתון, אני מבין שלא הייתי הולך לראות סרט זה, אך זהו עניינו הפרטי ביותר-שאת, התייחסותי לאותם הצופים על אפס מקום. שהם-מצחק פרות. ואני שלא הייתי שותף לתרעומתו ששון אלה יכולתי ראי להבין את שעון האורים.

לא כן ביחס ל"נחצית הגנרל", סרט "קומדיה" חדש מבית היוצר של שוילי. את שגבית (גיורי שובבית הוא הבמאי הקבוע של שוילי), אינני מנסה להביך לסרט זה קריטריון אחר מזה שהשתמשתי בו במקרה הקודם. על פי אותו קריטריון הרי זה מכה מתחת לחגורה לאותו קהל שהתלהב מ"פישקה". העולם לא היה מלא כלל הקהל לא השתולל. רק לפעמים רחוקות פרץ צחוק הנוך — וגם לא. פה ושם, בהזדמנות בודדה, נשמעו צהלות בודדות יותר. לא היתה זו אשמת הקהל. הבדיחות לא קלעו בול, לא לטעם טוב וגם לא לטעם רע. הקיצור נראה לי מהר במקצת.

"נחצית הגנרל" צריך היה, מבחינה אובייקטיבית, להיות סרט טוב יותר מ"פישקה במילואים": אלה שעשאוהו רכשו נסיון נוסף בכלל הנסיון של "קומדיה צבאית" בארץ; לדשותם, כפי שמצביע ה-סרט, עמדו אמצעים רבים יותר, וכתוצאה מכך גם מכשירי-ביצוע משוכללים יותר. הן מבחינת צוות העוזרים והן מבחינת השחקנים הל-שיפור בטיב ה"סוחרה" המר-צת בסרט המודרן.

בתחילה מתהלה: שוילי אוהב ליצור את הרעיונות המקוריים שלו — ואין בכך רע.

אם כן, "נחצית הגנרל" מבר-סס על רעיונו של שוילי. אך את התסריט לכתבו אליו תבור ויעקב המאירי. אינני יודע אם מה שר-איתי על הבד הוא בדיוק מה שה-שניים כתבו, אך אינני מניח — גם אם שוילי כמפיק ועבוריה כב-מאי — שינו הרבה. הן השלד של המימבה והן הבדיחות עצמן, המשתתפות על סיטואציה כלשהי, לא נשתנו. ובכל זאת — אין כאן מאומה. הסיפור הוא רכבת ארוכה ומייגעת של סיטואציות צבאיות-אזרחיות, כביכול, שאין בהן שמץ של הומור. פשוט, אין ויהיה זה חסר-תועלת לספר את הסיפור. אינני סבור גם שאצליח לעשות זאת בכשרון כלשהו. על כל פנים הבעיה היא שאחד, הד-

תוסרי פאטנטים ברווח, "מוחזי-סבר-אלוף אחד, הנוקם בו בכך, שהוא מגייס אותו למילואים ודר-צה לעשות ממנו קצינה. אך הבזורנצ'יק, כנוצח, עושה קציבות מהצבא והמשטרה והממשלה והמהרשאה ולבסוף הוא נעשה ידיד של כולם ומקבל פרס בטוחן ישראל.

אינני רוצה להתייחס לבימויו של עבודיה, משום שהוא בימוי כל כך מבויים ומשום שבימוי טוב באמת, הוא כמו לב שאין מרגישים בו. כאן צריך א.ק.ג. דחוף. הצגות שבאגר, הורכב משחקנים מעולים ומתיסרים גם יחד, ואף אחד מהם אינו מצליח להעביר אלינו שמץ מהכשרון שאני מאמין שיש להם. להוי אחד: לא יעקב בודו ולא גדעון זינגר ולא דובי גל ולא ציפי שבית, אפילו של סמית, שהיה ב"פישקה" מעין "גדילה" סי-פטית. נראה כאן מרוקן מכל תו כן חוץ מקליפה של מה שהיה בסרט הקודם. יתכן שהכניסה על שוילי זקוקה דווקא ליותר צביעות כדי שתתאים — לקהל שלו — ולא ל"שונג" כמו שהוא בעוב-ריו.

הגמל שבסרט נראה לי מרוגז מאד. אני מבין שהבדיחות ש-"הרביץ" לו אותן דובי גל לא היו לרוחו. גם לא לרוחי. אינני יודע אם גם לרוחו של דובי גל. אך בזור לי כי — הגמל, גל ואני — מקבלים משכורת בשביל לעשות מה שאנחנו עושים. הצ-רה היא, שעלי, היחיד בין השלו-שה, לומר זאת בצורה ברורה ובלתי-מתחמקת.

גדעון זינגר (מימין) ודובי גל

ספר חדש

"יוסי" מכה את יוסי"

מאת מאיר בראלי

"העולם הזה" מאת שלום כהן. הוצאת "משפחות" 222 עמ'.

ל"העולם הזה" יש ציבור גדול ומגוון של יריבים. אין פלא אי-פוא לא על התקוות לקרוע בין הצמד אבנרי-כהן ולא על השמחה שקרע זה בא לעולם. חלק גדול מהשמחים הם אלה שהשבועון ה-זה "טרף" אותם (בספרו של שלום כהן יש פרק: "משגן צעיר להיות טורפת"). והכדור כל היות טרף "טרפה" הזוה. שסיפור אבנרי ו-כהן אנשים רבים שלא חטאו מאומה (אכן, לא כל "הנטרפים" חפים — אין לומר שהתקפה על פלוני ב"העולם הזה" היא הוכחה להפרות, כשם שאין היא מוכיחה את אשמתו).

אני כשלעצמי קבעתי לי יחס שלילי ל"העולם הזה" בלי קשר ליומרנותו הרבה כמגלה שחיתות ותרומתו הזעירה בנושא זה. אני חולק על השקפות של אבנרי — השקפות ששלום כהן סותן, כי הוא דבק בהן ביותר תקיפות מ-אשר חברו לשעבר — ומפני ש-נראה לי, כי בשטח הרכילות (וכן במיניות לראווה) "העולם הזה" לא רק סיפק ביקוש קיים, אלא יצר ביקוש נוסף, ביקוש שאינו מר-עיל לשום חברה בריאה.

בספרו אומר ש. כהן פעם או שתיים ודומה פעמים רבות יותר ש-חלקים ממפלגת העבודה ראו ב-"העולם הזה" עזר חשוב במאב-קים פנימיים בתוך תנועת העבו-דה. כיוון שהאויב העיקרי של "העולם הזה" היה ד. בן-גוריון ועוזרו מ. דיין — כל מי שניצב מולם יכול היה לצפות לעצרת "העולם הזה" ולפי עדותו של "ראש המערכת" לשעבר היו גם שנתנו ל"העולם הזה" עצרה ותמת עזרה.

במידה שיש אמת בהאשמות אלה — הן פרי באנשים של ספ-קוש לדעותי המגד ביותר בתלבנו. מי שיכול לראות בעל-ברית, ולו גם בחלק קטן ביותר של הדרך, במעבר הספר "מלחמת היום ה-שביעי" ראוי לו שיטפה אל השם הלוצי של הספר. באנגלית א. אבנרי הושף את עצמו יותר, בבינוי של הספר שנועד להציג לארץ מדובר של ישראל בלי ציר-נים או לאחר הציונות.

כי במפלגת העבודה וראשה עצ-מו. כיוונה צמודה עד כי מרקה מ-על נוצאותיה את הציונות "הריאק-ציונית"? המשוגלבטיקה הלאו-מית הציונית הזאת אינה ענין ל"בטלניט", ענין ש"אנשי מעשה" יכולים למרשות לעצמם לפעול כאילו לא היה קיים. גם בשטח המדיני "המוחה" אין אני מכיר משהו במפלגת העבודה המתקרב ברעות להשקפות של אבנרי וכהן.

רוב הסיפורים על הקשרים של חברי מפלגת העבודה וחציבותם עם "העולם הזה" המופיעים בספר הם עזות, ואם, יכולש תעמד ההכחד שה מול הכתוב. יש שני דברים ש-הם שונים באופנים. קשה לי להבין את היותרן המסתרי של מוסדות הסתדרותיים מפתן המודעות ל"העולם הזה". המוסדות שנזכרו בספר (ולמצי כן בציבור ובעתור נות), אינם הגופים ההסתדרותיים היחידים שפרסמו את "העולם ה-זה" במודעות. התמופה היתה נר-חבת (האם היא חלפה?). השאלה אינה בתים. אין איש מציע לא הרם ולא גינוי. השאלה שבשאלת היא אם נותני מודעות אלה רו-אים את מודעותיהם ב"העולם ה-זה" כמודעות שהמפרסמים אותן מקוים לקבל את המורנגן מקור-אי השבועון במרחבת עסקיהם ו-גידול הכנסותיהם? אבל, מן ה-בחינה הזאת וגם מבחינות אחרות — מעניין מאד הסוד ש-מגלה ש. כהן: תפוצת "העולם הזה", לדבריו, היא בסך הכל שמונת אלפים עותקים!

הספר עוסק כמובן, בעיקרו ב-אורי אבנרי או ביותר דיוק ב"צד האפל" של א.א. שום איש מיודי בין הפוליטיקים של אבנרי לא זי-כה אותו ב"טיפולי" כזה. הזמני שבשעתה זה יש לשלום כהן יק מתנגדה אחד בארץ — אורי אבנרי עצמו הוא מסמוא גדול יותר משלום כהן. אבנרי עושה מלאכה זו ביותר כשרון וביותר יסודיות, אבל גם ש. כהן אינו קוטל קנים בשטח זה. החלקים ה-מעניינים ביותר, אולי, הם אלה שבהם מייחס ש. כהן את ההאשמות על סילבי קשת ועל משה דיין ל-אבנרי עצמו. הוא עושה זאת ב-חולשת שם בלבד ומתקבלת המר-בה מעניינת. בספר זה לא נחסכו מאבנרי לא תיאור חיי המשפחה שלו ולא בעיות בעורים. ידועים גם לי כמה פרשים לא נעימים של אבנרי, שכהן אינו יודע עליהם. אבל לעולם לא אספר לך אותם. אני מתנגד פוליטי קיצוני ביותר של אבנרי, אולם "טיפולי" של ש. כהן נראה לי אכזרי מדי. אין אני יודע מה נכון ומה לא נכון בספרו של ש. כהן. מכל מקום אם הדברים אינם נכונים הרי המוח-בר השף עצמו למשפט דיבה ב-כמה וכמה מתיאורי-סיפוריו. אל יאמרו לנו אבנרי וחבריו, כי הסינות הכנסת של ש. כהן מונ-צת משפט דיבה. אדרבא. יכנס נא לתבוע ויסתתר גא ש. כהן מאחורי סינוריה של הכנסת.

אכן, חברי ועמיתי יעקב אורי-שטיין נהג לספר במקרים כאלה כי בישוב הישן בירושלים נהגו לומר: "הם בינינום, אש בינינום, ספק בינינום ושלום על ישראל".

ירושלים

מפלגת העבודה הישראלית מחוז ירושלים

באיגוד מקצועי — יום ראשון 30.4.72 בשעה 16.30 בבית המפלגה רח' יפו 62 — הנהלת תא המורים והגננות. ● חברות — יום ראשון 30.4.72 בשעה 17.30 בבית המפלגה — תא המדור לעובדות השכירה — אסקה פרמון, צליה מזרחי. ● אקדמאים — יום ראשון 30.4.72 בשעה 18.00 בבית המפלגה — מזכירות האקדמאים. ● בסניפי משנה — יום ראשון 30.4.72 בשעה 19.00 בבנין המפלגה רחוב זיד 13 — מזכירות סניף משנה צפון — עקיבא אזולאי. ● המשמרת הצעירה — יום ראשון 30.4.72 בשעה 19.00 בבית המפלגה — מפגש פעילים לקראת מרכז המשמרת-הצעירה — חיים קמחי. ● באיגוד מקצועי — יום שני 1.5.72 בשעה 10.00 בבית המפלגה — המטה הפרקציונלי לבחירות להסתדרות הפקידים — חיים קורמן, י. גיל. ● יום שלישי 2.5.72 בשעה 8.30 בבית המפלגה — בציבות חברינו בוועד עובדי העיריה. ● בשעה 16.00 בבית המפלגה — הנהלת תא עובדי המדפיס. ● בשעה 17.00 בבית המפלגה — הנהלת תא עובדי העיריה — ה. קריספין, י. קלעי, י. גיל. בשעה 17.30 בבית המפלגה — הנהלת תא חברינו בוועד עובדי הסרבונות — צבי רוזן, צבי בוזר. ● בשעה 18.00 בבית המפלגה — הנהלת תא עובדי משרד החוץ. ● בשעה 18.00 — בבית המפלגה — הנהלת תא חברינו במזכירות ועד עובדי תנובה — ע. דיסמן, נפתלי שטרום, בלה לביא. ● בשעה 19.00 בבית המפלגה — הוועדה לאיגוד מקצועי — דוד אילון. ● בשעה 19.00 בבית המפלגה — תא עובדי דואר הנדסה — ע. דיסמן. ● בשעה 20.30 בבית המפלגה — מזכירות מועדון המסחר הזעיר — צבי רוזן. ● המשמרת הצעירה — יום שלישי 2.5.72 בשעה 20.30 בבית המפלגה — מזכירות משמרת נוערים. ● יום רביעי 3.5.72 בשעה 20.30 — סניף צפון, בבית אלי אליאסיאן רח' צפניה 72 — מפגש פעילים עם חברי לשכת המחוז — ח"כ משה ברעם. ● בשעה 20.30 בבית המפלגה — מפגש פעילים עם חברי לשכת המחוז — צבי רוזן. ● בשעה 20.30 בבית הח' יצחק גלעד פתר חי תחום 4 — חוג דוקטורנטים מסטרנטים — יחיאל לקט. ● בשעה 20.30 מבשרת ירושלים בבית אשר בן שטרית — מפגש פעילים — עקיבא אזולאי. ● בשעה 20.30 בבית הח' מרדכי גרונר בהדוזימר ק. יובל — שיח צעירים עם אנשי חינוך ותרבות — יוסף גדיש. ● בשעה 20.30 בהר הצופים בבית הח' יהודה שובל — מפגש סטודנטים ירושלמיים — עמירם סיון. ● בשעה 20.30 בקרית מנחם בבית ההסתדרות — מפגש פעילים עם חברי לשכת המחוז — עמנואל זיסמן, ברוך עזרא. ● בשעה 20.30 בקרית יובל בבית אילוז שמעון רח' סירני 10 — מפגש פעילים עם חברי לשכת המחוז — ראובן אגמון ● בשעה 20.30 בבית המפלגה — מפגש פעילים עם חברי לשכת המחוז — יצחק משולם. ● בשעה 20.30 בבקעה — מפגש פעילים עם חברי לשכת המחוז — שלום זאבשוש. ● בשעה 20.30 במעוז ציון בבית הח' דוד שלום — מפגש פעילים עם חברי לשכת המחוז — פתחיה זאדיק. ● מועדונת המחוז — יום רביעי 3.5.72 בשעה 16.30 בבית המפלגה — מזכירות מצומצמת (הלשכה). ● בשעה 18.30 בבית המפלגה — מזכירות המחוז. ● סניפי משנה — יום חמישי 4.5.72 בשעה 19.30 בבית המפלגה — מזכירות סניף משנה קטמונים. ● באיגוד מקצועי — יום חמישי 4.5.72 בשעה 15.30 בבית המפלגה — הנהלת תא המכס. ● יום שישי 5.5.72 בשעה 9.30 בבית המפלגה — הנהלה תא הפנסיונרים.

להקת מחול בת-שבע

מסיבות טכניות צדדיות ההופעות שנדחו לחודש מאי. על מועד חדש תבוא הודעה.

תיאטרוני ישראל

הערב 30.4

הבימה:
הנוענים של יפו: דימונה
ליל העצמאות של מר ישראל שפי: תל-אביב האולם הקטן ב-8.45

הקאמרי:
השבוי בקומה הי"ד: תל-אביב
הן לא תקחהו עמך: חיפה

מחר 1.5

הבימה:
סטמפניו: תל-אביב האולם הגדול
הבית: תל-אביב האולם הקטן

הקאמרי:
השבוי בקומה הי"ד: תל-אביב
הן לא תקחהו עמך: חיפה

החשבון:
ת"א צוותא

התיאטרון העירוני חיפה:
היפים הבאים:
צין יהב. אמנות לעם

בתי-מרקחת

ירושלים

מעין הבריאות — מרכז מסחרי, קרית יובל — טל' 35081. אל סתיו — בא בחאן אל זית, העיר העתיקה — טל' 82040.

בתל אביב

יום ראשון 30.4

פרנקל, רחוב המלך ג'ורג' 28, טל. 223721. גודאו, רחוב בן-יהודה 183 טל. 242673. נוגה, יפו, ע"י קולנוע נוגה, טל. 821896.

יום שני 1.5

יהודה הלוי, רחוב יהודה הלוי 91, טל. 615159. בבלי, רחוב דיזנגוף 174, טל. 223386.

רמת גן

הגיה, רח' ארלוזורוב 81.

חולון ובת ים

נוגה יפו, יפו, ע"י קולנוע נוגה.

בפתח תקוה

ששי

אסותא, רחוב ברון הירש 21.

שבת ומוצאי שבת

הירקון, רחוב בספסנר 24.

נתניה

גבע.

בני ברק

בני-ברק, רבי עקיבא 110, בני-ברק.

הרצליה רמת השרון

רוחמות — רמת השרון.

1.5 ב'

רוחמות, רמת השרון. שבתי יש-

תל-אביב

ארגון אמהות עובדות תל-אביב

שכ' שפירא, בבית ההסתדרות, חזקיה המלך 68, ב-8 בערב, הרצאת דינה רוזנבאום — סודות החן והיופי. ● שכ' התקוה, בית ההסתדרות, ב-7.00 בערב, פתיחת חוג למלאכת מחשבת לנערות ה-להבה. ● נוה-שרת, בבית האחיות קליבנוב, פילדלפיה 3, ב-8 בערב, פתיחת קורס לשומרי משקל.

"משען", מועדון הפנסיונרים "ביתנו", רח' הם 19.

הערב ב-6 הצגת סרטים דוקומנטריים מטעם מרכז ההסברה.

מועצת פועלי תל-אביב—יפו

הצגות לפועלים:

הבימה — סטמפניו 1.5, 21.5, 29.5, 30.5. הבית 9.5. ליל העצמאות של שפי 16.5. צוואתו של כלב 15.5. הקאמרי — השבוי בקומה הי"ד 3.5, 22.5. הנוזה מוגזציה 4.5, 15.5. הן לא תקחהו עמך 9.5, 23.5. החשבון 1.5. הוי רוצה לברונקס 29.5. תיאטרון חיפה — המושבה שלנו 16.5.

מועצת פועלי ת"א—יפו המחלקה לתרבות ולנוער

באיגוד המקצועי: הערב ב-7 בבית אבות ברחוב פיכמן 4 ברמת-אביב בהשתתפות זאב וינר, אבא ברקול. ● הערב ב-8 בבית אבות חדש ברמת-אביב בהשתתפות עמי אילון. ● ביום שני ה-1 במאי בשעה 2 אחה"צ בחורשת טל, עצרת משותפת לתושבי קרית-שמונה, רמת-הגולן [illegible] בהשתתפות יצחק בן-אהרון — מזכיר ההסתדרות, אורי דוקטורי — מזכיר מועצת פועלי קרית-שמונה, אברהם אלוני — ראש מועצת קרית-שמונה, נציגי הדרוזים מרמת-הגולן, בתמיה ארליך ויעקב סמולר מבוח"ל "ליבר" בת"א.

באגודת סופרי יידיש בית-לייוויק

ביום שלישי, 2.5, בשעה 8.30 בערב, בבית-לייוויק, רחוב דב הוז 30, יתקיים ערב ספרותי על הנושא: הגורל של השירה היהודית בימינו. ירצה המשורר האורח מארגנטינה אברהם זק. יו"ר הערב: אפרים אוירבך. בחלק האמנותי השחקן זלמן הירשפלד — "הבימה". כרטיסים להשיג יום-יום בבית-לייוויק בין השעות 9—1 לפנה"צ, טל: 231830 ובערב ההופעה משעה 6.30 ליד הקופה. לחברי החוג של ידידי בית-לייוויק ניתנת הנחה של 50%.

אזכרה לאחות בתיה גלוזמן-אפלבוים ז"ל

במלאות חמש שנים לפטירתה, תתקיים אזכרה היום בשעה 12 בצהרים. נפגשים ליד שער בית העלמין בחולון.

איגוד שוחרי בריאות בישראל

מודיע לחברים, כי יום הספורט והכנס השנתי המסורתי של האיגוד בל"ג בעומר יתקיימו במכון וינגייט כתר 1 במאי. הפתיחה בשעה 8 בבוקר.

הודעות לציבור

משרד התקשורת

שינוי בתעריפי השיחות הבין-לאומיים

משרד התקשורת מודיע על התאמת התעריפים בשירות הבינלאומי לשינויים שחלו בשערי החליפין של המטבעות בחו"ל לאור ירידת ערך הזהב.

התעריפים החדשים יכנסו לתוקף בחצות, יום שני, ט"ו באייר תשל"ב (1.5.72).

פרטים על התעריפים השונים ניתן לקבל בכל בתי הדואר בארץ. פרטים על תעריפי הטלפון והטלקס ניתן לקבל גם במרכזות הטלקס ובשירות "18".

פסטיבל-זמר של בית-ספר תיכון

פסטיבל-זמר "פרס" של בית-הספר התיכון לתנובת אבנותיות "תלמה ילין" יערך ביום ג' באולם מפעלי-הפיס בתל-אביב. זה השנה השלישית.

300 תלמידי בית-הספר, הלומדים במגמות מוסיקה, ציור-פיסול ותיאטרון, מכינים את הפסטיבל כ"תשלובת" של שלוש האמנויות. התלמידים עצמם מחברים, מלחינים, מעבדים, מבצעים, מציירים את התפאורה ומארגנים את המבצע.

קיומו של הפסטיבל בארצות הברית-אמנותי מתאפשר כתוצאה מהאווירה המיוחדת השוררת בבית-הספר. אוירה של איזון בין בסטר [illegible] בין שיתוף התלמידים בעיצוב החיים המשותפים החוקים המיוחדים בבית-הספר.

רופאים

בתל אביב

ד"ר הראבן, רחוב אפשטיין 6, טל. 443281. ד"ר טגל, רחוב בלוך 12, טל. 247860.

שדורי ישראל

טלוויזיה

יום ראשון

17.30 — ילדי המסילה; 18.00 — קיצור החדשות; 18.02 — ד"ר סימון לוק; 18.30 — שרידי התפארת; 19.00 — חדשות ויומן הבית (ערבית); 19.30 — ארני; 20.00 — מבט; 20.20 — העיקר הפרנסה; 21.00 — תעודה; 21.50 — חדשות; 21.55 — משדר שירות; פסוק מתהילים.

1.5.72

17.30 — נשים קטנות; 18.00 — קיצור החדשות; 18.02 — ספורט האבקות; 18.45 — זו-קור; 18.57 — סקירת תכניות; 19.00 — חדשות הענינים היום (ערבית); 19.30 — תומל מורקליה — שירי ל"ג בעומר; 20.00 — מבט; 20.20 — בומרנג; 21.05 — המלאך; 21.55 — חדשות; 22.00 — משדר שירות. פסוק [illegible].

טלוויזיה לימודית

08.15 אנגלית ה'.
09.05 אנגלית ט'.
09.25 טבע ה' — החשמל.
10.00 אלגברה ט' — פונקציות 1.
10.25 טבע ו' — מערכת הנשימה.
11.25 הנדסה ה' — קווים ר במצולעים.
12.30 חשבון ד' (סידרה א') — החבור העשרוני.
13.35 חשבון ה' — חיבור במספרים מעשיים.
15.45 אנגלית ד'.
16.04 זו דצתי.
17.05 אנגלית.

יום שני — 1.5

08.15 אנגלית ה'.
10.00 ביולוגיה ט' — תורשה 2: חלוקת התא — מיטוזה.
10.25 חשבון ד' — המספר הנקודה.
11.00 ביולוגיה ט' — האיזוטופים הרדיואקטיביים.
11.25 חשבון ד' (סידרה ב') — מציאת השלם.
12.00 ביולוגיה ד' — התפתחות: מבוא הביצה לאורגניזם בוגר.
12.30 טבע ד' — צורות והצורות בנים.
13.35 סכסולוגיה ט' — סימנם מבני (חד-להבי).
16.00 אנגלית ט'.
16.18 למי פתרונים — המישה מטובנין.
16.37 פגישה עם יוסי ירושלמי (על התיאטרון).
16.58 פעילות דרמטית בכתה (סרט).
17.14 אנגלית.

רדיו

רשת ב' 30.4.72

06.00 מה טובו; 6.05 חדשות; 6.00 — מה טובו; 6.05 — חדשות; 6.10 — התעמלות; 6.20 — שעון מוסיקלי; 6.59 — רגע של עברית; 7.00 — חדשות ו"הבוקר הזה"; 7.20 — זמר זמר לך; 7.55 — אור ירוק; 8.00 — חדשות; 8.05 — בוקר טוב; 8.55 — ציונות בלי מרכאות; 9.00 — חדשות; 9.05 — בוקר טוב; 10.00 — חדשות; 10.05 — לעקרת הבית; 11.00 — חדשות; 11.06 — לעקרת הבית; 11.40 — לאן הערב + מוסיקה קלה; 12.00 — חדשות; 12.05 — במקצב יוצר; 12.30 — בחצי היום; 13.00 — חדשות; 13.05 — בחצי היום; 14.00 — חדשות וסקירת צהרי הצהרים; 14.11 — פזמונים לא נים; 14.53 — הדרך; 15.00 — חדשות; 15.05 — כאן אתר בכור; 16.00 — חדשות; 16.05 — רגע של עברית; 16.07 — ראשון ראשון הבוקר; 16.30 — בתקיה שהבין את הרמז; 16.35 — ראשון הבוקר; 17.00 — חדשות; 17.05 — ראשון ראשון הבוקר; 18.00 — חדשות; 18.05 — ראשון הבוקר; 18.40 — היום בספורט; 19.09 — עברית לעם; 21.00 — חדשות; 21.06 — אתגר; 21.52 — נעימות לילה; 22.00 — חדשות; 22.05 — תהודה; 23.00 — חדשות; 23.05 — אתם עתיקים; 24.00 — חדשות; 00.05 — התרגעות; 01.00 — חדשות.

20.00 — חדשות; 20.10 — מבט אל בר — סקירת סרטים; 20.45 — באולמי הקונצרטים שלנו — התזמורת הפילהרמונית הישראלית — מאהלר: סימפוניה מס. 5; 22.06 — חדשות; 22.06 — המסך עולה — "השקר"; 23.00 — חדשות; 23.05 — מוסיקה קאמרית — מוצארט: סונטה בסי-במול מז'ור לפסנתר וכינור, ק. 481. סמטאנה: קליסיה בסול-מינור אופוס 15; 24.00 — חדשות; 00.05 — רגע של שיר.

יום שני 1.5.72 רשת ב'

6.00 — מה טובו; 6.05 — חדשות; 6.10 — התעמלות; 6.20 — שעון מוסיקלי; 6.59 — רגע של עברית; 7.00 — חדשות ו"הבוקר הזה"; 7.20 — זמר זמר לך; 7.55 — אור ירוק; 8.00 — חדשות; 8.05 — התעמלות; 8.10 — בוקר טוב; 8.55 — ציונות בלי מרכאות; 9.00 — חדשות; 9.05 — בוקר טוב; 10.00 — חדשות; 10.05 — לעקרת הבית; 11.00 — חדשות; 11.06 — לעקרת הבית; 11.40 — לאן הערב + מוסיקה קלה; 12.00 — חדשות; 12.05 — במקצב יוצר; 12.30 — בחצי היום; 13.00 — חדשות; 13.05 — בחצי היום; 14.00 — חדשות וסקירת צהרי הצהרים; 14.11 — פזמונים לא נים; 14.53 — הדרך; 15.00 — חדשות; 15.05 — כאן אתר בכור; 16.00 — חדשות; 16.05 — רגע של עברית; 16.07 — מקום בצמרת; 16.30 — בחקיה שהבין את הרמז; 16.35 — מקום בצמרת; 17.00 — חדשות; 17.05 — מקום בצמרת; 18.00 — חדשות; 18.05 — מקום בצמרת; 18.40 — היום בספורט; 19.09 — עברית לעם; 21.00 — חדשות; 21.06 — מחפשים את המטמון; 22.00 — חדשות; 22.05 — מחפשים את המטמון; 22.54 — נעימות קלות; 23.00 — חדשות; 23.05 — צד חצות; 24.00 — חדשות; 00.05 — התרגעות; 01.00 חדשות.

יום שני 1.5.72 רשת א'

7.58 — אות רשת א'; 8.00 — חדשות ההודעות; 8.10 — שירת המקהלה; 9.00 — חדשות; 9.05 — בעדנים מוסיקליים — ויואלדי: קונצ'רטו בסי-במול מז'ור, לאבוב, כנור ותזמורת; מוצארט: "חבצלת רצוף", ק. 349; מארסי-נו: שלושה מדריגלים לכנור יחיד לה; יובר: בבאנס וכריו לגיטרות. הליל ורחולה; סוזה: "הגבירה בארצ'ונה"; ברטוק: סויטת הלילות לתזמורת; 10.00 — חדשות; 10.05 — צלילים מלא הצד; 11.00 — יצחק סדאי; 11.06 — שיר ופזמון; 11.15 — ספור אני שומע — לכתה ב', ג'; 11.35 — שיר ופזמון; 12.00 — חדשות; 12.05 — שיר ופזמון; 12.15 — בצליל ובקול — לכתה ד', ה'; 14.00 — חדשות וסקירת צהרי הצהרים; 14.11 — לאם ולילד — הספור שלכם; שירים "בבקשתכם" — לילדים הגדולים — "סוד המילים הבודדות"; 15.00 — חדשות; 15.05 — פרקי אופרה — מתוך "בוריס גודונוב"; 16.00 — חדשות; 16.05 — רגע של עברית; 16.06 — ספר חדש — סקירה; 16.10 — המורה התיכון; 16.30 — מקלטית התזמורת הסימפונית של רשות-השידור — מוצארט: סימפוניה מס. 29 בלה מז'ור, ק. 201; בטהובן: קונצ'רטו מס. 3 לפסנתר ולתזמורת; שנברג: סימפוניה קאמרית מס. 2, אופוס 38; 17.59 — הודעות; 18.00 — חדשות; 18.05 — [illegible]; 18.55 — לחקלאי — שורת ידיעות; 19.00 — חדשות ו"היום הזה"; 19.30 — מוסיקה זעירה; 19.50 — פרקי היום בתנ"ך: תהלים. פרקים כ"ה, כ"ח; 20.00 — חדשות; 20.10 — בצוותא — עם אברהם שלונסקי; 21.40 — [illegible]; 22.00 — חדשות; 22.06 — נגינה הצירה בצוותא — המוזיקלית למוסיקה עתיקה. שירי שקספיר לאירוך הדורות; 23.00 — חדשות; 23.05 — מבית היוצר. [illegible]; 24.00 — חדשות; 00.05 — רגע של שיר.

רשת א' יום ראשון 30.4.72

1.58 — אות רשת א'; 8.00 — חדשות ההודעות; 8.05 — הדרשה; 8.10 — קונצרט בוקר — ויואלדי: קונצ'רטו לחליל ולתזמורת; כרבו: ביבליה "קילוריז", ק. 203; 9.00 — חדשות; 9.05 — בילוית; 10.00 — הסימפוניה המסכסכית; 10.05 — חדשות; האגדה הירות — המסכתרבית אילנה ודד — יוד-פן: סונטה בסי-מינור. ראבל: "משחקי מים"; ליסט; 11.00 — חדשות; 11.06 — שיר ופזמון; 11.15 — כספר וצליל — לבני היבה ילכתה א'; 11.40 — הכנית ביהודית לחג ה' לאומי של הלנד; 12.00 — חדשות; 12.05 — שיר ופזמון; 12.15 — מקיבב אל קשב — לכתה ו', ה'; 14.00 — חדשות וסקירת צהרי הצהרים; 14.11 — לאם ולילד — לעטיפות — "בעדים על דני"; יולי מן ההרים, שירים "בבקשתכם"; לנעער המתבגר; 14.35 — "בארץ הלבה"; 15.00 — חדשות; 15.05 — לכיר — בר-הבס: ואלסים על שירי אהבה. אופוס 52; 15.30 — סקירה ודיוה — בימת המלחינים הבינלאומית. 1971 — אנדרה לאפיים: "הגיטרות הבוהה", לתמונית ובליה, ברוס באסר: כוכזה ליכני מבנגורים (קנדה). 15.55 — יעמיד לה' פזה קריבים; 16.00 — חדשות; 16.05 — רגע של עברית; 16.06 — ספר חדש — סקירה; 16.10 — בפרות להלבודי תיכון; 16.30 — מוסיקה ליום ראשון — י. ב. באך: "פרחת הכבל על פי בתיאבי" (כיוס); 17.55 — הדעות; 18.00 — חדשות; 18.05 — על אנשים ומספרים; 18.25 — על עבודה וצבורים; 18.55 — לחקלאי — שורת ידיעות יומי; 19.00 — חדשות; 19.30 — בית "היום הזה"; 19.50 — פרקי היום בתנ"ך: תהלים. פרקים ל"ה, ל"ח.

גלי צה"ל

30.4.72

שדורי צהרים

11.00 — חדים וספים; 11.15 — פסגת המצעד האיסלקי; 11.30 — פינת החיילת; 11.40 — הבית וספים; 12.00 — חדשות; 12.05 — רדיו-ספירט; 13.00 — חדשות; 13.05 — רדיו-ספירט; 13.55 — הודעות לחיילים; 14.00 — חדשות; 14.05 — הודעות אישיות.

שדורי ערב

15.00 — חדשות; 15.05 — גא לצלצל; 16.00 — חדשות; 16.05 — גא לצלצל; 17.00 — חדשות; 17.05 — דיס עם שיר; 17.40 — יומן צה"ל; 18.00 — חדשות; 18.05 — מה אבקש; 19.00 — חדשות; 19.05 — בשלט; 20.00 — חדשות; 20.05 — בשלט; 20.30 — הפסגה שלי; 20.50 — לפי סדר; 21.00 — חדשות; 21.05 — ברכות היחיד; 22.00 — חדשות; 22.05 — הלילה; 23.00 — חדשות; 23.05 — הלילה; 23.50 — בימת הצית עם דוד פורליב; 24.00 — חדשות.

1.5.72

שדורי צהרים

11.00 — הבים ופעים; 11.15 — מצנה המצעד הבריטי; 11.30 — אורה לצהריים; 12.00 — חדשות; 12.05 — הבים וצעים; 12.30 — בצבעים של צבאים; 12.35 — הבים ישנים; 13.00 — חדשות; 13.05 — דיס עם שיר עברי; 13.30 — בבסבלי המאה הי"ט; 13.35 — דיס עם שיר עברי; 13.55 — הודעות לחיילים; 14.00 — חדשות; 14.05 — הודעות אישיות.

שדורי ערב

15.00 — חדשות; 15.05 — גא לצלצל; 16.00 — חדשות; 16.05 — גא לצלצל; 16.50 — לשולב לא אכבה; 17.00 — חדשות; 17.05 — דיס עם שיר; 17.40 — יומן צה"ל; 18.00 — חדשות; 18.05 — הבר; 19.00 — אילן פי 2; 19.05 — חדשות; 19.05 — מצעד הפזמונים הלועזיים; 20.00 — חדשות; 20.05 — מצעד הפזמונים; 21.00 — חדשות; 21.05 — בביבא יים; 22.00 — הלילה; 22.05 — חדשות; 23.00 — שירי חלב; 23.05 — חדשות; 23.05 — הבניית הדיון של יום ב' בלילה: אגדה ומציאות — דמותו האמיתית של צאלח א-דין; 24.00 — חדשות.

חיפה

לאזרחי חיפה

מתוך רצון להקל על אזרחי העיר אשר בגלל הוגים לא הס-פיקו לשלם את מיסים מראש, החליטה מועצת העיריה להאריך את תקופת מתן ההנחה של 7½% עד 15.5.1972.

אזרחים נכבדים! נצלו הזדמנות נוספת זו הניתנת לכם ושלמו את מסיכם מראש והנהו מהנחה בשיעור של 7½%.

מ. פלימן, ראש העיריה.

כל הארץ

במועצת הפועלות ובארגוני אמהות עובדות

בני-ברק — סיור חברות פיק-ניק על חוף הכנרת ● קרית-אונו — פיקניק בסתנה וסיור בסביבה ● ק. חיים מזרחית — סיור בעין-גדי ● קרית-ביאליק — טיול לסתנה הסבי-נה ● נהריה — מעלות — מגדל-העמק — בנימינה — ב. עדה — עכו — פרדס-חנה — מפגש חגיגי ב"אהלי" — בהשתתפות ב. אילנמן. וסיור במשקי הסביבה. ● קרית-בוצ-קין — סיור בת"א ובמוזיאון ת"א.

עיריית חיפה — המחלקה למחול כאורחת — גיורא גודיק מציג הלהקה הממלכתית למחול מיגוסלביה

לובליאנה

LJUBLJANA TINE ROZANC

50 רקדנים, זמרים ונגנים

שער הנגב דקיר 30.4 ב-9.00

צבאות "אבאבי" כתר 1.5 ב-8.30

קולנוע

תל-אביב

אופיר — הארי המוזהב
אסתר — בנות הטלפון והבלש
אורלי — אני אוהב אותך רוזה
אלנבי — זרע אנדרומדה
בן-יהודה — גבר אירופי
גורדון — הבית בעל העצים
גת — הבלדה לבית הזיל
הוד — הזבר שלי
המרכז — הלפיד הלהט
זמיר — האני קולדו
חן — השיטה האלבנית
קריסטורין — בשידו
מוגרבי — נחצית הגנרל
מתמיד — הורד ראשך, גבר
מקסים — הפרס
סינרמה — ג'יק הגדול
עדן — גאוואר
פאר — המקשר
פריז — הנסיכה בעור החמור
צפון — ספור אחד של פשע
רמת-אביב — בלש רסמי [illegible]
שדרות — מלכוד 22
סטודיו — דקאמרון
תמר — בלדי מאמה
תל-אביב — הקשר הצרפתי

יפו

נגה — 7.15 9.15 — מלכוד 22 10 12 2 שני סרטים בכרטיס אחד

צליל — מבצע וחן מקשת

בת-ים

רמת יוסף — מלחמה ושלום

חולון

ארמון — 7.15 9.30 נחצית הגנרל
4: רינגו הגאפשים

מגדל — 7.15 9.30 סראפינו
4: הזועמים הנוקמים

ירושלים

אדיסון — קומפנירוס
אוריון — הקשר הצרפתי
אורנע — נערת הטלפון והבלש
ארנון — מחפשים את צירלי
הבירה — מישהא מאחורי הדלת

חן — קוראים לי טריניטי
ירושלים — אני אוהב אותך רוזה

סמדר — קרומבל
עדן — איש קטן גדול
רון — לחישה שבלב

חיפה

אוריין — שעון מתקתק בטיפני
אורה — אני אוהב אותך רוזה
אורלי — הבית בעל העצים
אמפיתיאטרון — הקשר הצרפתי

ארמון — הפריצה לגבעת השטן
בית רוטשילד — שבילי התהילה

חן — יהלומים לנצח
מירון — סרון
עצמון — קוראים לי טריניטי
פאר — פוני עיוור
רון — הרי המוזהם
שבים, הר הכרמל — שני גברים בדירה אחת

קרית-טבעון

יזבל-אור — המשאלה האחרונה
זהר — בתו של ראיין 8.30—5

רמת-גן הבקעתיים

בשעה 8.15—8.30
אורדע — קוראים לי טריניטי
אואזיס — כנר על הגג
ארמון — יהלומים לנצח
גל-אור — מצרה לצרה
הדר — נחצית הגנרל
ליקי — שירת נורווגיה
רמה — לילי התמורה
רמת-גן — יוצא בשרים
שבים — על סף ביתך

נתניה

אסתר — 7—9.15 אני אוהב אותך רוזה; 4.30 — סרט שלי
יגיל — המיועד לרצח 9—7
סטודיו — בפתח — 7.30 הסרט
מיסטית. בטבע 9—7 שדרות רום
שרון — כנר על הגג 5—8.30

הרצליה

דגניה — אדיוס סבטה 9—7

כפר-סבא

ככל — 4 — ספר הגיתגל; 8.15 — בין — חבורת הזאבים

הוד-השרון

בית הפועלים — הצפור עם כנפי הבדולח 9—7

חדרה

הוף — התמסמות 7—9.15 4.15

פתח-תקוה

אורון — בסהירות כמחורת 8.15
הדר — לה מאנם 3.30—7—9
היכל — ללא מגיע 3.30—7—9
שלום — נחצית הגנרל

קרית-שמונה

שניר — הם יורים גם בסוסים
הרבון — הרפתקנים הגוללים

هكذا من الاصل

מדע וטכניקה

הבעיות הרפואיות של טיסות החלל

עם סיום מבצע „אפולו 16"

מאת טוני ניקולסון

בטרם שוגר האדם לחלל רבו ההשערות (וההחשות!) בנוגע ל־השפעות הפיסיולוגיות והפסיכולו־גיות של טיסות אלה על האסטרו־נאוטים. על סמך הידע הקיים, הניסויים והבדיקות במעבדות ה־חלל והנסיון שנרכש מטיסה ל־טיסה התגבש ענף מדעי חדש — הרפואה הביולוגית של החלל. דואי שהודית סברו, כי האדם לא יחזיק מעמד בתנאי החלל, בפרט בטיסות ממושכות. מהם התנבאו, כי כושר פעולתם הגו־פנית והשכלית יתערער עד־מהרה עקב הפרעות בקצב הטבעי של פעילות ומנוחה. הפסקה בפעולת כוח־הכבידה (גראביטציה) — סע־נו המופעים — תערער את חוש האוריינטאציה ואת התיאום ב־מערכת השרירים, תגרום להפ־רעות נפשיות, להזיות, למצבי־רוח קיצוניים של דכאון או אי־פוריה (הרגשת אושר עילאי כב־השפעת סמים מסויימים) ובדרך כלל — להתערערות אורח ההת־נהגות הנורמאלי.

החששות הופרכו ברובם

לקח טיסות־החלל שנערכו עד כה הפריך את רוב החששות ה־ללו והוכיח בעליל, כי בעזרת הטכנולוגיה החדישה מסוגל האדם להחזיק מעמד ולבצע משימות מורכבות אף בתנאי הטיסה בחלל והשהייה על גרמי השמים הקרו־בים כירח. אכנם מפעם לפעם קב־לו טייסי־החלל על ליקויים מסו־יימים במצב בריאותם ותחוש־תיהם, שהפריעו להם בביצוע מ־שימותיהם (ואולי גרמו לתקלות הטכניות בהשלמת תכנית „אפו־לו־16"). חלק מליקויים אלה סול־קו תוך־כדי־טיסה לפי הוראות, שסודרו ממרכז השילוח בארה"ב על־ידי צוות הרופאים העוקבים בלי הרף אחר תגובותיהם הפיס־יולוגיות של האסטרונאוטים. ה־צוות הרפואי במרכז שוקד ליי־שם את לקח הטיסות הקודמות: לקראת מיבצע „אפולו־16" צויידו הטייסים במזון עתיר־אשלגן לא־חר שהוברר, כי חסרונו של חו־מר זה גרם לטייסי „אפולו־15" הפרעות בפעולות הלב. על כל פנים, הבעיות הרפואיות, שנתע־ררו עד כה בטיסות החלל המאו־יישות, מקורן בעיקר בפיסיולוגית. המאמצים הבלתי־רגילים הנד־רשים מטייסי־החלל מחייבים אי־זון עדין בין שעות השינה וה־מנוחה ובין שעות הערות והפעי־לה. תשומת־לב רבה הוקדשה ל־בעיה זו בתכנון מיבצע „אפולו־16".

מחלת־החלל

תשומת־לב ניכרת הוקדשה גם ל מ ח ל ת ־ ה ח ל ל, שתקפה את האסטרונאוטים בימים הראשונים של טיסות „אפולו" — בעיה, ש־לא נתעוררה בטיסות „מארקיורי" ו„ג'מיני": הבעיה נתעוררה, כי־ גראה, בגלל כושר־התמרון הרב יותר שניתן לטייסים בחללית „אפולו". מנגנון שיווי־המשקל, הקבוע באוזן הפנימית של האדם, מגיב באורח תקין בשעת טיסה בחלל על התנועות הזוויתיות של הראש. אולם העדר כוח־הכבידה משנה את האיזון התחושי וגורם להרגשת בחילה ולצורכים להקאה. אסטרונאוטים המתאמנים לקראת טיסה מתרגלים תנועות ראש מ־יוחדות כדי להרגיל את איברי שיווי־המשקל שלהם לתנאים של חוסר כבידה.

הפסד המשקל

הטיסות בחלל מתלוות תמיד בהפסד משקל גופו של האסטרו־נאוט. רוב המשקל האבוד חוזר תוך יממה לאחר שוב החללית לארץ. אין הוכחות לכך, כי הפ־סד המשקל נגרם עקב חוסר ה־תיאבון, בו מתלווה מצב נפשי של מתח ודאגה. אגב טיסה בחלל מסתגל הגוף למצב של חוסר־משקל ומתחוללות תמורות במב־נגוני איזון המים שבגוף. השי־נויים הפיסיולוגיים הגורמים ל־הפסד המים בגוף עלולים להשפ־יע במידה ניכרת על הרגשתו הכללית וכושר פעולתו של טייס החלל. דוגמה בולטת לחוסר ה־יציבות במחזור הדם ישמשו ה־קוסמונאוטים הרוסים של החללית „סיוז־9", שלא היו מסוגלים לצ־עוד על רגליהם ללא תומכים במשך כמה ימים לאחר טיסתם בחלל ב־1970, שנמשכה 18 יום. יש סבורים, כי חולשתם זו קשו־רה בתמורות בפעילותן של בלו־טות יותרת־המוח ויותרת הכליה. חוסר האיזון בהפרשות הפנימיות גרם לטייסי „אפולו־15" הפסד מופרז של האשלגן שבגוף, שנת־לווה בהפרעות בפעילות החשמלית של הלב. כאמור, תוקן הליקוי במיבצע „אפולו־16" על־ידי תו־ספת אשלגן למזונם של האס־טרונאוטים.

לקראת היעדים הבאים

על אף הישגיו המכניים הנפ־לאים של האדם בגיחותיו הרא־שונות לחלל יש להרחיב ולהעמיק את חקר הסכנות הנשקפות לב־ריאותו בתנאי הטיסה אל כוכבי מערכת השמש שלנו, כגון: ההח־לשת החסינות מפני אינפקציה; שאיפת חמצן נקי בשעת פעילות על הירח עלולה לגרום להשמדת תאי הדם האדומים; מצב של חוסר־משקל עלול להחליש את כושר־העבודה של האסטרונאוט. כל התופעות הפיסיולוגיות ה־ללו ניתנות לתצפית רפואית ממרכז־הבקרה ולמעקב רצוף תוך כדי טיסה, עד ביצוע המשימה ושיבה אל כדור־הארץ.

סידרת טיסות „אפולו" לחקר הירח המסתיימת בקרוב הבהירה הרבה בעיות רפואיות הקשורות בעיקר בפיסיולוגיה של האדם ב־תנאי החלל. ברם, לקראת השל־בים העתידים בחקר מערכת ה־שמש שלנו וטיסות ארוכות לכו־כבים רחוקים יותר, שתהיינה כרוכות בשהייה ממושכת יותר בתנאים של חוסר־משקל, יהיה צורך להרחיב את המידע הפ ס י ־ כ ו ל ו ג י על יכולתו של האדם לעמוד גם בתנאי המתח הנפשי הכרוך במיבצעי חלל קשים ומ־סובכים שבעתיים. מבחינה זו יש עניין במחקרים של פסיכו־פיסי־ולוגים רוסים, המתחקים על השי־נויים בקולם של טייסי־החלל בעי־תות מצוקה ומתח — מתוך תקווה, כי ניתוח אלקטרוני של הקול עלול לסייע לאנשי הבקרה על הארץ לגלות בעוד מועד סימנים המעידים על סכנת תמוטה באורח התנהגותם של הקוסמונאוטים.

המועצה המקומית אל־סירה (המשולש)

מכרז

המועצה המקומית אל־סירה מכריזה בזה על קבלת הצעות להקמת שתי יחידות גני־ילדים בבית־ספר סירה א' וג'.

פרטים ותכניות אפשר לקבל במשרד המועצה בשעות העבודה הרגילות החל מיום 30.4.72 תמורת סך 100.00 ל"י אשר לא יוחזר.

יש להגיש את ההצעה במעטפה סגורה בצירוף המחאה בנקאית בסך 10% מערך ההצעה.

המועד האחרון להגשת ההצעות עד 15.5.72 שעה 4.00 אחה"צ.

אין המ־צעה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

אבראהים קאסם
ראש המועצה המקומית

בחג ה־1 במאי
חג הפועלים

שלוחה ברכתנו:
להסתדרות, פועלי הרצליה
וכל ציבור הפועלים
ברכת שלום ואחדות המעמד

מוסדות ההסתדרות בהרצליה

סולל־בונה סניף הרצליה
„מבטחים" מוסד לביטוח סוציאלי של העובדים בע"מ, סניף הרצליה
קרן ביטוח לפועלים חקלאיים סניף הרצליה
קרן ביטוח לפועלי הבנין סניף הרצליה
תנובה סניף הרצליה

ב־1 במאי
יום חג העבודה

שלוחה ברכתנו

לציבור פועלי פתח־תקוה
לועד הפועל של ההסתדרות על מוסדותיו

מועצת פועלי פתח־תקוה

מפעל פועלי פתח־תקוה
לשכת המס מחוז פתח־תקוה
„יכין־חקל" מחוז פתח־תקוה
חברה לבנין ולעבודות צבוריות מיסודו של סולל בונה בע"מ סניף פ"ת
תנובה סניף פתח־תקוה
„משען" סניף פתח־תקוה
„הפועל" סניף פתח־תקוה
„מבטחים" מוסד לבטוח סוציאלי של העובדים בע"מ סניף פ"ת
קרן הבטוח והפנסיה של פועלי הבנין ועבודות צבוריות בע"מ סניף פ"ת
קרן הבטוח והפנסיה של פועלי הבנין ועבודות צבוריות בע"מ סניף פ"ת
ארגון היציבים והקבועים בסולל בונה סניף פתח־תקוה
ועד ועובדי מועצת פועלי פתח־תקוה
ועד ועובדי עירית פתח־תקוה
ועד ועובדי קופת חולים מחוז פתח־תקוה
ועד ועובדי בית חולים השרון

הישובים והשכונות
כפר מעש
כפר סירקין
גת רמון
שכ' נוה עוז
שכ' נוה כבוש

הקואופרטיבים והאירגונים
„חומה" קואופרטיב לחמרי בנין
„נתיב" ארגון מכוניות משא
„המקדים" ארגון נהגי מוניות
קבוצת צבעים „גיר"

צ'ארלז דיוק קודח בקרקע הירח

החלל וחקר התהוות החיים

מאת בני מרום

אחת הבעיות במדע, שטרם זכו לפתרון, היא בעיית היווצרות החיים על פני כדור הארץ. וי־כוחים רבים ותיאוריות שונות עסקו בבעיה זאת ואנשי מדע רבים הקדישו לה מחשבה. אך חרף כל אלה אין עדיין מענה חותך לשאלה כיצד נוצרו החיים הראשונים על פני כוכב־הלכת שלנו. כיום דומה, כי חקר החלל יקרב את פתרון הבעיה. שכן

ד"ר יחזקאל וולמן

התהליכים אבולוציוניים על פני כוכבים אחרים — אם וכאשר יימצאו — עשויים להמציא את המפתח לתעלומה.

ד"ר יחזקאל וולמן, מרצה בכיר במחלקה לכימיה אורגנית, המת־עניין בבעיה זו, מספר כי אפשר, לכאורה, להשיב עליה בפשטות: מתערובת הגזים שהיו על פני כדור־הארץ בשלבי ההיווצרות ה־ראשונים נוצרו מולקולות פשוטות מאד. מולקולות אלה פעלו זו על זו ויצרו מולקולות מורכבות יותר, עד שבסופו של התהליך נוצרו המולקולות הראשונות של החומצות האמיניות, הפירינים ו־הפירימידינים. תרכובות אלה הגי־בו בינן לבין עצמן או בינן לבין תרכובות אחרות, וכך נוצרו תר־כובות המכילות קשרים פפטידיים או קשרים נוקליאוטידיים. גם חמרים אלה הגיבו ביניהם ויצרו מולקולות מורכבות יותר ויותר, עד שנוצרו „אבותיה" של התא החי הראשון. „אולם הסבר זה הוא פשטני מדי", אומר ד"ר וולמן. „אי אפשר להתבסס עליו כשניגשים לחקור את בעיית היו־ווצרות החיים בצורה מדעית".

הבעיה המרכזית במחקר כזה היא, כי אין לחוקר, למעשה, נתו־נים ממשיים שאפשר להתבסס עליהם. כדור הארץ השלים את התקררותו לפני כ־4.5 מיליארד שנים, ואילו המאובנים הראשונים הם מלפני 3.2 מיליארד שנים. אין, אפוא, שום עדות על תקופה של כ־1.3 מיליארד השנים הרא־שונות להיווצרות החיים על פני כדור הארץ. משום כך, נבנות התיאוריות השונות על נתונים משוערים.

בניית המודל

בחקר בעיה מורכבת כזו מן ההכרח הוא לבנות מודל ולחקור אותו. „קשה לבנות תיאוריה של־מה ולחקרה במעבדה", ממשיך ד"ר וולמן: „המורכבות הרבה והאורך הזמן הנדרש לצפות ב־תופעות מאלצים את החוקר לה־ציג מודל או בעיות מצומצמות יותר ולנסות לפתרן תוך התחש־בות בנתונים הגיאולוגיים והאס־טרונומיים, שקרוב לוודאי היו קיי־מים אז. במקרים בהם בונים ה־חוקרים מודלים וסימולציות ל־תנאי בראשית אלה, מנסים הם לזרז תהליכים ולעשות לאחר מכן אקסטראפולאציה של התוצאות ל־מערכות, שמשערים כי היו קיי־מות באותה תקופה. בכל מקרה, ההנחה היסודית, שבלעדיה אי־אפשר להתחיל במחקר כזה, היא, שהירה אווירה מחזרת על פני כדור הארץ".

לפני כחמישים שנה הגה הד־חוקר אופארין תיאוריה, שלפיה היתה על פני כדור־הארץ בת־קופת בראשית אווירה מחזרת. ה־מולקולות הפשוטות הראשונות ש־נוצרו כשטפו לתוך הים הקדמוני

מעבדת־חלל צפה!

ומרבית הריאקציות האורגניות אירעו אחר־כך בים זה. החוקר האמריקאי יורי המשיך בשנות החמישים בפיתוח תיאוריה זו. באותה תקופה הראה מדען אמ־ריקאי צעיר, בשם סטנלי מילר, ב־עבודת הדוקטור שלו, כי אם מעבירים ניצוץ חשמלי דרך תע־רובת של מימן, אמוניה ומים, אפשר לקבל מספר רב של חמרים אורגניים וביניהם גם חומצות אמי־ניות. בחזרות רבות של ניסוי זה, כאן השתמשו במקורות אנר־גיה שונים, התקבלו ממצאים דו־מים. ניסוי זה מעניין ב־יחוד כי הוא מהווה סימולאציה אפשרית של התנאים ששררו בראשית הי־ווצרות החיים לכדור־הארץ: אווי־רה מחזרת והתפרקויות חשמליות (ברקים).

יחסים דומים

בשנה שעברה שהה ד"ר וולמן באוניברסיטה של קליפורניה בסן־דייגו ועבד עם פרופ' סטנלי מי־לר. הם חזרו על ניסויו המקורי של מילר וניסו לבדוק באורח שיטתי את כל החומצות האמיניות המתקבלות בהשפעת התפרקויות חשמליות על תערובת הגזים ה־מחזרים ומים. הם הצבירו ניצוצות חשמליים דרך תערובת של מי־טאן, אמוניה, חנקן ומים ומצאו לפחות 40 חומצות אמיניות שו־נות, חלקן המופיעות בחלבונים שבטבע וחלקן שאינן מופיעות בהם. „המעניין בדבר הוא", אומר ד"ר וולמן, „כי לפני כשנתיים והזי נפל מטאוריט ענקי במורי־ציסון שבאוסטרליה. ובבדיקות שערכו חוקרים שונים בחומרים האורגניים שהוא הכיל נמצאו חומצות אמיניות אותנטיות (כ־לומר, חומצות שהוכח, כי באו עם המטאורים מן החלל ואינן תוצאה של זיהום „סביבתי"). ב־בדיקה זוהו 18 חומצות אמיניות. כאשר השווינו את היחסים של 18 חומצות אלה עם אותן חומצות מבין הערבים שנמצאו בניסוי שלנו, הסתבר כי יחסים אלה היו דומים מאד".

נמצאה גם ניצולת דומה של החומצות: המטאוריט הכיל 2 אחוזים חמרים אורגאניים ו־30 מיקרוגרם של „חומצות אמיניות לכל גרם של חומר אורגאני. כלו־מר, החומצות האמיניות היוו 0.15% של הפחמן האורגאני שבמטאו־רים. אם תיזכר העובדה, כי תה־ליך קבלת החומצות בטבע אינו כה יעיל כפי שהוא מתבצע במע־בדה, הרי אחוז זה של חומצות אמיניות הוא בסדר גדל קרוב למדי לניצולת החומצות האמי־ניות, המתקבלות בניסויי ההת־פרקות החשמלית.

„הדמיון במימצאים של ניסויי ההתפרקות החשמלית ואלו של המטאוריט מורציסון מרמז, כי תהליכי התפרקות כאלה או תה־ליכים דומים להם התרחשו ומת־רחשים כעת מחוץ לכדור־הארץ, והוא צעד חשוב קדימה" — מס־כם ד"ר וולמן. „בילנו מצפים, כי חקר החלל יביא מידע נוסף בשאלה האם קיימים חיים כל־שהם מחוץ לכדור־הארץ. ומידע זה עשוי לקדם את חקר „תהליכי בראשית" כאן, על פני כוכב־הלכת שלנו".

(עלון האוניברסיטה העברית)

מעבדת־חלל צפה לזכרו של גאגארין

הרוסים בנו ספינת־מעבדה ל־מחקר החלל בת 45,000 טון, ש־תישא את שמו של י ו ר י ג א ־ ג א ר י ן, האדם הראשון שהמריא לחלל. הספינה תעמוד בקשר מת־מיד עם מרכז־החלל הסובייטי. עובדי הספינה, בהם מומחי חלל, ייעזרו בציוד המאפשר להם מעקב אחר טיסות חלל, פיקוח על מכ־לולי החלליות וקשרי הדרכה עם טייסי החלל. הצוות יבצע פרוייק־טים הקשורים בהקמת תחנות־תצפית על הירח ולוויני מאדים.

הכל בגלל ליקוי באף

מאת מייקל פיליפס

רק בשעת מחלה ומקלה במפולת האף מרגישים אנו עד מה תלויים אנו בחוש־הריח שלנו.

הסימנים המוקדמים דומים תמיד: חום גבוה, כאבים בגרון ובצמרמורת, הנמשכים לסירוגין כשבוע ימים — ואז מתחילה פרשת המסתורין.

עתים לוקים חושי הטעם והריח גם יחד; ועתים הם נעשים כה רגישים עד לבלי־נשוא.

גבר בן 53, למשל, הבריא ממה שנראה לו כהצטננות קלה. אולם כאשר ישב לסעוד צלי בשר דירקות, יום או יומיים לאחר מכן, הוכה בהלם בלתי־רגיל. לתבשיל הבשר היה ריח של רקבון, והוא דחה את האוכל בשאט־נפש. מש־ניסה מנת־דגים, ביצים ועגבניות והבחין להדהמתו, שגם מהם נודף ריח מזור ביותר. וכאשר ניסה לש־תות ספל קפה, טעמו היה כה מבחיל, שהוא לא יכול לעמוד בו.

העניינים החמירו, כאשר נאלץ להותר על עבודתו כטבח במסעדה איטלקית. מאז חי על דיאטה של סלט, אורז ותפוחים — המזון ה־יחיד שלא איבד בעיניו את טעמו וריחו הנורמלי.

מקרה זה, כמו רבים אחרים, נת־פרסמו ברבים בדין־וחשבון של ארבעה רופאים אמריקאים, שהופיע אשתקד בכתב־העת של איגוד הרו־פאים בארצות־הברית. הרופאים — רוברט הנקין, פאול שכטר, רוברט הרי וקרל מאטרן מהמכון הלאומי לבריאות שבמדינת מארילנד — סיפרו על הבדיקות שערכו ב־400 אנשים, שסבלו כולם מאותה מחלה מסתורית.

כמה וכמה מהם איבדו לחלוטין את חוש־הטעם שלהם; כל סוג של מזון שהם טעמו היה בעל טעם זהה — מר ומתכתי. רובם היו סבורים כחוש־הריח שלהם משטה בהם. כמה מהם, כמו הטבח הנ"ל, לא יכלו לשאת עוד את ריח האוכל, ואילו אחרים מצאו שריח כוצרים קוסמטיים כמו סבון, מש־חות גילוח ושאר תמרוקים היה חריף במידה שאין לשאתה.

חולים רבים סיפרו לרופאים, כי הם ניסו להתגבר על משבוש חוש־הטעם שלהם על־ידי אכילת מזון מתובל בתבלינים חריפים, אך ללא תוצאות; לכל סוגי המזון — טען אחד החולים — היה טעם תפל של „קורנפלייקס יבשים".

ואז חלה התפתחות נוספת: אבדן חוש־הטעם שלהם, שלל מהחולים כל הנאה בשעת סעודה. רבים מהם חדלו לאכול, ואיבדו עד 25 קילוגרם ממשקלם תוך תקופה קצרה למדי.

בדיקות קפדניות במעבדה הו־כיחו כי לא חלו כל שינויים ב־פעולות חילוף החמרים אצל החו־לים ולא נתגלה כל ליקוי במערכות העצבים שלהם. העובדה שכמה מ־הם סבלו מהצטננות לפני שהם איבדו את שני החושים האלה, לא היתה לה, לפי המימצאים, כל השפעה על המחלה.

אף־על־פי־כן, גילו המדענים ה־אמריקאים בצורת מיקרוסקופ אלק־טרוני כמה שינויים שלא נמצא להם הסבר, במבנה התא של מה שמכונה „ביצני־הטעם" — קצות העצבים הקולטים בלשון ובחניכי־ים. הם גילו גם, כי החולים אלה היתוד מקצת מחוש־הטעם שלהם כאשר קיבלו אבקה של גפרית־אבץ. הדבר נתגלה בדרך מקרית. אך למדענים טרם נתחוור כיצד משפיע החומר הזה ומדוע. האם זה מקרה בלבד, שואלים המומחים את עצמם, כי בעשר השנים ה־אחרונות חלה עליה תלולה בזיהום האוויר.

אומר אחד מחוקרי הרפואה: „אנו חיים בעולם מזוהם. לצרבה הכלל, מסוגל גוף האדם לספוג את רוב הזיהום הזה בלי להיפגע קשה מדי. ייתכן כי הליקוי הפתאומי והמפתיע של שניים מן החושים שלנו הוא סימן או אות־אזעקה שהגענו כמעט אל גבול כושר הספיגה"...

כל חוש שלנו רגיש לסוג מסו־יים של גירוי, וכאשר גירוי זה למדע פועל על החוש המתאים, הוא נתקף על־ידי גלים באמצעות מערכת העצבים. בעולם לא עמדו החושים שלנו מול גירויים רבים כל כך כמו היום. במיוחד אמורים הדברים במחושים הקולטים טע־מים וריחות. ייתכן כי שפע ה־טעמים והריחות, שכבה מהם בסו־בים נזק, גורמים להוליך ההתער־פות של המערכת העדינה והמאר־בת הזה, כשם שרעש חזק מדי עלול לפגוע בעצבי האוזן.

המדענים האמריקאים החוקרים את העלובת אבדן חושי הטעם והריח מנסים לברר האם בעיה דומה קיימת גם בארצות אחרות שבהן רב הזיהום כיפאן, למשל. אם יוכח הדבר, נראה כי תוצאות אלה של זיהום הביוספירה עלולות לפגוע במיליוני אנשים בעולם.

„תחנת ג'אמבו" מיוחדת שנפתחה בנמל־האוויר של פראנקפורט ע"נ מיין

טיפול ע"י תרכיב מגידול סרטני

12 חולים במחלת סרטן בשלב מתקדם בבית־חולים בריטי במאנ־צ'סטר קיבלו טיפול על־ידי הזר־קת תרכיב שהוכן מגידוליהם הם. הטיפול נמצא יעיל ב־7 מתוך 12 המקרים. שלושה מבין שבעת החולים הללו עודם נהנים מברי־אות טובה כעבור שנה ומעלה לאחר קבלת הטיפול.

החולים קיבלו טיפול זה במס־גרת מחקרם של הרופאים ד"ר ג'ופרי ס י י ל ו ר וד"ר ג'. פ. י. א ו ד י ל י המחפשים דרכים להמ־ריץ את כוחות המגן הטבעיים של הגוף למלחמה במחלה הממארת. הם מקווים, כי בדרך זו „יזהה" הגוף את הגידול הסרטני כשם שהוא דוחה, למשל, אבר מושתל, כגון לב או כליה.

תרכיבו של ד"ר סיילור מורכב מתרכיז של תאי הגידול בגופו של החולה, מעורב בתכשיר מיו־חד של באקטריות שהפת מוק־פאות, הגורמות לתגובת חיסון עזה כשמזריקים אותן למגופו של החולה.

12 החולים שקיבלו את הטיפול סבלו מסרטן מתקדם, שאינו מ־אפשר עוד טיפול רגיל ע"י ני־תוח, ראדיו־תראפיה או סמים.

הרופאים הזריקו לחולים תוך חודש ימים 2—6 מנות תרכיב, שהוכנו בכל מקרה מגידולו של החולה. כל זריקה גרמה במשך יומיים ריאקציה המזכירה שפעת. ולאחר מכן הצטמצמו ממדי הגי־דול והוא נעשה רך יותר. אצל שבעה חולים חל שיפור ניכר במצב בריאותם הכללי. השיפור נמשך 60, 68 ו־87 שבועות רצו־פים אצל שלושת החולים שעודם בחיים.

בדו"ח שלהם, שפורסם בכתב־העת הרפואי „בריטיש מאדיקל ג'ארנל", מסעימים שני הרופאים, כי במקרים המוצלחים אין לראות את התרכיב כתרופה שלמה ל־מחלה, אך הטיפול מאפשר לחסל תאי סרטן שנותרו לאחר ניתוח הגידול הראשי, ולכן יש לנסות טיפול זה במקרים, שבהם אין תועלת בשיטות המקובלות.

אפשר להציל את חייהם של מאות האלפי ולדות לשנה אילו הסכימו הנשים ההרות להפסיק את העישון תוך ארבעת החודשים הראשונים להריונן — טוענים פרופ' נ. ר. ב א ט ל ר וד"ר א. מ. ד ו ס מבית־החולים המלכותי ב־בריסטול, אנגליה. טענתם זו מס־תמכת על מחקר שערכו ביחד עם ה. גולדשטיין מהמכון לבריאות ה־ילד. לפי סקר שהם ערכו מתו תוך 3 חודשים קרוב ל־7,000 תי־נוקות בחודשי ההריון האחרונים או זמן־מה לאחר הלידה — 95 אחוז מכלל תמותת התינוקות ב־פרק־זמן של רבע שנה.

המחקר, שפורסם ב„בריטיש מאדיקל ג'ארנל", מראה, שאם הא־ם מעשנת בחודשי הריונה סי־כון מותם של ולדות בסמוך ל־תאריך הלידה גדל ב־28 אחוז. לפי אומדנת פרופ' באטלר, לפחות 30 אחוז מהנשים ההרות באנגליה ממשיכות בעישון לאחר החודש הרביעי להריונן. על סמך נתונים סטאטיסטיים אומר פרופ' באטלר, כי אילו הצליחו על־ידי פעולת הסברה לשכנע את כל הנשים ההרות להפסיק את העישון בשלב מוקדם — כי אז אפשר היה להציל בבריטניה את חייהם של 1,500 תינוקות לשנה.

התצלום המובא כאן הוא התצלום הראשון שפורסם מוזיאון־ישראל מראשי מכסי ארונות־קבורה מחרס דמויי־אדם (אנתרופואידיים) הנמצאים ברשותו. את הראשים רכש המוזיאון מסוחר־עתיקות ומקורם הוא בבית־הקברות המצרי הקדום של דיר־אל־בלח, שנחשף לאחרונה בחפירה. רות הסטרין שפירסמה מאמר קצר על המכסים בחוברת מוזיאון־ישראל מציינת, שהארונות נעשו ברובם בידי קדרים מקומיים לפי הזמנת המצרים ששירתו במקום, שידם לא השיגה לשלם עבור חניטת גופתם והעברתה לקבורה באדמת מצרים נופה. עיצוב הפנים נועד לתאר את פני הנפטר ולחקות את הסגנון המצרי.

מחירון לשבוע הספר העברי - תשל"ב

2.5.72 — 9.5.72

שם הספר	מחיר קטלוגי בל"י	הנחה	הספר מחיר בשבוע
אלבום אשכול	8.—	40%	4.—
" גולדה	10.—	40%	6.—
" ספורט	7.—	40%	4.—
" צ-ה-ל עברי	18.—	40%	11.—
במערכה ובמערכת	11.—	40%	6.—
בקולר אחד	3.—	40%	1.50
גיבורי חיל כולם	6.50	40%	4.—
דעת הקהל והעתונות	8.—	40%	4.50
החברה הטובים	7.75	40%	5.—
המערכה השלישית	5.—	40%	3.—
הגואל הקטן	6.—	40%	3.50
זכרונות רחל	13.50	40%	8.—
טוביה בעל הנס	8.—	40%	4.50
כל ארץ ישראל	17.—	25%	13.—
כשקוראים לצנחנים	10.50	25%	8.—
כולם רוצים להיות גדולים	6.50	40%	4.—
כחול מאפר	5.—	40%	3.—
לקסיקון פוליטי	22.—	40%	14.—
לפני היות התנ"ך	5.—	40%	3.—
מכתבי רחל	12.—	25%	9.—
מלחמות ישראל א'	11.—	25%	8.—
מלחמות ישראל ב', ג'	20.—	25%	15.—
מלחמות ישראל א', ב', ג' סט'	30.—	25%	22.50
ספרי מדע חדש סט'	52.50	40%	31.50
ספר מדע חדש בודדים	10.50	25%	8.—
עולם צעיר	15.—	40%	9.—
עלילה בפרג	4.—	40%	2.—
רחלי והאישון	7.75	25%	5.50
שירת רחל	8.50	25%	6.50
הולדות התרבות סט'	160.—	40%	96.—

כל הרוכש ספרים מתוך רשימה זו בערך של —.40 ל"י יקבל שי **חנם** את הספר ספורט ישראל

את הספרים להשיג בכל דוכני „דבר" ובסניפי „דבר" בשבוע הספר

בחג הפועלים ה־1 במאי

שלוחה ברכת יצירה, שגשוג ושלום
לכל מוסדות ההסתדרות ולציבור
העמלים בישראל

מוסדות ההסתדרות בכפר־סבא

„הסנה" סניף כפר־סבא
קרן ביטוח לפועלי הבנין סניף כפר־סבא
סולל־בונה סניף כפר־סבא
„תנובה" סניף כפר־סבא
בתי הקולנוע בכפר־סבא
„מבטחים" מוסד לביטוח סוציאלי של העובדים בע"מ, סניף כפר־סבא
„דבר" סניף השרון כפר־סבא

עשור לקרן המילגות ע"ש
יהושע קזנצ'ה
לילדי עובדי תנובה

ביום שלישי, 2.5.72, בשעה 3 אחה"צ
יתקיים במחלבת תנובה
טקס חלוקת מילגות
ע"ש יהושע קזנצ'ה
תרצה: ד"ר דינה שפירא.
חבריו ומוקיריו מוזמנים.